

Βασιλείον τῆς Ἑλλάδος
Υπουργεῖον Συντονισμοῦ

ΚΡΗΤΗ

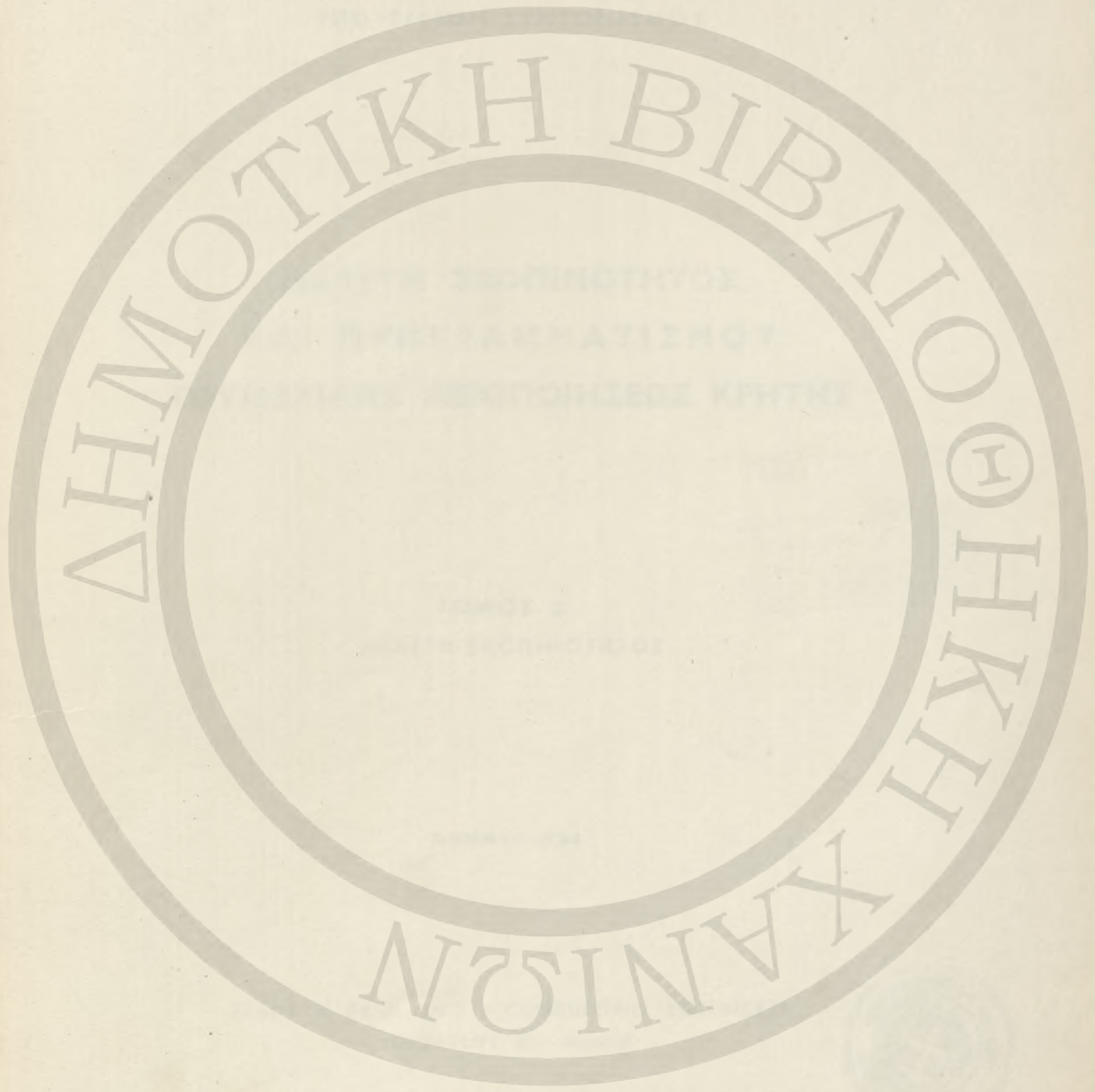
ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Τόμος Δ'

Ἀθῆναι, 1964

FRANK E. BASIL, INC. - Σύμβουλοι Μηχανικοί

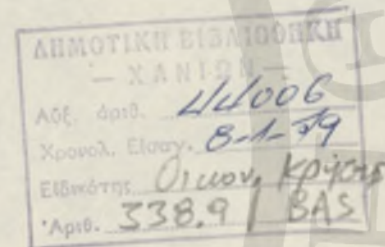

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΟΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΟΜΟΣ Δ΄.
ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1964

FRANK E. BASIL, INC. - CONSULTING ENGINEERS
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 63, ΑΘΗΝΑΙ

338.9
BAS

ΦΑΡΑΓΕ
ΣΑΜΑΡΙΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

Ἡ Μελέτη Σκοπιμότητος καὶ Προγραμματισμοῦ Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης ἀποτελεῖται, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τῶν κάτωθι ἕξ κυρίων τμημάτων.

1) **Μέρος Πρῶτον :** Ἀνάλυσις τῆς Ὑφισταμένης Καταστάσεως ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν μελετωμένην τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου καὶ ἀξιολόγησις τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ αὐτῆς (Κεφάλαια 1.00 ἕως 6.00).

2) **Μέρος Δεύτερον :** Ἀνάλυσις τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῆς Μεσογείου, Ἑλλάδος καὶ Κρήτης καὶ ἐκτίμησις τῶν προοπτικῶν ἐξελίξεως αὐτῆς (Κεφάλαιον 7.00).

3) **Μέρος Τρίτον :** Διαμόρφωσις ἐνὸς Γενικοῦ Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης (Κεφάλαια 8.00—11.00).

4) **Μέρος Τέταρτον :** Ἐκτίμησις τοῦ ὕψους τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος (Κεφάλαιον 12.00).

5) **Μέρος Πέμπτον :** Ἐκτίμησις τῶν οικονομικῶν ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματος, χρηματοδότησις καὶ μέθοδοι ἐφαρμογῆς αὐτοῦ (Κεφάλαια 13.00—15.00).

6) **Μέρος Ἑκτον :** Γενικὰ Συμπεράσματα καὶ Ὑποδείξεις (Κεφάλαιον 16.00).

Τὰ τρία πρῶτα μέρη τῆς Μελέτης παρουσιάζονται εἰς τρεῖς τόμους, σχήματος 40 X 60 ἑκατοστῶν, περιλαμβάνοντα πλὴν τῶν κειμένων καὶ σειρὰν πινάκων, χαρτῶν καὶ διαγραμμάτων. Τὸ σχῆμα τοῦτο κατέστη ἀπαραίτητον ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ χαρτῶν τῆς νήσου, οἱ ὅποιοι, λόγῳ τοῦ σχήματος αὐτῆς καὶ τῆς ἀδυναμίας παρουσιάσεως τῶν στοιχείων εἰς κλίμακα μικροτέραν τοῦ 1 : 500.000, δὲν ἦτο εὐχερὲς νὰ σχεδιασθοῦν εἰς μικρότερον μέγεθος.

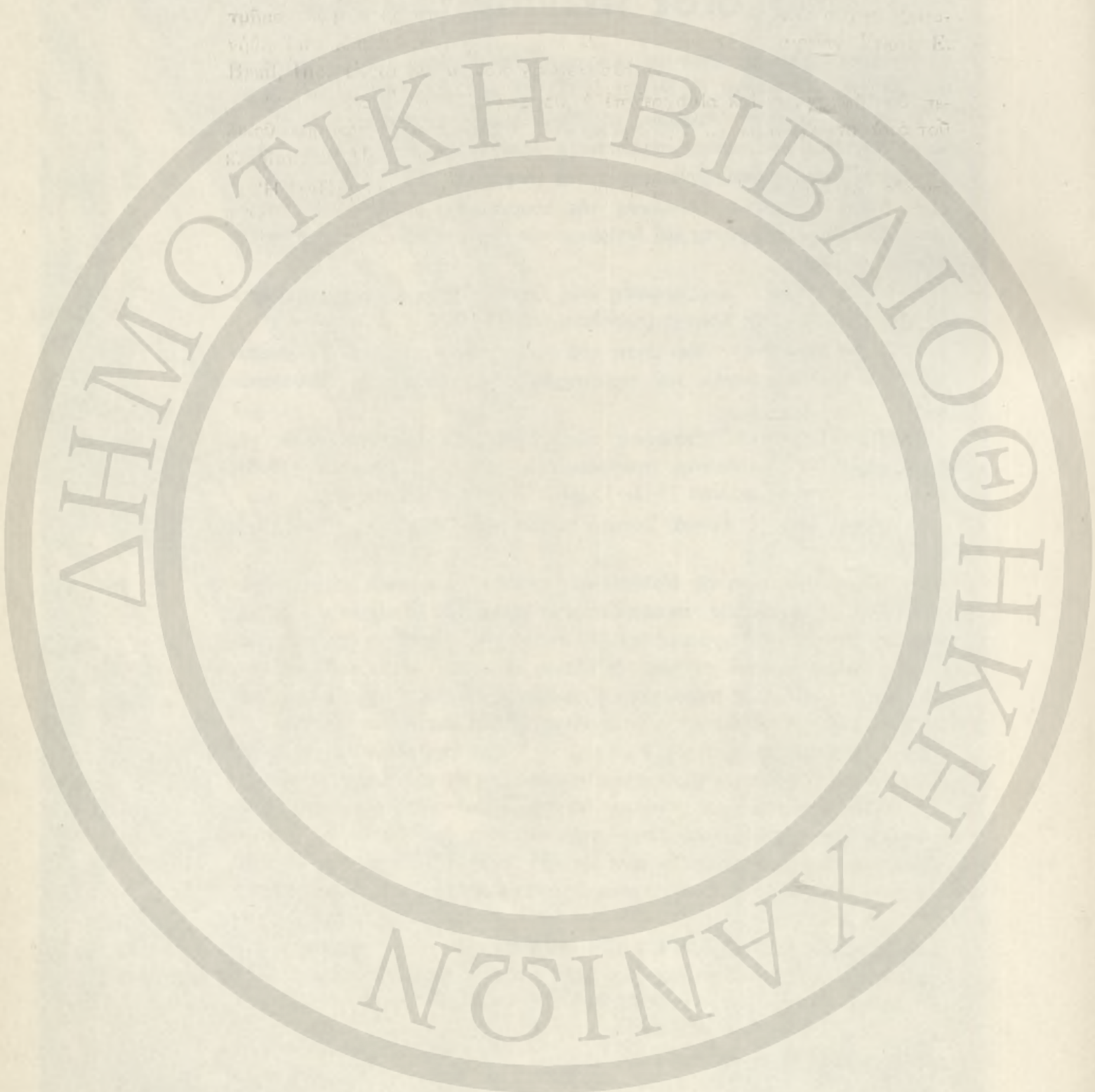
Τὰ τρία τελευταῖα μέρη τῆς Μελέτης, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν οὐσιαστικῶς καὶ τὴν «Μελέτην Σκοπιμότητος» περιλαμβάνονται εἰς τὸν παρόντα τόμον.

Ἡ ἔλλειψις χαρτῶν καὶ μεγάλων διαγραμμάτων—πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων—ἐπέτρεψε τὴν παρουσιάσιν τοῦ τμήματος τούτου εἰς τὸ σύνθητες σχῆμα τῶν τεχνικοοικονομικῶν μελετῶν (21 X 28) τὸ ὅποιον καὶ καθιστᾷ αὐτὴν πλέον εὐχρηστον, πρᾶγμα ἀπαραίτητον διὰ τὸ τμῆμα αὐτὸ τῆς Μελέτης.

Ἡ ἀρίθμησις τῶν σελίδων καὶ τῶν διαγραμμάτων τοῦ τετάρτου τόμου εἶναι αὐτοτελής καὶ ἀνεξάρτητος τῶν ἄλλων τόμων. Διὰ λόγους ὁμῶς εὐχερεστερας ἀναφορᾶς, πρὸ τοῦ λεπτομεροῦς πίνακος τῶν περιεχομένων τοῦ τόμου τούτου, παρατίθεται ἐπίσης καὶ γενικὸς πίναξ περιεχομένων τῶν τριῶν πρῶτων τόμων τῆς μελέτης.

Ο τίτλος
τοῦ βιβλίου
ἢ τοῦ κεφαλαίου
ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς
σελίδος

ἡμερομηνία
ἢ ἡμέρας
ἢ μηνὸς
ἢ ἐτος

ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΜΟΣ Α'

'Υφισταμένη Κατάσταση

Πίναξ Περιεχομένων, Γενικός	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	6
ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΩΝ	11
Πρόλογος Πρώτου Τόμου	15
Πίναξ Περιεχομένων Πρώτου Τόμου, Λεπτομερής	16
<u>Μέρος Πρώτον : 'Ανάλυσις 'Υφισταμένης Καταστάσεως</u>	19
0.00 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	20
1.00 ΚΡΗΤΗ—ΓΕΝΙΚΑ	24
2.00 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	28
2.01 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ	28
2.02 ΓΕΩΡΓΙΑ—ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	32
2.03 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	34
2.04 ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑ	35
2.05 ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ—ΑΛΙΕΙΑ—ΝΑΥΤΙΛΙΑ	37
2.06 ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ	37
2.07 ΕΙΣΟΔΗΜΑ—ΒΙΟΤΙΚΟΝ ΕΠΙΠΕΔΟΝ	38
2.08 ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ	39
3.00 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΝ ΔΥΝΑΜΙΚΟΝ	40
3.01 ΦΥΣΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ	42
3.02 ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ	77
3.03 ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ, ΕΝΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	89
3.04 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	105
3.05 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ	106
3.06 ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	115

Πρόλογος Δευτέρου Τόμου

Πίναξ Περιεχομένων, Γενικός

Πίναξ Περιεχομένων, Δευτέρου Τόμου (Λεπτομερής)

4.00 ΤΟ ΚΛΙΜΑ	128
4.01 ΓΕΝΙΚΑ.....	128
4.02 ΑΙ ΕΠΟΧΑΙ.....	128
4.03 ΤΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	130
4.04 ΣΥΝΘΗΚΑΙ ΑΝΕΣΕΩΣ.....	137
4.05 ΖΗΡΑΣΙΑ.....	137
4.06 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	142
5.00 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ—ΥΠΟΔΟΜΗ	145
5.01 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ—ΕΠΙΒΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.....	145
5.02 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.....	145
5.03 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.....	148
5.04 ΕΝΔΟΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.....	150
5.05 ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΕΣ.....	150
5.06 ΛΙΜΕΝΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	153
5.07 ΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ.....	158
5.08 ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ.....	160
5.09 ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.....	162
5.10 ΥΔΡΕΥΣΙΣ.....	162
5.11 ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΙΣ, ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ.....	162
6.00 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	243
6.01 ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	165
6.02 ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	169
6.03 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.....	172
6.04 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	174
6.05 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ—ΠΡΟΒΟΛΗ.....	179
6.06 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ—ΜΟΥΣΕΙΑ.....	181
6.07 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ.....	182

Μέρος Δεύτερον : Τουριστική Άνάλυσις

7.00 ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΑΥΤΗΣ	189
7.01 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ.....	190
7.02 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟΝ.....	190
7.03 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΠΡΟ-Υ-ΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ....	207
7.04 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ.....	210
7.05 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΝ ΔΥΝΑΜΙΚΟΝ-ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	216
7.06 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ.....	219
7.07 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ.....	223
7.08 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ-ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΛΙΝΩΝ.....	226
7.09 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ.....	235

ΤΟΜΟΣ Γ'

Προτεινόμενον Πρόγραμμα

Πρόλογος Τρίτου Τόμου

Πίναξ Περιεχομένων, Γενικός

Πίναξ Περιεχομένων Τρίτου Τόμου (Λεπτομερής)

**Μέρος Τρίτον: Προτεινόμενον Πρόγραμμα Τουριστικής
Άξιοποιήσεως Κρήτης**

8.00 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	237
8.01 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	238
8.02 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	240
8.03 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ.....	242
8.04 ΕΙΔΗ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΘΑ ΚΑΤΑΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ Η ΠΡΟΣ-ΕΛΚΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΥΤΩΝ.....	243
8.05 ΓΕΝΙΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ....	245
8.06 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ....	246

**9.00 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ—
ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

9.01 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ.....	261
9.02 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ, ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ, ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡ.....	262
9.03 ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	272
9.04 ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΑΜΜΩΔΩΝ ΠΑΡΑΛΙΩΝ.....	277
9.05 ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΖΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ.....	279
9.06 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΖΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ.....	281
9.07 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ.....	281
9.08 ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	282
9.09 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	283
9.10 ΜΕΛΕΤΑΙ.....	283

**10.00 ΥΠΟΔΟΜΗ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ -ΕΡΓΑ
ΑΝΑΔΕΙΞΕΩΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ**

10.01 ΕΡΓΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.....	288
10.02 ΕΡΓΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.....	298
10.03 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.....	303
10.04 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ.....	306
10.05 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΛΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	310
10.06 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	312

11.00 ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ

11.01 ΖΩΝΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.....	315
11.02 ΖΩΝΗ ΧΑΝΙΩΝ.....	318
11.03 ΖΩΝΗ ΜΙΡΑΜΠΕΛΛΟΥ.....	322
11.04 ΖΩΝΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ.....	326
11.05 ΖΩΝΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ.....	329
11.06 ΖΩΝΗ ΣΗΤΕΙΑΣ.....	332
11.07 ΖΩΝΗ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ-ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ.....	335
11.08 ΖΩΝΗ ΜΕΣΣΑΡΑΣ.....	338
11.09 ΖΩΝΗ ΧΩΡΑΣ ΣΦΑΚΙΩΝ-ΣΑΜΑΡΙΑΣ.....	342
11.10 ΖΩΝΗ ΚΙΣΣΑΜΟΥ.....	345
11.11 ΠΕΡΙΟΧΑΙ ΕΚΤΟΣ ΖΩΝΩΝ.....	347

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος Τετάρτου Τόμου	1
Πίναξ Περιεχομένων, Γενικός, Όλοκλήρου τής Μελέτης	3
Πίναξ Περιεχομένων, Τετάρτου Τόμου, (Λεπτομερής)	7
<u>Μέρος Τέταρτον : Κόστος Έφαρμογής Προτεινομένου</u> <u>Προγράμματος</u>	15
12.00 ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	17
12.01 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ.....	25
α. Αστικά Κέντρα.....	26
β. Έγκαταστάσεις Ένδοχώρας	28
12.02 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ, ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ, ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡ.....	30
α. Αστικά Έγκαταστάσεις	30
β. Έγκαταστάσεις Ένδοχώρας	32
12.03 ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	36
α. Αυτόνομα Τουριστικά Συγκροτήματα	36
β. Έπαυλεις και Τουριστικά Κατοικίαι.	39
12.04 ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΑΜΜΩΔΩΝ ΠΑΡΑΛΙΩΝ.....	39
12.05 ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΖΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ	43
12.06 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΖΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ	45
12.07 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ..	47
12.08 ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	47
α. Τοπικά Έπιτροπαί Τουρισμοῦ	47
β. Γραφεία Πληροφοριῶν	47
γ. Σωματεία-Όργανώσεις-Λέσχαι.....	48
δ. Παροχή Υπηρεσιῶν.	48
12.09 ΔΑΠΑΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	49
α. Ανέγερσις Κτιρίου.....	49
β. Λειτουργία Σχολῆς.....	49
γ. Αποστολή Ατόμων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν πρὸς Ἐκπαίδευσιν.	49

12.10 ΚΟΣΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.	50
α. Μελέται..	50
β. Προβολή.	51
γ. Διοικητικά Δαπάναι, Φορέυς.	51
12.11 ΕΡΓΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	51
α. Ύοδοποιία.	52
β. Πολεοδομική Διαμόρφωσις.	58
γ. Ύερολιμένες.	60
δ. Λιμένες.	61
ε. Ύλεκτρισμός.	66
στ. Τηλεπικοινωνίαι.	67
ζ. Ύδρευσις.	67
η. Ύποχέτευσις-Διάθεσις Ύπορριμμάτων.	68
θ. Ύργα Γενικής Ύποδομής.	69
12.12 ΕΡΓΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.	70
α. Ύργα Ύοδοποιίας.	71
β. Πολεοδομική Διαμόρφωσις.	75
γ. Λιμένες.	75
δ. Ύλεκτρισμός.	76
ε. Τηλεπικοινωνίαι.	81
στ. Ύδρευσις.	82
ζ. Διαμόρφωσις και Προστασία Ύμμωδών Ύκτών.	85
12.13 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ	86
12.14 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.	87
α. Ύξιοποίησις Ύρχαιολογικών Χώρων.	88
β. Ύξιοποίησις Βυζαντινών, Ύνετικών και Τουρκικών Μνημείων.	88
γ. Ύξιοποίησις Ύστορικών Ύκκλησιών και Ύερών Μονών.	89
δ. Ύργάνωσις Ύρχαιολογικής Ύπηρεσίας.	89
ε. Ύνάπτυξις Σημείων Ύστορικού Ύνδιαφέροντος.	89
στ. Μουσεΐα-Ύκθέσεις-Ύλλογαί.	90
12.15 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΛΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ.	90
α. Ύρη-Ύάραγγες-Ύροπέδια.	91
β. Προστασία Ύκτών.	91
γ. Σπήλαια.	91
δ. Ύαματικά Πηγαί.	92
ε. Θήρα-Ύλιεία.	92
στ. Ύναδάσωσις-Ύνάπτυξις Πρασίνου.	92
12.16 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.	92
α. Ύορταστικά Ύκδηλώσεις.	92
β. Τοπικοί Χοροί-Μουσική-Ύνδυμασίαι.	93
γ. Παραδόσεις-Ύθθη και Ύθθημα.	93
δ. Εΐδη Λαϊκής Τέχνης και Εΐδικά Προΐόντα.	93
12.17 ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.	93

**Μέρος Πέμπτον : Οικονομικοί Έπιπτώσεις - Χρηματοδότησεις -
Μέθοδοι Έφαρμογής**

	99
13.00 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	101
13.01 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	105
13.02 ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	108
α. Είσοδηματική Έπίδρασις εκ τών Δαπανών Ξένων και Έμμεδαπών Τουριστών	109
β. Είσοδηματικά Έπιδράσεις εκ τών Δαπανών Έκτελέσεως του Τουριστικού Προγράμματος	113
γ. Συνολικά Είσοδηματικά Έπιδράσεις	119
13.03 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	125
13.04 ΣΧΕΣΙΣ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	126
13.05 ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΪΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ	130
α. Συναλλαγματικά Έπιπτώσεις	133
β. Είσοδηματικά και Δημοσιονομικά Έπιπτώσεις	133
γ. Σχέσις Ωφελειών Δημοσίου πρὸς Δαπάνας Δημοσίου	138
13.06 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ	143
13.07 ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ	146
α. Έπίδρασις τής Τουριστικής Αναπτύξεως επί τής Ζητήσεως Γεωργικῶν Προϊόντων - Πρόσθετοι Έπενδύσεις εις τήν Βιομηχανίαν και Βιοτεχνίαν	146
β. Ανάπτυξις τής Χειροτεχνίας	147
γ. Διεύρυνσις τής Άγοράς - Διαρθρωτικά Μεταβολά	147
δ. Δημιουργία Ειδικῶν Υπηρεσιῶν και Έπαγγελμάτων	148
14.00 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	149
14.01 ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	151
α. Έργα Τουριστικής Υποδομής	151
β. Έργα Έξυπηρετήσεως Τουριστών	153
γ. Έργα Γενικής Υποδομής	154
14.02 ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ-ΕΡΓΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ	156
14.03 ΚΙΝΗΤΡΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΙΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	157
α. Φορολογικά και Πιστωτικά Διευκολύνσεις	157
β. Έταιρία Αναπτύξεως Εύρειας Συμμετοχής	158
γ. Μικτά Έταιρία	160
δ. Χρηματοδότησις τής Άγοράς τών Απαιτουμένων Έκτάσεων	160

15.00 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	163
15.01 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	165
15.02 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΡΗΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	168
α. Ύπηρεσία Έλέγχου Λειτουργίας Τουριστικών Έγκαταστάσεων..	168
β. Ύπηρεσία Τουριστικής Οργανώσεως	168
γ. Ύπηρεσία Πληροφοριών	168
δ. Ύπηρεσία Τουριστικής Εκπαιδεύσεως.....	169
ε. Ύπηρεσία Στατιστικής Παρακολούθησεως και Έρευνης..	169
στ. Τεχνική Ύπηρεσία	169
ζ. Ύπηρεσία Αξιοποιήσεως Τουριστικού Δυναμικού.....	170
15.03 ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	170
α. Σκοπός τής Έταιρίας.....	170
β. Πόροι Έταιρίας.....	172
γ. Έκμετάλλευσις.....	172
15.04 ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	175
15.05 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	176
α. Αρχαιολογική Ύπηρεσία	176
β. Όμοσπονδία Έκδρομικών Σωματείων-Όρειβατικοί Όμιλοι.....	177
γ. Περιγητική Λέσχη	177
δ. Λύκειον τών Έλληνίδων.....	177
ε. Έλληνική Σπηλαιολογική Έταιρία.....	177
15.06 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	178
15.07 ΠΡΟΒΟΛΗ	178
α. Μελέτη Άγοράς.....	179
β. Μέθοδοι Προβολής.....	180
15.08 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.....	182
Μέρος Έκτον : Συμπεράσματα και Ύποδείξεις	183
16.00 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	185
16.01 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	187
16.02 ΓΕΝΙΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ.....	194
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	207
A. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	209
B. ΠΙΝΑΚΕΣ	211

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Αρ.	Σελίς
Δ-1. Κατανομή Προβλεπομένων Έπενδύσεων διά τήν Έφαρμογήν τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης	19
Δ-2. Κατανομή Προβλεπομένης Δαπάνης Έφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης εἰς Ἰδιωτικὰς καὶ Δημοσίας Έπενδύσεις καὶ εἰς Εἶδη Προτεινομένων Ἔργων.....	23
Δ-3. Προβλεπόμεναι Έπενδύσεις διά τήν Τουριστικὴν Ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης (1965-1975)	103
Δ-4. Συνολικά καὶ Καθαρά Συναλλαγματικά Ἔσοδα ἐκ τῆς Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως Κρήτης (1965-1975)	104
Δ-5. Σύνολον Δαπανῶν Τουριστῶν εἰς Κρήτην (1965-1975)	111
Δ-6. Πρωτογενῆ καὶ Δευτερογενῆ Εἰσοδήματα τῆς Κρήτης ἐκ τῶν Δαπανῶν τῶν Τουριστῶν (1965-1975)	112
Δ-7. Κατανομή Κόστους Προτεινομένου Προγράμματος εἰς Δαπάνας εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, Ἑλλάδα καὶ Κρήτην	117
Δ-8. Εἰσοδηματικά Ἐπιπτώσεις εἰς Κρήτην ἐκ τῶν Δαπανῶν τῶν Τουριστῶν καὶ ἐκ τῶν Δαπανῶν διά τήν κατασκευὴν τῶν Προτεινομένων Ἔργων (1965-1975)	121
Δ-9. Εἰσοδηματικά Ἐπιπτώσεις εἰς Ἑλλάδα (πλὴν Κρήτης) ἐκ τῶν Δαπανῶν διά τήν Κατασκευὴν τῶν Προτεινομένων Ἔργων (1965-1975).....	122
Δ-10. Εἰσοδηματικά καὶ Δημοσιονομικά Ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς Έφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης-Σύνολον Περιόδου 1965-1975.....	127
Δ-11. Συνολικά καὶ Καθαρά Συναλλαγματικά Ἔσοδα ἐκ τῆς Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως Κρήτης, 1965-1975. Ἀναγωγὴ ὅλων τῶν Ἀξιῶν εἰς τὸ Ἔτος 1965	132
Δ-12. Εἰσοδηματικά Ἐπιπτώσεις εἰς Κρήτην ἐκ τῶν Δαπανῶν τῶν Τουριστῶν καὶ ἐκ τῶν Δαπανῶν διά τήν Κατασκευὴν τῶν Προτεινομένων Ἔργων 1965-1975 (Ἀναγωγὴ ὅλων τῶν Ἀξιῶν εἰς τὸ ἔτος 1965)	135
Δ-13. Εἰσοδηματικά Ἐπιπτώσεις εἰς Ἑλλάδα (πλὴν Κρήτης) ἐκ τῶν Δαπανῶν τῶν Τουριστῶν καὶ ἐκ τῶν Δαπανῶν διά τήν κατασκευὴν τῶν Προτεινομένων Ἔργων 1965-1975. (Ἀναγωγὴ ὅλων τῶν Ἀξιῶν εἰς τὸ Ἔτος 1965)	136
Δ-14. Εἰσοδηματικά καὶ Δημοσιονομικά Ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς Έφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης-Σύνολον Περιόδου 1965-1975 (Ἀναγωγὴ ὅλων τῶν Ἀξιῶν εἰς τὸ Ἔτος 1965)	141
Δ-15. Δημιουργηθησομένη Ἀπασχόλησις (Ἄμεσος καὶ Ἐμμεσος) ἐκ τῆς Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης.....	145

ΠΙΝΑΚΕΣ

Αρ.		
12- 1	Προβλεπόμενη Δαπάνη Έφαρμογής Προτεινομένου Προγράμματος Τουριστικής Άξιοποίησως Κρήτης-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομ. δραχμών).	18
12- 2	Κατανομή Προβλεπομένων Έπενδύσεων εις τούς Διαφόρους Τομείς του Προτεινομένου Προγράμματος-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομ. δραχμών).	21
12- 3	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Έγκαταστάσεων Διανυκτερεύσεως εις Άστικά Τουριστικά Κέντρα τής Κρήτης (εις χιλιάδας δραχμών)	27
12- 4	Προτεινόμενος Άριθμός Κλινών εις Έγκαταστάσεις Διανυκτερεύσεως εις την Ένδοχώραν τής Νήσου.	28
12- 5	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Προτεινομένων Έγκαταστάσεων Διανυκτερεύσεως Ένδοχώρας-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομ. δραχμών)	29
12- 6	Προσδιορισμός Άπαιτουμένων Έπενδύσεων δι' Έγκαταστάσεις Έστίασεώς εις τά Άστικά Τουριστικά Κέντρα τής Νήσου.	30
12- 7	Προβλεπόμεναι Έπενδύσεις διὰ τήν Κατασκευήν Έγκαταστάσεων Έστίασεως, Ψυχαγωγίας και Σπόρ εις τά Άστικά Κέντρα τής Κρήτης-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομμύρια δραχμών)	32
12- 8	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Περιπτέρων εις Διάφορα Σημεία τής Ένδοχώρας τής Κρήτης.	33
12- 9	Προβλεπόμενη Δαπάνη διὰ τήν Κατασκευήν και Έξοπλισμόν Προτεινομένων Περιπτέρων-Συνοπτικός Πίναξ.	35
12-10	Προσδιορισμός Μέσης Δαπάνης Κατασκευής Αύτονομων Τουριστικών Συγκροτημάτων.	37
12-11	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Αύτονομων Τουριστικών Συγκροτημάτων-Προγραμματιζόμεναι Έγκαταστάσεις (εις χιλιάδας δρχ.)	38
12-12	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Ωργανωμένων Έγκαταστάσεων Πλάζ Δημοσίας Χρήσεως.	41
12-13	Προβλεπόμενη Συνολική Δαπάνη Άνεγέρσεως Ωργανωμένων Έγκαταστάσεων Πλάζ Δημοσίας Χρήσεως (Συνοπτικός Πίναξ)	42
12-14	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής και Λειτουργίας Σταθμών Έξυπηρετήσεως Πλωτών Μέσων-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομμύρια δραχμών)	45
12-15	Δαπάνη Κατασκευής Όδων εις Κρήτην (Δρχ. ανά χιλιόμετρον)	53
12-16	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Βασικού Τουριστικού Δικτύου Κρήτης (εις εκατομμύρια δραχμών)	54
12-17	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Βασικού Όδικου Δικτύου Κρήτης-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομμύρια δραχμών)	58
12-18	Προβλεπόμενη Συνολική Δαπάνη δι' έργα Πολεοδομικής Διαμορφώσεως Τουριστικών Πόλεων και Χωρίων τής Κρήτης (Γενική και Ειδική Υποδομή) Κατανομή ανά Φάσεις (εις εκατομμύρια δραχμών)	59
12-19	Προβλεπόμενη Δαπάνη διὰ τήν Πολεοδομικήν Διαμόρφωσιν Τουριστικών Πόλεων τής Κρήτης - Συνοπτικός Πίναξ - Κατανομή ανά Νομούς (εις εκατομμύρια δραχμών)	60
12-20	Προβλεπόμενη Δαπάνη διὰ τήν Κατασκευήν και Βελτίωσιν Έγκαταστάσεων Άερολιμένων εις Κρήτην - Συνοπτικός Πίναξ - (εις εκατομμύρια δραχμών)	61

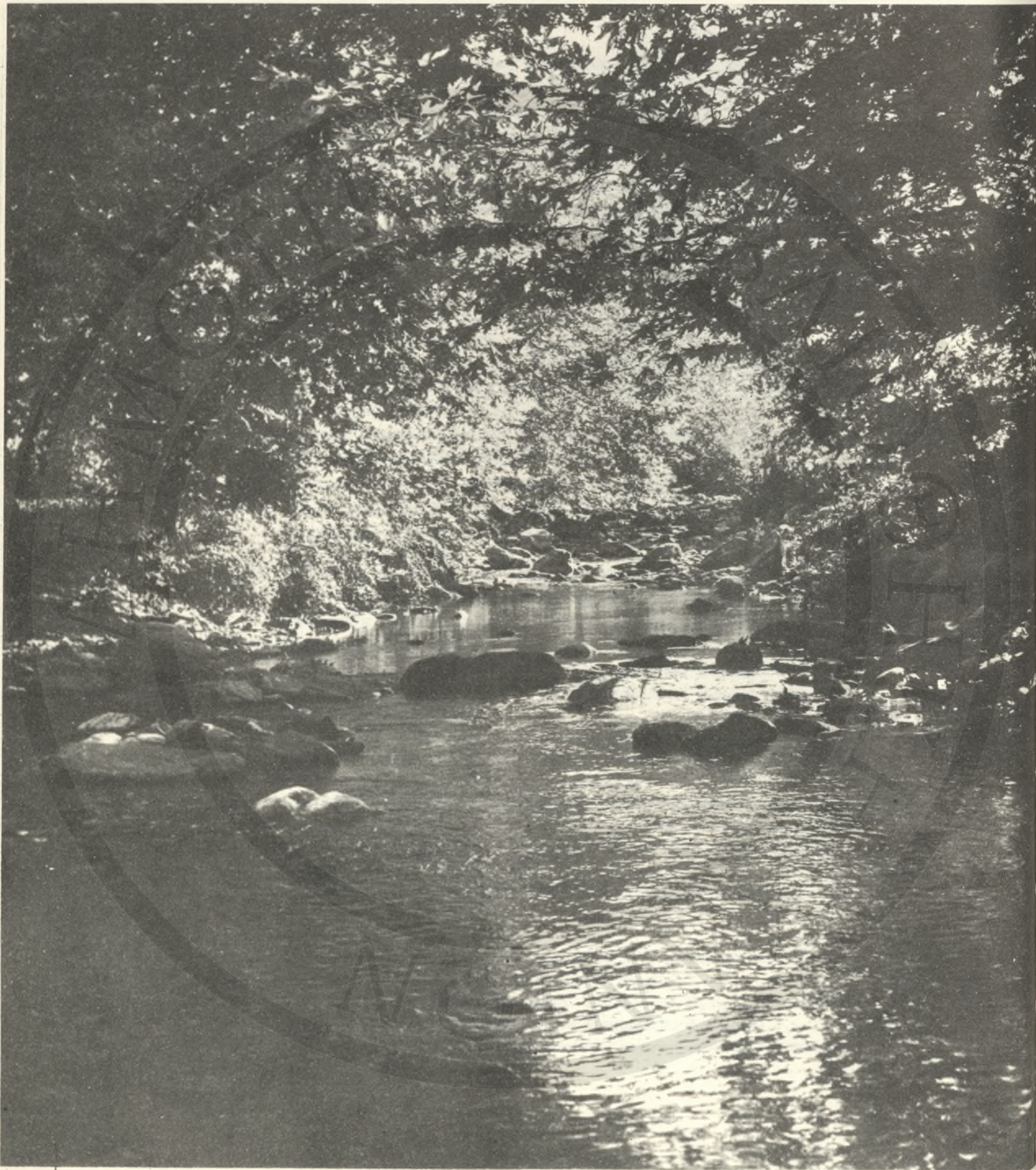
12-21	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Λιμενίσκων Κρήτης-Λεπτομερής Πίναξ (εις εκατομμύρια δραχμών).....	64
12-22	Προβλεπόμενη Δαπάνη διὰ Γενικά Λιμενικά Έργα (Γενική Ύποδομή) εις 17 Λιμενίσκους-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομμύρια δραχμών).....	65
12-23	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Γενικών Λιμενικών Έργων Κρήτης.	65
12-24	Προβλεπόμενη Δαπάνη Έπεκτάσεως Βασικού Ηλεκτρικού Δικτύου Κρήτης (εις εκατομμύρια δραχμών)	67
12-25	Προβλεπόμενη Δαπάνη διὰ Μελέτην και Κατασκευήν Βασικών Δικτύων Άποχετεύσεως εις Χανιά, Ήράκλειον και Άγιον Νικόλαον (εις εκατομμύρια δραχμών)	69
12-26	Συνοπτικός Πίναξ Προβλεπομένων Δαπανών δι' Έργα Γενικής Ύποδομής εις Κρήτην (εις εκατομμύρια δραχμών)	70
12-27	Προβλεπόμενη Δαπάνη διὰ τήν Κατασκευήν Προτεινομένων Έργων Ειδικής Ύποδομής-Συνοπτικός Πίναξ (εις εκατομμύρια δραχμών)	71
12-28	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Τουριστικών Όδων εις Κρήτην (Έργα Ειδικής Ύποδομής) (εις εκατομμύρια δραχμών).	72
12-29	Έργα Πολεοδομικής Διαμορφώσεως (Συνοπτικός Πίναξ) (εις εκατομμύρια δραχμών).....	75
12-30	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής Ειδικών Τουριστικών Λιμενικών Έργων εις Κρήτην.	76
12-31	Ύπολογιζόμενη Δαπάνη Ηλεκτροδοτήσεως Προτεινομένων Τουριστικών Συγκροτημάτων Εύρισκομένων Μακράν του Ύφισταμένου Δικτύου Διανομής (Ύψηλης Τάσεως) (εις εκατομμύρια δραχμών)	78
12-32	Σύνολον Άπαιτουμένης Ίσχύος Μικρών Σταθμών Παραγωγής Ρεύματος διὰ τήν Ηλεκτροδότησιν Τουριστικών Έγκαταστάσεων Ένδοχώρας ...	81
12-33	Έκτίμησις Κόστους Ύδρεύσεως Αυτόνομων Τουριστικών Συγκροτημάτων (εις εκατομμύρια δραχμών)	83
12-34	Προβλεπόμεναι Δαπάναι Συντηρήσεως Έργων Προτεινομένου Προγράμματος-Περίοδος 1965-1975 (εις εκατομμύρια δραχμών).....	95
12-35	Προβλεπόμενη Δαπάνη Συντηρήσεως Έργων Προτεινομένου Προγράμματος (εις εκατομμύρια δραχμών)	96
12-36	Προβλεπόμενη Δαπάνη Συντηρήσεως Προτεινομένων Έργων-Συνοπτικός Πίναξ-(εις εκατομμύρια δραχμών)	97
13- 1	Προβλεπόμεναι Έπενδύσεις διὰ τήν Τουριστικήν Άξιοποίησιν τής Κρήτης (εις εκατομμύρια δραχμών)	102
13- 2	Προβλεπόμενα Συναλλαγματικά Έσοδα Κρήτης διὰ τήν Περίοδον 1965-1975	105
13- 3	Προβλεπόμενα Καθαρὰ Συναλλαγματικά Έσοδα Έξωτερικού Τουρισμού Κρήτης διὰ τήν Περίοδον 1965-1975 (εις δολάρια έτησίως)	106
13- 4	Ύπολογισμός Έτησίων Δαπανών Ήμεδαπών Τουριστών Νήσου Κρήτης Περίοδου 1965-1975 και τών Δαπανών δι' Εισαγωγάς Άγαθών πρὸς κάλυψιν τής Ζητήσεως Αὐτῶν.....	107

13- 5	Υπολογισμός Καθαρών Συναλλαγματικών Έσόδων εκ τής Τουριστικής Αναπτύξεως Κρήτης Έτησίως διά την Περίοδον 1965-1975.....	108
13- 6	Κατανομή Δαπανών Τουριστών	109
13- 7	Εισοδηματικά Έπιπτώσεις εις Κρήτην εκ τών Δαπανών Ήμεδαπών και Ξένων Τουριστών (εις εκατομμύρια δραχμών)	110
13- 8	Συνοπτικός Πίναξ Προβλεπομένων Έπενδύσεων διά την Έφαρμογήν του Προτεινομένου Προγράμματος - Κατανομή ανά Είδος Έπενδύσεως, Περιοχήν Κατευθύνσεως και Φάσιν (εις εκατομμύρια δραχμών)	114
13- 9	Υπολογισμός Έτησίων Δαπανών εις Κρήτην εκ τής Έκτελέσεως του Προτεινομένου Προγράμματος (εις εκατομμύρια δραχμών).....	119
13-10	Υπολογισμός Συνόλου Δαπανών εις Κρήτην και Εισοδηματικών Έπιπτώσεων εις Αύτην εκ τής Έφαρμογής του Προτεινομένου Προγράμματος Τουριστικής Άξιοποιήσεως (εις εκατομμύρια δραχμών).....	120
13-11	Υπολογισμός Εισοδηματικών Επίδράσεων εις Λοιπήν Χώραν (Έλλάδα πλην Κρήτης) εκ τής Έφαρμογής του Προτεινομένου Προγράμματος (εις εκατομμύρια δραχμών)	124
13-12	Δημόσιαι Έπενδύσεις διά την Τουριστικήν Ανάπτυξιν τής Κρήτης, 1965-1975 (εις εκατομμύρια δραχμών).....	126
13-13	Υπολογισμός Σχέσεως Ωφελειών προς Δαπάνας (Benefit-Cost Ratio) ..	129
13-14	Πραγματική Άξια Συναλλαγματικών Έπιπτώσεων εκ τής Έφαρμογής του Προγράμματος Τουριστικής Άξιοποιήσεως Κρήτης αναγομένη εις τὸ Έτος 1965 (εις δολάρια).....	133
13-15	Άναγωγή εις τὸ 1965 τής Άξιας τών Υπολογισθεισών Εισοδηματικών Έπιπτώσεων εις τήν Κρήτην εκ τών Δαπανών τών Τουριστών και εκ τής Κατασκευής τών Προτεινομένων Έργων (εις εκατομμύρια δραχμών)....	134
13-16	Άναγωγή εις τὸ 1965 τής Άξιας τών Υπολογισθεισών Εισοδηματικών Έπιπτώσεων εις τήν Έλλάδα (πλην Κρήτης) εκ τών Δαπανών τών Τουριστών και εκ τής Κατασκευής τών Προτεινομένων Έργων εις Κρήτην (εις εκατομμύρια δραχμών).....	137
13-17	Υπολογισμός Άπαιτουμένων Έτησίων Έπενδύσεων (Δαπανών) διά την Έφαρμογήν του Προτεινομένου Προγράμματος και Άναγωγή τής Άξιας Αύτων εις τὸ 1965 (εις εκατομμύρια δραχμών)	139
13-18	Άναλυτικός Υπολογισμός τών Εισοδηματικών και Δημοσιονομικών Έπιπτώσεων και τής Σχέσεως Ωφελειών προς Δαπάνας (Benefit-Cost Ratio) του Δημοσίου - Άναγωγή τών Άξιῶν εις τὸ 1965 (εις εκατομμύρια δραχμών)	140
13-19	Έπιπτώσεις επί τής Άπασχολήσεως εκ τής Τουριστικής Αναπτύξεως τής Κρήτης	144
14- 1	Κατανομή Άπαιτουμένων Έπενδύσεων διά την Έφαρμογήν του Προτεινομένου Προγράμματος (εις εκατομμύρια δραχμών).....	150
14- 2	Κατανομή Προβλεπομένων Δημοσίων Έπενδύσεων εις τὰς Τρεῖς Φάσεις του Προτεινομένου Προγράμματος (εις εκατομμύρια δραχμών).....	154
14- 3	Προσδιορισμός Συνολικής Έπιβαρύνσεως Χρηματοδοτήσεως Προτεινομένου Προγράμματος	155

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Κόστος Έφαρμογής
Προτεινομένου Προγράμματος

12.00 ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης, ὡς ἀναφέρεται λεπτομερῶς εἰς τὰ προηγηθέντα κεφάλαια, θὰ ἀπαιτήσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1965—1975 τὴν ἐπένδυσιν **1.510** ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρητήσεως τουριστῶν, ἐκ τῶν ὁποίων **1.319** ἑκατομμύρια δραχμαὶ θὰ προέλθουν ἐξ ἰδιωτικῶν πηγῶν, δανειοδοτήσεων, κ.λ.π., δι' ἐγκαταστάσεις ἀποδεδειγμένης ἀποδοτικότητος καὶ **191** ἑκατομμύρια θὰ ἐπενδυθοῦν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δι' ἐγκαταστάσεις (κυρίως εἰς τὴν ἐνδοχώραν τῆς νήσου) αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ διὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν θὰ ἐνδιαφερθῇ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Πέραν τῶν ὡς ἄνω κεφαλαίων θὰ ἀπαιτηθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἡ διάθεσις : 1) **263** ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐκπονήσεις μελετῶν, προβολὴν τῆς νήσου κ.λ.π., 2) **215** ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναδείξεως τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, μνημείων καὶ τὴν ἐν γένει ἀξιοποίησιν τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου καὶ 3) **540** ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων Ὑποδομῆς ἐχόντων ἀμεσον σχέσιν πρὸς τὸ πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-1 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ-ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ - (εις εκατομμ. δραχμών)

Είδος Έργου	I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις	Σύνολον
1. Έγκαταστάσεις Έξυπηρετήσεως Τουριστών :				
α. Ίδιωτικά Έπενδύσεις.	276,8	545,0	497,2	1.319,0
β. Δημόσια Έπενδύσεις.	82,6	64,1	44,3	191,0
	359,4	609,1	541,5	1.510,0
2. Όργανωσις Τουριστικών Ύπηρεσιών.	135,0	73,0	55,0	263,0
3. Έργα Αναδείξεως και Αξιοποιήσεως Τουριστικού Δυναμικού Κρήτης.	73,0	80,0	62,0	215,0
4. Έργα Ειδικής Ύποδομης.....	248,6	179,7	111,7	540,0
5. Σύνολον.....	816,0	941,8	770,2	2.528,0
6. Έργα Γενικής Ύποδομης.....	1.894,2	918,7	659,1	3.472,0
7. Γενικόν Σύνολον.....	2.710,2	1.860,5	1.429,3	6.000,0

Τò εκ 2.528 εκατομμυρίων δραχμών σύνολον κατανέμεται εις τὰς τρεῖς φάσεις τοῦ προτεινομένου προγράμματος ὡς ἄνω.

Πέραν τῶν 2.528 εκατομμυρίων τὰ ὅποια ἀφοροῦν ἀμέσως τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης, θὰ ἀπαιτηθῆ καὶ ἡ πρόσθετος δαπάνη - κατὰ τὴν περίοδον 1965-1975 - ἐτέρων **3.472** εκατομμυρίων δραχμών¹ διὰ τὴν πλήρη ἀνακαίνισιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς Γενικῆς Ύποδομῆς τῆς νήσου. Τὰ ἔργα ταῦτα ἐξυπηρετοῦν μὲν ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας τῆς Κρήτης, ἀλλ' ἡ κατασκευὴ των ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς.

Δεδομένου ὅτι, ὡς ἐλέχθη, τὰ προτεινόμενα ἔργα Γενικῆς Ύποδομῆς ἐξυπηρετοῦν καὶ ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου, εἰς τὴν κοστολόγησιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος προστίθεται καὶ ποσοστὸν 30% τοῦ ὑπολογιζομένου κόστους κατασκευῆς τῶν ἔργων Γενικῆς Ύποδομῆς, τὸ ὅποιον καὶ ἐπιβαρύνει τὸ συνολικόν κόστος τοῦ προτεινομένου προγράμματος.

Ἐπομένως, μὲ βᾶσιν τὴν ὡς ἄνω παραδοχὴν, ἡ συνολικὴ δαπάνη ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματος διαμορφοῦται ὡς κάτωθι :

$$2.528 + 0.30 (3.472) = 2.528 + 1.041,6 = \mathbf{3.569,6}$$

ἑκατ. δρχ.

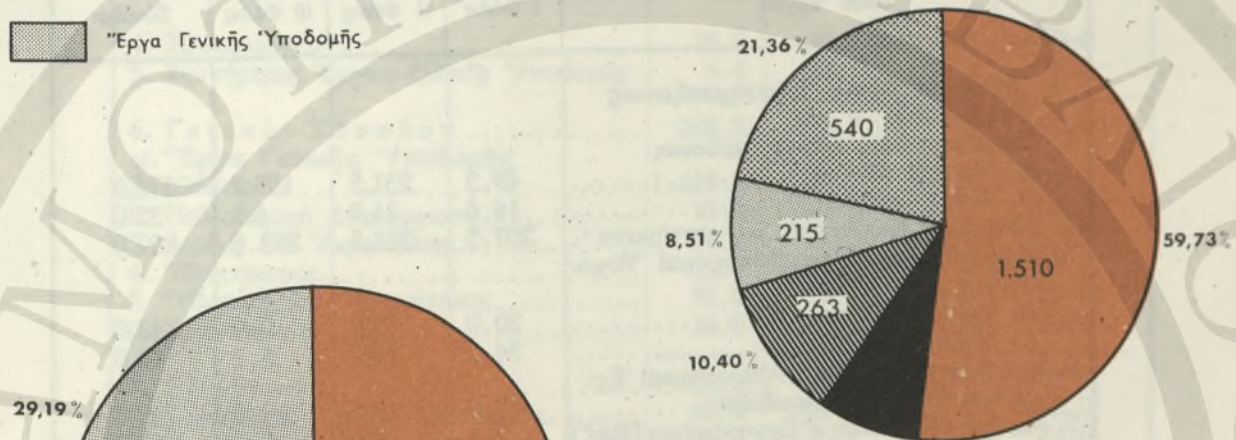
Οὕτω, τὸ προβλεπόμενον ὕψος ἐπενδύσεων διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου θὰ ἀνέλθῃ ἐντὸς τῆς δεκαετίας 1965-1975 εἰς **3.570.000.000** δραχμᾶς (119.000.000 δολλάρια).

¹ Τὸ συνολικόν κόστος τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων Γενικῆς Ύποδομῆς θὰ εἶναι ὑψηλότερον τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερομένου ποσοῦ, διότι τὸ προτεινόμενον εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην πρόγραμμα ἔργων Ύποδομῆς περιλαμβάνει μόνον ὅσα ἐξ αὐτῶν ἐξυπηρετοῦν τὸν τουρισμόν.

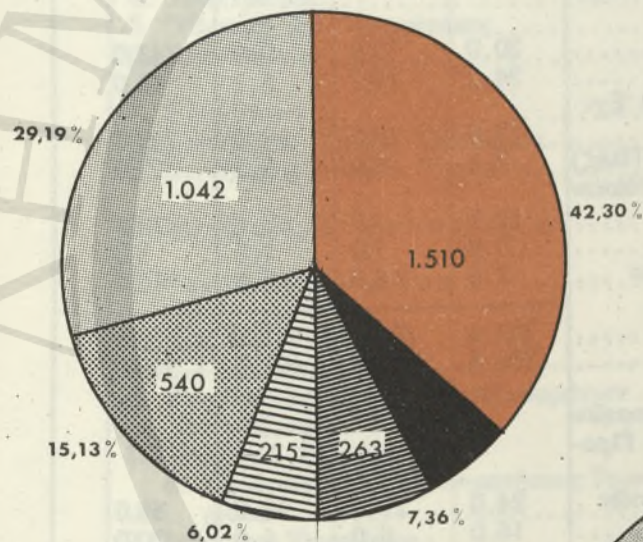
**ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ
(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)**

Δ 1

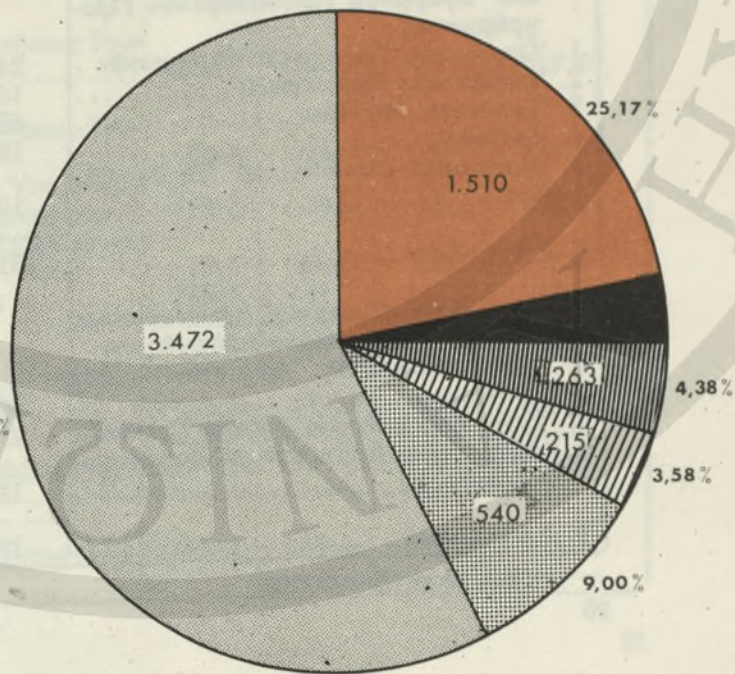
- Έγκαταστάσεις Έξυπηρετήσεως Τουριστών
- Οργάνωσις Τουριστικών Υπηρεσιών και Έφαρμόγη Προγράμματος
- Έργα Αναδείξεως Τουριστικού Δυναμικού
- Έργα Ειδικής Υποδομής
- Έργα Γενικής Υποδομής

2.528 Έκατ. Δρχ.
ΑΝΕΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
ΕΡΓΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

3.570 Έκατ. Δρχ.
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝ ΠΟΣΟΣΤΟΝ 30%
ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

6.000 Έκατ. Δρχ.
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟΝ ΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- Ίδιωτικά Έπενδύσεις
- Δημόσια Έπενδύσεις

Εἰς τὸν Πίνακα 12-2 κατωτέρω αἱ προβλεπόμεναι ἐπενδύσεις κατανέμονται ἀναλυτικῶς εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τοῦ προγράμματος, εἰς εἶδη ἔργων κατὰ τὰς τρεῖς Φάσεις αὐτοῦ.

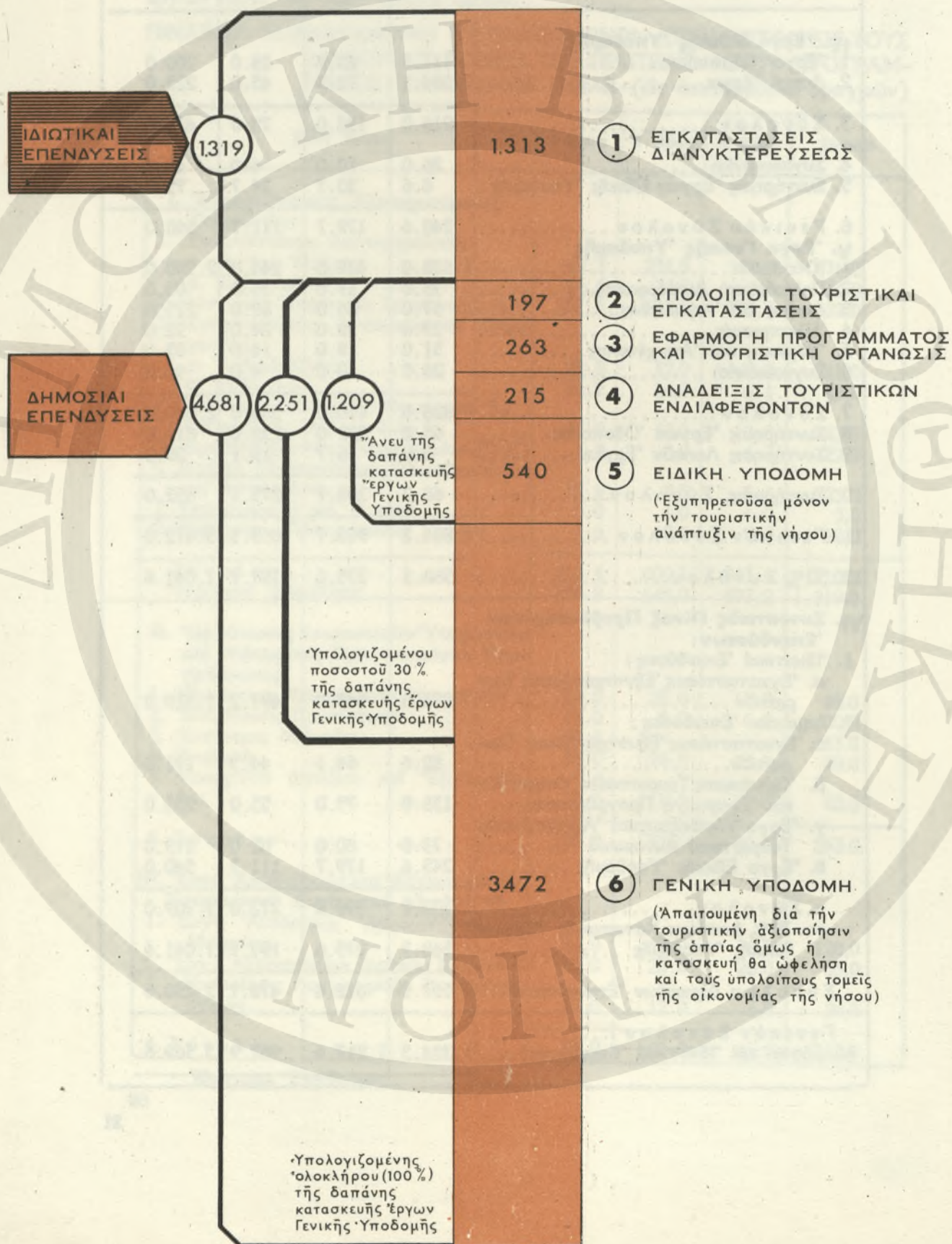
ΠΙΝΑΞΑΡ. 12-2 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ - (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

Εἶδος Ἔργου	I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις	Σύνολον
I. Ἐγκαταστάσεις Ἐξυπηρέτησεως Τουριστῶν:				
1. Ἐγκαταστάσεις Διανύκτερέυσεως				
α. Ἀστικά Κέντρα ¹	49.3	231,5	195,2	476,0
β. Ἐνδοχώρα.....	16.6	11,9	6,5	35,0
2. Αὐτόνομα Τουριστικά Συγκροτήματα ¹ .	207.5	301,5	293,0	802,0
3. Ἐγκαταστάσεις Ἐστίασεως καὶ Ψυχαγωγίας.				
α. Ἀστικά Κέντρα ¹	20.0	12,0	9,0	41,0
β. Ἐνδοχώρα.....	24.2	14,7	6,1	45,0
4. Ἀμφιθεατρικοὶ Χῶροι, Αἴθουσαι καὶ Ἐγκαταστάσεις Ἀθλοπαιδιῶν	17.0	13,0	13,0	43,0
5. Ἀμμόδεις Παραλῖαι (* Ὁργανωμένοι Πλάζ')	7.3	8,0	6,7	22,0
6. Σταθμοὶ Ἐξυπηρέτησεως Πλωτῶν Μέσων καὶ Αὐτοκινήτων.....	12.9	7,5	2,6	23,0
7. Καταστήματα καὶ Ἀγοραὶ	3.0	1,0	1,0	5,0
8. Συντήρησις Προτεινομένων Ἔργων ...	1.6	8,0	8,4	18,0
Σύνολον.....	359.4	609.1	541.5	1.510.0
Ἰδιωτικαὶ Ἐπενδύσεις	276.8	545,0	497.2	1.319.0
II. Ὁργάνωσις Τουριστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐφαρμογὴ Προτεινομένου Προγράμματος				
1. Ὁργάνωσις Τουριστικῶν Ὑπηρεσιῶν .	24.0	25.0	19.0	68.0
2. Ἐκπαίδευσις Προσωπικοῦ	16.0	8.0	6.0	30.0
3. Ἐκπόνησις Μελετῶν	65.0	—	—	65.0
4. Προβολή.....	18.0	24.0	18.0	60.0
5. Διοικητικαὶ Δαπάναι καὶ Ἔξοδα Φορέως.....	12.0	16.0	12.0	40.0
6. Σύνολον	135.0	73.0	55.0	263.0
III. Ἔργα Ἀναδείξεως καὶ Ἀξιοποιήσεως Τουριστικοῦ Δυναμικοῦ τῆς Νήσου				
1. Ἔργα Ἀναδείξεως Ἀρχαιοτήτων καὶ Μνημείων.....	36.0	48.0	36,0	120,0
2. Ἔργα Ἀξιοποιήσεως Φυσικῶν Καλλονῶν	25.0	20.0	20,0	65,0
3. Ἀξιοποιήσις Λαογραφικῶν Χαρακτηριστικῶν.....	12.0	12.0	6,0	30,0
4. Σύνολον	73.0	80.0	62,0	215,0

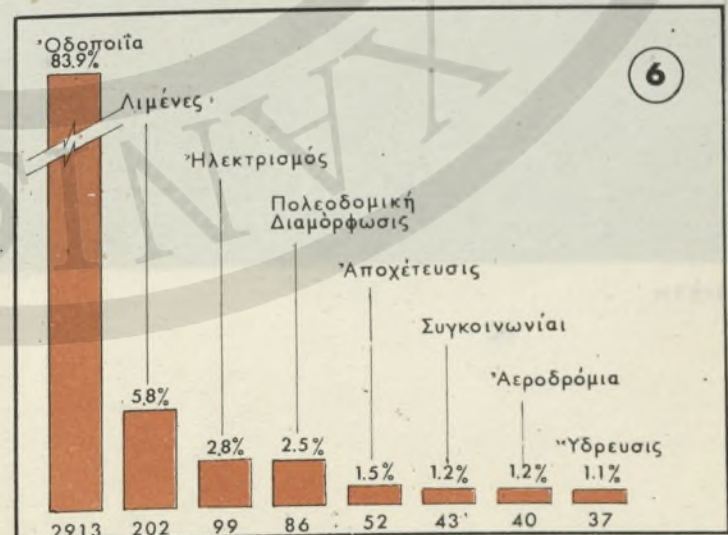
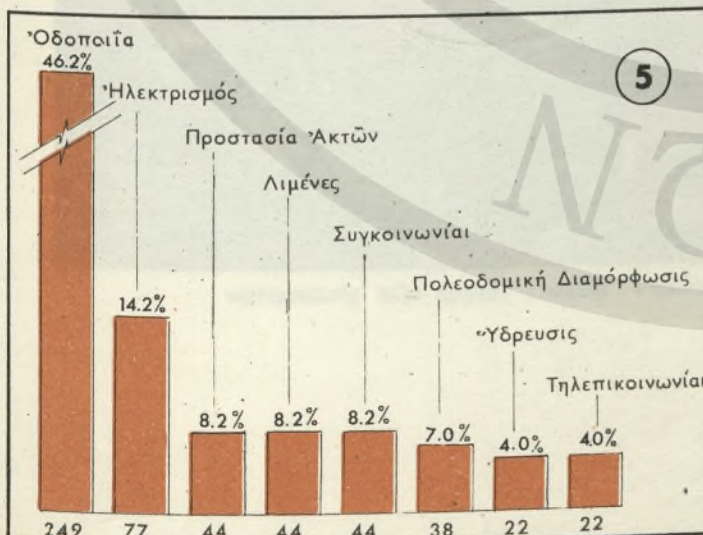
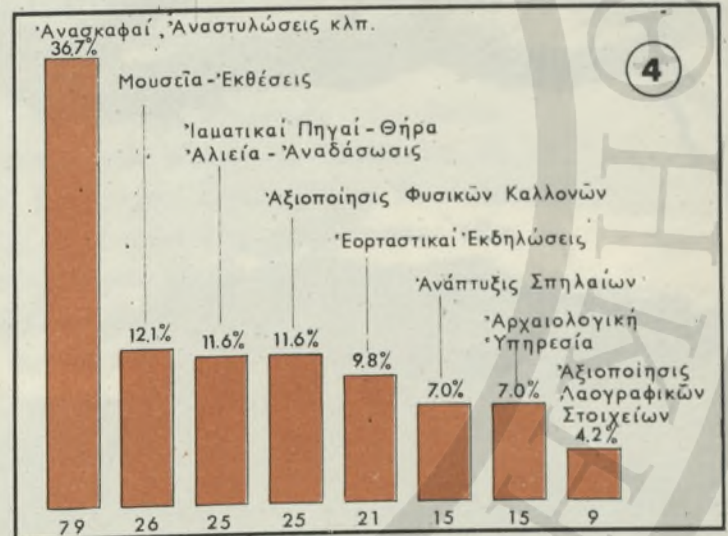
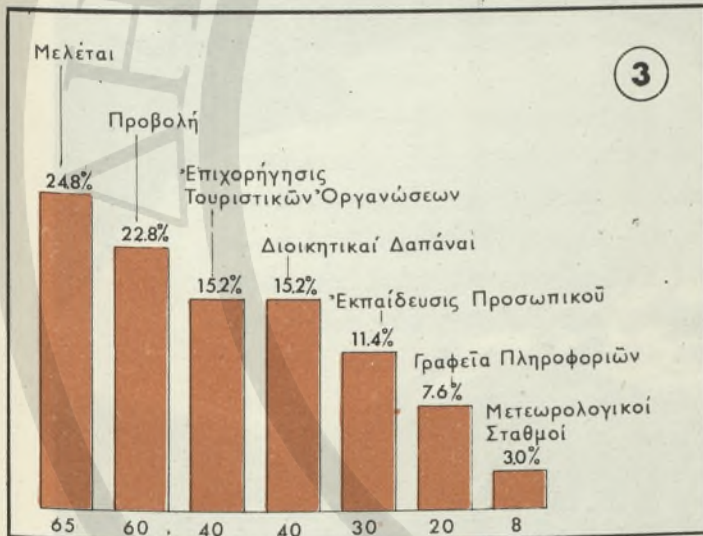
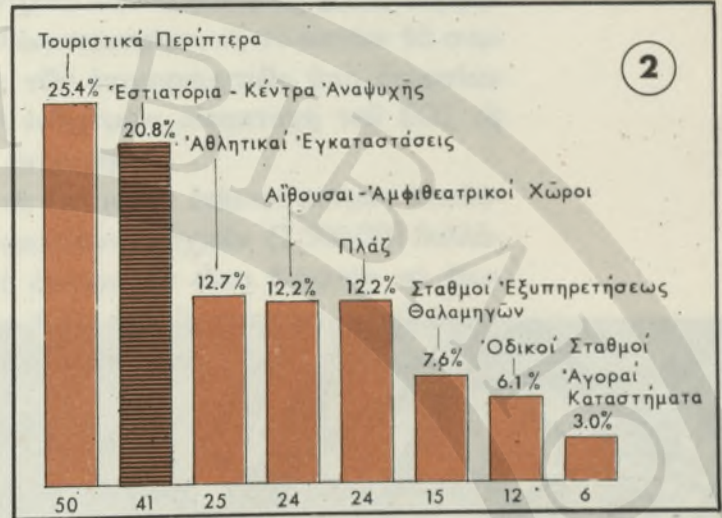
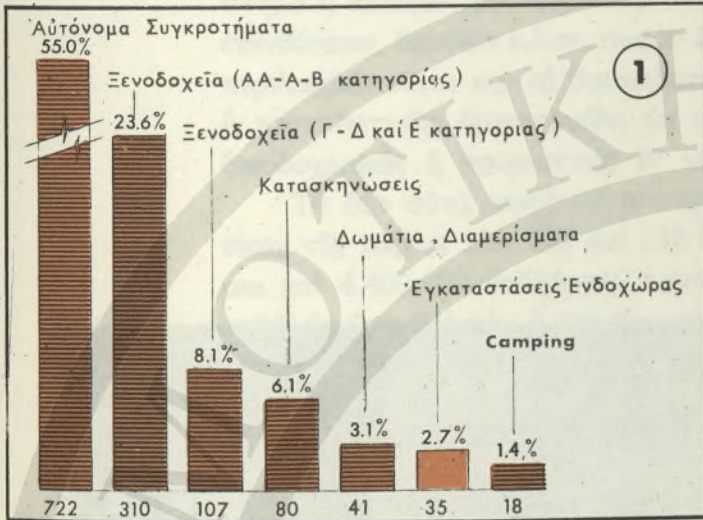
¹ Ἰδιωτικαὶ Ἐπενδύσεις.

Είδος Έργου	I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις	Σύνολον
IV. Έργα Ειδικής Υποδομής :				
1. Έργα Οδοποιίας.....	111.5	60.5	28.0	200.0
2. Λοιπά Έργα.....	104.5	75.5	45.0	225.0
3. Σύνολον.....	216.0	136.0	73.0	425.0
4. Συγκοινωνίαι.....	26.0	10.0	4.0	40.0
5. Συντήρησης Έργων Ειδικής Υποδομής.....	6.6	33.7	34.7	75.0
6. Γενικόν Σύνολον.....	248.6	179.7	111.7	540.0
V. Έργα Γενικής Υποδομής				
1. Οδοποιία.....	1.628.0	428.0	244.0	2.300.0
2. Πολεοδομική Διαμόρφωσις.....	35.0	29.0	16.0	80.0
3. Λιμένες και Αερολιμένες.....	57.0	86.0	82.0	225.0
4. Ηλεκτρισμός.....	29.0	39.0	24.0	92.0
5. Υδρευσις και Αποχέτευσις.....	51.0	18.0	14.0	83.0
6. Συγκοινωνίαι.....	26.0	10.0	4.0	40.0
7. Σύνολον.....	1.826.0	610.0	384.0	2.820.0
8. Συντήρησης Έργων Οδοποιίας.....	65.0	292.0	256.0	613.0
9. Συντήρησης Λοιπών Έργων.....	3.2	16.7	19.1	39.0
10. Συντήρησης, Σύνολον.....	68.2	308.7	275.1	652.0
11. Γενικόν Σύνολον.....	1.894.2	918.7	659.1	3.472.0
12. 30% Συνόλου.....	568.3	275.6	197.7	1.041.6
VI. Συνοπτικός Πίναξ Προβλεπομένων Έπενδύσεων				
1. Ίδιωτικά Έπενδύσεις :				
α. Έγκαταστάσεις Έξυπηρετήσεως Τουριστών.....	276.8	545.0	497.2	1.319.0
2. Δημόσιαι Έπενδύσεις :				
α. Έγκαταστάσεις Έξυπηρετήσεως Τουριστών.....	82.6	64.1	44.3	191.0
β. Οργάνωσις Τουριστικών Υπηρεσιών και Έφαρμογή Προγράμματος.....	135.0	73.0	55.0	263.0
γ. Έργα Αναδείξεως και Αξιοποιήσεως Τουριστικού Δυναμικού.....	73.0	80.0	62.0	215.0
δ. Έργα Ειδικής Υποδομής.....	248.6	179.7	111.7	540.0
ε. Σύνολον.....	539.2	396.8	273.0	1.209.0
στ. 30% Δαπάνης Κατασκευής Έργων Γενικής Υποδομής.....	568.3	275.6	197.7	1.041.6
Σύνολον Δημοσίων Έπενδύσεων ...	1.107.5	672.4	470.7	2.250.6
Γενικόν Σύνολον..... (Δημόσιαι και Ίδιωτικά Έπενδύσεις).....	1.384.3	1.217.4	967.9	3.569.6

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ (Εἰς Ἑκατομμύρια Δραχμῶν)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

ΔΙΚΤΗ

Ούτω, κατά την διάρκεια της δεκαετίας 1965—1975 τὸ Δημόσιον θὰ κληθῆ νὰ καταβάλῃ 2.250,6 ἑκατομμύρια δραχμᾶς.¹ Κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ὑπολογίζεται ὅτι θὰ συνεισφέρῃ ὑπὸ μορφήν ἐπενδύσεων, δανείων κ.λ.π. ποσὸν 1.319 ἑκατομμυρίων, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ δανειοδοτήσεις τῶν ἐπιχειρηματιῶν ὑπὸ δημοσίων ἢ πιστοδοτικῶν ὀργανισμῶν, ὡς καὶ ἡ ἐνδεχομένη συμμετοχὴ τοῦ ΕΟΤ εἰς ξενοδοχειακὰς ἢ τουριστικὰς ἐν γένει ἐπιχειρήσεις.

Τὰ δύο αὐτὰ ποσὰ ἀντιστοιχοῦν εἰς ἓνα μέσον ἐτήσιον ρυθμὸν ἐπενδύσεων τῆς τάξεως τῶν 225 καὶ 132 ἑκατομμυρίων δραχμῶν (7.500.000 δολλάρια καὶ 4.400.000 δολλάρια) ποσὸν τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς ὑπερβολικὸν ἢ ὡς εὐρισκόμενον ἐκτὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ Δημοσίου Προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

12.01 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ

Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀπαιτουμένων κλινῶν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ προβλεπομένου διὰ τὸ 1975 ἀριθμοῦ διανυκτερεύσεων ἀνέρχεται εἰς 15.000, ἐκ τῶν ὁποίων 7.200 εἰς ἀστικά τουριστικὰ κέντρα, 6.300 εἰς αὐτόνομα τουριστικὰ συγκροτήματα καὶ 15.000 εἰς ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως εἰς τὴν ἐνδοχώραν.

Ὡς ἐλέχθη προηγουμένως, λόγῳ τῆς ἀνίσου κατανομῆς τῶν διανυκτερεύσεων, ποσοστὸν τῶν προγραμματιζομένων κλινῶν θὰ εὐρίσκεται εἰς μὴ ἐπαγγελματικὰ ξενοδοχεῖα (Ξενῶνες, Camping, Ἐνοικιαζόμενα δωμάτια κ.λ.π.), ἢ εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι λόγῳ τοῦ τύπου τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν δὲν ἀπαιτοῦν ὑψηλὸν μέσον ποσοστὸν πληρότητος διὰ τὴν ἀποδοτικὴν των λειτουργίαν.

Ἡ Κρήτη διαθέτει σήμερον εἰς τὰ ἀστικά κυρίως κέντρα περὶ τὰς 2.600 κλίνας, ἐκ τῶν ὁποίων 1.670 μόνον δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς χρησιμοποιήσιμοι (1.660 κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν καὶ 1.670 κατὰ τὰς ἐπομένας).

Ὁ ὑπολογισμὸς κατωτέρω τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὡς ἄνω ἐγκαταστάσεων ἐπενδύσεων ἐγένετο διὰ τῆς χρησιμοποίησεως μέσων τιμῶν μονάδος (ἀνὰ κλίνην δαπάνης) αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν τὴν ἀξίαν τοῦ οἰκοπέδου, τὸ κόστος κατασκευῆς τοῦ κτιρίου, τὸ κόστος ἐξοπλισμοῦ, τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ χώρου καὶ ὅλας τὰς συναφεῖς καὶ καθοριζόμενας ὑπὸ τῶν κανονισμῶν τοῦ ΕΟΤ ἐγκαταστάσεις διὰ ξενοδοχεῖα τῆς ἀναφερομένης κατηγορίας.

¹ Ἀφαιρουμένων τῶν 1.319 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐκ τοῦ ὑπολογισθέντος κονδυλίου τῶν 3.569,6, τὸ ὁποῖον συμπεριλαμβάνει καὶ ποσοστὸν 30% ἐπὶ τοῦ κόστους κατασκευῆς τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς.

Αί υποδεικνυόμεναι, εις έκαστην περίπτωσιν, κατηγορίαί ξενοδοχείων διά τὰς προτεινομένας ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως, ἀναφέρονται εις τὰς καθοριζόμενας ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ¹ τοιαύτας, αἱ χρησιμοποιούμεναι δὲ μέσα τιμαὶ (ἀνὰ κλίνην) δαπάνης κατασκευῆς τῶν ξενοδοχείων τούτων διά μίαν έκαστην τῶν υποδεικνυομένων κατηγοριῶν, ἀναφέρονται εις προσφάτους κατασκευὰς ξενοδοχείων τῆς αὐτῆς κατηγορίας ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ ἢ ὑπὸ ἰδιωτῶν.

α. Ἀστικά Κέντρα :

Τὸ προβλεπόμενον ὕψος τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων διά τὴν κατασκευὴν τῶν προτεινομένων, εις τὰ ἀστικά τουριστικά κέντρα τῆς νήσου, ἐγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως – δι' ὁλόκληρον τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα – ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 476.000.000 δραχμὰς. Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἀπαιτηθῇ διά τὴν κατασκευὴν 5.530 κλινῶν (μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τῶν 7.200 ἀπαιτουμένων κλινῶν τῶν 1.670 ὑπὸ κατασκευὴν καὶ ἐν καλῇ καταστάσει ὑφισταμένων).

Διά τὴν κατασκευὴν τῶν ἀπαιτουμένων κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος 840 κλινῶν (2.500 ἀπαιτουμένων μείον 1.660 ὑφισταμένων ἢ ὑπὸ κατασκευῆν) θὰ ἀπαιτηθῇ ἐπένδυσις 49.300.000 δραχμῶν.

Εἰς τὴν δευτέραν φάσιν τοῦ προγράμματος, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπαιτουμένων κλινῶν ὑπελογίσθη εἰς 5.000 κλινὰς. Ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι² 1.670 κλινὰι, ὡς καὶ αἱ προγραμματισθεῖσαι 840 τῆς πρώτης φάσεως. Ἐπομένως, κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ κατασκευὴ 2.490 κλινῶν καὶ ἐπενδύσεις ὕψους 231.500.000 δραχμῶν. Κατὰ τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν φάσιν τοῦ προγράμματος, τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων κλινῶν ὑπελογίσθη εἰς 7.200. Ἦδη ὁμως κατὰ τὰς δύο πρώτας φάσεις τοῦ προγράμματος θὰ ἔχουν κατασκευασθῇ 840 καὶ 2.490 κλινὰι—ἐπὶ πλέον τῶν ἤδη ὑφισταμένων ἢ ὑπὸ κατασκευῆν 1.670—καὶ ἐπομένως θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ περαιτέρω κατασκευὴ 2.190 κλινῶν καὶ ἐπενδύσεις ὕψους 195.200.000 δραχμῶν.

Ἀναλυτικῶς, αἱ προβλεπόμεναι ἐπενδύσεις εἰς ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως εἰς τὰ ἀστικά τουριστικά κέντρα τῆς Κρήτης ἐμφαίνονται εἰς τὸν κατωτέρω Πίνακα.

¹ Κανονισμὸς Δομῆσεως Ξενοδοχείων, Ἑλληνικὸς Ὁργανισμὸς Τουρισμοῦ, Ἀθῆναι, 1962.

² Κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν ὑπελογίσθη ὅτι θὰ ἀπαιτηθοῦν 110 κλινὰι εἰς ξενοδοχεῖα Δ' κατηγορίας, ἐναντι τῶν ὑφισταμένων 120 καὶ ἐπομένως παρουσιάζεται μία ἀρνητικὴ διαφορὰ 10 κλινῶν εἰς τὸ ὑφιστάμενον δυναμικὸν μεταξὺ πρώτης καὶ μεταγενεστέρων Φάσεων.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-3 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥ-
ΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (εις χιλιάδας δραχμῶν)

Προτεινόμενος Τύπος Έγκαταστάσεως	Κατηγορία	Συνολικός Ἀριθμὸς Ἀπατητούμενων Κλινῶν			Ῥοιστάμεια ἐπιτόκια	Προγραμματιζόμενα ἐγκαταστάσεις			Μέσθ προ- βλεπόμενη Κατασκευή Ἀρ. ανά Κλίμη	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευῆς			
		I	II	III		I	II	III		I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις	Σύνολον
Ξενοδοχεῖα	A	470	950	1.360	390	80	480	410	165	13.200	79.200	67.650	160.050
	B	580	1.200	1.670	470	110	620	470	125	13.750	77.500	58.750	150.000
	Γ	390	975	1.390	350	40	585	415	90	3.600	52.650	37.350	93.600
	Δ	110	175	330	120	—	55	155	65	—	3.575	10.075	13.650
	E	100	100	100	100	—	—	—	35	—	—	—	—
Ξενώνες	Γ	60	100	130	—	60	40	30	50	3.000	2.000	1.500	6.500
	Δ	40	40	70	40	—	—	30	35	—	—	1.050	1.050
Δομῆτια - Διαμερί- σματα	B	150	250	400	—	150	100	150	60	9.000	6.000	9.000	24.000
	Γ	250	430	600	150	100	180	170	30	3.000	5.400	5.100	13.500
	Δ	50	130	200	50	—	80	70	20	—	1.600	1.400	3.000
Ἐγκαταστάσεις Camping	Γ	150	220	350	—	150	70	130	15	2.250	1.050	1.950	5.250
	Δ	150	330	400	—	150	180	70	10	1.500	1.800	700	4.000
	E	—	100	200	—	—	100	100	7	—	700	700	1.400
Σύνολον		2.500	5.000	7.200	1.670	840	2.490	2.190	—	49.300	231.475	195.225	476.000

β. Έγκαταστάσεις Ένδοχώρας :

Ο συνολικός αριθμός τῶν προγραμματιζομένων κλινῶν τῆς ἐνδοχώρας τῆς νήσου ἀνέρχεται εἰς 1.500, κατανεμομένης εἰς τὰς τρεῖς Φάσεις τοῦ προγράμματος, ὡς κάτωθι :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ ΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝΔΟΧΩΡΑΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Έγκαταστάσεις Διανυκτερεύσεως	Ἀπαιτούμενος Ἀριθμὸς Κλινῶν			
	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Μικρὰ Ξενοδοχεῖα ..	60	40	—	100
Περίπτερα... ..	160	100	40	300
Ξενῶνες Μονῶν.	110	80	60	250
Σπίτια τοῦ Χωριοῦ.	250	150	150	550
Camping... ..	—	50	—	50
Ὅρεινά καταφύγια ..	90	80	80	250
Σύνολον.	670	500	330	1.500

Ὁ τύπος τῶν προβλεπομένων ὡς ἄνω ἐγκαταστάσεων καὶ ἡ μέση, ἀνά κλίνην, δαπάνη συμπεριλαμβανομένου τοῦ κόστους κατασκευῆς καὶ ἐξοπλισμοῦ αὐτῶν ἔχουν ὡς κάτωθι :

1. ΜΙΚΡΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ : Προγραμματίζονται εἰς τὰς κυριωτέρας κωμοπόλεις τῆς νήσου (Ἀνώγεια, Κριτσά, Καστέλλι καὶ Νεάπολιν), ἕκαστον δὲ αὐτῶν ἔχει 20 ἕως 30 κλίνας τύπου ξενοδοχείου Γ κατηγορίας. Ἡ μέση δαπάνη κατασκευῆς καὶ ἐξοπλισμοῦ ὑπολογίζεται εἰς 40.000 δραχμὰς ἀνά κλίνην.

2. ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ : 17 ἐκ τῶν προτεινομένων περιπτέρων διαθέτουν ἐπίσης καὶ ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως εἰς δίκλινα κυρίως δωμάτια. Ἡ κατασκευὴ καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς αὐτῶν θὰ εἶναι ἀνάλογος ξενοδοχείων Γ κατηγορίας, λόγω ὁμοιω τῆς ἀνυπαρξίας κοινοχρήστων χώρων καὶ τῆς μικροτέρας ἀξίας τοῦ οἰκοπέδου ἢ μέση ἀνά κλίνην δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς 40.000 δραχμὰς.

3. ΞΕΝΩΝΕΣ ΜΟΝΩΝ : Ξενῶνες προγραμματίζονται εἰς 12 Μονὰς ἕκα-

στος τούτων θα διαθέτη 20 κλίνες εις 3 έως 4 μεγάλους κοιτώνας, ή μέση δέ ανά κλίνη δαπάνη, ύπολογιζομένων και τών κοινοχρήστων χώρων και του έξοπλισμού, ύπολογίζεται ότι θα άνέλθη εις 20.000 δραχμάς.

4. ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ : Έγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως του είδους τούτου προγραμματίζονται εις 50 περίπου χωρία. Η μέση ανά κλίνη δαπάνη ύπολογίζεται εις 16.000 δραχμάς, τὸ ποσὸν δὲ τούτο περιλαμβάνει τήν διαμόρφωσιν, έπισκευήν και έξοπλισμὸν δικλίνων δωματίων εις ώρισμένας οίκιας τών γραφικωτέρων αὐτῶν χωρίων τῆς Κρήτης.

5. ΞΕΝΩΝ ΣΑΜΑΡΙΑΣ : Ο ξενών Σαμαριάς, 50 κλινών, θα κατασκευασθῆ εις τὸ ὁμώνυμον χωρίον εις τὸ μέσον τῆς Φάραγγος. Θα άποτεληται άπό κοιτώνας 5 έως 8 κλινών, κοινοχρήστους χώρους, αίθουσαν έστιατορίου κλπ. Η μέση δαπάνη κατασκευῆς και έξοπλισμού προβλέπεται ότι θα άνέλθη εις 20.000 δραχμάς ανά κλίνη.

6. Camping: Παρόμοιον πρὸς τὰ προβλεπόμενα πλησίον τών άστικῶν κέντρων τῆς νήσου, θα διαθέτη χώρους διά σκηνὰς ώς και κεντρικὰς έγκαταστάσεις μαγειρείου, W C, νιπτήρων, ντους κλπ. Μία τοιαύτη έγκατάσταση, δυναμικότητος 50 άτόμων, προγραμματίζεται εις σημείον πλησίον τῆς Φαιστοῦ. Η μέση δαπάνη κατασκευῆς και βασικοῦ έξοπλισμού ύπολογίζεται εις 20.000 δραχμάς ανά κλίνη.

7. ΟΡΕΙΝΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ : Εις ώρισμένα τών ὄρεινῶν καταφυγίων θα κατασκευασθοῦν πρόσθετοι χώροι διά τήν διανυκτέρευσιν τών ὄρειβατῶν. Έκαστον καταφύγιον θα διαθέτη άριθμὸν κλινῶν εις 3-4 μεγάλους κοιτώνας. Η μέση ανά κλίνη δαπάνη, ύπολογιζομένων και τών κοινοχρήστων, έξοπλισμοῦ κλπ., ύπολογίζεται εις 16.000 δραχμάς.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-5 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ ΕΝΔΟΧΩΡΑΣ-ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εις έκατομμύρια δραχμών)

Τύπος Έγκαταστάσεως	Μέση Δαπάνη (Δραχμαί ανά κλίνη)	Άριθμός Κλινῶν και Άπαιτουμένη Δαπάνη Κατασκευῆς και Έξοπλισμοῦ							
		I ΦΑΣΙΣ		II ΦΑΣΙΣ		III ΦΑΣΙΣ		ΣΥΝΟΛΟΝ	
Μικρά Ξενοδοχεῖα ...	40.000	60	2,4	40	1,6	—	—	100	4,0
Περίπτερα... ..	40.000	160	6,4	100	4,0	40	1,6	300	12,0
Ξενῶνες Μονῶν... ..	20.000	110	2,2	80	1,6	60	1,2	250	5,0
Σπίτια του Χωριοῦ..	16.000	200	3,2	150	2,4	150	2,4	500	8,0
Ξενῶν Σαμαριάς.. ..	20.000	50	1,0	—	—	—	—	50	1,0
Camping... ..	20.000	—	—	50	1,0	—	—	50	1,0
Όρεινά Καταφύγια..	16.000	90	1,4	80	1,3	80	1,3	250	4,0
Σύνολον... ..	23.300	670	16,6	500	11,9	330	6,5	1.500	35,0

Έπομένως, με βάση τας άνωτέρω προβλεπόμενες τιμές μονάδος, ή συνολική δαπάνη κατασκευής τών εγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως τής ένδοχώρας θα άνέλθη εις 23.300 δραχμάς, άναλυομένη κατά Φάσεις ώς άνω.

12.02 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ, ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ, ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡ

Ο Προϋπολογισμός του ύψους τών προβλεπόμενων επενδύσεων εις τον τομέα αυτόν του προτεινομένου προγράμματος είναι δυσχερής, δεδομένου ότι αι περιλαμβανόμεναι εγκαταστάσεις (Έστιατόρια, άναψυκτήρια, κέντρα ψυχαγωγίας, αίθουσαι θεαμάτων, άθλητικοί χώροι κλπ.) δέν είναι δυνατόν να αποτελέσουν άντικείμενον άσπτηρού προγραμματισμού.

Φορείς τών εις τά άστικά κέντρα εύρισκομένων εγκαταστάσεων θα είναι, ώς επί τό πλείστον, ιδιώται.

Άντιθέτως, αι προτεινόμεναι εις σημεία τής ένδοχώρας εγκαταστάσεις θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν εκ τών δημοσίων επενδύσεων, διότι, λόγω τής ένδεχομένης κατά τά πρώτα τουλάχιστον έτη παθητικής λειτουργίας αυτών, τό ένδιαφέρον τής ιδιωτικής πρωτοβουλίας θα είναι μικρόν.

α. Άστικά Κέντρα :

1. ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ : Διά τήν ίκανοποίησιν τών προβλεπόμενων διά τό 1975 άναγκών, θα απαιτηθούν εγκαταστάσεις έστίασεως συνολικής δυναμικότητας 900 περίπου τραπεζών, διά τήν άνέγερσιν τών όποιών θα απαιτηθῆ επένδυσις τής τάξεως τών 36.000.000 δρχ. Αί εγκαταστάσεις αυτές κατανέμονται ώς εξής :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-6 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙ' ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Κατηγορία	Άριθ. Τραπεζών Έστιατορίων	Έπένδυσις (ανά Τράπεζαν)	Σύνολον Προβλεπόμενων Έπενδύσεων, Δρχ.
Πολυτελείας.....	165	55.000	9.075.000
Τουριστικά.....	560	40.000	22.400.000
Ταβέρναι-Σνάκ μπάρ.	175	25.000	4.400.000
Σύνολον.....	900		35.875.000

Κέντρα άναψυχής, χορευτικά κέντρα και μπάρ, είναι δυνατόν να λειτουργήσουν, ώς έλέχθη, έν συνδυασμῶ με τά ώς άνω άναφερόμενα έστιατόρια.

Ἡ κοστολόγησις αὕτη περιλαμβάνει καὶ τὰ προτεινόμενα τρία πολυτελῆ ἐστιατόρια (ἀνὰ ἓν εἰς Ἡράκλειον, Χανιά καὶ Ἅγιον Νικόλαον), τὰ τέσσαρα τουριστικά (ἀνὰ ἓν εἰς Ρέθυμνον, Ἱεράπετραν, Σητεῖαν καὶ Παλαιοχώραν) καὶ τὰ τρία μικρότερα (ἀνὰ ἓν εἰς Ἅγιαν Γαλήνην, Χώραν Σφακίων καὶ Σούδαν).

Ἡ ἄμεσος κατασκευὴ τῶν δέκα αὐτῶν μονάδων θεωρεῖται ἀπαραίτητος διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἐὰν παρατηρηθῇ οἰοσδῆποτε δισταγμὸς εἰς τὴν ἀνέγερσιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, θὰ πρέπει νὰ κατασκευασθοῦν αὗται ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ νὰ παραχωρηθῇ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐκμετάλλευσίς των εἰς ἰδιώτας.

Ἡ κατασκευὴ τῶν προτεινομένων ἀναψυκτηρίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων κλπ. εἰς τὰ σημεῖα συγκεντρώσεως τουριστῶν τῶν μεγαλυτέρων πόλεων, ὡς καὶ εἰς τὰ σημεῖα εἰσόδου καὶ ἐξόδου τῶν τουριστῶν (λιμένες, ἀεροδρόμια κλπ.), θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην ποσοῦ 5.000.000 περίπου δραχμῶν.

2. ΑἶΘΟΥΣΑΙ—ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ, ΚΛΠ.: Ἡ ἀνέγερσις τῶν προτεινομένων τριῶν μεγάλων αἰθουσῶν εἰς Ἡράκλειον, Χανιά καὶ Ἅγιον Νικόλαον θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην 12.000.000 δρχ. κατανεμομένων ὡς κάτωθι :

Αἶθουσα Ἡρακλείου :	6.000.000
» Χανίων :	3.000.000
» Ἁγίου Νικολάου :	3.000.000

Διὰ τοὺς προτεινομένους εἰς Ἡράκλειον, Χανιά, Ἅγιον Νικόλαον καὶ Ρέθυμνον, τέσσαρες ἀμφιθεατρικοὺς χώρους, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη 9.000.000 δρχ. ($4 \times 2.250.000$).

3. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΠΟΡ : Διὰ τὴν κατασκευὴν διαφόρων ἀθλητικῶν ἐγκαταστάσεων θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ δαπάνη 22.000.000 δρχ. κατανεμομένων ὡς κάτωθι :

1. Διὰ τὴν κατασκευὴν ἀθλητικῶν ἐγκαταστάσεων (γηπέδων, πισίνων κλπ.) εἰς Χανιά, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον, Ἅγιον Νικόλαον, Ἱεράπετραν, Σητεῖαν καὶ Παλαιοχώραν ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθοῦν 10.000.000 δρχ.

2. Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ προτεινομένου σταδίου Ἡρακλείου θὰ ἀπαιτηθοῦν 9.000.000 δρχ.

3. Διὰ τὴν δημιουργίαν μικρῶν ναυτικῶν ὀμίλων καὶ συναφῶν ἐγκαταστάσεων εἰς Χανιά, Ἅγιον Νικόλαον καὶ Ἱεράπετραν θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ διάθεσις 3.000.000 δρχ.

Τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων εἰς τὰ ἀστικά κέντρα τῆς νήσου δι' ἐγκαταστάσεις ἐστίασεως καὶ ψυχαγωγίας, ὡς καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν αἰθουσῶν, ἀμφιθεατρικῶν χώρων καὶ ἀθλητικῶν ἐγκαταστάσεων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 84.000.000 δραχμῶν, κατανεμομένων ὡς κάτωθι :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-7 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡ ΕΙΣ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ—ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

Εἶδος ἐγκαταστάσεως	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Ἐστιατόρια κ.λ.π.....	18.0(I)	10.0(I)	8.0(I)	36.0(I)
Ἀναψυκτήρια - Ζαχαροπλαστεῖα.....	2.0(I)	2.0(I)	1.0(I)	5.0(I)
Μεγάλαι Αἰθουσαι.....	6.0(Δ)	3.0(Δ)	3.0(Δ)	12.0(Δ)
Ἀμφιθεατρικοὶ Χῶροι. ...	3.0(Δ)	3.0(Δ)	3.0(Δ)	9.0(Δ)
Ἀθλητικαὶ ἐγκαταστάσεις .	8.0(Δ)	7.0(Δ)	7.0(Δ)	22.0(Δ)
Σύνολον.	37.0	25.0	22.0	84.0
Δημόσια Ἐπενδύσεις	17.0	13.0	13.0	43.0
Ἰδιωτικαὶ Ἐπενδύσεις	20.0	12.0	9.0	41.0

(Δ)=Δημόσια Ἐπενδύσεις (I)=Ἰδιωτικαὶ Ἐπενδύσεις

β. Ἐγκαταστάσεις Ἐνδοχώρας :

Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀνά τὴν νῆσον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας διακινουμένων τουριστῶν ἐπρογραμματίσθη ἡ ἀνέγερσις σειρᾶς μικρῶν ἐγκαταστάσεων εἰς τὴν ἐνδοχώραν τῆς Κρήτης, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν :

1. Περίπτερα-Ἐστιατόρια-Ἀναψυκτήρια.
2. Ὁρεινὰ Καταφύγια.
3. Ὁργανωμέναις Ἀμμώδεις Παραλίας (Πλάζ).
4. Ὀδικοὺς Σταθμοὺς, καὶ
5. Σταθμοὺς Ἐξυπηρέτησεως Πλωτῶν Μέσων.

1. ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ : Τὰ προτεινόμενα Περίπτερα κατετάγησαν ἀναλόγως τοῦ μεγέθους καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας θὰ δύνανται νὰ προσφέρουν εἰς τρεῖς βασικοὺς τύπους, Α, Β καὶ Γ, ὡς περιγράφονται οὔτοι εἰς τὸ Κεφάλαιον

10.02 β. Ἡ μέση δαπάνη κατασκευῆς, ἐξοπλισμοῦ καὶ διαμορφώσεως τοῦ περιβάλλοντος χώρου δι' ἕκαστον τῶν τριῶν τύπων ἔχει ὡς κάτωθι :

Περίπτερον Τύπου Α : 1.500.000 δρχ.

Β : 750.000 δρχ.

Γ : 400.000 ἕως 500.000 δρχ.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-8 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΕΡΙΠΤΕΡΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΧΩΡΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τοποθεσία	Προτεινόμενος Τύπος	Προβλεπόμενη Δαπάνη
Ι ΦΑΣΙΣ		
1. Ἄγία Ρουμέλη.....	Α	1.500.000
2. Βρύσες.....	Γ	400.000
3. Γεωργιούπολις.....	Γ	450.000
4. Καστέλλι Κισσάμου ..	Γ	450.000
5. Μαλάξα.....	Α	1.500.000
6. Μαράθι	Β	750.000
7. Ζυλόσκαλον	Α	500.000
8. Πολυρρήνια.....	Γ	400.000
9. Σταυρός.....	Γ	500.000
10. Φαλάσαρνα.....	Β	750.000
11. Ἀνώγεια	Γ	450.000
12. Ἀρκάδι.....	Α	1.500.000
13. Ἰδαίον Ἀντρον.	Β	300.000
14. Μπάλι.....	Β	750.000
15. Πλακιᾶς.....	Β	750.000
16. Σπήλι.....	Γ	450.000
17. Ἀνω Βιάννος.....	Γ	450.000
18. Ἀρβη.....	Γ	400.000
19. Γιούχτας.....	Β	750.000
20. Γόρτυς	Β	750.000
21. Κνωσός	ΑΑ	2.000.000
22. Μάλια.....	Α	1.500.000
23. Μάταλα.....	Β	750.000
24. Φαιστός.....	Α	1.500.000
25. Φόδελε	Β	750.000
26. Χερσόνησος.....	Β	850.000
27. Γουρνιά.....	Β	750.000
28. Ἐλοῦντα.....	Γ	500.000
29. Ἐρμούπολις.....	Γ	400.000
30. Ἐτιά	Γ	400.000
31. Κριτσά.....	Β	750.000
32. Ψυχρόν	Β	300.000
Ι ΦΑΣΙΣ : Σύνολον		24.200.000

* Προσθήκη εἰς τὰς ὑφισταμένας ἢ ὑπὸ ἀνέγερσιν ἐγκαταστάσεις.

Τοποθεσία	Προτεινόμενος Τύπος	Προβλεπόμενη Δαπάνη
II ΦΑΣΙΣ		
33. Άπτερα	Γ	350.000
34. Άρμένιοι	Γ	400.000
35. Άσκύφου	Γ	400.000
36. Γραμβούσα	Γ	400.000
37. Έλαφόνησος	Γ	400.000
38. Κάντανος	Γ	350.000
39. Λίμνη Κουρνά	Γ	400.000
40. Λουτρόν	Γ	400.000
41. Μύλοι	Γ	350.000
42. Σαμαριά	Γ	400.000
43. Σούγια	Γ	400.000
44. Τεμένια	Γ	400.000
45. Φραγκοκάστελλο	Γ	400.000
46. Πάνορμος	Γ	400.000
47. Άγιος Θωμάς	Γ	400.000
48. Άγία Τριάς	Γ	400.000
49. Βαθύπετρον	Γ	400.000
50. Ζαρός	Γ	400.000
51. Καμάρες	Γ	400.000
52. Πρωτόρια	Γ	300.000
53. Ρογδιά	Β	750.000
54. Τύλιος	Γ	400.000
55. Άνατολή	Γ	400.000
56. Καρφή	Β	750.000
57. Κάτω Ζάκρος	Β	750.000
58. Λάστρος	Γ	400.000
59. Λατώ Έτέρα	Γ	400.000
60. Μακρύγιαλος	Γ	400.000
61. Νεάπολις	Γ	500.000
62. Παλαίκαστρον	Γ	400.000
63. Σπιναλόγγα	Β	750.000
64. Χαμαίζι	Γ	300.000
65. Χρυσή	Β	750.000
II ΦΑΣΙΣ : Σύνολον..		14.700.000

Τοποθεσία	Προτεινόμενος Τύπος	Προβλεπόμενη Δαπάνη
III ΦΑΣΙΣ		
66. Γαῦδος.....	Γ	400.000
67. Δικτύνη	Γ	400.000
68. Θέρισσον	Γ	400.000
69. Πλατανιάς	Γ	450.000
70. Ἅγιοι Ἀσώματοι....	Γ	350.000
71. Μελιδώνι	Γ	300.000
72. Πρέβελη.....	Γ	400.000
73. Ροδάκινο.	Γ	350.000
74. Τίμιος Σταυρός.....	Γ	400.000
75. Λέντας..	Γ	400.000
76. Πριναῖς	Γ	400.000
77. Προφήτης Ἡλίας.. ...	Γ	350.000
78. Τσοῦτσουρος	Γ	400.000
79. Μάλες	Γ	400.000
80. Μόχλος	Γ	300.000
81. Παπούρα.....	Γ	400.000
III ΦΑΣΙΣ : Σύνολον.		6.100.000

Πολλά ἐκ τῶν περιπτέρων περιλαμβάνουν ἐπίσης καὶ προσθέτους ἐγκαταστάσεις, ὡς π.χ. μικρὰν ὠργανωμένην πλάζ, ὀδικὸν σταθμὸν ἢ καὶ μικρὸν ἀριθμὸν κλινῶν. Ἡ ἐπὶ πλέον ὁμῶς δαπάνη διὰ τὰς προσθέτους αὐτὰς ἐγκαταστάσεις δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰς ἀνωτέρω τιμὰς, ἀλλὰ ἀναφέρεται εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀντιστοίχων ἔργων.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-9 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΠΤΕΡΩΝ—ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
N. Χανίων.	7.200.000	5.050.000	1.650.000	13.900.000
N. Ρεθύμνης	4.200.000	400.000	1.800.000	6.400.000
N. Ἡρακλείου. ...	9.700.000	3.450.000	1.550.000	14.700.000
N. Λασηθίου	3.100.000	5.800.000	1.100.000	10.000.000
Σύνολον. ...	24.200.000	14.700.000	6.100.000	45.000.000

Ὁ ἀνωτέρω Πίναξ 12-8 περιλαμβάνει τὰ προτεινόμενα εἰς διάφορα σημεῖα τῆς νήσου Περίπτερα, τὸν προτεινόμενον τύπον δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν καὶ τὴν προβλεπόμενην δαπάνην κατασκευῆς καὶ ἐξοπλισμοῦ των.

Τὸ σύνολον τῆς προβλεπόμενης διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐξοπλισμὸν τῶν 81 περιπτέρων δαπάνης, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 45.000.000 δραχμάς, κατανεμομένη ἀνά νομοῦς καὶ κατὰ Φάσεις, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν συνοπτικὸν Πίνακα 12-9 ἀνωτέρω.

12.03 ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν προτεινομένων αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων, συνολικῆς δυναμικότητος 6.300 κλινῶν, καὶ τῶν περιλαμβανομένων ἀντιστοιχῶν ἐγκαταστάσεων ἐστίασεως, ψυχαγωγίας, ἀθλοπαιδιῶν κλπ. θὰ ἀπαιτηθῇ ἐν συνόλῳ δαπάνη 802.000.000 δραχμῶν.

Ἡ ἀνέγερσις τῶν παραθεριστικῶν κατοικιῶν, βιλλῶν κλπ. εἰς τὰς προτεινόμενας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν περιοχάς, δεδομένου ὅτι θὰ ἐπιτελεσθῇ ὑπὸ ἰδιωτῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπολογισθῇ ἐπακριβῶς ἢ καὶ νὰ προγραμματισθῇ. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅμως ὅτι ἀξιόλογα ποσὰ θὰ εἰσρεύσουν εἰς τὴν νήσον ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, διότι, ἐὰν κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσεχοῦς δεκαετίας κατασκευασθοῦν μόνον 2.000 τοιαῦται κατοικίαι μέσης ἀξίας 300.000 δραχμῶν ἑκάστης, ἡ συνολικὴ ἐπένδυσις θὰ ὑπερβῇ τὰ 20.000.000 δολλάρια.

α. Αὐτόνομα Τουριστικὰ Συγκροτήματα :

Ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τῆς δαπάνης ἀνεγέρσεως παραθεριστικῶν συγκροτημάτων δὲν εἶναι εὐχερῆς ἀνευ τῆς ὑπάρξεως λεπτομεροῦς μελέτης ἐκάστης περιπτώσεως δεδομένου ὅτι αὗται, ἐκτὸς τῶν ἐγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως (ξενοδοχείων, Bungalows, κλπ.) περιέχουν ἐπίσης ἐστιατόρια, ἀναψυκτήρια, σνάκ-μπάρ, νυκτερινὰ κέντρα, συγκροτήματα καταστημάτων καὶ ἐγκαταστάσεις πλάζ, ἀθλοπαιδιῶν καὶ θαλασσίων σπόρ. Ἡ δαπάνη κατασκευῆς τῶν ὡς ἄνω συγκροτημάτων περιλαμβάνει ἐπίσης καὶ τὸ κόστος διαμορφώσεως τοῦ χώρου καὶ κατασκευῆς τῶν ἐσωτερικῶν δικτύων ὁδοποιίας, ἠλεκτροφωτισμοῦ, ὑδρεύσεως καὶ ἀποχετεύσεως τὸ ὁποῖον ποικίλλει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς χωροταξικῆς διατάξεως τῶν προγραμματισθεισῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους.

Ἐκ διαφόρων ὑπολογισμῶν καὶ ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ κόστους κατασκευῆς διαφόρων παρεμφερῶν συγκροτημάτων προκύπτει ὅτι αἱ διάφοροι ἐγκαταστάσεις ἐξυπηρετήσεως τῶν τουριστῶν (ἐστιατόρια, ἀναψυκτήρια, κέντρα διασκέδασεως, μπάρ, καταστήματα, ἐγκαταστάσεις πλάζ, γήπεδα, κλπ.)

ἐπιβαρύνουν τὴν προαναφερθεῖσαν δαπάνην διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων κατὰ ποσοστὸν κυμαινόμενον ἀπὸ 15 % ἕως 20 %, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς ἐγκαταστάσεως.

Ἡ δαπάνη δι' ἔργα ὑποδομῆς καὶ διαμορφώσεως τοῦ χώρου, φύτευσιν πρασίνου κλπ. ὑπολογίζεται ὅτι ἐπιβαρύνει τὴν δαπάνην ἀνεγέρσεως τῶν ἐγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως εἰς ποσοστὸν 10 %, ἀνεξαρτήτως τῆς κατηγορίας τῆς ἐγκαταστάσεως. Ἐπομένως, ἡ ὑπολογιζομένη εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην τιμὴ μονάδος διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς δαπάνης κατασκευῆς τῶν προτεινομένων παραθεριστικῶν συγκροτημάτων ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-10 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΣΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ

Τύπος	Κατηγορία	Δαπάνη Κατασκευῆς (Δραχμαὶ ἀνὰ Κλινὴν)			Σύνολον
		Ξενοδοχειακῶν Ἐγκαταστάσεων	Προσθέτων Ἐγκαταστάσεων	Ἐσωτερικῶν Ἔργων Ὑπο/μῆς	
Μόνιμοι..	ΑΑ	190.000	40.000	20.000	250.000
	Α	140.000	30.000	20.000	190.000
	Β	105.000	30.000	20.000	155.000
	Γ	85.000	20.000	20.000	125.000
Ἡμιμόνιμοι. . . .	Γ	32.500	10.000	7.500	50.000
	Δ	25.000	7.500	7.500	40.000

Τὸ σύνολον τῶν κλινῶν εἰς αὐτόνομα τουριστικὰ συγκροτήματα ὑπελογίσθη εἰς 1.650, 4.100 καὶ 6.300 διὰ τὴν πρώτην, δευτέραν καὶ τρίτην φάσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος ἀντιστοίχως. Ὁ προγραμματιζόμενος ἐπομένως ἀριθμὸς κλινῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1.650 κλινὰς κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 2.450 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 2.200 κατὰ τὴν τρίτην, δεδομένου ὅτι οὐδεμία τοιαύτη ἐγκατάστασις ὑφίσταται σήμερον εἰς Κρήτην.¹ Τὸ ὕψος τῶν ἀπαιτούμενων ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν προγραμματιζομένων αὐτῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 207.500.000 δραχμὰς κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, εἰς 301.500.000 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ εἰς 292.625.000 κατὰ τὴν τρίτην.

Ἡ κατανομὴ τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων δεικνύεται ἀναλυτικῶς εἰς τὸν κατωτέρω Πίνακα. Αρ. 12-11

¹ Τὸ ξενοδοχειακὸν συγκρότημα τοῦ Ἁγίου Νικολάου (Minos Beach), παρεμφερὲς πρὸς μικρὰν αὐτόνομον μονάδα, συμπεριελήφθη λόγω τῆς γειτνιασεῶς του πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἰς τὰς ὑφισταμένας ἐγκαταστάσεις τῶν ἀστικῶν κέντρων.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-11 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ—Προγραμματιζόμενα Έγκαταστάσεις (εις χιλιάδας δρχ.)

Τύπος Έγκαταστάσεως	Κατηγορία	Αριθμός Απαιτούμενων Κλινών ¹			Αριθμός Προγραμματιζόμενων Κλινών			Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής (ανά κλίνη) Μέση Δαπάνη Προβλεπόμενη	Προβλεπόμενη Δαπάνη Κατασκευής			
		Αριθμός			Αριθμός				I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις	Σύνολον
		I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις	I Φάσις	II Φάσις	III Φάσις					
Μόνιμοι.....	ΑΑ/Α	320	800	1.225	320	480	425	190-250	67.200	92.800	107.250	257.250
	Β	480	1.200	1.850	480	720	650	155	74.400	111.600	100.750	286.750
	Γ	350	1.000	1.425	350	650	425	125	43.750	81.250	53.125	178.125
Ήμιμόνιμοι. (Κατασκηνώσεις)	Γ	215	400	750	215	185	350	50	10.750	9.250	17.500	37.500
	Δ	285	700	1.050	285	415	350	40	11.400	16.600	14.000	42.000
Σύνολον.		1.650	4.100	6.300	1.650	2.450	2.200	—	207.500	301.500	292.625	801.625

¹ Ο Αριθμός των προγραμματιζόμενων, εις εκάστην φάσιν, κλινών είναι ίσος προς την διαφοράν του αριθμού των απαιτούμενων κατά την φάσιν αὐτήν κλινών ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑφισταμένων ἐκ τῆς προηγούμενης φάσεως τοιούτων.

β. Έπαυλεις και Τουριστικά Κατοικία :

Αί επενδύσεις διά τήν ανέγερσιν έπαυλεων και τουριστικῶν κατοικιῶν εἶναι έντελῶς άδύνατον νά προσδιορισθοῦν, δεδομένου ότι επί τοῦ παρόντος δέν υπάρχουν κᾶν ένδείξεις έάν ύφίσταται σοβαρόν ένδιαφέρον διά τοιαύτας άγοράς.

Όσον άφορᾷ τās δημοσίας επενδύσεις εἰς τόν τομέα τοῦτον, αὔται θά συνίστανται ένδεχομένως εἰς τήν άγοράν τῶν εκτάσεων και εἰς τήν κατασκευήν τῶν βασικῶν έργων ύποδομῆς, και συγκεκριμένως τῶν δικτύων όδοποιίας, ηλεκτροφωτισμοῦ και τηλεφώνου, ύδρεύσεως και άποχετεύσεων. Ἡ δαπάνη όμως διά τήν κατασκευήν τῶν ὡς άνω έργων θά επιβαρύνη τήν άξίαν τῶν οίκοπέδων και έπομένως, έν τελευταία αναλύσει, δημοσία επενδύσεις εἰς τόν τομέα τοῦτον δέν ύφίστανται. Ὑπάρχει άπλῶς μεσοπρόθεσμος δανεισμός, ένῶ τὸ δημοσίον (ἢ ὁ ειδικός πρὸς τοῦτο συσταθησόμενος φορεὺς) θά δυνηθῆ νά άποκομίση και κέρδη εκ τῆς υπεραξίας τῶν οίκοπέδων.

Ἡ μέση άξία μιᾶς παραθεριστικῆς έπαύλεως κυμαίνεται μεταξύ 300.000 και 400.000 δραχμῶν (χωρίς νά άποκλείωνται δαπανηρότεροι ἢ και εὔτηνότεροι). Ὁ άριθμός τῶν έγερθησομένων παραθεριστικῶν έπαυλεων εἶναι άδύνατον νά προσδιορισθῆ. Ἐάν όμως ληφθῆ ὡς βάση συγκρίσεως ὁ άριθμός αὐτοῦ τοῦ είδους, ὁ ὁποῖος έχει κατασκευασθῆ εἰς Ἰσπανίαν κατά τήν τελευταίαν δεκαετίαν (500.000), ἢ πρόβλεψις 2.000 τοιούτων έπαυλεων διά τήν Κρήτην δύναται νά θεωρηθῆ ὡς άκρως συντηρητική. Ἐνας τοιοῦτος άριθμός έπαυλεων άντιστοιχεῖ μέ τήν πραγματοποίησιν εἰς ξενοδοχειακάς έγκαταστάσεις ένός περίπου εκατομμυρίων διανυκτερεύσεων έτησίως. Ἡ ύπαρξις τοιούτων έγκαταστάσεων εἰς τήν νῆσον θά δημιουργήσῃ μονίμους παραθεριστάς και δύναται νά θέσῃ τās βάσεις διά μίαν συνεχῆ τουριστικήν περίοδον.

12.04 ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΑΜΜΩΔΩΝ ΠΑΡΑΛΙΩΝ

Διά τήν ίκανοποίησιν τῶν μέχρι τοῦ έτους 1975 αναγκῶν εἰς ὠργανωμένους έγκαταστάσεις πλάζ, υπελογίσθη ὅτι θά άπαιτηθῆ ἡ κατασκευή τοιούτων έγκαταστάσεων συνολικῆς δυναμικότητος 12.000 περίπου ατόμων.¹

Διά τήν κατασκευήν και έξοπλισμόν τῶν προτεινομένων αὐτῶν έγκαταστάσεων ύπολογίζεται ὅτι θά άπαιτηθῆ συνολική δαπάνη 20.500.000 δραχμῶν.

Ἡ εκτίμησις τῆς άπαιτουμένης δαπάνης διά τήν ανέγερσιν και έξοπλισμόν

¹ Ἐπί πλέον τῆς κατασκευαζομένης ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ, εἰς Καρτερόν Ἡρακλείου, πλάζ, δυναμικότητος 1.000 ατόμων.

τῶν προτεινομένων πλάζ βασιζέται εἰς τὸ κόστος παρομοίων ἐγκαταστάσεων, προσφάτως κατασκευασθεισῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ. Τὸ κόστος τοῦτο ποικίλλει εἰς ἐκάστην περίπτωσιν ἀναλόγως τῆς πολυτελείας τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ τῆς δυναμικότητος αὐτῆς, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων νὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἀνέτως ἡμερησίως, ἀτόμων.

Γενικῶς ὁ προγραμματισμὸς τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων βασιζέται ἐπὶ τοῦ παρατηρηθέντος συντελεστοῦ χρησιμοποίησεως ἐκάστης μονάδος ἐξυπηρετήσεως ἡμερησίως, ὁ ὁποῖος κυμαίνεται μεταξύ 2 καὶ 3 (κατὰ τὰς Κυριακὰς), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναμενομένων νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν πλάζ ἡμερησίως ὑπολογίζεται ὅτι θὰ κυμαίνεται μεταξύ 2.000 καὶ 3.000 ἀτόμων, θὰ προγραμματισθοῦν ἐγκαταστάσεις διὰ ταυτόχρονον ἐξυπηρέτησιν 1.000 ἀτόμων.

Ἐκ τῶν κατοίκων τῶν πόλεων τῆς νήσου πολὺ περισσότεροί ἐπισκέπτονται τὰς ἐγκαταστάσεις πλάζ κατὰ τὰς Κυριακὰς παρά κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος. Ἀντιθέτως οἱ τουρίσται κατανέμονται σχεδὸν ἐξ ἴσου μεταξύ τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν τῆς ἐβδομάδος. Ἡ ἄνισος αὕτη κατανομή τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκεπτῶν μεταξὺ Κυριακῆς καὶ τῶν ἄλλων ἡμερῶν τῆς ἐβδομάδος δημιουργεῖ διὰ τὰς πλάζ πρόβλημα προσδιορισμοῦ τῆς ἀναγκαίας δυναμικότητος, δεδομένου ὅτι, ἐὰν προβλεφθῇ ἀριθμὸς ἐγκαταστάσεων διὰ νὰ ἰκανοποιηθῇ τὰς ἀνάγκας τῆς Κυριακῆς, ἡ λειτουργία αὐτῶν κατὰ τὴν ὑπόλοιπον ἐβδομάδα ἀποβαίνει ἀντιοικονομική, ἐνῶ ἐὰν προγραμματισθοῦν ἐγκαταστάσεις διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν κίνησιν μιᾶς ἄλλης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς, θὰ προκαλῆται συνωστισμὸς καὶ δὲν θὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἐπισκεπτῶν.

Ἡ συνολικὴ δυναμικότης τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων (Κεφ. 9.04), ὑπελογίσθη εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ ἡμισυ τῶν διακινουμένων ἡμερησίως τουριστῶν, τὸ ἐν τέταρτον τῶν ἐπιβατῶν κρουαζιερῶν καὶ περίπου τὰ 5 % τῶν κατοίκων τῶν πλησιεστέρων ἀστικῶν κέντρων.

Ἡ δαπάνη κατασκευῆς καὶ ἐξοπλισμοῦ τῶν ὀργανωμένων πλάζ, προκειμένου περὶ ἐγκαταστάσεων τοῦ αὐτοῦ τύπου μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ ἀνεγειρομένας, κυμαίνεται ἀπὸ 800 ἕως 1.200 δρχ. ἀνὰ μονάδα δυναμικότητος.

Προκειμένου περὶ μικροτέρων ἐγκαταστάσεων (δυναμικότητος κατωτέρας τῶν 200 ἀτόμων), προτείνεται ἡ κάτασκευὴ αὐτῶν ἐν συνδυασμῷ μετὰ περιπτέρου-ἀναψυκτηρίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἡ δαπάνη κατασκευῆς καὶ ἐξοπλισμοῦ ὑπολογίζεται εἰς 600-650 δραχμὰς κατὰ μονάδα δυναμικότητος.

Ἡ συνολικὴ δαπάνη ἀνὰ πλάζ καὶ τὸ σύνολον τῆς ἀπαιτουμένης ἐπενδύσεως ἐμφαίνεται εἰς τὸν Πίνακα 12-12 κατωτέρω.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-12 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΩΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΣΕΩΣ.

'Οργανωμένα Πλάξ	Συνολική Δυναμικότητα ¹ (έτομα)	Μέση Δαπάνη Κατασκευής (Δρ. ανά μονάδα δυναμικότητας)	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ			
			I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
'Αστικά Κέντρα :						
1. Χανιά (Νέα Χώρα)...	1.500	900	900.000	—	450.000	1.350.000
2. Ρέθυμνον (πρός 'Ανατ. του ξενοδοχείου Ζενία).	500	900	270.000	—	180.000	450.000
3. 'Ηράκλειον (Στόμιον).	1.500	800	—	800.000	400.000	1.200.000
4. 'Άγιος Νικόλαος...	1.000	1.000	400.000	600.000	—	1.000.000
5. 'Ιεράπετρα.	750	1.000	300.000	250.000	200.000	750.000
6. Σητεία	400	900	—	175.000	175.000	350.000
7. Παλατιχώρα (Παχειά 'Αμιος)	400	900	—	175.000	175.000	350.000
8. 'Άγια Γαλήνη.	200	1.000	—	—	200.000	200.000
9. Χώρα Σφακίων.	200	1.000	100.000	—	—	200.000
Αυτόνομα Τουριστικά Συγκροτήματα :						
10. 'Άγ. 'Απόστολοι Χανίων	400	900	—	175.000	175.000	350.000
11. 'Ακτή Πλακιά (Ρεθύμνης)	400	900	175.000	—	—	350.000
12. 'Άγια Πελαγία ('Ηρακλείου)	600	1.000	200.000	200.000	200.000	600.000
13. 'Ακτή Μιραμπέλλου (Λασηθίου)	750	1.000	250.000	250.000	250.000	750.000
'Ενδοχώρα :						
14. Καστέλι.	300	800	—	160.000	90.000	250.000
15. Σταυρός.	400	900	—	175.000	175.000	350.000
16. Μάταλα.	300	1.000	100.000	100.000	100.000	300.000
17. Χερσόνησος.	600	900	185.000	185.000	180.000	550.000
Σύνολον Δρχ...	(10.200)	—	2.880.000	3.520.000	2.950.000	9.350.000

¹. Διά κατανομήν δυναμικότητας κατά θέσεις βλ. Πίνακα 9-19.

Ἐπί πλέον τῶν 17 τούτων προτεινομένων μεγαλυτέρων ἐγκαταστάσεων πλάζ-συνολικῆς δυναμικότητος 10.200 ἀτόμων-προβλέπεται ἐπίσης ἡ κατασκευὴ 16 μικροτέρων τοιούτων (βλ. Πίνακα 9-20), ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν προτεινομένην ἀνέγερσιν ἰσαριθμῶν παραθαλασσίων περιπτέρων. Αἱ μικρότεροι αὗται ἐγκαταστάσεις, συνολικῆς δυναμικότητος 1.800 περίπου ἀτόμων, θὰ ἀπαιτήσουν τὴν δαπάνην 1.150.000 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 650.000 δραχμᾶς κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, 300.000 δραχμᾶς κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν καὶ 200.000 δραχμᾶς κατὰ τὴν τρίτην.

Πέραν ὅμως τῶν προβλεπομένων κονδυλίων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων, θὰ ἀπαιτηθῆ καὶ ἀνάλογον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν τοῦ ἀπαιτουμένου χώρου, τὸ ὕψος τοῦ ὁποίου μόνον κατ' ἐκτίμησιν δύναται νὰ ὑπολογισθῆ.

Γενικῶς, αἱ ἐγκαταστάσεις πλάζ τῶν ἀστικῶν κέντρων θὰ ἀπαιτήσουν ὀπωσδήποτε ἀπαλλοτριώσιν εἰδικοῦ χώρου, ἐνῶ αἱ κείμεναι πλησίον τῶν αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων καὶ τῶν παραθαλασσίων περιπτέρων θὰ κατασκευασθοῦν ἐντὸς τοῦ χώρου τούτων.

Εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς ἀπαλλοτριώσιν χώρου, πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ αἰγιαλὸς καὶ τὸ ἀμμῶδες τμήμα τῆς ἀκτῆς ἀνήκουν εἰς τὸ δημόσιον καί, ἐπομένως, δὲν χρήζουν ἀπαλλοτριώσεως.

Ἐὰν ληφθῆ ὡς βᾶσις ὅτι διὰ τὰς διαφόρους ἐγκαταστάσεις (ἀποδυτήρια, ντούς, ἀθλητικοὶ χώροι, ἀναψυκτήριον, Parking, χώροι πρασίνου κλπ.) θὰ ἀπαιτηθοῦν 30 τετραγωνικά μέτρα κατὰ μονάδα δυναμικότητος, τὸ σύνολον τῆς πρὸς ἀπαλλοτριώσιν ἐκτάσεως διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν ἀστικῶν κέντρων-συνολικῆς δυναμικότητος 6.500 ἀτόμων-θὰ ἀνέλθῃ εἰς 200 περίπου

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-13 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ
ΩΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΑΖ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΧΡΗΣΕΩΣ (Συνοπτικὸς Πίναξ)

	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	Σύνολον
Ἀστικά Κέντρα :				
Κατασκευὴ Ἐγκαταστάσεων. . .	1.970.000	2.100.000	1.780.000	5.850.000
Ἀπαλλοτριώσις Χώρων	3.750.000	4.200.000	3.550.000	11.500.000
Παρακείμεναι Αὐτονόμων Συγκρο- τημάτων.	625.000	800.000	625.000	2.050.000
Εἰς Ἐνδοχώραν.	285.000	620.000	545.000	1.450.000
Μικραὶ Ἐγκαταστάσεις (εἰς Περι- πτέρα κλπ.)	650.000	300.000	200.000	1.150.000
Σύνολον.	7.280.000	8.020.000	6.700.000	22.000.000

στρέμματα. Εάν δὲ ληφθοῦν ὡς μέση τιμὴ 55.000 δρχ. ἀνὰ στρέμμα, τὸ σύνολον τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης θὰ ἀνέλθῃ εἰς 12.500.000 δρχ. περίπου.

Ἐπομένως τὸ συνολικὸν κόστος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὀργανωμένων πλάζ θὰ ἀνέλθῃ εἰς 22.000.000 περίπου δραχμᾶς, κατανεμομένης ὡς ἀνωτέρω.

12.05 ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ

Μικραὶ ἢ μεγαλύτεραι λιμενικαὶ ἐγκαταστάσεις (μῶλοι ἢ προβλήτες, ἐκβαθύνσεις, δυνατῆς προσορμίσεως σκαφῶν καὶ προσεγγίσεως πορθμείων κλπ.) προγραμματίζονται (βλ. Κεφ. 10.01 δ καὶ 10.02 γ) εἰς 38 σημεῖα τῶν ἀκτῶν τῆς Κρήτης, ἡ δὲ κοστολόγησις αὐτῶν λαμβάνει χώραν εἰς τὰ ἀντίστοιχα περὶ Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Ὑποδομῆς Κεφάλαια.

Πέραν τῶν διαφόρων λιμενικῶν ἔργων προτείνεται ὅπως ἐπεκταθῇ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν ἀκτῶν τῆς Κρήτης ἢ ἀλυσὶς τῶν σταθμῶν ἐξυπηρέτησεως θαλαμηγῶν καὶ πλωτῶν ἐν γένει μέσων κατὰ τὸ πρότυπον τῶν ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ κατασκευασθέντων καὶ λειτουργούντων εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Ἑλλάδος (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πέντε εἰς Κρήτην).

Αἱ προτεινόμεναι ἐγκαταστάσεις πέραν τῶν τεχνικῶν ἔργων πρέπει νὰ περιλαμβάνουν τὰ κάτωθι ἔργα ἢ μέρος τούτων :

1) Λιμενικὸν Σταθμὸν, 2) Ἐγκαταστάσεις παροχῆς καυσίμων, ὕδατος καὶ τροφίμων, 3) Ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν σύνδεσιν τῶν πλοιαρίων καὶ θαλαμηγῶν μετὰ τοῦ τηλεφωνικοῦ καὶ ἠλεκτρικοῦ δικτύου, 4) Δυνατότητα μικροεπισκευῶν καὶ καθαρισμοῦ, καὶ 5) Ἐγκαταστάσεις Διαχειμάνσεως.

Τὸ σύνολον τῆς προβλεπομένης δαπάνης διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ λειτουργίαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1965-1975, τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων ὑπολογίζεται περὶ τὰ 13.000.000 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 7.700.000 δραχμαὶ κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, 4.550.000 δραχμαὶ κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 750.000 δραχμαὶ κατὰ τὴν τρίτην.

1. ΛΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ : Προτείνεται ἡ κατασκευὴ καὶ λειτουργία 20 νέων λιμενικῶν σταθμῶν (10 κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, 7 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 3 κατὰ τὴν τρίτην). Τὸ κόστος κατασκευῆς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ὑπολογίζεται εἰς 100.000 δραχμᾶς, ἡ δὲ ἔτησις δαπάνη λειτουργίας ἐκάστου, μὲ δύο μονίμους φύλακας ὑπολογίζεται εἰς 50.000 δραχμᾶς.

Ἐπομένως, ἡ συνολικὴ δαπάνη κατασκευῆς καὶ λειτουργίας τῶν λιμενικῶν σταθμῶν ὑπολογίζεται¹ εἰς 7.700.000 δραχμᾶς.

I	Φάσις :	$10 \times 100.000 + 10 \times 7 \text{ ἔτη} \times 50.000 = 1.000.000 + 3.500.000 = 4.500.000$
II	Φάσις :	$7 \times 100.000 + 7 \times 5 \text{ ἔτη} \times 50.000 = 700.000 + 1.750.000 = 2.450.000$
III	Φάσις :	$3 \times 100.000 + 3 \times 3 \text{ ἔτη} \times 50.000 = 300.000 + 450.000 = 750.000$
	Σύνολον.....	$= 2.000.000 + 5.700.000 = 7.700.000$

2. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ : Τοιαῦται ἐγκαταστάσεις προγραμματίζονται εἰς 14 σημεία, ἡ δαπάνη δὲ κατασκευῆς ἐκάστης ἀνέρχεται εἰς 50.000 δραχμὰς. Αἱ λειτουργικαὶ δαπάναι·θὰ ἐπιβαρύνουν τὰς ἐταιρίας πετρελαιοειδῶν. Ἐπομένως τὸ σύνολον τῆς προβλεπομένης δαπάνης θὰ ἀνέλθῃ εἰς 700.000 δραχμὰς, κατανεμόμενον εἰς 650.000 δραχμὰς κατὰ τὴν πρώτην φάσιν καὶ 50.000 δραχμὰς κατὰ τὴν δευτέραν.

3. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΔΑΤΟΣ : Τοιαῦται ἐγκαταστάσεις προγραμματίζονται εἰς τοὺς σταθμούς, οἱ ὅποιοι εὑρίσκονται εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει ὕδωρ. Ἐκάστη τούτων θὰ συνίσταται ἀπὸ μίαν μικρὰν δεξαμενὴν καὶ ἀπὸ μίαν ἀντλίαν παροχῆς μετὰ τῶν συναφῶν ἐξαρτημάτων. Ἡ δαπάνη δι' ἐκάστην ἐγκατάστασιν ἀνέρχεται εἰς 50.000 δραχμὰς, τὸ δὲ συνολικὸν κόστος διὰ τὰς δώδεκα προτεινομένας τοιαύτας ἐγκαταστάσεις θὰ ἀνέλθῃ εἰς 600.000 δραχμὰς, ἐκ τῶν ὁποίων 550.000 δρχ. κατὰ τὴν πρώτην φάσιν καὶ 50.000 δρχ. κατὰ τὴν δευτέραν. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὕδατος εἰς τὸ παραθαλάσσιον σημεῖον ἀποτελεῖ τμῆμα τῶν προτεινομένων ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς.

4. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ : Τοιαῦται ἐγκαταστάσεις προγραμματίζονται μόνον εἰς σημεία (ἀστικά κέντρα) εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν θαλαμηγῶν καὶ πλοίων μετὰ τροφίμα, ποτὰ κλπ., εἶναι δυνατὸν νὰ συντελεσθῇ ἄνευ τῆς κατασκευῆς ἢ λειτουργίας προσθέτων ἐγκαταστάσεων.

5. ΣΥΝΔΕΣΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ : Ἡ ἐγκατάστασις τηλεφώνου καὶ ἡ δυνατότης συνδέσεως τῶν θαλαμηγῶν καὶ πλοίων μετὰ τοῦ τηλεφωνικοῦ δικτύου προγραμματίζεται δι' ὅλους τοὺς προτεινομένους σταθμούς ἐξυπηρέτησεως πλωτῶν μέσων.

Ἡ σύνδεσις μετὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ δικτύου, ἐφ' ὅσον τὸ σημεῖον διαθέτει ἠλεκτρικόν, ἀποτελεῖ ἐπίσης τμῆμα τῶν βασικῶν ἐγκαταστάσεων. Ἡ δαπάνη διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις αὐτὰς ἀποτελεῖ μέρος τῶν ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς.

6. ΔΥΝΑΤΟΤΗΣ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ : Εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα τῆς νήσου τὰ ὁποῖα διαθέτουν μεγάλας λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ συνεργεῖα τεχνιτῶν (ἠλεκτρολόγων, μηχανικῶν ἐπισκευῆς μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως, ξυλουργῶν, κλπ.), ἡ διενέργεια μικροεπισκευῶν εἶναι δυνατὴ ἄνευ τῆς κατασκευῆς εἰδικῶν πρὸς τοῦτο ἐγκαταστάσεων· πέραν ὁμῶς αὐτῶν, προτείνεται ἡ κατασκευὴ δύο μεγάλων ἐγκαταστάσεων, μιᾶς εἰς Ἅγιον Νικόλαον (I Φάσις) καὶ ἑτέρας εἰς Σούδαν (II Φάσις). Εἰς ἕκαστον τῶν σημείων τούτων προτείνεται ἡ κατασκευὴ μιᾶς πλήρους «μαρίνας» μετὰ δυνατότητας διαχειμάνσεως θαλαμηγῶν, διενεργείας ἐπισκευῶν, κλπ. Διὰ τὴν κατασκευὴν ἐκάστης «μαρίνας» προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη 2.000.000 δραχμῶν¹.

¹ Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ κυρίως λιμενικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται καὶ κοστολογοῦνται εἰς τὸ ἀντίστοιχον κεφάλαιον (12.118).

7. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ: Εις τὰ περισσότερα τῶν σημείων εἰς τὰ ὁποῖα προτείνεται ἡ δημιουργία ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρετήσεως πλωτῶν μέσων, προτείνεται ταύτοχρόνως ἡ ἀνέγερσις ἐγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως ἢ ἐστίασεως, περιπτέρων, πλάζ, κλπ., αἱ ὁποῖαι συμπεριελήφθησαν ἤδη εἰς τὰ ἀντίστοιχα Κεφάλαια (10.01 καὶ 10.02). Ἡ δὲ ἐκτίμησις τῆς δαπάνης κατασκευῆς των δίδεται εἰς τὰ Κεφάλαια 12.01 καὶ 12.02.

Ἡ κατανομή τῶν προβλεπομένων δαπανῶν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεων τούτων ἐμφαίνεται ἀναλυτικῶς εἰς τὸν κατωτέρω Πίνακα.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-14 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ-ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Λιμενικοὶ Σταθμοὶ . .	4.50	2.45	0.75	7.70
Παροχὴ Καυσίμων . .	0.65	0.05	—	0.70
Παροχὴ Ὑδατος . . .	0.55	0.05	—	0.60
Πλήρεις Μαρῖναι . . .	2.00	2.00	—	4.00
Σύνολον	7.70	4.55	0.75	13.00

12.06 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ

Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν διαφόρων προτεινομένων ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν μέσων παροχῆς ὑπηρεσιῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν δι' αὐτοκινήτων διακινουμένων τουριστῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς 10.000.000 δρχ., ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν προτεινομένων ὁδικῶν σταθμῶν.

Λόγω τῆς μικρᾶς πρὸς τὸ παρὸν κινήσεως γεννᾶται ἀμφιβολία κατὰ πόσον αἱ ἐταιρίαι πετρελαιοειδῶν θὰ προσεφέροντο νὰ κατασκευάσουν τοὺς σταθμοὺς αὐτοὺς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προτείνεται ὅπως ἡ κατασκευὴ τῶν ὁδικῶν σταθμῶν ἀναληφθῇ ἀπὸ τὸν φορέα τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου, ἐνοικιασθοῦν δὲ κατόπιν εἰς τὰς ἐταιρίας πετρελαιοειδῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ θὰ προμηθεύσουν τὰς ἐγκαταστάσεις ἀνεφοδιασμοῦ καυσίμων (βενζιναντλίας κλπ.).

Οἱ προτεινόμενοι ὁδικοὶ σταθμοί, ὡς ἐλέχθη προηγουμένως, θὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ :

1. Μίαν μικράν αίθουσαν άναμονής και άναπαύσεως (5μ x 5μ)
2. Έν γραφείον
3. Έγκαταστάσεις άνεφοδιασμού καυσίμων
4. Μικράν άποθήκην (δι' ανταλλακτικά κλπ.)
5. Άποχωρητήρια, Νιπτήρα κλπ.

Έ Η δαπάνη άνεγέρσεως έκάστου τών οδικών σταθμών, συμπεριλαμβανομένων και τών βασικών έργων διευθετήσεως του χώρου προσπελάσεως κλπ. ως και ένός οικίσκου διá τήν διαμονήν του προσωπικού, ύπολογίζεται εις 100.000 δραχμάς.

Ωρισμένοι εκ τών τοποθεσιών εις τás όποίας προτείνεται ή κατασκευή οδικών σταθμών έχουν επίσης επιλεγή και δι' άνεγερσιν περιπτέρων εις αυτάς τás περιπτώσεις προτείνεται ή κατασκευή πλήρους συγκροτήματος, τó όποιον να περιλαμβάνη όλας τás προτεινόμενα εις τήν θέσιν ταύτην έγκαταστάσεις (Περίπτερον, έγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως, οδικόν σταθμόν, πλάζ, κλπ.).

Τá προτεινόμενα καταστήματα πωλήσεως ειδών πρώτης άνάγκης και τουριστικών αντικειμένων δέν προσθέτουν ουδεμίαν σχεδόν επιβάρυνσιν, έκτός τής τοποθετήσεως προθηκών τινών. Όμοίως τά προτεινόμενα κέντρα παροχής πληροφοριών δέν θα επιβαρύνουν τήν κατασκευήν ή τήν λειτουργίαν τών ως άνω σταθμών, πλην ίσως τής άνάγκης εκπαιδεύσεως ύπαλλήλων επί μικρόν χρονικόν διάστημα εις τήν προτεινόμενην Σχολήν Τουριστικών Έπαγγελμάτων.

Έπομένως, ή συνολική δαπάνη διá τήν άνεγερσιν τών προτεινόμενων πενήκοντα οδικών σταθμών ύπολογίζεται εις 5.000.000 δραχμάς (50 x 100.000), εκ τών όποιών 3.000.000 (διá 30 σταθμούς) κατá τήν πρώτην Φάσιν, 1.300.000 (διá 13 σταθμούς) κατá τήν δευτέραν και 700.000 (δι' έπτá σταθμούς) κατá τήν τρίτην.

Έ Η προτεινόμενη δημιουργία στολίσκου όχημάτων παροχής οδικής βοήθειας θα άπαιτήση διá μέν τήν άγοράν και έξοπλισμόν 12 όχημάτων (3 ανά νομόν) ποσόν ένός έκατομμυρίου δραχμών, διá δέ τήν συντήρησιν και διακίνησιν τών όχημάτων τούτων, ποσόν τετρακοσίων χιλιάδων δραχμών έτησίως.¹ Έπομένως τó σύνολον τής άπαιτούμενης δαπάνης θα άνέλθη εις 5.000.000 δραχμάς, εκ τών όποιών 2.2 έκατομμύρια κατá τήν πρώτην Φάσιν, 1.6 έκατομμύρια κατá τήν δευτέραν και 1.2 έκατομμύρια κατá τήν τρίτην.

¹. Έ Η συνολική δαπάνη θα είναι μεγαλυτέρα. Έ υπολογίζεται όμως ότι τμήμα αύτης θα καλύπτεται εκ τών βοηθουμένων αυτοκινητιστών, οι όποιοι και θα καταβάλλουν τó αντίτιμον του κόστους τής παρεχομένης εις αυτούς βοήθειας.

Ἡ κατανομή τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ λειτουργίαν ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρετήσεως αὐτοκινητιστῶν ἔχει ὡς ἑξῆς :

I Φάσις : 5.200.000

II Φάσις : 2.900.000

III Φάσις : 1.900.000

Σύνολον : 10.000.000

12.07 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

Τὰ προτεινόμενα καταστήματα πωλήσεως τουριστικῶν εἰδῶν θὰ ἐπιβαρύνουν ἐλάχιστα τὸ ὅλον πρόγραμμα, δεδομένου ὅτι ἡ μὲν δαπάνη λειτουργίας των θὰ καλύπτεται ἀπὸ τὸ ἐπιχειρηματικὸν κέρδος τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων, ἡ δὲ ἀνέγερσις των θὰ ἐπιτελεσθῆ εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀνέγερσιν ἄλλων ἐγκαταστάσεων (ὀδικῶν σταθμῶν, ἀναψυκτηρίων, περιπτέρων, τουριστικῶν συγκροτημάτων πλάζ, κ.λ.π.).

Διὰ τὴν διοργάνωσιν τῶν προτεινομένων δικτύων καταστημάτων, τὴν ἐπιδότησιν τῆς πρώτης περιόδου λειτουργίας των, ἐκπαίδευσιν τοῦ προσωπικοῦ των καὶ ὀργάνωσιν καὶ δημιουργίαν μονίμων ἐκθετηρίων εἰς Ρέθυμνον, Χανιά, Ἡράκλειον, καὶ Ἁγιον Νικόλαον, προτείνεται ἡ διάθεσις ἐν συνόλῳ πέντε ἑκατομμυρίων, ἐκ τῶν ὁποίων τρία κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν καὶ ἅνα ἐν κατὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην.

12.08 ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κρήτης προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῆ δαπάνη 68.000.000 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 24 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος, 25 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 19 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν τρίτην.

Ἀναλυτικῶς αἱ προβλεπόμεναι δαπάναι ἔχουν ὡς κάτωθι :

α. Τοπικαὶ Ἐπιτροπαὶ Τουρισμοῦ :

Τὸ κόστος λειτουργίας τῶν ΤΕΤ, ἐλάχιστα ἐπιβαρύνει τὸ πρόγραμμα. Οἰαδήποτε δὲ δαπάνη συμπεριλαμβάνεται εἰς τὰς γενικὰς δαπάνας τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὅλου προγράμματος.

β. Γραφεῖα Πληροφοριῶν :

Τὸ κόστος λειτουργίας ἐνὸς γραφείου πληροφοριῶν θὰ ἀνέλθῃ κατὰ μέσον ὄρον εἰς 18.000 δρχ. μηνιαίως διὰ τὸ γραφεῖον Ἡρακλείου, λόγω τοῦ ηὔξημένου ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ του, εἰς 12.000 δρχ. διὰ τὰ γραφεῖα

Χανίων και Ἁγίου Νικολάου και εἰς 6.000 δρχ. διὰ τὰ γραφεῖα Ρεθύμνου, Σητείας και Ἱεραπέτρας.

Ἡ ὑπολογιζομένη ἐτησίαι δαπάνη θὰ ἀνέλθῃ ἐπομένως εἰς 720.000 δρχ. Τὸ προτεινόμενον εἰς Ἀθήνας γραφεῖον τουριστικῶν πληροφοριῶν διὰ τὴν Κρήτην, θὰ ἀπαιτήσῃ ἐτησίαν δαπάνην 200.000 δραχμῶν, εἰς τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνεται και τὸ ὑψηλὸν ἐνοίκιον, δεδομένου ὅτι ἐνδείκνυται ἡ στέγασις του εἰς κεντρικὸν σημεῖον τῆς πρωτεύουσας, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του.

Διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τῶν ἄλλων κέντρων πληροφοριῶν, τὴν ἐκτύπωσιν κατατοπιστικῶν φυλλαδίων, χαρτῶν κλπ., προτείνεται ἡ διάθεσις κονδυλίου ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἐτησίως. Ἐπομένως ἡ συνολικὴ ἐτησίαι δαπάνη διὰ τὴν ἴδρυσιν και λειτουργίαν δικτύου γραφείων πληροφοριῶν και παρακολουθήσεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως θὰ ἀνέλθῃ εἰς δύο ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως.

γ. Σωματεῖα — Ὁργανώσεις — Λέσχαι :

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως και τῆς ὅλης προσπάθειας τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου προτείνεται ἡ διάθεσις τεσσάρων (4) ἑκατομμυρίων δρχ. ἐτησίως διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τῶν ἐν τῇ νήσῳ παραρτημάτων :

1. Τῆς Περιηγητικῆς Λέσχης
2. Τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐκδρομικῶν Σωματείων Ἑλλάδος
3. Τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου
4. Τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρείας
5. Τῆς Ἑλληνικῆς Λέσχης Περιηγήσεως και Αὐτοκινήτου (ΕΛΠΑ), και
6. Τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων

ὡς ἐπίσης και πολλῶν μικροτέρων ἀλλὰ ἐξ ἴσου ἐνεργητικῶν σωματείων και ὀργανώσεων τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις ἐπιβοηθεῖ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης.

δ. Παροχὴ Ὑπηρεσιῶν :

Ἡ διοργάνωσις τραπεζικῶν ὑπηρεσιῶν, ἱατρικῆς και νοσοκομειακῆς περιθάλψεως κ.λ.π. ἐλάχιστα θὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ πρόγραμμα. Ἀντιθέτως, ἡ δημιουργία προσθέτων νέων μετεωρολογικῶν σταθμῶν και ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν λειτουργούντων ἤδη διὰ προσθέτων ὀργάνων θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἄμεσον δαπάνην πέντε περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐνῶ ἡ λειτουργία ἑνὸς παραρτήματος τῆς Ἐθνικῆς Μετεωρολογικῆς Ὑπηρεσίας θὰ ἀπαιτήσῃ ἐτησίαν δαπάνην τριακοσίων χιλιάδων δραχμῶν.

12.09 ΔΑΠΑΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ἡ ἐκπαίδευσις καταλλήλου προσωπικοῦ ἀποτελεῖ ἀκρογωνιαῖον λίθον οἰασδὴποτε προσπαθείας τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ, συνισταμένη ἀπὸ τὸ κόστος ἀνεγέρσεως τῆς Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων ἀφ' ἑνός, καὶ τὸ κόστος λειτουργίας αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 30 ἑκατομμύρια δραχμᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων 16.000.000 κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 8.000.000 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 6.000.000 κατὰ τὴν τρίτην, τῆς δαπάνης ἀναλυομένης ὡς κάτωθι :

α. Ἀνέγερσις Κτιρίου :

Ἡ ἀνέγερσις εἰδικοῦ κτιρίου διὰ τὴν στέγασιν τῆς προτεινομένης σχολῆς θεωρεῖται ἀπαραίτητος, δεδομένου ὅτι ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ αἴθουσαι διδασκαλίας, μὲ πρότυπα διαφόρων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐκπαιδεύωνται οἱ μαθηταί. Ἡ ἀνέγερσις πλήρους σχολῆς ὑπολογίζεται ὅτι θὰ στοιχίσῃ περίπου 12.000.000 δραχμῶν, ἡ δὲ κατασκευὴ αὐτῆς θὰ πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν τοῦ προγράμματος.

β. Λειτουργία Σχολῆς :

Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ Σχολὴ θὰ ἀπαιτήσῃ σύνολον προσωπικοῦ περὶ τὰ 20 ἄτομα, τὸ ἡμισυ τῶν ὁποίων θὰ ἀποτελῇ τὸ διδακτικὸν προσωπικόν. Ἐπομένως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἄλλων ἐκτὸς τοῦ μισθολογίου ἐξόδων, ἡ λειτουργία τῆς σχολῆς θὰ ἀπαιτήσῃ περίπου 1.500.000 δραχμᾶς ἑτησίως, μέρος τῶν ὁποίων θὰ καλύπτεται ὑπὸ τῶν διδάκτρων. Εἰς περιπτώσεις παροχῆς ὑποτροφιῶν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ, κατὰ τὸ ἀμερικανικὸν ἐν προκειμένῳ σύστημα, χορήγησις ἀτόκων δανείων πληρωτέων εἰς μικρὰς ἑτησίας δόσεις μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν καὶ ἀνάληψιν ἐργασίας.

Γενικῶς ὑπολογίζεται ὅτι ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς θὰ ἀπαιτήσῃ ἐν ἑκατομμύριον δραχμᾶς ἑτησίως. Δεδομένου ὅτι ἡ σχολὴ θὰ λειτουργήσῃ ἐν μόνον ἔτος κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, τὸ σύνολον τῶν προβλεπομένων δαπανῶν λειτουργίας θὰ ἀνέλθῃ διὰ τὰς τρεῖς φάσεις εἰς 1.0, 4.0 καὶ 3.0 ἑκατομμύρια δραχμᾶς ἀντιστοίχως.

γ. Ἀποστολὴ Ἀτόμων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν πρὸς Ἐκπαίδευσιν :

Ὡς ἐλέχθη καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον 10.09, ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ἀπαιτηθησομένων ἀνωτέρων ξενοδοχειακῶν ὑπαλλήλων δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἰδρυσιν σχολῆς πρὸς ἐκπαίδευσιν των. Ἐπρωτάθι διὰ τοῦτο ἡ ἀποστολὴ δέκα ἕως δεκαπέντε ἀτόμων ἑτησίως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τριετῆ φοίτησιν, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργασθοῦν, μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν των, ἐπὶ πενταετίαν τουλά-

χιστον εις Κρήτην. Διά τήν κάλυψιν τῶν ὡς ἄνω ὑποτροφιῶν ὑπολογίζεται ὅτι θά ἀπαιτηθῆ περι τὸ ἓν ἑκατομμύριον ἑτησίως.

Μέρος ὁμῶς τῶν ἐξόδων τῶν ὡς ἄνω φοιτητῶν θά ἦτο δυνατόν νά καλυφθῆ ὑπὸ τῶν ἰδίων. Ἐπίσης θά ἦτο δυνατόν ἡ χορηγουμένη ὑποτροφία νά θεωρηθῆ, ὡς ἐλέχθη, ὡς ἄτοκον δάνειον πληρωτέον εις μικράς ἑτησίας δόσεις μετὰ τήν ἀποφοίτησιν. Τοιοῦτοτρόπως, θά ἦτο δυνατὴ ἡ δημιουργία ἑνὸς ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, διὰ τοῦ ὁποίου θά ἐχορηγοῦντο περισσότερα ὑποτροφία.

12.10 ΚΟΣΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Διά τήν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος ὑπολογίζεται ὅτι θά ἀπαιτηθῆ ἓν συνόλω δαπάνη 165.000.000 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 65.000.000 δραχμαὶ διὰ τήν ἐκπόνησιν μελετῶν (Βλ. Κεφ. 10.10), 60.000.000 διὰ τήν προβολὴν τῆς νήσου (Βλ. Κεφ. 15.00) καὶ 40.000.000 διὰ τὰ διοικητικὰ ἐξοδα τῶν φορέων ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος (Βλ. Κεφ. 15.00).

α. Μελέται :

Αἱ προτεινόμεναι πρὸς ἐκπόνησιν μελέται περιλαμβάνουν γενικὰς τοιαύτας καὶ εἰδικὰς χωροταξικὰς τῶν πρὸς ἀξιοποίησιν περιοχῶν, οἰκονομοτεχνικὰς κ.λ.π., ὡς ἐπίσης ἀρχιτεκτονικὰς καὶ τεχνικὰς τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων, τῶν ὁποίων τήν κατασκευὴν θά ἀναλάβῃ τὸ δημόσιον. Εἰς τὰς μελέτας ταύτας δὲν περιλαμβάνονται αἱ τῶν ἔργων ὑποδομῆς, τῶν ὁποίων ἡ δαπάνη περιέχεται εἰς τὴν γενικὴν ἐκτίμησιν τοῦ κόστους κατασκευῆς τῶν ἔργων αὐτῶν, οὔτε καὶ αἱ μελέται ἀναστηλώσεως καὶ ἐν γένει ἀναδείξεως τῶν μνημείων τῆς Κρήτης. Ἐπίσης δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ καὶ τεχνικαὶ μελέται τῶν ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων, αἱ ὁποῖαι θά ἐπιβαρύνουν τοὺς ἀναδόχους αὐτῶν καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία περιλαμβάνεται εἰς τὸ ὑπολογισθὲν κόστος κατασκευῆς τῶν ἐν λόγῳ ἔργων.

Συγκεκριμένως, τὸ κόστος ἐκπονήσεως τῶν προτεινομένων μελετῶν, (65.000.000 δραχμαὶ) ἔχει ἀναλυτικῶς ὡς κάτωθι :

1. Ἐκπόνησις Γενικῶν Χωροταξικῶν Μελετῶν Ἀστικῶν Κέντρων καὶ Τουριστικῶν Ζωνῶν. 15.500.000
2. Ἐκπόνησις Χωροταξικῶν καὶ Οἰκονομοτεχνικῶν Μελετῶν Ἀυτονόμων Τουριστικῶν Συγκροτημάτων
15 τοποθεσίαι 500.000 δρχ. ἀνὰ τοποθεσίαν . 7.500.000
3. Ἐκπόνησις Χωροταξικῶν Μελετῶν Περιοχῶν πρὸς Ἀνάγειρσιν Παραθεριστικῶν Κατοικιῶν
6 τοποθεσίαι × 500.000 δρχ. ἀνὰ τοποθεσίαν . . 3.000.000

4. Έκπόνησις Μελετών Ώργανωμένων Πλάζ.....	2.000.000
5. Έκπόνησις Γενικής Προμελέτης και Ειδικών Αρχιτεκτονικών κ.λ.π. Μελετών διά την ανέγερσιν Περιπτέρων, Όδικών Σταθμών, Σταθμών Έξυπηρετήσεως Θαλαμηγών, Όρειών Καταφυγίων κ.λ.π. (Προβλεπόμενον κόστος εγκαταστάσεων 100.000.000 δρχ. × 8%)	8.000.000
6. Έκπόνησις Λειτουργικής και Αρχιτεκτονικής κλπ. Μελέτης Σχολής Τουριστικών Έπαγγελματών ...	2.000.000
7. Έκπόνησις Γενικών Τεχνικών κλπ. Μελετών δι' Έργα Ειδικής Υποδομής, Προστασίας Άκτών, Αναδασώσεων κλπ. (Σύνολον κόστους 400 περίπου εκατομμύρια δρχ. × 6%)..	24.000.000
8. Μελέται Προβολής.	3.000.000
Γενικόν Σύνολον, Δραχμαί.....	<u>65.000.000</u>

Τò άνωτέρω κονδύλιον τών 65.000.000 δραχμών θά πρέπει νά δαπανηθῆ κυρίως εἰς τήν πρώτην Φάσιν, διά νά καταστή δυνατή ἡ άμεσος εφαρμογή τοῦ προτεινομένου Προγράμματος.

β. Προβολή :

Διά τήν προβολήν τῆς νήσου εἰς τò έξωτερικόν και έσωτερικόν ύπελογίσθη (βλ. Κεφ. 15.07) ὅτι θά απαιτηθῆ ποσόν 6.000.000 δραχμών (200.000 δολλαρίων) τούλάχιστον έτησίως.

Ἡ δαπάνη έπομένως διά μίαν έκάστην τών τριών φάσεων τοῦ προτεινομένου Προγράμματος θά άνέλθη εἰς 18.000.000 δραχμάς (I Φάσις), 24.000.000 δραχμάς (II Φάσις) και 18.000.000 (III Φάσις), άντιστοίχως.

γ. Διοικητικά Δαπάναι Φορέως :

Διά τήν εφαρμογήν τοῦ προτεινομένου Προγράμματος προβλέπεται ἡ σύστασις ώρισμένων ειδικών πρὸς τοῦτο φορέων (βλ. Κεφ. 15.00). Άνεξαρτήτως ὅμως τῆς μορφῆς αὐτῶν, προβλέπεται ὅτι αἱ διοικητικά δαπάναι θά άνέλθουν κατά μέσον ὄρον εἰς 4.000.000 δραχμάς έτησίως και έπομένως τὸ κόστος κατά τήν 1ην, 2αν και 3ην φάσιν τοῦ προγράμματος θά άνέλθη εἰς 12.000.000, 16.000.000 και 12.000.000 δραχμάς άντιστοίχως.

12.11 ΕΡΓΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Τά έργα βασικής ύποδομῆς άποτελοῦν, ὡς έλέχθη, άπαραίτητον προϋπόθεσιν διά τήν τουριστικήν άξιοποίησιν τῆς Κρήτης, αλλά έξυπηρετοῦν ταύτοχρόνως και ὅλους τούς τομείς τῆς οίκονομίας τῆς νήσου.

Τὰ προτεινόμενα εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργα ὁδοποιίας καὶ πολεοδομικῆς διαμορφώσεως, ἐπεκτάσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων, τῶν ἀερολιμένων τῆς νήσου καὶ τῶν δικτύων ἠλεκτροφωτισμοῦ, τηλεπικοινωνιῶν καὶ ὑδρεύσεως, δὲν συνιστοῦν τὸ σύνολον τῶν ἀναγκαίων, εἰς τοὺς ὡς ἄνω τομεῖς, ἔργων ἀλλὰ περιλαμβάνουν μόνον ὅσα ἐξ αὐτῶν ἔχουν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν μὲ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης. Ἡ προτεινομένη π.χ. κατασκευὴ τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ Καστελλίου-Σητείας ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀνετον διακίνησιν τῶν τουριστῶν, ταύτοχρόνως ὁμως ἐπιβοηθεῖ καὶ τὴν διακίνησιν τῶν ἀγροτικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς νήσου. Ἀντιθέτως, ἔργα ὁδοποιίας τὰ ὁποῖα συντελοῦν κατ' ἀποκλειστικότητα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ γεωργικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ δυναμικοῦ μιᾶς περιοχῆς δὲν ἀναφέρονται οὔτε καὶ ἀξιολογοῦνται.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν βασικῶν ἔργων ὑποδομῆς πρέπει ἐπομένως νὰ ἀναληφθῆ ἔξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, τὸ ὁποῖον καὶ θὰ ἐπενδύσῃ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν κεφάλαια.

α. Ὀδοποιία :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον 10.01 α. ἀναφέρονται αἱ προτεινόμεναι πρὸς ἀνακατασκευὴν ὁδοί, αἱ συνιστῶσαι τὸ βασικὸν ὁδικὸν δίκτυον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ διακινήται τὸ τουριστικὸν ρεῦμα.

Δι' ἐκάστην τῶν ὁδῶν τούτων προτείνεται καὶ ὁ τύπος τῆς ὁδοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ συμφωνεῖ μὲ τὰς παραδεδεγμένας «Τυπικὰς Διατομὰς Ἑλληνικῶν Ὀδῶν» (τεῦχος 103/Ι.Ε.60.62) τῆς Διευθύνσεως Μελετῶν, Ὀδῶν καὶ Γεφυρῶν τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων. Τὸ εἶδος τοῦ προτεινομένου ὁδοστρώματος ἀναφέρεται εἰς ἐκάστην περίπτωσιν, καθωρίσθη δὲ βάσει τῆς προβλεπομένης κινήσεως καὶ τῆς ἀνάγκης ἀνέτου κυκλοφορίας.

Αἱ κατωτέρω ἀναφερόμεναι μέσαι τιμαὶ μονάδος εἶναι μόνον κατὰ προσέγγισιν ἀκριβεῖς, δεδομένου ὅτι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης κατασκευῆς ἐκάστης ὁδοῦ ἀπαιτεῖται εἰδικὴ πρὸς τοῦτο μελέτη ἣτις ἐκφεύγει τῶν σκοπῶν τῆς παρούσης ἐρεύνης, θεωροῦνται ὁμως ἀπολύτως ρεαλιστικά, βασιζόμεναι εἰς προσφάτους κατασκευὰς παρομοίων ὁδῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς χώρας καὶ δύνανται ἐπομένως νὰ προσδιορίσουν μετὰ μεγάλης προσεγγίσεως τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτηθησομένων διὰ τὴν ἀνακαίησιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Κρήτης κονδυλίων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, εἰς μεμονωμένας περιπτώσεις, λόγῳ εἰδικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν καθίσταται δυνατὸν νὰ ληθοῦν ὑπ' ὄψιν, ἡ τελικὴ δαπάνη θὰ εἶναι διάφορος τῆς ἐκτιμωμένης εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ κατωτέρω ὑποδεικνυόμενα ποσὰ πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ἀπλῶς ἐνδεικτικά, προσδιορίζοντα τὴν τάξιν μεγέθους τοῦ κόστους κατα-

σκευής εκάστης οδοῦ, τῆς ἀκριβοῦς δαπάνης καθοριζομένης μόνον μετὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς ἰδιαιτέρας ἐκάστοτε πλήρους τεχνικῆς μελέτης.

Παρ' ὅλον ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα στάδια, θὰ ἦτο ἴσως σκόπιμος ἡ χρησιμοποίησις ὠρισμένων ἐκ τῶν ὑφισταμένων ἤδη ὁδῶν, θεωρεῖται ὅτι, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων εἶναι οἰκονομικωτέρα ἡ διάνοιξις νέας χαράξεως, προκειμένου κυρίως περὶ τῶν μεγαλυτέρων ἀρτηριῶν, διότι ἡ σημερινὴ χάραξις, βασιζομένη ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἡμιονικῶν ἀτραπῶν, οὐδόλως ἐξυπηρετεῖ τὰς συγχρόνους ἀνάγκας ταχύτητος, ἀνέσεως καὶ ἀσφαλείας, πολλάκις δὲ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς ὑφισταμένης οδοῦ ἀποβαίνει δαπανηροτέρα τῆς κατασκευῆς νέας, ἄνευ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῆς.

Ὁ Πίναξ ἀρ. 12-15 δεικνύει τὰς χρησιμοποιουμένας κατωτέρω, εἰς ἐκάστην περίπτωσιν, τιμὰς κατασκευῆς ἢ βελτιώσεως τῶν διαφόρων ὁδῶν τῆς νήσου.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-15 ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΟΔΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ (Δρχ. ἀνὰ χιλιόμετρον)

Τύπος Διατομῆς	Πλάτος Καταστρώματος	Πλάτος Ὀδοστρώματος	Τύπος Ὀδοστρώματος	Κόστος Κατασκευῆς (Δρχ./χλμ.)
BB	24,00 μέτρα	2 × 7,5	Διπλοῦς ἀσφαλτικὸς τάπης	5.600.000
B	12,50	1 × 7,5	» »	3.500.000
Γ	11,10	1 × 7,50	» »	2.700.000
Δ	10,00	1 × 7,00	Ἐμπ. Σκυρωτῶν	1.700.000
Ε	8,50	1 × 6,50	Διπλῆ ἐπάλειψις	900.000
Η	5,00-8,00	1 × 3,50	Ἀπλῆ ἐπάλειψις	370.000

Τὸ ὡς ἄνω κόστος κατασκευῆς περιλαμβάνει ἔργα χωματουργικὰ καὶ διανοίξεως, ἔργα ὁδοστρωσίας, βασικὰ τεχνικὰ ἔργα, ἀσφαλτικὰ ἔργα καὶ σηματοδότησιν. Δὲν περιλαμβάνει τὰς δαπάνας ἀπαλλοτριώσεως αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδύνατον νὰ καθορισθοῦν ἐν προκειμένῳ.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ τελικοῦ κόστους, ἐχρησιμοποιήθησαν ὠρισμένοι συντελεσταί, οἱ ὁποῖοι καὶ αὐξομειώνουν ἐκάστοτε τὰς ὡς ἄνω βασικὰς τιμὰς μονάδος ἀναλόγως τῆς ἐκτιμωμένης δυσχερείας τοῦ ἐδάφους, τῆς ὑπάρξεως πολλῶν ἢ ὀλίγων τεχνικῶν ἔργων καὶ τῆς δυνατότητος χρησιμοποίησεως τμημάτων τῆς ὑφισταμένης ἤδη οδοῦ.

**ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-16 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΒΑΣΙΚΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΡΗΤΗΣ**
(εις εκατομμύρια δραχμών)

Αύξ. άρ. 'Οδοῦ	'Εθνικαί και 'Επαρχιακαί 'Οδοί	Μήνος 'Οδοῦ χλμ.	Προπειν. Τύπος	Τιμή Μονάδος	Συντελ. αύξομείωσ.	Συνολική Δαπάνη	
ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ							
'Εθνικαί 'Οδοί						(Δρχ.)	
1	E90	Καστέλλι-Άγια Μαρίνα	32	Γ	2.70	1.00	86.5
2	»	Άγια Μαρίνα-Χανιά	10	Β	3.50	1.00	35.0
3	»	Χανιά-Σούδα	7	ΒΒ	5.60	0.80	29.0
4	»	Σούδα-Ρέθυμνον	66	Γ	2.70	1.00	178.5
5	»	Ρέθυμνον-Μελιδώνι	28	Γ	2.70	1.05	76.0
6	»	Μελιδώνι-Άγια Πελαγία	37	Γ	2.70	1.00	100.0
7	»	Άγια Πελαγία-Ήράκλειον	16	Β	3.50	1.00	56.0
8	»	Ήράκλειον-Μάλια	34	Β	3.50	0.30	36.0
9	»	Μάλια-Άγιος Νικόλαος	34	Β	3.50	1.00	119.0
10	»	Άγιος Νικόλαος-Παχειά Άμμος	22	Γ	2.70	0.20	15.0
11	»	Παχειά Άμμος-Σητεία	15	Δ	1.70	1.20	104.0
		'Εθνική 'Οδός E90, Σύνολον. ...	337				835.0
12	E97	Τυμπάκιον-Κόκ.Πύργος-Άγ.Γαλήνη..	10	Γ	2.70	1.00	27.0
13	E97	Ήράκλειον-Τυμπάκιον	65	Γ	2.70	0.10	17.5
		'Εθνική 'Οδός E97, Σύνολον. ...	412				879.5
Νομός Χανίων							
14	X-38	Χανιά - Νέαι Έγκαταστάσεις Άερο- λιμένος Σούδας	15	Γ	2.70	1.00	40.5
15	X-27	Χανιά-Άλικιανός	12	Ε	0.90	0.30	3.5
16	X-5	Καλουδιανά-Μύλοι	16	Γ	2.70	1.00	43.0
17	X-21	Μύλοι-Στροβλές-Πλεμενιανά	13	Γ	2.70	1.00	35.0
18	X-14	Κάνδανος-Πλεμενιανά-Παλαιochώρα...	18	Γ	2.70	1.05	51.0
19	X-32	Άλικιανός (X-27)-Φουρνές-Λάκκοι ..	14	Ε	0.90	1.10	14.0
20	X-36	Χανιά-Μαλάξα	12	Ε	0.90	1.10	11.0
	X-43	Σύνολον Νομού Χανίων	100				198.0

Αῤξ. ἀρ. Ὁδοῦ	Ἐθνικαὶ καὶ Ἐπαρχιακαὶ Ὁδοὶ		Μήκος Ὁδοῦ χλμ.	Προτειν. Τύπος	Τιμὴ Μονάδος	Συντελ. αὐξομειώσ.	Συνολικὴ Δαπάνη
Νομὸς Ρεθύμνης							
21	P-3	Ρέθυμνον-Σπήλι-Ἁγία Γαλήνη.	61	Γ	2.70	0.70	115.0
22	P-9	Κοξαρέ-Ἀσώματοι-Μύρθιος-Σελιά. ...	17	Ε	0.90	1.00	15.0
Σύνολον Νομοῦ Ρεθύμνης.			78				130.0
Νομὸς Ἡρακλείου							
23	H-1	(E-90)-Τύλισος - Γωνιές - Σείσαρχα- (πρὸς Ἀνώγεια).	25	Ε	0.90	1.20	27.0
24	H-18	Φαιστός-Σίβα-Μάταλα.	10	Ε	0.90	0.33	3.0
25	H-30 H-33	Κνωσὸς - Ἀρκαλοχώρι - Ἄνω Βιάν- νος-Γδοχιὰ-(πρὸς Ἱεράπετραν) ..	75	Δ	1.70	1.00	127.5
26	H-31	(H-30) - Ἀρχάνες - Βαθύπετρο - Χούδετσι - (H-30).	15	Ε	0.90	1.10	14.8
27	H-43	(H-33)-Ἅγιος Βασίλειος-Ἄρβη	10	Η	0.37	1.00	3.7
Σύνολον Νομοῦ Ἡρακλείου.			135				176.0
Νομὸς Λασηθίου							
28	Λ-20	Ἱεράπετρα - Γρά Λυγιά - Γδοχιὰ - (πρὸς Ἄνω Βιάννον).	25	Δ	1.70	1.20	51.0
29	Λ-1	Ἅγιος Νικόλαος-Ἐλοῦντα-Βρουχᾶς..	18	Δ	1.70	1.00	30.5
30	Λ-9	Νεάπολις - Ὀροπ. Λασηθίου - Τζερ- μιάδο-Η-53-Κερά.	35	Ε	0.90	1.10	34.5
31	Λ-28	Ἱεράπετρα - Μακρύγιαλος - Λιθί- ναι - Πισκοκέφαλο - Σητεία.	65	Δ	1.70	1.00	110.5
32	Λ-42	Σητεία - Τοπλοῦ - Παλαίκαστρο	20	Ε	0.90	1.00	18.0
Σύνολον Νομοῦ Λασηθίου.			163				244.5

Αδξ. άρ. 'Οδοϋ		'Εθνικαι και 'Επαρχιακαι 'Οδοι	Μήκος 'Οδοϋ χλμ.	Προτειν. Τύπος	Τιμή Μονάδος	Συντελ. αύξιομείωσ.	Συνολική Δαπάνη
ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ							
'Εθνικαι 'Οδοι							
33	E-90	'Ηράκλειον-'Αγία Πελαγία.....	16	BB	2.10	1.00	33.5
34	E-90	Περιφερειακή 'Ηρακλείου.....	8	B	3.50	1.00	28.0
Σύνολον 'Εθνικων 'Οδων.....			24				61.5
Νομός Χανίων							
35	X-5	Μύλοι-'Ελος-Χρυσοσκαλίτισσα-'Ελα- φόνισος.....	21	E	0.90	0.95	18.0
36	X-31	Ροδοβάνι-Σούγια.....	11	H	0.37	1.10	4.5
37	X-30	Κάντανος-Τεμένια.....	10	H	0.37	1.10	4.0
38	X-27	Παλαιοχώρα-Τεμένια.....	14	E	0.90	1.10	14.0
39	X-34	Χανιά-Θέρισον.....	15	E	0.90	1.00	13.5
40	X-31	Χώρα Σφακίων-Σκαλωτή.....	20	H	0.37	1.00	8.5
41	X-54	Βρύσες-Χώρα Σφακίων.....	40	Δ	1.70	1.00	68.0
Σύνολον Νομοϋ Χανίων.....			131				130.5
Νομός Ρεθύμης							
42	P-4	Σελιά-Ροδάκινο-(X-31).....	15	E	0.90	1.10	15.0
43	P-4	Μπαλι-'Αγιος Βασίλειος-Σελιά.....	14	E	0.90	1.00	12.5
44	P-29	Μουρτζανά - 'Αξός - 'Ανώγεια - Σεί- σαρχα.....	25	E	0.90	1.20	27.0
45	P-33	'Ανώγεια-'Οροπ. Νίδα.....	20	H	0.37	1.10	8.0
46	P-22	Πλατανές-Μονή 'Αρκαδίου.....	22	E	0.90	0.50	10.0
Σύνολον Νομοϋ Ρεθύμης.....			96				72.5
Νομός 'Ηρακλείου							
47	H-11	'Αγία Βαρβάρα - Γέργερη-Καμάρες - Λοχριά.....	30	E	0.90	1.10	29.5
48	H-24	'Αγιοι Δέκα-'Ασήμιον-Πρωτόρια.....	20	E	0.90	1.00	18.0
49	N.X.	Πρωτόρια-Μεσοχώριον.....	6	E	0.90	1.00	5.5
50	H-36	Μεσοχώριον-Σκινιάς-Μάρθα.....	17	E	0.90	1.10	17.0
51	H-25	'Αγιος Θωμάς (E-97).....	5	H	0.37	1.10	2.0
52	H-52/ 53	Γοϋβες - Καλό Χωριό - Ποταμιές - 'Αδβοϋ - Κερά.....	25	E	0.90	1.10	25.0
53		'Αγία Τριάς-Καμάρες.....	17	H	0.37	1.00	6.5
Σύνολον Νομοϋ 'Ηρακλείου.....			120				103.5
Νομός Λασηθίου							
54	Λ-20	Παχειά 'Αμμος-'Ιεράπετρα.....	14	Γ	2.70	0.25	6.75
55	Λ-23	Γρά-Λυγιά-'Ανατολή.....	10	E	0.90	1.10	10.00
56	Λ-41	Παλαίκαστρον-Κάτω Ζάκρος.....	25	E	0.90	1.00	20.25
57	Λ-9	Περιφερειακή 'Οροπεδίου Λασηθίου.....	16	E	0.90	1.00	14.50
58	Λ-16	'Αγιος Νικόλαος-Κριτσά.....	10	Δ	1.70	0.50	8.50
Σύνολον Νομοϋ Λασηθίου.....			75				60.00

N. X. = Νέα Χάραξις

Αύξ. άρ. 'Οδοῦ	'Εθνικαὶ καὶ 'Επαρχιακαὶ 'Οδοὶ		Μήκος 'Οδοῦ χλμ.	Προτειν. Τύπος	Τιμὴ Μονάδος	Συντελ. αὐξομειώσ.	Συνολικὴ Δαπάνη
ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ							
Νομὸς Χανίων							
59	Χ-27	*Αλικιανὸς - Σκινῆς - Πρασῆς - Καμπανὸς - Τεμένια.....	57	E	0.90	1.15	59.0
60	N.X.	(Παλαιοχώρα) - Κούντουρα - Κριὸς - 'Ελαφόνησος.....	16	E	0.90	1.10	15.5
61	Χ-34	Θέρισον-Μεσικλά-Λάακκοι.....	10	E	0.90	1.10	10.0
Σύνολον Νομοῦ Χανίων.....			83				84.5
Νομὸς Ρεθύμνης							
62	P-13	(E-90) - Περιβόλια - *Απόστολοι - Φουρφουρᾶς-Λοχριά.....	60	E	0.90	1.00	54.0
63	P-20	*Αποδούλου-(E-97)-*Αγ. Γαλήνη ..	12	H	0.37	1.10	5.0
Σύνολον Νομοῦ Ρεθύμνης.....			72				59.0
Νομὸς Ἡρακλείου							
64	H-7	(E-90) - Βοῦτες - *Αγιος Μύρων - Κρουσῶν.....	18	H	0.37	1.10	7.5
65	H-10	*Αγιος Μύρων - *Ασῖται - Πρινιαῖς - *Αγία Βαρβάρα.....	15	H	0.37	1.00	5.5
66	H-20	Μοῖρες - Πόμπια - Λέντας.....	35	H	0.37	1.10	14.2
67	N.X.	Βαθύπετρο-Προφ. *Ἡλίας-Βενεράτο ..	25	E	0.90	1.10	24.8
68	N.X.	Καστελλιανὰ-Τσοῦτσουρος.....	10	H	0.37	1.10	4.0
Σύνολον Νομοῦ Ἡρακλείου.....			103				56.0
Νομὸς Λασηθίου							
69	Λ-19	Καλὸ Χωριὸ - Καλαμαῦκα - *Ανατολή - Μάλεις - Χριστός.....	30	E	0.90	1.10	29.7
70	Λ-2/3	Νικηθιανὸ-Φουρνὴ-Ἐλοῦντα.....	15	E	0.90	1.10	14.8
Σύνολον Νομοῦ Λασηθίου.....			61				44.5

N. X. = Νέα Χάραξις

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-17 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΡΗΤΗΣ-ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εις εκατομμύρια δραχμών)

	I ΦΑΣΙΣ		II ΦΑΣΙΣ		III ΦΑΣΙΣ		ΣΥΝΟΛΟΝ	
	Χλμ.	Κόστος	Χλμ.	Κόστος	Χλμ.	Κόστος	Χλμ.	Κόστος
Έθνικαί.	412	879.5	24	61.5	—	—	436	941.0
N. Χανίων.	100	198.0	131	130.5	83	84.5	314	413.0
N. Ρεθύμνης ...	78	130.0	96	72.5	72	59.0	246	261.5
N. Ήρακλείου. .	135	176.0	120	103.5	103	56.0	358	335.5
N. Λασηθίου ..	163	244.5	75	60.0	45	44.5	283	349.0
Σύνολον. .	888	1.628.0	446	428.0	303	244.0	1.637	2.300.0

Ἡ συνολικὴ ἐπομένως δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ βασικοῦ τουριστικοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Κρήτης (συνολικοῦ μήκους 1.640 περίπου χιλιομέτρων) ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 2.300.000.000 δραχμάς.

β. Πολεοδομικὴ Διαμόρφωσις :

Ἡ δαπάνη δι' ἔργα πολεοδομικῆς διαμορφώσεως τῶν κυριωτέρων τουριστικῶν πόλεων καὶ χωρίων τῆς Κρήτης ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 120 εκατομμύρια δραχμάς. Τὸ ποσὸν τοῦτο περιλαμβάνει ἐκτὸς τοῦ κόστους τῶν ἔργων διαμορφώσεως καὶ τὰς δαπάνας δι' ὠρισμένας ἀπαλλοτριώσεις.

Εἰς τὸν Πίνακα 12-18 κατωτέρω ἀναφέρονται ἀναλυτικῶς τὰ προβλεπόμενα ποσὰ δι' ἔργα πολεοδομικῆς διαμορφώσεως διὰ μίαν ἐκάστην τῶν κυριωτέρων πόλεων καὶ χωρίων τῆς Κρήτης ὡς ἐπίσης καὶ ἓν ποσὸν γενικῶς διὰ τὰ 68 γραφικὰ χωρία τῆς νήσου, τὰ ὅποια καὶ ἀναφέρονται λεπτομερῶς εἰς τὸν Πίνακα 11-3 τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-18 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙ' ΕΡΓΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΦΑΣΕΙΣ (εις εκατομμύρια δραχμῶν)

	Π Ο Λ Ι Σ	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
1.	ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.....	10.0	8.0	7.0	25.0
2.	ΧΑΝΙΑ.....	8.0	4.0	4.0	16.0
3.	ΡΕΘΥΜΝΟΝ.....	3.0	2.0	1.0	6.0
4.	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	2.0	2.0	1.0	5.0
5.	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ.....	2.0	2.0	1.0	5.0
6.	ΣΗΤΕΙΑ.....	2.0	2.0	1.0	5.0
7.	ΠΑΛΛΙΟΧΩΡΑ.....	2.0	1.0	1.0	4.0
8.	ΧΩΡΑ ΣΦΑΚΙΩΝ.....	1.5	1.0	—	2.5
9.	ΑΓΙΑ ΓΑΛΗΝΗ.....	1.0	1.0	—	2.0
10.	ΛΙΜΗΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.....	1.0	0.5	—	1.5
11.	ΚΡΙΤΣΑ.....	1.0	0.5	—	1.5
12.	ΡΟΓΔΙΑ.....	1.0	0.5	—	1.5
13.	ΦΟΔΕΛΕ.....	1.5	1.0	—	2.5
14.	ΝΕΑΠΟΛΙΣ.....	1.0	0.5	—	1.5
15.	ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΣ.....	—	1.0	—	1.0
16.	ΑΝΩΓΕΙΑ.....	—	1.0	—	1.0
17.	ΜΑΛΑΖΑ.....	0.5	0.5	—	1.0
18.	ΜΑΤΑΛΑ.....	0.5	0.5	—	1.0
19.	ΜΟΙΡΕΣ.....	—	1.0	—	1.0
20.	ΤΥΜΠΑΚΙ.....	—	1.0	—	1.0
21.	ΚΑΣΤΕΛΛΙ ΚΙΣΣΑΜΟΥ.....	—	1.0	—	1.0
22.	68 ΧΩΡΙΑ × 0.500.....	15.0	12.0	7.0	34.0
	Σύνολον.....	53.0	44.0	23.0	120.0

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν 120 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὸ ἐν τρίτον, ἤτοι 40 ἑκατομμύρια, θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀφορᾷ κατ' εὐθείαν τὸ πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου καὶ νὰ θεωρηθῇ ἐπομένως ὡς δαπάνη δι' ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς, τὰ δὲ ὑπόλοιπα 80 ἑκατομμύρια νὰ ἐπιβαρύνουν τὸ πρόγραμμα ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, ὡς ἐμφαίνεται ἀναλυτικῶς καὶ εἰς τὸν Πίνακα 12-19 κατωτέρω :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-19 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ-ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΝΟΜΟΥΣ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

Νομός	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Χανίων.	11.5	8.0	5.2	24.7
Ρεθύμνου.	4.0	3.0	1.7	8.7
Ἡρακλείου.	13.0	10.7	6.0	29.7
Λασηθίου.	6.5	7.3	3.1	16.9
Σύνολον.	35.0	29.0	16.0	80.0

γ. Ἀερολιμένες :

Τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ ἐκσυγχρονισμόν τῶν ὑφισταμένων ἀερολιμένων τῆς Κρήτης δαπανῶν ὑπολογίζεται εἰς 9.000.000 δραχμάς. Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον καταστῇ δυνατὴ ἡ δημιουργία εἰς περιοχὴν τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης ἑνὸς ἀερολιμένος (μετὰ διαδρόμου μήκους 2.000 μ.), προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ μίᾳ πρόσθετος δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ τῆς τάξεως τῶν 25.000.000 δραχμῶν.

Αἱ ὡς ἄνω δαπάναι ἔχουν ἀναλυτικῶς ὡς κάτωθι :

I. ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (I ΦΑΣΙΣ)

Ἐπέκτασις διαδρόμου κατὰ 400 μ. συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ φωτισμοῦ κλπ. 4.500.000
Ἐπέκτασις κτιρίου ἀερολιμένος κλπ. 1.500.000

II. ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ (ΣΟΥΔΑΣ) - (III ΦΑΣΙΣ)

Ἐπέκτασις κτιρίου ἀερολιμένος κλπ. 1.500.000

III. ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ (I ΦΑΣΙΣ)

Κτίριον καὶ ἐγκατάστασις ἐξυπηρετήσεως ἐπιβατῶν-τελωνειακὸς σταθμὸς κλπ. 1.500.000

IV. ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐκπόνησις προμελέτης δυνατότητος δημιουργίας ἀερολιμένων εἰς πεδιάδα Ἱεραπέτρας ἢ Σητείας. Συγκριτικὴ Μελέτη Σκοπιμότητος κλπ. (I ΦΑΣΙΣ) .. 1.000.000
Κατασκευαστικὴ Μελέτη Ἀερολιμένος (I ΦΑΣΙΣ). ... 2.000.000
Κατασκευὴ ἀερολιμένος (διαδρόμου καὶ βασικῶν ἐγκαταστάσεων ἐδάφους) (ΦΑΣΕΙΣ : II καὶ III) .. 25.000.000

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-20 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ - (εις εκατομμύρια δραχμών)

*Αερολιμήν	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
*Ηρακλείου.....	6.0	—	—	6.0
Χανίων.....	—	—	1.5	1.5
Τυμπακίου.....	1.5	—	—	1.5
*Ανατ. Κρήτης..	2.5	10.0	15.5	28.0
Σύνολον..	10.0	10.0	17.0	37.0

δ. Λιμένες :

*Η έκτιμησις τῆς δαπάνης κατασκευῆς τῶν διαφόρων λιμενικῶν ἔργων βασίζεται εἰς τὰς ὑποδείξεις τῶν οἰκείων λιμενικῶν ταμείων καὶ εἰς τὴν δαπάνην, προσφάτου ἐκτελέσεως, παρομοίων ἔργων εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς χώρας.

Γενικῶς, τὰ προτεινόμενα ἔργα διαχωρίζονται εἰς τὰ ἔχοντα ἄμεσον σχέσιν μετὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου καὶ σημειούμενα διὰ (Τ) καὶ εἰς ὅσα κρίνονται ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης, σημειούμενα διὰ (Γ).

I. ΛΙΜΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Γενικῆς φύσεως ἔργα :

*Επέκτασις καὶ προστασία προσηνέμου μώλου.....	70.000.000(Γ)
Κατασκευὴ ὑπηνέμου μώλου.....	15.000.000(Γ)
*Εκσκαφαὶ λεκάνης.....	20.000.000(Γ)
Γενικὰ λιμενικὰ ἔργα.....	24.000.000(Γ)
Σύνολον Δρχ.....	129.000.000(Γ)

***Ἔργα Τουριστικῆς Ὑποδομῆς**

Κατασκευὴ ἐιδικῆς προβλήτου διὰ τουριστικὰ καὶ ἐπιβατικά πλοῖα.....	26.000.000(Τ)
*Εγκαταστάσεις ἐξυπηρετήσεως καὶ ὑποδοχῆς τουριστῶν καὶ ἐπιβατῶν.....	2.000.000(Τ)
*Εγκαταστάσεις προσεγγίσεως πορθμείων.....	1.000.000(Τ)
Σύνολον, Δρχ.....	29.000.000(Τ)
Γενικὸν Σύνολον, Δρχ.....	158.000.000

2. ΛΙΜΗΝ ΣΟΥΔΑΣ	
Κατασκευή Σταθμού έφοδιασμού, διαχειμάνσεως και έπι- σκευής θαλαμηγών (μαρίνα)	2.000.000(Τ)
Κατασκευή εγκαταστάσεων έξυπηρετήσεως έπιβατών και τουριστών	2.000.000(Τ)
Διάφορα έργα διαμορφώσεως του χώρου κλπ... ..	1.000.000(Τ)
Γενικά λιμενικά έργα.	10.000.000(Γ)
	<hr/>
Σύνολον τουριστικών έργων.....	5.000.000(Τ)
Σύνολον γενικών λιμενικών έργων.....	10.000.000(Γ)
	<hr/>
Γενικόν Σύνολον.	15.000.000
3. ΛΙΜΗΝ ΧΑΝΙΩΝ	
Έγκατάστασις Έξυπηρετήσεως θαλαμηγών (έπέκτασις)	500.000(Τ)
Γενικά λιμενικά έργα.	10.000.000(Γ)
	<hr/>
Σύνολον	10.500.000
4. ΛΙΜΗΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	
Κατασκευή προστατευτικού μώλου	2.000.000(Γ)
Έπέκτασις εγκαταστάσεως έξυπηρετήσεως θαλαμηγών .	500.000(Τ)
	<hr/>
Σύνολον	2.500.000
5. ΛΙΜΗΝ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	
Έκπόνησις μελέτης σκοπιμότητας και δυνατότητας δη- μιουργίας μεγάλου λιμένος	1.000.000(Γ)
Έγκαταστάσεις προσεγγίσεως πορθμείων	500.000(Τ)
Έγκαταστάσεις ύποδοχής τουριστών και έπιβατών ..	500.000(Τ)
Δημιουργία πλήρους «μαρίνας»	2.500.000(Τ)
Κατασκευή Γενικών Λιμενικών Έργων.	20.000.000(Γ)
	<hr/>
Σύνολον	21.000.000(Γ)
	<hr/>
Σύνολον	3.500.000(Τ)
	<hr/>
Γενικόν Σύνολον	24.500.000
6. ΛΙΜΗΝ ΣΗΤΕΙΑΣ	
Έγκαταστάσεις προσεγγίσεως πορθμείων	500.000(Τ)
Έπέκτασις εγκαταστάσεων έξυπηρετήσεως θαλαμηγών .	500.000(Τ)
Έπέκτασις προβλήτος και εκβάθυνσις λιμένος	3.000.000(Γ)
	<hr/>
Σύνολον	4.000.000
	<hr/>

7. ΛΙΜΗΝ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Διά την κατασκευήν Γενικῶν Λιμενικῶν Ἔργων, διευθέτη- σιν καὶ ἐπέκτασιν μώλου κ.λ.π... ..	3.000.000(Γ)
Ἐγκατάστασις ἐξυπηρετήσεως θαλαμηγῶν.....	500.000(Τ)
Σύνολον	<u>3.500.000</u>

8. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εἰς ἑκατομύρια δραχμῶν)

Λιμήν	Λιμενικά Ἔργα		Σύνολον
	Γενικῆς Φύσεως	Τουριστικῆς Ἑγχοδομῆς	
Ἡρακλείου	129.0	29.0	158.0
Σούδας	10.0	5.0	15.0
Χανίων	10.0	0.5	10.5
Ρεθύμνου	2.0	0.5	2.5
Ἁγίου Νικολάου	21.0	3.5	24.5
Σητείας	3.0	1.0	4.0
Ἱεραπέτρας	3.0	0.5	3.5
ΣΥΝΟΛΟΝ	178.0	40.0	218.0

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-21 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΛΙΜΕΝΙΣΚΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΛΕΙΤΤΟΜΕΡΗΣ ΠΙΝΑΞ (εις έκατομμύρια δραχμῶν)

I ΦΑΣΙΣ			II ΦΑΣΙΣ			III ΦΑΣΙΣ		
Λιμὴν	Γ	Τ	Λιμὴν	Γ	Τ	Λιμὴν	Γ	Τ
Ἅγια Ρουμέλη.....		2.0	Γεωργιούπολις.....	0.5	0.5	Γαῦδος.....	1.0	1.0
Καστέλλι.....	1.0	1.0	Ἐλαφόνησος.....		1.0	Γραμβούσα.....		1.0
Παλαιχώρα.....	2.0	1.0	Λουτρὸν Σφακίων.....		1.0	Δικτύνη.....		1.0
Φαλάσαρνα.....		1.5	Σούγια.....	1.0				
Χώρα Σφακίων.....	1.5	1.0	Φραγκακάστελλο.....		1.0			
Ἅγια Γαλήνη.....	0.5							
Μπάλι.....		1.5						
Πλακιάς.....		1.5						
Ἅγια Πελαγία.....		2.5	Λέντσας.....		1.0	Τσαύτσουρος.....		1.0
Ἄρβη.....		1.0	Χερσόνησος.....	0.5	1.0			
Καλοὶ Λιμένες.....	1.0							
Κόκκινος Πύργος.....	0.5							
Μάταλα.....		1.0						
Ἐρμιόπολις-Βάι.....		1.5	Κάτω Ζάκρος.....		1.5	Μακρύγιαλος.....		1.0
Παλαιά Ἀμμος.....	0.5	1.0	Χρυσή.....		1.5			
Πλάκα Σπιναλόγγας.....		1.0						
Σπιναλόγγα.....		1.0						
	7.0	17.5		2.0	8.5		1.0	4.0

8. ΛΙΜΕΝΙΣΚΟΙ

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-22 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑ ΓΕΝΙΚΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ (ΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ) ΕΙΣ 17 ΛΙΜΕΝΙΣΚΟΥΣ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εις εκατομμύρια δραχμών)

Νομός	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Νομός Χανίων ...	4.5	1.5	1.0	7.0
Νομός Ρεθύμνης...	0.5	—	—	0.5
Νομός Ήρακλείου	1.5	0.5	—	2.0
Νομός Λασηθίου..	0.5	—	—	0.5
Σύνολον...	7.0	2.0	1.0	10.0

Γενικώς τὸ σύνολον τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφορῶν λιμενικῶν ἔργων ἀνέρχεται εἰς 258 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 70 ἑκατομμύρια διὰ λιμενικὰ ἔργα, ἔχοντα ἀμεσον σχέσιν μετὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης (Εἰδικὴ Ὑποδομὴ), καὶ 188 ἑκατομμύρια διὰ λιμενικὰ ἔργα γενικῆς φύσεως (Γενικὴ Ὑποδομὴ).

Ἡ κατανομὴ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν λιμενικῶν αὐτῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, εἰς τὰς τρεῖς φάσεις, ἐμφαίνεται εἰς τὸν Πίνακα 12-23 κατωτέρω :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-23 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΛΙΜΗΝ	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Ήρακλείου.....	30.000.000	50.000.000	49.000.000	129.000.000
Σούδας.....	5.000.000	5.000.000	—	10.000.000
Χανίων.. ..	—	5.000.000	5.000.000	10.000.000
Ρεθύμνου.	2.000.000	—	—	2.000.000
Άγ. Νικολάου.. ...	—	11.000.000	10.000.000	21.000.000
Σητείας.	1.000.000	2.000.000	—	3.000.000
Ήραπέτρας.. ..	2.000.000	1.000.000	—	3.000.000
Σύνολον....	40.000.000	74.000.000	64.000.000	178.000.000
Μικροὶ Λιμένες.....	7.000.000	2.000.000	1.000.000	10.000.000
Γενικὸν Σύνολον.	47.000.000	76.000.000	65.000.000	188.000.000

ε: Ήλεκτρισμός :

Ο πλήρης εξηλεκτρισμός τῆς νήσου, λόγω τῆς μεγάλης διασπορᾶς τῶν οἰκισμῶν, θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων δραχ.

Ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περιοχὴν ἀπαιτεῖ τὴν ἐκπόνησιν εἰδικῆς οἰκονομοτεχνικῆς μελέτης διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς οἰκονομικωτέρας λύσεως μεταξὺ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ βασικοῦ δικτύου διανομῆς καὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοπικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς ρεύματος.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ δαπάνη εἶναι συνάρτησις τῆς ἀποστάσεως¹ τοῦ οἰκισμοῦ ἐκ τοῦ βασικοῦ δικτύου διανομῆς, ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν τὸ κόστος κατασκευῆς αὐτοῦ εἶναι συνάρτησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τοῦ οἰκισμοῦ.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον 11.01 τῆς παρούσης Μελέτης, προτείνεται ἡ ἐπέκτασις τοῦ βασικοῦ δικτύου εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τῆς νήσου, αἱ ὁποῖαι, πλὴν τοῦ ὅτι ἔχουν ἀνάγκην ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, γενικῶς χαρακτηρίζονται ἐπίσης καὶ ὡς τουριστικαὶ – εἴτε διότι προτείνεται εἰς αὐτὰς ἡ ἀνέγερσις τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, εἴτε διότι λόγω τῆς ὑπάρξεως σημείων τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀναμένεται ἡ διέλευσις ἢ συγκέντρωσις ἀριθμοῦ τουριστῶν.

Ἡ ἐπέκτασις τοῦ βασικοῦ δικτύου διανομῆς μετὰ γραμμῆς ὑψηλῆς τάσεως (15 KVA) θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην 90.000 δρχ. ἀνὰ χιλιόμετρον καὶ ἐπομένως ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὰ προγραμματιζόμενα 475 χιλιόμετρα θὰ ἀνέλθῃ εἰς 42.000.000 δρχ. Ἐπὶ πλέον θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ ἐγκατάστασις ὑποσταθμῶν καὶ δικτύου διανομῆς χαμηλῆς τάσεως, ἡ δαπάνη τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται εἰς 50.000.000.

Ἡ προτεινομένη ἀνωτέρω ἐπέκτασις τοῦ δικτύου, πλὴν τῆς ἐμμέσου σκοπιμότητός της διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου, θὰ ἠλεκτροφωτίσῃ οἰκισμοὺς μὲ συνολικὸν πληθυσμὸν 100.000 κατοίκων, ἥτοι 20 % τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου.

¹ Αἱ βασικαὶ σχέσεις εἶναι αἱ κάτωθι :

Κόστος ἐπεκτάσεως, εἰς Δρχ. = $90.000 L + 30.000$ (L = ἀπόστασις τοῦ οἰκισμοῦ ἐκ τοῦ βασικοῦ δικτύου, εἰς χιλιόμετρα).

Κόστος κατασκευῆς τοπικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς (Diesel), εἰς Δρχ. = $225Π$ ($Π$ = ἀριθμὸς κατοίκων τοῦ οἰκισμοῦ)

Αἱ ὡς ἄνω σχέσεις ἰσχύουν προκειμένου περὶ μικρῶν οἰκισμῶν, μὲ ὀλιγωτέρους τῶν 1.500 κατοίκων, καὶ χρησιμεύουν μόνον διὰ προκαταρκτικὴν ἔρευναν, διότι ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ὑπεισέρχονται καὶ πολλοὶ ἄλλοι παράγοντες. Ἡ ἐκ τῶν ὡς ἄνω τύπων διαμορφωμένη δαπάνη δὲν περιλαμβάνει τὰ ἐσωτερικὰ δίκτυα διανομῆς ἑκάστου οἰκισμοῦ.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-24 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΕΠΕΚΤΑΣΕΩΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΡΗΤΗΣ (εις εκατ. δραχμών)

Νομός	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Χανίων	9.7	4.9	—	14.6
Ρεθύμνης	7.7	4.9	—	12.6
Ήρακλείου	5.8	19.5	5.8	31.1
Λασηθίου	5.8	9.7	18.2	33.7
Σύνολον	29.0	39.0	24.0	92.0

στ. Τηλεπικοινωνία :

Ἡ δαπάνη ἐπεκτάσεως τοῦ τηλεπικοινωνιακοῦ δικτύου εἶναι δύσκολον νὰ ἐκτιμηθῇ, διότι λείπουν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Τὸ γεγονός ὅμως ὅτι τὸ δίκτυον εἰς τὴν Κρήτην καλύπτει ὅλα σχεδὸν τὰ σημεῖα ὅπου προτείνονται τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις, ὑφίστανται δὲ τηλέφωνα εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς τουριστικὰς περιοχὰς τῆς, καθιστᾷ μίαν ἰδιαίτεραν ἐκτίμησιν μᾶλλον περιττήν. Εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων θὰ ἀπαιτηθῇ ἀπλῶς ἡ διασύνδεσις τοῦ κέντρου τῆς τουριστικῆς ἐγκαταστάσεως μετὰ τῶν πλησιεστέρων γραμμῶν, τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου εὐρισκομένων εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μόνον χιλιομέτρων, καὶ πιθανῶς ἡ μερικὴ ἐνίσχυσις αὐτῶν.

Ἡ αὐτοματοποιήσις τῶν διαφόρων ἀστικῶν κέντρων καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ δικτύου εἰς ὅλα τὰ χωρία καὶ οἰκισμοὺς τῆς νήσου ἀποτελεῖ ἤδη τμῆμα τοῦ ἐξαγγελθέντος ὑπὸ τοῦ ΟΤΕ προγράμματος, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἐπομένως ἡ διάθεσις ἰδιαίτερων πιστώσεων.

ζ. Ὑδρευσις :

Τὸ συνολικὸν κόστος τῶν προτεινομένων ἔργων ὑδρεύσεως (Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς) θὰ ἀνέλθῃ εἰς 35.000.000 δρχ. Λόγω τῆς σπουδαιότητος τῶν εἰς τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου, ἡ ἐναρξίς τῶν ἔργων αὐτῶν πρέπει νὰ λάβῃ χώραν ἀμέσως. Ἐπομένως ἡ διάθεσις τῶν κονδυλίων τούτων προγραμματίζεται διὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ προγράμματος. Τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ ἡ προτεινομένη δι' ἑν ἑκάστον δαπάνη ἔχουν ὡς ἑξῆς :

Ὑδρευσις ταρακτιοῦ περιοχῆς κόλπου Μιραμπέλλου ἀπὸ τῆς Ἐλοῦντας μέχρι Καλοῦ Χωριοῦ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς πόλεως τοῦ Ἁγ. Νικολάου διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν πηγῶν τοῦ Καλοῦ Χωριοῦ (35 χλμ. x 600.000 δρχ. ἀνὰ χλμ. συμπεριλαμβανομένων τῶν ἀντλιοστασίων κλπ.) 21.000.000

Μελέται καὶ Ἔργα ὑδρεύσεως εἰς διαφόρους ἐκ τῶν σημαντικωτέρων οἰκισμῶν τῆς νήσου (Παλαιοχώρα, Χώρα Σφακίων, Ἀνώγεια, Κριτσά, κλπ.) ὡς καὶ τῆς περιοχῆς Ἀκρωτηρίου Χανίων

14.000.000

Σύνολον Δρχ.....

35.000.000

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω ὑπολογισμοὺς δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ ὑδρευσις τῶν διαφόρων σημείων εἰς τὰ ὁποῖα προτείνεται ἡ ἀνέγερσις παραθεριστικῶν ἐγκαταστάσεων, περιπτέρων, κλπ., τῶν ὁποίων ἡ ὑδρευσις ἀποτελεῖ τμῆμα τῶν ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς. Ἐπίσης δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ δαπάνη διὰ τὴν ὑδρευσιν πολλῶν περιοχῶν καὶ οἰκισμῶν τῆς νήσου, στερουμένων σήμερον ὕδατος, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ὑδρευσις ἀποτελεῖ θέμα γενικωτέρας ἐρεύνης, μὴ δυναμένης νὰ ἀποτελέσῃ τμῆμα τῆς παρουσῆς μελέτης.

η. Ἀποχέτευσις — Διάθεσις Ἀπορριμμάτων :

Διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἀπαραιτήτων ἀποχετευτικῶν ἔργων, κατὰ κύριον λόγον εἰς Ἡράκλειον, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῆ δαπάνη 48 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἡ ὁποία κατανέμεται ὡς κάτωθι :

1. Μελέτη καὶ κατασκευὴ ἀποχετευτικοῦ δικτύου καὶ ἐγκαταστάσεων βιολογικοῦ καθαρισμοῦ λυμάτων πόλεως Ἡρακλείου
 2. Μελέτη καὶ κατασκευὴ βασικοῦ ἀποχετευτικοῦ δικτύου Χανίων
 3. Μελέτη ἀποχετευτικοῦ συστήματος περιοχῆς Κόλπου Μιραμπέλλου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς πόλεως τοῦ Ἀγίου Νικολάου
- Σύνολον Δρχ.....

36.000.000

10.000.000

2.000.000

48.000.000

Ἡ κατανομή τῶν ὡς ἄνω πιστώσεων ἀνὰ φάσεις ἐμφαίνεται εἰς τὸν Πίνακα 12-25 κατωτέρω :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-25 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑ ΜΕΛΕΤΗΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΕΙΣ ΧΑΝΙΑ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΑΓΙΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ (εις ἑκατομμύρια δραχμῶν)

	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Μελέτη πόλεως Ἡρακλείου	2.0	—	—	2.0
Μελέτη πόλεως Χανίων	2.0	—	—	2.0
Μελέτη περιοχῆς Μιραμπέλλου	2.0	—	—	2.0
Κατασκευή Ἐγκαταστάσεων Ἡρακλείου.	10.0	14.0	10.0	34.0
Κατασκευή Ἐγκαταστάσεων Χανίων.	—	4.0	4.0	8.0
Σύνολον.	16.0	18.0	14.0	48.0

Ἡ ανέγερσις εἰς Ἡράκλειον, Χανιά, Ρέθυμον κ.λ.π. ἐργοστασίων ἐπεξεργασίας ἀπόρριμμάτων καὶ μετατροπῆς των εἰς λίπασμα, ὅχι μόνον δὲν θὰ ἀπαιτήσῃ δαπάνην ἐκ μέρους τῶν Δήμων, ἀλλὰ δύναται ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις ν' ἀποτελέσῃ καὶ πηγὴν ἐσόδων.

θ. Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς:

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν προτεινομένων ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς θὰ ἀπαιτηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπομένης δεκαετίας ποσὸν 2.780 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς ἐτησίαις ἐπενδύσεις τῆς τάξεως τῶν 280 ἑκατομμυρίων.

Τὸ ὡς ἄνω ποσὸν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως καὶ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν¹ τῆς νήσου, ἐξυπηρετοῦντα ταύτοχρόνως καὶ τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς Κρητικῆς οἰκονομίας.

Τὸ κόστος κατασκευῆς τῶν ἔργων αὐτῶν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως μεγάλον. Ἐὰν ληφθοῦν ὅμως ὑπ' ὄψιν αἱ ἀνάγκαι τῆς νήσου καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ πλήρης ἀνακαίνισις τῆς Γενικῆς Ὑποδομῆς τῆς νήσου ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον, διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης, προϋπόθεσιν, μία μῆση ἐτησίαι δαπάνη τῆς τάξεως τῶν 300.000.000 δραχμῶν (δέκα ἑκατομμ. δολларίων) δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπερβολικὴ.

¹ Δεδομένου ὅτι ἐνδέχεται νὰ ὑπάρξουν καὶ ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἀφοροῦν τὸν τουρισμόν, τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων διὰ τὴν Γενικὴν Ὑποδομὴν τῆς Κρήτης θὰ εἶναι μεγαλύτερον τοῦ ἀναφερομένου, εἰς τὴν παρούσαν μελέτην, ποσοῦ.

Εἰς τὸν Πίνακα 12-26 κατωτέρω ἐμφαίνονται ἀναλυτικῶς αἱ προβλεπόμεναι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς ἐπενδύσεις, κατανεμημέναι ἀνά τομέα καὶ κατὰ φάσεις.

Ἐκ τῶν διαφόρων τομέων, τὰ ἔργα ὁδοποιίας ἀπορροφοῦν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων (πέραν τῶν τεσσάρων πέμπτων).

Ἡ χρονικὴ κατανομὴ τῶν ἐπενδύσεων εἶναι ἐπίσης ἄνισος, δεδομένου ὅτι ἡ πρώτη φάσις ἀπορροφᾷ 65 % τοῦ συνόλου.

Διὰ τὴν λειτουργίησιν ὁμως ἱκανοποιητικῶς ἐν οἰονδήποτε σύστημα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως (καὶ τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν), ἔχει ἀνάγκη τῆς ἰσχυρᾶς βάρσεως, τὴν ὁποίαν θὰ δώσουν τὰ προτεινόμενα αὐτὰ ἔργα ὑποδομῆς.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-26 ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙ' ΕΡΓΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
*Ἔργα Ὀδοποιίας.....	1.628.0	428.0	244.0	2.300.0
Πολεοδ. Διαμόρφωσις...	35.0	29.0	16.0	80.0
*Ἀερολιμένες.....	10.0	10.0	17.0	37.0
Λιμενικαὶ ἐγκαταστάσεις	47.0	75.0	65.0	188.0
*Ἔργα Ἐξηλεκτρισμοῦ. .	29.0	39.0	24.0	92.0
*Ἔργα Ὑδρεύσεως.....	35.0	—	—	35.0
*Ἀποχετεύσεις.....	16.0	18.0	14.0	48.0
Σύνολον.....	1.800.0	600.0	380.0	2.780.0
Συγκοινωνίαι ¹	26.0	10.0	4.0	40.0
Γενικὸν Σύνολον..	1.826.0	610.0	384.0	2.820.0

12.12 ΕΡΓΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Τὰ ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς, ὡς ἐλέχθη, οὐδόλως διαφέρουν τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, πλὴν τοῦ ὅτι ἐξυπηρετοῦν κατ' ἀποκλειστικότητα τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβαρύνουν καθ' ὅλοκληρίαν τὸ

¹ Ἡ ἀνάπτυξις τῶν συγκοινωνιῶν τῆς νήσου (βλ. Κεφ. 11.03) θεωρεῖται ὡς ἔργον ὑποδομῆς. Ἡ ἐξ 80 ἑκατ. δρχ. προβλεπομένη δαπάνη (βλ. Κεφ. 12.13) διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα κονδύλια ἐκ 40 ἑκατ. δρχ. τὰ ὁποῖα καὶ ἐπιβαρύνουν τὸ πρόγραμμα ἔργων Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Ὑποδομῆς ἀντιστοίχως.

κόστος τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς, ἡ δαπάνη κατασκευῆς τῶν ὁποίων κατανέμεται εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Κρητικῆς οἰκονομίας, τοὺς ὁποίους καὶ ἐξυπηρετοῦν.

Τὸ σύνολον τῶν προβλεπομένων δαπανῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας 1965—1975 διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προτεινομένων ἔργων Εἰδικῆς Ὑποδομῆς ἀνέρχεται εἰς 425.000.000 δρχ. καὶ κατανέμεται ὡς ἀκολούθως :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-27 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ—ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

Εἶδος Ἔργων	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
*Ἔργα Ὀδοποιίας	111.5	60.5	28.0	200.0
Πολεοδομικὴ Διαμόρφωσις	18.0	14.0	8.0	40.0
Λιμενικαὶ ἐγκαταστάσεις	40.0	26.0	4.0	70.0
*Ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ	8.5	7.7	3.8	20.0
Τηλεπικοινωνίαι	14.3	9.0	11.7	35.0
*Ἔργα Ὑδρεύσεως	13.7	13.8	12.5	40.0
Προστασία Ἀκτῶν	10.0	5.0	5.0	20.0
Σύνολον	216.0	136.0	73.0	425.0
*Ἀνάπτυξις Συγκοινωνιῶν	26.0	10.0	4.0	40.0
Γενικὸν Σύνολον	242.0	146.0	77.0	465.0

Ἰ Βλ. Κεφ. 12.13.

Ἀναλυτικῶς αἱ δαπάναι δι' ἕνα ἕκαστον τῶν ὡς ἄνω τομέων ἔχουν ὡς κάτωθι :

α. Ἔργα Ὀδοποιίας :

Εἰς τὸν Πίνακα 12-28 κατωτέρω, ἀναφέρονται κατὰ φάσεις αἱ διάφοροι ὁδοὶ τῶν ὁποίων προτείνεται ἡ κατασκευὴ ἢ βελτίωσις.

Οἱ ὑποδεικνυόμενοι τύποι διὰ μίαν ἑκάστην τῶν ὁδῶν αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ κόστους κατασκευῆς αὐτῶν (τιμαὶ μονάδος κλπ.) εἶναι οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς χρησιμοποιηθέντας εἰς τὴν κοστολόγησιν τῶν ἔργων βασικῆς Ὀδοποιίας (Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς).

Εἰς τοὺς κατωτέρω ὑπολογισμοὺς περιλαμβάνονται ἐπίσης συνοπτικῶς τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν προσπελάσεως πρὸς τὰς διαφόρους προτεινομένας τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις, τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους, μνημεῖα, Ἱερὰς Μονὰς, ἐκκλησίας κ.λ.π.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-28 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΔΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ
(ΕΡΓΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ) (εις εκατομμύρια δραχμών)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΔΟΣ	Μήκος 'Οδού	Προτεινόμενος Τύπος	Τιμή Μονάδος	Συνολική Δαπάνη
I ΦΑΣΙΣ				
1. 'Ηράκλειον-Κνωσός.....	(χλμ.) 5.0	B	(Έκατ. δρχ.) 1.7	6.0
2. 'Αγία Πελαγία-Ε-90 (Νέα Χάραξίς).....	2.0	Δ	1.7	3.5
3. Βάι-'Οδός Σητείας-Παλαικάστρου.....	7.0	Δ	1.7	11.9
4. Πλακιάς-Μύρθιος.....	4.0	Δ	1.7	6.8
5. Μπαλί-Ε-90 (Νέα Χάραξίς).....	1.0	Δ	1.7	1.7
6. Φόδελε-Ε-90 (Νέα Χάραξίς).....	2.0	Δ	1.7	3.4
7. Κάμπτοι-Μάλαξα.....	11.0	H	0.37	4.1
8. Κουνουτιδιανά-Σταυρός.....	7.0	E	0.9	6.3
9. 'Ερμούπολις-Βάι.....	1.0	E	0.9	0.9
10. Λάκκοι-'Ομαλός-Ζυλόσκαλον.....	18.0	E	0.9	16.2
11. 'Αρχάνες-Κορυφή Γιούχτα.....	5.0	E	0.9	4.5
12. 'Ασάνφου-Νιάτος.....	4.0	H	0.37	1.5
13. Καστέλλι-Πολυρρήνια.....	9.0	E	0.9	8.1
14. Κριτσά-Λατώ 'Ετέρα.....	4.0	E	0.9	3.6
15. Προσπελάσεις προς: Περίπτερα.....	4.5	E	0.9	4.0
'Αμώδεις Παραλίας.....	1.0	E	0.9	0.9
Σπήλαια.....	15.0	H	0.37	5.5
'Αρχαιολογικούς Χώρους.....	5.0	E	0.9	4.5
'Ιστορικά Μνημεία.....	3.5	E	0.9	3.1
'Ιερές Μονές.....	2.5	E	0.9	2.2
'Εκκλησίας.....	10.0	H	0.37	3.7
16. Διαρρύθμισις εσωτερικού χώρου Γόρτυνος.....				3.0
17. Χώροι Σταθμεύσεως εις: Κνωσόν, Φαιστόν, 'Αγία Τριάδα, Γόρτυνα, Μέλια, Γουρνιά.....				3.0
18. Διαρρύθμισις εσωτερικού Φάραγγος Σαμαριάς.....				3.0
Σύνολον-Πρώτη Φάσις.....	120.0			111.5

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΔΟΣ	Μήκος 'Οδοῦ	Προτεινόμενος Τύπος	Τιμή Μονάδος	Συνολική Δαπάνη
II ΦΑΣΙΣ	(χλμ.)		(έκατ. δρχ.)	
19. Φαλάσαρνα-Καστέλλι Κισσάμου.....	8.0	Δ	1.5	12.0
20. Φραγκοκάστελλο - 'Οδός Σφακίων - Ροδακίνου (X-31)	2.0	Ε	0.9	1.8
21. Στέρνες-Μαράθι.....	4.0	Ε	0.9	3.6
22. Παλαιοχώρα-Κουντούρα.....	4.0	Δ	1.7	6.8
23. Τζεριμάδο-Καρφί Λασηθίου.....	4.0	Η	0.37	1.5
24. Ε90-Λίμνη Κουρνά.....	3.0	Η	0.37	1.2
25. Πέραμα (Ε90)-Πάνοριος.....	8.0	Ε	0.9	7.2
26. Προσπελάσεις πρὸς: Περίπτερα.....	5.0	Ε	0.9	4.5
'Αμνῶδες Παραλίας.....	1.0	Ε	0.9	1.0
Σπήλαια.....	8.0	Η	0.37	3.1
'Αρχαιολογικὸς Χώρος.....	4.0	Ε	0.9	3.6
'Ιστορικὰ Μνημεία.....	2.0	Ε	0.9	1.8
'Ιερός Μονάς.....	1.0	Ε	0.9	0.9
'Εκκλησίας.....	8.0	Η	0.37	3.0
27. 'Ατραπὸι πρὸς 'Ορεινὰ Καταφύγια.....				1.0
28. Lift Σαμαριάς.....				7.5
Σύνολον-Δευτέρα Φάσις.....	62.0			60.5

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΔΟΣ	Μήκος 'Οδοῦ	Προτεινόμενος Τύπος	Τιμή Μονάδος	Συνολική Δαπάνη
III ΦΑΣΙΣ				
29. Τουρλωτή-Μόχλος.....	6.0	H	0.37	2.2
30. Λευκόγεια-Πρέβηλη.....	5.0	H	0.37	1.8
31. Παπούρα Θριπτής - 'Οδός Παχείας 'Αμμου - 'Ιε- ραπέτρας (Λ-20).....	7.0	H	0.37	2.6
32. 'Ιδαίον 'Αντρον-Τίμιος Σταυρός.....	19.0	H	0.37	7.0
33. Προσπελάσεις πρὸς: Περίπτερα.....	2.5	E	0.9	2.3
'Αμώδεις Παραλίας.....	1.0	E	0.9	0.9
Σπήλαια.....	6.0	H	0.37	2.2
'Αρχαιολογικούς Χώρους.....	2.5	E	0.9	2.3
'Ιστορικά Μνημεία.....	2.0	E	0.9	1.8
'Ιερός Μονάς.....	1.0	E	0.9	0.9
'Εκκλησίας.....	8.0	H	0.37	3.0
34. 'Ατραπὸι πρὸς 'Ορεινὰ Καταφύγια.....				1.0
Σύνολον-Τρίτη Φάσις.....	61.0			28.0

β. Πολεοδομική Διαμόρφωσις :

Εἰς τὸ προηγούμενον τμήμα τοῦ παρόντος κεφαλαίου, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ προτεινόμενα ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς, ἐγένετο ἡ κοστολόγησις τῶν προβλεπομένων ἔργων πολεοδομικῆς διαμορφώσεως, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων προβλέπεται ὅτι ἡ συνολικὴ δαπάνη θὰ ἀνέλθῃ εἰς 120.000.000 δρχ.

Τὰ δύο τρίτα τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ, ἤτοι 80 ἑκατομμύρια, ἀφοροῦν τὸ πρόγραμμα ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς. Τὸ ἓν τρίτον, ἤτοι 40 ἑκατομμύρια, θὰ ἐπιβαρύνῃ τὰ ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς.

Ὁ Πίναξ 12-29 κατωτέρω περιέχει συνοπτικῶς τὰς προβλεπομένας ἐπενδύσεις εἰς τὸν τομέα αὐτόν, κατανεμομένας ἀνά νομοῦς καὶ κατὰ Φάσεις.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-29 ΕΡΓΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ) (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Νομὸς Χανίων	6.0	4.0	2.3	12.3
Νομὸς Ρεθύμνης.....	2.0	1.5	0.8	4.3
Νομὸς Ἡρακλείου ...	6.5	5.3	3.0	14.8
Νομὸς Λασηθίου.. ...	3.5	3.2	1.9	8.6
Σύνολον...	18.0	14.0	8.0	40.0

γ. Λιμένες :

Ἡ ἐκτιμηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀπαραιτήτων λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς Κρήτην προβλέπεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 258.000.000 δραχμάς, ἐκ τῶν ὁποίων 188.000.000 δρχ. ἀφοροῦν ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς καὶ 70.000.000 δρχ. ἀφοροῦν λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις, κατ' ἀποκλειστικότητα ἐξυπηρετούσας τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου.

Κατανομὴ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων εἰς γενικὰς δαπάνας (Γ) καὶ εἰς δαπάνας διὰ τουριστικὰ λιμενικὰ ἔργα (Τ) λαμβάνει χώραν ἀναλυτικῶς εἰς τὸ Κεφ. 12.01δ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται λεπτομερῶς τὰ διάφορα ἔργα, τὰ ὁποῖα προτείνονται δι' ἕκαστον τῶν λιμένων τῆς Κρήτης.

Ὁ Πίναξ 12-30 κατωτέρω περιλαμβάνει συνοπτικῶς τὰς προβλεπομένας ἐπενδύσεις, τῶν τουριστικῶν λιμενικῶν ἔργων (Εἰδικὴ Ὑποδομὴ), κατανεμημένας κατὰ φάσεις, δι' ἕνα ἕκαστον τῶν λιμένων τῆς νήσου.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-30 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ

Λιμήν	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Ήρακλείου.....	14.500.000	14.500.000	—	29.000.000
Χανίων.....	500.000	—	—	500.000
Σούδας.....	2.000.000	3.000.000	—	5.000.000
Ρεθύμνου.....	500.000	—	—	500.000
Άγ. Νικολάου.....	3.500.000	—	—	3.500.000
Σητείας.....	1.000.000	—	—	1.000.000
Ίεραπέτρας.....	500.000	—	—	500.000
Σύνολον...				40.000.000
Μικροί Λιμένες.....	17.500.000	8.500.000	4.000.000	30.000.000
Γεν. Σύνολον	40.000.000	26.000.000	4.000.000	70.000.000

δ. Ήλεκτρισμός :

Διά την ήλεκτροδότησιν τών προτεινομένων διαφόρων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐφ' ὅσον ἐπεκταθῆ τὸ δίκτυον διανομῆς εἰς τὰς προτεινομένας περιοχάς, (βλ. Κεφ. 10.01ε), θὰ ἀπαιτηθοῦν ἐν συνόλῳ 20 ἑκατομμύρια δραχ. Ἐὰν ὅμως ἡ κατασκευὴ τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων προηγηθῆ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ δικτύου διανομῆς, θὰ ἀπαιτηθῆ πιθανῶς ἡ κατασκευὴ τοπικῶν σταθμῶν παραγωγῆς ρεύματος.

Ὁ Πίναξ ἀρ. 12-31 κατωτέρω δεικνύει τὴν ἀπαιτουμένην ἐγκατεστημένην ἰσχὺν ὡς καὶ τὸ κόστος κατασκευῆς διὰ μίαν ἐκάστην τῶν δύο περιπτώσεων (ἐπέκτασις δικτύου καὶ ἐγκατάστασις τοπικοῦ σταθμοῦ). Προκειμένου περὶ τῶν παραθεριστικῶν ἐγκαταστάσεων, αἱ ἀνάγκαι εἰς ἐγκατεστημένην ἰσχὺν κυμαίνονται ἀπὸ 0,8 ἕως 1,5 Κw ἀνὰ κλίνην, ἀναλόγως τῆς πολυτελείας τῶν ἐγκαταστάσεων. Τὰ περίπτερα, ὄρεινά καταφύγια, ὀδικοί σταθμοὶ κλπ. ἀπαιτοῦν ἀπὸ 10 ἕως 30 Κw ἕκαστον.

Προκειμένου περὶ τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, μὲ μεγάλην ἐγκατεστημένην ἰσχὺν—ὡς π.χ. τὰ αὐτόνομα συγκροτήματα — ἡ δαπάνη ἐπεκτάσεως πρὸς αὐτὰς τοῦ δικτύου διανομῆς θὰ ἀνέλθῃ εἰς 90.000 δρχ. ἀνὰ χιλιόμετρον σὺν 100.000 δρχ. περίπου διὰ μετασχηματιστὰς κλπ. Τὸ δὲ κόστος ἐγκαταστάσεως ἑνὸς τοπικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς ἀνέρχεται εἰς 5.000 δρχ. ἀνὰ Κw.

Ἐπομένως, ἡ ἐπέκτασις τοῦ δικτύου εἶναι συμφερωτέρα, ἐφ' ὅσον τὸ βασικὸν δίκτυον διανομῆς εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τῶν 50 μέτρων δι' ἕκαστον Κw ἀπαιτουμένης ἐγκατεστημένης ἰσχύος. (Ἐὰν π.χ. ἐν τουριστικὸν συγκρότημα ἀπαιτῆ 400 Κw, ἡ σύνδεσις αὐτοῦ μετὰ τοῦ βασικοῦ

δικτύου είναι συμφερωτέρα, ἐφ' ὅσον τοῦτο εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τῶν 20 χλμ. ἐκ τοῦ χώρου τῆς ἐγκαταστάσεως).

Προκειμένου περὶ μικρῶν ἐγκαταστάσεων (περιπτέρων κλπ.), τὸ κόστος μικροῦ σταθμοῦ παραγωγῆς ἀνέρχεται εἰς 6.000 δρχ. ἀνὰ Kw, ἐνῶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ δικτύου ἀπαιτεῖ δαπάνην 60.000 δρχ. ἀνὰ χιλιόμετρον σὺν 20.000 δρχ. διὰ μετασχηματιστὰς κλπ. Ἐπομένως ἡ ἐγκατάστασις μικρᾶς γεννητρίας ἰσχύος 10Kw εἶναι συμφερωτέρα, ἐφ' ὅσον τὸ δίκτυον διανομῆς εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν μεγαλυτέραν τοῦ ἐνὸς χιλιομέτρου¹.

1. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ :

Αἱ περιοχαὶ Ἀγίων Ἀποστόλων, Γεωργιουπόλεως, Χερσονήσου καὶ τμήμα τοῦ κόλπου Μιραμπέλλου εὐρίσκονται ἤδη εἰς ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ ὑφιστάμενον δίκτυον ὑψηλῆς τάσεως, αἱ δὲ περιοχαὶ Ἀγίας Πελαγίας, Κουγτούρας, Μαραθίου, Ματάλων, Μακρυγιάλου, τὸ βόρειον τμήμα τοῦ κόλπου Μιραμπέλλου καὶ τὸ Φραγκοκάστελλο θὰ εὐρίσκωνται πλησίον τοῦ δικτύου ὑψηλῆς τάσεως, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπεκταθῆ βάσει τοῦ προτεινομένου προγράμματος ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς (βλ. Κεφ. 11.01 ε).

Εἰς τὸν Πίνακα 12—31 κατωτέρω δεικνύονται τὰ βασικὰ στοιχεῖα διὰ μίαν ἐκάστην τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν. Ἐκ τῶν στοιχείων αὐτῶν θὰ προσδιορισθῆ καὶ ἡ δαπάνη ἐπεκτάσεως πρὸς αὐτὰς τοῦ δικτύου διανομῆς ἢ ἀνεγέρσεως τοπικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς.

¹ Κόστος γεννητρίας : $(10 \text{ Kw}) \times (6.000 \text{ Δρχ./Kw}) = 60.000 \text{ δρχ.}$

Κόστος ἐπεκτάσεως δικτύου: $60.000 \text{ Δρχ./χλμ.} + 20.000, (A = \text{Ἀπόστασις εἰς χλμ})$

Ἐπομένως : $60.000 = 60.000 A + 20.000$ καὶ $A = 0.67 \text{ χλμ.}$

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-31 ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ-
ΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΚΡΑΝ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΥΨΗΛΗΣ ΤΑΣΕΩΣ) (εις εκατομμύρια δραχμῶν)

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
I ΦΑΣΙΣ										
1. Άγια Πελοπόννησος-Λυγαριά .	1.000	1.3	1.300	8	—	6.5	0.8	—	1.0	—
2. Μάταλα	150	1.0	150	40	10	0.8	4.0	1.0	0.8	1.0
3. Πλακιάς	900	1.2	1.100	50	—	5.5	5.0	—	5.0	—
4. Κόλπος Μιραμπέλλου . .	600	1.3	800	15	—	4.0	1.5	—	1.5	—
5. Βάι	800	1.3	1.100	20	20	5.5	2.0	2.0	2.0	2.0
6. Μπαλι	1.200	0.9	1.100	7	7	5.5	0.7	0.7	0.7	0.7
Σύνολον, I Φάσις									11.0	3.7
II ΦΑΣΙΣ										
7. Χρυσή	1.000	0.6	600	—	—	3.0	—	—	3.0	3.0
8. Έλαφίνης	700	0.6	400	65	10	2.0	6.5	1.0	2.0	1.0
9. Μαρτύγιας	400	1.0	400	25	—	2.0	2.5	—	2.0	—
Σύνολον, II Φάσις									7.0	4.0
III ΦΑΣΙΣ										
10. Κοντούρα	700	1.3	900	55	4	4.5	5.5	0.4	4.5	0.4
11. Φραγκοκάστελλο	850	0.9	800	65	—	4.0	6.5	—	4.0	—
Σύνολον, III Φάσις									8.5	0.4
Σύνολον, I, II, III Φάσεις									26.5	8.1

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
IV ΦΑΣΙΣ									
12. Φαλάσαρινα.....	1.000	1.300	10	10	6.5	1.0	1.0	1.0	1.0
13. Μαράθι.....	300	400	5	5	2.0	0.5	0.5	0.5	0.5
14. Γραμβούσα	700	400	20	20	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
Σύνολον, IV Φάσις..								3.5	3.5
Σύνολον, I, II, III, IV Φάσεις.								30.0	11.6

(1) Προτεινόμενος αριθμός κλινών.

(2) Kw/Κλινην.

(3) Προβλεπόμενη Έγκατεστημένη Ίσχύς εις Kw.

(4) Απόστασις από Ύφιστάμενον Δίκτυον (χλμ.).

(5) Απόστασις από Προβλεπόμενον Δίκτυον (χλμ.).

(6) Κόστος Τοπικού Σταθμού Παραγωγής (εκατομμύρια Δρχ.).

(7) Κόστος Συνδέσεως μετά του Ύφισταμένου Δικτύου (εκατομμύρια Δρχ.).

(8) Κόστος Συνδέσεως μετά του Προτεινόμενου Δικτύου (εκατομμύρια Δρχ.).

(9) Κόστος προτιμωτέρας λύσεως εάν δεν γίνη η προτεινομένη επέκτασις του Δικτύου (εκατομμύρια Δρχ.).

(10) Κόστος προτιμωτέρας λύσεως εάν γίνη η επέκτασις του Δικτύου (εκατομμύρια Δρχ.).

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς δαπάνης ἠλεκτροδοτήσεως τῶν διαφόρων αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων ἐλήφθη ὡς βᾶσις τὸ σύνολον τῆς ἀπαιτηθησομένης ἐγκατεστημένης ἰσχύος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἔαν, εἰς τὴν πρῶτην περίοδον λειτουργίας τοῦ συγκροτήματος, θὰ ἀπαιτηθῆ μικροτέρα ἰσχύς.

Ἡ προβλεπομένη ἐπέκτασις τοῦ δικτύου διανομῆς (Βλ. Κεφ. 10.01 ε) συμβαδίζει χρονικῶς μὲ τὴν περίοδον ἐνάρξεως λειτουργίας τῶν προτεινομένων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, πλὴν τῶν Ματάλων, ἐφ' ὅσον ἐπεκταθῆ τὸ δίκτυον, ἡ σύνδεσις μετὰ τοῦ βασικοῦ δικτύου εἶναι προτιμότερα τῆς ἀνεγέρσεως τοπικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς.

Εἰς τὰ Μάταλα, ὅπου ἡ ἀπαιτούμενη ἰσχύς εἶναι μικρά, ἡ ἀνέγερσις ἐνὸς τοπικοῦ σταθμοῦ ἐμφανίζεται κατὰ τι συμφερωτέρα, ἡ διαφορὰ ὅμως εἶναι ἐλαχίστη (200 χιλιάδες δραχμῶν) καὶ ἐπομένως ἡ σύνδεσις μετὰ τοῦ ἐπεκταθησομένου δικτύου εἶναι καὶ πάλιν προτιμητέα. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δίκτυον διανομῆς δὲν ἐπεκταθῆ συμφώνως πρὸς τὸ προτεινόμενον εἰς τὸ Κεφ. 10.01 ε, πρόγραμμα, ἡ σύνδεσις μετὰ τοῦ ὑφισταμένου δικτύου εἶναι δαπανηρότερα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ τοπικοῦ σταθμοῦ μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν Ματάλων, Κουντούρας, Φραγκοκαστέλλου, Μακρυγιάλου καὶ Ἐλαφονήσου.

Διὰ τὰς τοποθεσίας Βαΐ, Μπάλι, Φαλάσαρνα, Μαράθι, καὶ Γραμβοῦσα, ἡ ἐπέκτασις ἢ μὴ τοῦ δικτύου οὐδεμίαν ἔχει διαφοράν. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ τῆς Χρυσῆς μόνος τρόπος ἠλεκτροδοτήσεως τῶν προβλεπομένων ἐγκαταστάσεων εἶναι ἡ ἀνέγερσις ἐνὸς τοπικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς.

Ἐὰν δὲν γίνῃ ἡ προτεινομένη ἐπέκτασις τοῦ δικτύου, ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἠλεκτροδότησιν ὄλων τῶν σημείων εἰς τὰ ὁποῖα προτείνονται τουριστικὰ συγκροτήματα, θὰ ἀνέλθῃ εἰς τριάκοντα ἑκατομμύρια δραχμᾶς (ἐπιλεγόμενης πάντοτε τῆς προσφορωτέρας λύσεως). Ἡ προτεινομένη ἐπέκτασις τοῦ δικτύου θὰ μειώσῃ ἀντιθέτως τὴν δαπάνην ταύτην εἰς δώδεκα περίπου ἑκατομμύρια δραχμᾶς.

Ἡ ἠλεκτροδότησις τῶν σημείων εἰς τὰ ὁποῖα προτείνεται ἡ ἀνέγερσις αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων – κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας φάσεις τοῦ προτεινόμενου προγράμματος (1965–1975) – θὰ ἀπαιτήσῃ ποσὸν 26.5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐὰν δὲν γίνῃ ἡ προτεινομένη ἐπέκτασις τοῦ βασικοῦ δικτύου. Ἀντιθέτως, ἐὰν ἡ ἐπέκτασις γίνῃ συμφώνως πρὸς τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα, τὸ ποσὸν θὰ μειωθῆ εἰς 8 περίπου ἑκατομμύρια δραχμᾶς.

Ἡ ἠλεκτροδότησις τῶν περιπτέρων, ὀδικῶν σταθμῶν, ὄρεινῶν καταφυγίων, σπηλαίων, πλάζ καὶ ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρητήσεως πλωτῶν μέσων θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην 12 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ὡς ἐμφαίνεται ἀναλυτικῶς κατωτέρω :

ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ : Ἐκ τῶν εὐρισκομένων μακρὰν τοῦ ὑφισταμένου δικτύου περιπτεέρων, 24 εὐρίσκονται πλησίον σημείων εἰς τὰ ὁποῖα προτείνεται ἡ ἐπέκτασις τοῦ δικτύου καὶ 37 θὰ ἀπαιτήσουν τὴν ἐγκατάστασιν μικρῶν γεννητριῶν.

ΟΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ : 18 ὀδικοὶ σταθμοὶ εὐρίσκονται εἰς σημεία πλησίον τῶν προβλεπομένων νέων γραμμῶν, ἐνῶ 20 εὐρίσκονται μακρὰν αὐτῶν καὶ θὰ ἀπαιτήσουν μικρὸν τοπικὸν σταθμὸν.

ΟΡΕΙΝΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ : Ὅλα τὰ ὀρεινὰ καταφύγια (15, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ξενῶνος εἰς Σαμαριάν) θὰ ἀπαιτήσουν τὴν ἐγκατάστασιν μικρῶν γεννητριῶν, ἰσχύος 10 περίπου Kw.

ΣΠΗΛΑΙΑ : Ἡ ἐγκατάστασις μικρῶν γεννητριῶν (20-30 Kw) διὰ τὸν ἐσωτερικὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῶν σπηλαίων θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ 10 ἐξ αὐτῶν.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-32 ΣΥΝΟΛΟΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΜΙΚΡΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΙΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΝΔΟΧΩΡΑΣ

	Ἀριθμὸς	Σύνολον Ἀπαιτουμένης Ἐγκατεστημένης Ἰσχύος	
		Kw/Σημεῖον	εἰς Kw
Περίπτερα.....	37	25	950
Ὀδικοὶ Σταθμοί.....	20	15	300
Ὀρεινὰ Καταφύγια.....	15	10	150
Σπήλαια.....	10	30	300
Λοιπαὶ Ἐγκαταστάσεις ..	—	—	300
Σύνολον.....	82	—	2.000

Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν 82 ἀνωτέρω μικρῶν σταθμῶν ὑπολογίζεται εἰς $2.000 \times 6.000 \text{ δρχ./Kw} = 12.000.000 \text{ δρχ.}$

Ἐπομένως τὸ σύνολον τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ διὰ τὴν ἠλεκτροδότησιν τῶν προτεινομένων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων — μετὰ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἐκτελεσθῇ κανονικῶς τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς καὶ θὰ γίνῃ ἐπομένως ἡ ἐπέκτασις τῶν βασικῶν δικτύων διανομῆς — θὰ ἀνέλθῃ εἰς 20 ἑκατομμύρια δραχμάς.

ε. Τηλεπικοινωνία :

Ἡ δαπάνη ἐπεκτάσεως τοῦ τηλεφωνικοῦ δικτύου εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας προτείνεται ἡ ἀνέγερσις τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολογισθῇ ἐπακριβῶς. Τὸ ὑφιστάμενον δίκτυον, ἤδη ἐκ-

τεταμένον, συνεχῶς ἐπεκτείνεται πρὸς νέας περιοχάς, αἱ δὲ ἀκριβεῖς τοποθεσίαι εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ σύνδεσις μετὰ τὰς νέας ταύτας περιοχὰς δὲν εἶναι γνωσταί. Ἐπίσης εἰς πολλὰς περιπτώσεις, καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡ σύνδεσις μιᾶς περιοχῆς μετὰ τοῦ ὑφισταμένου δικτύου παρουσιάζεται εὐκολοῦ καὶ ἐφικτῆ, δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ ἱκανότης τοῦ ὑφισταμένου δικτύου πρὸς ἐξυπηρέτησιν μιᾶς πολυανθρώπου τουριστικῆς ἐγκαταστάσεως.

Γενικῶς, ὑπολογίζεται ὅτι, διὰ τὴν σύνδεσιν τῶν διαφόρων παραθεριστικῶν ἐγκαταστάσεων μετὰ τῶν πλησιεστέρων αὐτομάτων κέντρων, θὰ ἀπαιτηθῆ ἡ ἐπέκτασις τῶν τηλεφωνικῶν γραμμῶν κατὰ ἑκατὸν πενήκοντα περίπου χιλιόμετρα. Αἱ ὡς ἄνω γραμμαι θὰ καλύψουν ἐπίσης καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν περιοχῶν αἱ ὁποῖαι ἐπελέγησαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἰδιοκτητῶν παραθεριστικῶν κατοικιῶν, ἡ μέση δὲ δαπάνη διὰ τὴν ἐπέκτασίν των, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν στύλων κλπ., ὑπολογίζεται εἰς 200.000 δρχ./χλμ.

Ἡ τηλεφωνικὴ σύνδεσις τῶν διαφόρων περιπτέρων, ἐγκαταστάσεων πλάζ, ὄρεινῶν καταφυγίων, σταθμῶν ἐξυπηρητήσεως πλωτῶν μέσων, ὁδικῶν σταθμῶν, ἀρχαιολογικῶν χώρων, ἱστορικῶν μνημείων, σπηλαίων κλπ. εἶναι εὐκολωτέρα, διότι ἡ κίνησις, οὔσα καταφανῶς μικροτέρα, ἀπαιτεῖ τὴν σύνδεσιν μετὰ τοῦ πλησιεστέρου σημείου τοῦ ὑφισταμένου ἤδη τηλεφωνικοῦ δικτύου.

Ἡ σύνδεσις τῶν διαφόρων τούτων σημείων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτήσῃ ἐν συνόλῳ περὶ τὰ πενήκοντα περίπου χιλιόμετρα τηλεφωνικῶν γραμμῶν, μετὰ μέσην δαπάνην διὰ τὴν δευτερεύουσαν γραμμὴν ἀνερχομένην εἰς 100.000 δρχ./χλμ.

Ἐπομένως ἡ δαπάνη συνδέσεως τῶν διαφόρων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων μετὰ τηλεφώνου ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 35.000.000 δρχ. ἐκ τῶν ὁποίων 14.3 ἑκατ. δρχ. κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, 9,0 ἑκατ. δρχ. κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 11.7 ἑκατ. δρχ. κατὰ τὴν τρίτην.

στ. Ὑδρευσις :

Ἡ ὕδρευσις τῶν διαφόρων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, αὐτονόμων συγκροτημάτων, περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας προτείνεται ἡ ἀνέγερσις παραθεριστικῶν ἐπαύλεων, ἀμμωδῶν ἀκτῶν, περιπτέρων, ὁδικῶν σταθμῶν καὶ σταθμῶν ἐξυπηρητήσεως πλωτῶν μέσων, θὰ ἀπαιτήσῃ ἐν συνόλῳ δαπάνην 40.000.000 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 13.700.000 δρχ. κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, 13.800.000 δρχ. κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν καὶ 12.500.000 δρχ. κατὰ τὴν τρίτην. Προκειμένου περὶ τῶν παραθεριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ὁ ὑπολογισμὸς τῆς δαπάνης δὲν περιλαμβάνει τὸ κόστος τῶν ἐσωτερικῶν δικτύων διανομῆς, ἀλλὰ μόνον τῆς ὕδρευσεως τῆς περιοχῆς γενικῶς, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἀπαιτηθησομένων ἀντλιοστασίων, ὕδατοπύργων, ἀγωγῶν κλπ.

Ἡ ἐκ 40.000.000 δραχμῶν δαπάνη κατανέμεται ὡς ἀκολούθως :

Ι. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

Διά την ύδρευσην ἐκάστου αὐτονόμου τουριστικοῦ συγκροτήματος θὰ ἀπαιτηθοῦν ἐγκαταστάσεις δυναμικότητος παροχῆς 0.30 ἕως 0.40 κυβικῶν μέτρων ὕδατος ἡμερησίως ἀνὰ προγραμματιζομένην κλίνην. Ὑπολογιζομένου ἐπομένως ἐνὸς ἀγωγοῦ (6 Ἴντσῶν), ἀντλιοστασίων, ὕδατοπύργου κ.λ.π., τὸ κόστος ἐκάστης τοποθεσίας μετὰ δικτύου ὑδρεύσεως ἢ πηγῶν ὕδατος θὰ ἀνέλθῃ εἰς 750.000 δρχ. ἀνὰ χιλιόμετρον ἀγωγοῦ καὶ εἰς ἐπὶ πλέον κόστος 400 ἕως 600 δρχ. ἀνὰ προγραμματιζομένην κλίνην.

Ἡ ὑπολογιζομένη διὰ τὴν ὑδρευσην ἐκάστης τοποθεσίας δαπάνη δεικνύεται εἰς τὸν Πίνακα 12-33 κατωτέρω :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-33 ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ (εἰς ἑκατομ. δρχ.)

Τουριστικὸν Συγκρότημα	Ἀπόστασις ἀπὸ πηγῆν ἢ δικτύου ὑδρεύσεως (χιλιόμετρα)	Κόστος Μεταφορᾶς 750,000 δρχ/χλμ.	Κόστος Δεξαμενῆς κλπ.	Σύνολον Προβλεπομένης Δαπάνης
Ἅγιοι Ἀπόστολοι .	2.0	1.5	0.3	1.8
Γεωργιούπολις.	0.5	0.4	0.3	0.7
Γραμβοῦσα.	—	—	—	2.0*
Ἐλαφόνησος.	—	—	—	2.0*
Κουντούρα.	4.0	3.0	0.5	3.5
Μαράθι	3.0	2.2	0.3	2.5
Φαλάσαρνα.	4.0	3.5	0.5	4.0
Φραγκοκάστελλο.	0.5	0.4	0.4	0.8
				17.3
Μπαλί.	1.0	0.9	0.5	1.4
Πλακιάς.	2.5	2.0	0.5	2.5
				3.9
Ἅγία Πελαγία.	5.0	4.0	0.5	4.5
Ἄρβη.	2.0	1.5	0.5	2.0
Μάταλα.	1.0	0.8	0.2	1.0
Χερσόνησος.	2.0	1.5	0.5	2.0
				9.5
Βαί.	4.5	3.4	0.5	3.9
Ἐλοῦντα.	6.0	4.5	0.2	4.7
Ἱεράπετρα - Μακρύγιαλος.	3.0	2.2	0.2	2.4
Καβοῦσι (Θόλος).	3.0	2.2	0.2	2.4
Καλὸ Χωριό.	0.5	0.4	0.2	0.6
Χρυσή.	—	—	—	2.0*
				15.9
				46.7

* Κατ' ἐκτίμησιν.

Τὸ σύνολον τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ὑδρευσιν ὄλων τῶν σημείων εἰς τὰ ὅποια προτείνεται ἡ ἀνάγεσις αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων θὰ ἀνέλθῃ εἰς περίπου 49.000.000 δρχ. Τὰ σημεία ὁμως αὐτὰ δὲν ἀναφέρονται εἰς τὰς τρεῖς μόνον φάσεις τοῦ προτεινομένου προγράμματος, ἀλλὰ περιλαμβάνουν ὅλα τὰ σημεία εἰς τὰ ὅποια θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ κατασκευὴ τοιούτων ἐγκαταστάσεων. Ἐὰν ἐπομένως ἐπιλεγοῦν μόνον αἱ τοποθεσίαι εἰς τὰς ὁποίας προτείνεται ἡ ἀνάγεσις τουριστικῶν συγκροτημάτων εἰς τὰς τρεῖς πρώτας φάσεις τοῦ προγράμματος, ἡ συνολικὴ δαπάνη θὰ ἀνέλθῃ εἰς 33.000.000 δρχ. ἐκ τῶν ὁποίων 10.700.000 δρχ. κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, 10.800.000 δρχ. κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν καὶ 11.500.000 κατὰ τὴν τρίτην, κατανεμομένων ὡς κάτωθι :

Ἅγιοι Ἀπόστολοι (I Φάσις).....	1.800.000	
Κουντούρα (III).....	3.500.000	
Πλακιάς (I).....	2.500.000	
Ἁγία Πελαγία (I).....	4.500.000	
Μάταλα (II).....	1.000.000	
Χερσόνησος (II).....	2.000.000	
Βαί (II).....	3.800.000	
Κόλπος Μιραμπέλλου (I+ III) (Ἐ- λύντα καὶ Καλὸ Χωριό).....	5.300.000	
Ἄκτῃ Μακρύγιαλου (III).....	2.400.000	
Σύνολον - Μόνιμοι Ἐγκαταστάσεις..		26.800.000
Μπαλί (I).....	1.400.000	
Ἐλαφόνησος (II).....	2.000.000	
Χρυσῆ (II).....	2.000.000	
Φραγκοκάστελλο (III).....	800.000	
Σύνολον - Κατασκηνώσεις		6.200.000
Γενικὸν Σύνολον		33.000.000

2. ΠΕΡΙΟΧΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ :

Ἐκ τῶν ὑποδεικνυομένων διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον περιοχῶν, αἱ τῶν Χανίων, Κόλπου Μιραμπέλλου, Χερσονήσου-Μαλίων, Παλαιοχώρας καὶ Ρεθύμνου εὑρίσκονται πλησίον ὑφισταμένου ἢ προγραμματιζομένου γενικοῦ δικτύου ὑδρεύσεως, ἢ ἐπέκτασις τοῦ ὁποίου εἰς τὰς ἐν λόγω περιοχὰς θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην περίπου 6.000.000 δραχμῶν.

Διὰ τὴν ὑδρευσιν τῆς ἀνατολικῶς τῆς Ἱεραπέτρας παραθαλασσίας ζώνης, θὰ ἀπαιτηθοῦν 3.000.000 δραχμαί, διὰ δὲ τὴν ὑδρευσιν τῶν περιοχῶν

Ἄγιας Πελαγίας-Λυγαριάς, Πλακιά και Βαί, εἰς τὰς ὁποίας προβλέπεται ἤδη ἡ παροχή ὕδατος διὰ τὰ προγραμματιζόμενα τουριστικά συγκροτήματα, ἡ πρόσθετος δαπάνη θὰ ἀνέλθῃ εἰς 4.000.000 δραχμάς. Ἐπομένως, ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν ὡς ἄνω περιοχῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς 13.000.000 δρχ. Τὸ ποσὸν ὅμως τοῦτο δὲν θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κόστους ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς, δεδομένου ὅτι θὰ καλυφθῇ διὰ τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῶν οἰκοπέδων.

3. ΑΜΜΩΔΕΙΣ ΑΚΤΑΙ :

Αἱ περισσότεραι τῶν προτεινομένων ὠργανωμένων πλάζ εὐρίσκονται εἰς σημεία εἰς τὰ ὁποία ὑφίσταται ἡ προγραμματίζεται κανονικὸν δίκτυον ὕδρευσεως. Διὰ τὴν ἀπαιτηθεσομένην μερικὴν ἐπέκτασιν τῶν δικτύων τούτων, ἡ τὴν ὕδρευσιν ὄσων ἐκ τῶν προτεινομένων πλάζ στεροῦνται ὕδατος, θὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη 2.000.000 δραχμῶν.

4. ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ - ΟΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ - ΟΡΕΙΝΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ - ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ :

Ἡ ὕδρευσις τῶν ὡς ἄνω σημείων θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην 20.000 ἕως 40.000 δρχ. δι' ἓν ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, εἴτε διαθέτουν πλησίον αὐτῶν πηγὴν ὕδατος, ὁπότε και θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ κατασκευὴ μικροῦ ἀντλιοστασίου και μικρᾶς δεξαμενῆς, εἴτε δὲν διαθέτουν πηγὴν πλησίον, ὁπότε ὁ ἐφοδιασμός δι' ὕδατος θὰ ἐπιτελῆται διὰ βυτιοφόρου και θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ κατασκευὴ μεγαλύτερας δεξαμενῆς.

Ἡ προϋπολογιζομένη δαπάνη διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν περιπτέρων, ὀδικῶν σταθμῶν, ὀρεινῶν καταφυγίων και σταθμῶν ἐξυπηρετήσεως θαλαμηγῶν (120 περίπου σημείων), ὑπολογίζεται εἰς 5.000.000 δραχμάς.

ζ. Διαμόρφωσις και Προστασία Ἀμμωδῶν Ἀκτῶν :

Ἡ προστασία τῶν ὑφισταμένων ἀμμωδῶν ἀκτῶν, ἡ διευθέτησις και καλύτερα διαμόρφωσις αὐτῶν, ὁ καθαρισμός και ἡ κατασκευὴ εἰδικῶν ἔργων διὰ τὴν δημιουργίαν νέων τοιούτων θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην ποσοῦ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμός ἀνευ ὑπάρξεως εἰδικῶν μελετῶν, ἡ κατωτέρω δὲ ἐκτίμησις δεικνύει κατὰ προσέγγισιν τὴν τάξιν μεγέθους τῶν ἀπαιτηθεσομένων κονδυλίων.

Διὰ τὸν καθαρισμόν και διαμόρφωσιν τῶν ἀμμωδῶν ἀκτῶν εἰς τὰς ὁποίας προτείνεται ἡ κατασκευὴ τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη τῆς τάξεως τῶν 4.000.000 δρχ.

Διὰ τὴν κατασκευὴν δὲ τῶν ἀπαραιτητῶν ἔργων διὰ τὴν δημιουργίαν νέων πλάζ εἰς τὸν κόλπον Μιραμπέλλου ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη 1.000.000 δρχ. διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς εἰδικῆς μελέτης, και ποσοῦ τῆς τάξεως τῶν 15.000.000 δρχ. διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προταθησομένων ἔργων.

12.13 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Κεφάλαιον 10.03 προτάσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συγκοινωνιῶν τῆς νήσου ἀναφέρεται εἰς λήψιν γενικῶν μέτρων, θέσπισιν διατάξεων ρυθμιζουσῶν τὴν λειτουργίαν τῶν διαφόρων συγκοινωνιακῶν μέσων, ἀσκησιν πιέσεως πρὸς τὰς ἐταιρίας μεταφορῶν καὶ δημιουργίαν εὐνοϊκῶν προϋποθέσεων (χορήγησις μακροπροθέσμων δανείων, φορολογικῶν διευκολύνσεων κλπ.) διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν πεπαλαιωμένων μέσων μεταφορᾶς μὲ νεώτερα τοιαῦτα.

Αἱ περιπτώσεις ὅμως αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπαιτήσουν τὴν καθαυτὸ ἐπιχορήγησιν τοῦ Δημοσίου εἶναι αἱ κάτωθι :

1. Ἡ δημιουργία ἀκτοπλοϊκῶν γραμμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δρομολογίων κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν τῆς νήσου. Τὸ κόστος ἑνὸς τοιούτου σκάφους κυμαίνεται μεταξὺ 10.000.000 δρχ. (μετασκευὴ παλαιοῦ) καὶ 20.000.000 (κατασκευὴ νέου). Ἡ μέση μηνιαία δαπάνη λειτουργίας ἀνέρχεται εἰς 400.000 δρχ. ἀνὰ σκάφος. Ἡ ἀγορὰ ἐπομένως τριῶν τοιούτων σκαφῶν θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπένδυσιν 45.000.000 δραχμῶν, ἡ δὲ λειτουργία αὐτῶν περὶ τὰ 10.000.000 δραχμῶν. Ἐὰν ἐπομένως ἐπιχορηγηθῇ ἡ ἀγορὰ αὐτῶν διὰ ποσοῦ 15.000.000 (1/3 τῆς ἀξίας) καὶ ἐπιδοτηθῇ ἡ λειτουργία αὐτῶν διὰ ποσοῦ 5.000.000 δραχμῶν (50 % τῶν ἐξόδων), ἡ συνολικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου θὰ ἀνέλθῃ εἰς 20.000.000 δραχμάς, ἐκ τῶν ὁποίων 11 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 7 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 2 κατὰ τὴν τρίτην.

2. Ἡ δημιουργία Ὑπεραστικῶν Τουριστικῶν Λεωφορειακῶν Γραμμῶν. Διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν εἰδικῶν αὐτῶν γραμμῶν θὰ ἀπαιτηθῇ μία ἐπιδότησις τοῦ φορέως ἐκμεταλλεύσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διὰ ποσοῦ ἐκτιμωμένου εἰς 20.000.000 δραχμάς, ἐκ τῶν ὁποίων 12 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 6 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 2 κατὰ τὴν τρίτην.

3. Ἀνέγερσις εἰς τὰ Ἀστικὰ Τουριστικὰ Κέντρα τῆς νήσου λεωφορειακῶν σταθμῶν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν διακινουμένων τουριστῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς νήσου γενικῶς. Ἡ κατασκευὴ τεσσάρων μεγάλων σταθμῶν (εἰς Ἡράκλειον, Χανιά, Ρέθυμον καὶ Ἅγιον Νικόλαον), δύο μεσαίου μεγέθους (εἰς Ἱεράπετραν καὶ Σητεῖαν) καὶ τριῶν μικροτέρων (εἰς Παλαιοχώραν, Ἅγιαν Γαλήνην, καὶ Χώραν Σφακίων) θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην ποσοῦ ὑπολογιζομένου εἰς 30.000.000 δραχμάς (19 ἑκατ. δρχ. κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 7 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 4 κατὰ τὴν τρίτην)¹.

¹ I Φάσις : Ἡράκλειον (4 ἑκατ.), Χανιά (4 ἑκατ.), Ρέθυμον (4 ἑκατ.), Ἅγιος Νικόλαος (4 ἑκατ.), Ἱεράπετρα (3 ἑκατ.)—II Φάσις : Σητεῖα (3 ἑκατ.), Παλαιοχώρα (2 ἑκατ.), Ἅγια Γαλήνη (2 ἑκατ.)—III Φάσις : Χώρα Σφακίων (2 ἑκατ.), Κριτσά (1 ἑκατ.), Καστέλλι Κισσάμου (1 ἑκατ.).

4. Ἡ πλήρης σηματοδότησις ὄλων τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, καθὼς καὶ τῶν κυριωτέρων κοινοτικῶν τοιούτων, δι' ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν χαρακτήρων θὰ ἀπαιτήσῃ δαπάνην 10.000.000. Λόγω τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος, τὸ ἔργον τοῦτο πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ ἀμέσως καὶ ἐπομένως ὁλόκληρον τὸ κονδύλιον τῶν 10 ἑκατομμυρίων θὰ δαπανηθῇ κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν.

Τὸ σύνολον ἐπομένως τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συγκοινωνιῶν τῆς Κρήτης θὰ ἀνέλθῃ εἰς 80.000.000 δραχμάς, ἐκ τῶν ὁποίων 52.000.000 δραχμαὶ κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 20.000.000 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 8.000.000 κατὰ τὴν τρίτην.

Τὰ ἔργα συγκοινωνιακῆς ἀναπτύξεως ἀποτελοῦν, εἰς τὴν εὐρείαν ἔννοιαν, ἔργα ὑποδομῆς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἄλλως τε ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συμβολὴ τοῦ Δημοσίου δι' ἐπιχορηγήσεων ἢ ἐπιδοτήσεων ὠρισμένων λειτουργικῶν δαπανῶν. Ἐκαστον τῶν προτεινομένων ἔργων ἐξυπηρετεῖ – εἰς διαφορετικὸν βαθμὸν – πέραν τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως καὶ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς νήσου. Ἐπομένως θὰ ἦτο λογικὴ ἢ ἔνταξις τῶν ἔργων αὐτῶν τόσον εἰς τὰ ἔργα Γενικῆς ὅσον καὶ Εἰδικῆς Ὑποδομῆς καὶ ἡ διαίρεσις τῆς προβλεπομένης δαπάνης ἐξ ἡμισείας εἰς τὰ δύο κονδύλια ¹.

12.14 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν, διαφύλαξιν καὶ συντήρησιν τῶν διαφόρων ἀρχαιο-λογικῶν χώρων, μνημείων καὶ ἐν γένει θησαυρῶν τοῦ παρελθόντος, προτείνεται ἡ ἐντὸς δεκαετίας διάθεσις 120.000.000 δραχμῶν, κατανεμομένων ὡς ἀκολούθως :

1. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν καὶ διαφύλαξιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων.....	26.000.000
2. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν Βυζαντινῶν, Ἑνετικῶν καὶ Τουρ-κικῶν Μνημείων.....	20.000.000
3. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μονῶν ..	30.000.000
4. Διὰ τὴν διοργάνωσιν καὶ ἐπάνδρωσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας	15.000.000
5. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν σημείων ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος	3.000.000
6. Διὰ τὴν ἀνάγερσιν Μουσείων καὶ Αἰθουσῶν Ἐκθέσεων....	26.000.000
Σύνολον Δραχμαί.....	120.000.000

¹ Τὰ ὡς ἄνω κονδύλια περιλαμβάνονται εἰς τοὺς συνοπτικοὺς πίνακας 12–26 καὶ 12–27 τῶν προβλεπομένων δαπανῶν δι' ἔργα Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Ὑποδομῆς ἀντιστοίχως.

Ἡ διάθεσις τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν δέκα ἐτῶν ἀντιπροσωπεύει ἐτησίαν δαπάνην δώδεκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν (400.000 δολ-
λαρίων), διὰ τὴν διαφύλαξιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν θησαυρῶν τοῦ παρελθόντος
τῆς Κρήτης καὶ κυρίως τῶν μοναδικῶν καὶ ἀνεκτιμήτων ὑπολειμμάτων τοῦ
Μινωικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἐν
τῶν κυριωτέρων στοιχείων ἔλξεως τουριστῶν εἰς τὴν νῆσον εἰδικῶς, ἀλλὰ καὶ
εἰς τὴν Ἑλλάδα γενικῶς. Δύναται ἐπομένως ἡ δαπάνη αὕτη νὰ χαρακτηρισθῇ
ὡς ἐπένδυσις ἀπολύτως παραγωγικῆ, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι, καὶ
εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη ἑλλείψεως τῆς προθέσεως χρησιμοποίησεως τῶν
ὑπολειμμάτων τοῦ παρελθόντος τῆς νήσου διὰ τὴν προσέλκυσιν τουριστῶν,
ἡ ὡς ἄνω δαπάνη διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἀνεκτιμήτων αὐτῶν θησαυρῶν
θα ἔδει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπολύτως δικαιολογημένη.

Αἱ προβλεπόμεναι ἀνωτέρω δαπάναι ἔχουν ἀναλυτικῶς, ὡς κάτωθι :

α. Ἀξιοποιήσις Ἀρχαιολογικῶν Χώρων :

Διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἤδη ἐν ἐξελίξει εὐρισκομένων ἀνασκαφῶν καὶ τὴν
διενέργειαν νέων τοιούτων προτείνεται ἡ διάθεσις ἐτησίως κονδυλίου ὕψους
ἐνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν, ἀναλόγως τῆς ἰκανότητος ἀπορροφήσεως τοῦ
ποσοῦ τούτου ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας.

Διὰ τὴν περίφραξιν, ἀνέγερσιν οἰκίσκων διαμονῆς φυλάκων, καθαρισμὸν
καὶ διαμόρφωσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, τὴν φύτευσιν πρασίνου καὶ
τὴν ἐν γένει ὀργάνωσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, προτείνεται ἡ διάθεσις
ποσοῦ ἕξ ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Διὰ τὴν διενέργειαν τῶν ἀπαραιτήτων ἀπαλλοτριώσεων, προτείνεται
ἡ ἄμεσος διάθεσις πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ ἡ ἐπὶ πλεον διάθεσις
πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν ἐτησίως.

Ἡ προσπέλασις εἰς τοὺς διαφόρους ἀρχαιολογικοὺς χώρους, ἡ δημιουρ-
γία χώρων σταθμεύσεως αὐτοκινήτων καὶ ἡ ἀνέγερσις ἐγκαταστάσεων ἐξυ-
πηρετήσεως τουριστῶν ἀναφέρονται καὶ κοστολογοῦνται εἰς τὰ ἀντίστοιχα
κεφάλαια περὶ εἰδικῆς ὑποδομῆς καὶ περὶ ἀνεγέρσεως τουριστικῶν ἐγκατα-
στάσεων.

β. Ἀξιοποιήσις Βυζαντινῶν, Ἑνετικῶν καὶ Τουρκικῶν Μνημείων :

1. Διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἔργων ἀποκαταστάσεως τῶν Ἑνετικῶν
τειχῶν Ἡρακλείου, τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Κοῦλε Ἡρακλείου, τῆς Φορτέτζας
Ρεθύμνου, τῶν τειχῶν καὶ τοῦ Φρουρίου Χανίων, τῶν φρουρίων Σητείας,
Ἱεραπέτρας, Φραγκοκαστέλλου καὶ Σπιναλόγας καὶ τῶν τειχῶν τῶν φρου-
ρίων Παλαιοχώρας, Χώρας Σφακίων, Ρόκκας, Κανλὶ Καστελλίου καὶ Γραμ-
βούσης, διὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ των, τὴν ἀπαλλοτριώσιν καὶ

διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος χώρου των, τὴν φύτευσιν πρασίνου, τὴν τοποθέτησιν φυλάκων καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ φωτισμοῦ, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ δέκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν, καὶ ἐτέρων πέντε ἑκατομμυρίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαετίας, ἀνὰ πεντακοσίας χιλιάδας δραχμᾶς ἑτησίως.

2. Διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν, ἐπισκευὴν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν κυριωτέρων Ἑνετικῶν ἀρχοντικῶν, οἰκιῶν καὶ κρηνῶν (τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Κεφάλαιον 10.04 β) καὶ ἰδιαιτέρως τῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ παλαιοῦ λιμένος τῶν Χανίων εὐρισκομένων, προτείνεται ἡ διάθεσις ἐν συνόλῳ ποσοῦ πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

γ. Ἀξιοποιήσις Ἱστορικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μονῶν :

1. Διὰ τὴν ἀπογραφὴν καὶ φωτογράφησιν ὄλων τῶν ἐκκλησιῶν μετὰ Βυζαντινῶν μωσαϊκῶν ἢ τοιχογραφιῶν, τὴν ἐπισκευὴν, ἀποκατάστασιν καὶ ἀναστήλωσιν τῶν κατεστραμμένων τμημάτων τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν, τὴν διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος χώρου, τὸν καθαρισμὸν, ἐπισκευὴν καὶ ἐπαναφορὰν τῶν κυριωτέρων τοιχογραφιῶν, προτείνεται ἡ ἄμεσος διάθεσις κονδυλίου δεκαπέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν, καὶ ἐνὸς ἐπὶ πλέον ἑκατομμυρίου ἑτησίως.

2. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν ὠρισμένων ἐκ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, καὶ εἰδικῶς διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος χώρου, τὴν φύτευσιν πρασίνου κ.λ.π. προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 500.000 δραχμῶν, ἑτησίως.

δ. Ὁργάνωσις Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας :

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων ἔργων καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος ἀπαιτοῦνται ἡ πλήρης ἀναδιοργάνωσις καὶ ἐπ'ἀνδρωσις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Κρήτης, ἡ πρόσληψις προσθέτου ἐπιστημονικοῦ καὶ εἰδικευμένου προσωπικοῦ, ὁ διορισμὸς Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Δυτικῆς Κρήτης καὶ διαφόρων ἐπιμελητῶν, ὡς καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν ἀπαιτουμένων τεχνικῶν μέσων. Ἐπὶ πλέον ἀπαιτεῖται ἡ διάθεσις κονδυλίου διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν μονίμων κλιμακίων ἀρχιτεκτόνων, ἀρχαιολόγων καὶ εἰδικῶν εἰς τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἐπαναφορὰν μωσαϊκῶν καὶ τοιχογραφιῶν. Διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Κρήτης προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἑτησίως.

ε. Ἀνάπτυξις Σημείων Ἱστορικοῦ Ἐνδιαφέροντος :

Διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος χώρου καὶ τὴν δημιουργίαν Ἐθνικῶν χώρων καὶ Ἱστορικῶν Μουσείων εἰς τὰ σημεῖα ὅπου διεδραματί-

σθησαν σημαντικά Ἐθνικά γεγονότα (Ἀρκάδι, Μελιδόνι κλπ.), ὡς καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν μικρῶν ἱστορικῶν Μουσείων, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

στ. Μουσεία — Ἐκθέσεις — Συλλογαί :

1. Προτείνεται ἡ διάθεσις συνολικοῦ ποσοῦ 10.000.000 δραχμῶν διὰ τὴν δημιουργίαν μικρῶν ἀρχαιολογικῶν Μουσείων εἰς Μάλια (1.5), Φαιστόν (1.5), Γόρτυνα (1.5), Παλαιοχώραν (1.0), Σητεῖαν (1.5) καὶ Ἱεράπετραν (1.5), ὡς καὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Μουσείου Ρεθύμνου (1.0).

2. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου εἰς Χανιά προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 3.000.000 δραχμῶν.

3. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν εἰς Ἡράκλειον ἀμφιθεατρικῆς αἰθούσης δι' ἀνακοινώσεις, διαλέξεις κ.λ.π. προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 1.000.000 δραχμῶν.

4. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν Βυζαντινοῦ Μουσείου εἰς Χανιά προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 2.500.000 δραχμῶν.

5. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν εἰς Χανιά Μουσείου καὶ Βιβλιοθήκης Βενιζέλου θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ διάθεσις 2.000.000 δραχμῶν.

6. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν Μουσείου Μάχης τῆς Κρήτης καὶ Βιβλιοθήκης Τσουδεροῦ εἰς Ρέθυμνον προτείνεται ἡ διάθεσις 2.000.000 δραχμῶν.

7. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν Μουσείου El Greco εἰς Φόδελε θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ διάθεσις 1.500.000 δραχμῶν.

8. Διὰ τὴν δημιουργίαν ἐκθετηρίων ἔργων λαϊκῆς τέχνης καὶ χειροτεχνίας καὶ Συλλόγων Λαϊκῶν Κρητικῶν Στολῶν, προτείνεται ἡ διάθεσις 4.000.000 δραχμῶν (Ρέθυμνον 1.300.000 δρχ., Χανιά 900.000 δρχ., Ἡράκλειον 900.000 δρχ., καὶ Ἅγιος Νικόλαος 900.000 δρχ.).

12.15 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΛΛΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀξιοποίησιν καὶ ἀνάδειξιν τῶν φυσικῶν καλλοῶν τῆς νήσου καὶ τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν αὐτῆς, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1965—1975 εἰς 65 ἑκατομμύρια δραχμάς, κατανεμομένη συνοπτικῶς ὡς ἀκολούθως :

1. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὀρέων, φαραγγῶν, καὶ γραφικῶν ὄροπεδίων, δημιουργίαν καταφυγίων, ἀναδάσωσιν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς φάραγγος τῆς Σαμαριάς..	25.000.000
2. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κυριωτέρων σπηλαίων.	15.000.000
3. Διὰ τὴν ἔρευναν τῶν ἱαματικῶν πηγῶν.	2.000.000
4. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς θήρας καὶ ἀλιείας..	3.000.000
5. Δι' ἀναδάσωσιν καὶ ἀνάπτυξιν πρασίνου ἐν γένει.....	20.000.000
Σύνολον Δραχμαί.....	65.000.000

Αί απαιτούμεναι δαπάναι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προτεινομένων ἔργων (Βλ. Κεφ. 11.05), ἔχουν ἀναλυτικῶς ὡς ἑξῆς :

α. Ὅρη — Φάραγγες — Ὀροπέδια :

1. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προτεινομένων εἰς τὰ Λευκὰ Ὅρη, Ἰδην, Δίκτην καὶ Θρίπτην, καταφυγίων συμπεριελήφθη ἤδη εἰς τὰ ἀντίστοιχα περὶ προτεινομένων ἐγκαταστάσεων ὑπαίθρου Κεφάλαια 12.01β καὶ 12.02 β.

2. Ἡ δαπάνη κατασκευῆς τῶν προτεινομένων ὁδῶν προσπελάσεως καὶ τῆς διευθετήσεως τῶν ἀτραπῶν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἐκτίμησιν δαπανῶν ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς (Κεφ. 12.12 α).

3. Διὰ τὴν μελέτην τῆς δυνατότητος χιονοδρομιῶν, τὴν ἐνδεχομένην διοργανώσιν αὐτῶν καὶ τὴν κατασκευὴν ὠρισμένων ἀναγκαίων ἔργων, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

4. Διὰ τὴν ἀναδάσωσιν τῶν κλιτύων τῶν Λευκῶν Ὀρέων, τῆς Ἰδης τῆς Δίκτης, τῆς Θρίπτης, τῶν ἄλλων ὄρεινῶν ὄγκων τῆς νήσου, καὶ τῶν διαφόρων ὄροπεδίων, φαραγγῶν κλπ. προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἑτησίως.

5. Ἡ δαπάνη διαμορφώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς φάραγγος τῆς Σαμαριάς, ἡ ἐπισκευὴ καὶ διευθέτησις τῆς ἀτραποῦ, καὶ ἡ διερεύνησις τῆς δυνατότητος τοποθετήσεως μικροῦ ὀχήματος Lift μεταξὺ Ξυλοσκάλου καὶ Ἁγίας Ρουμέλης, συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς προβλεπομένας, εἰς τὸ Κεφάλαιον 12.12 α, δαπάναι τῶν ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς.

6. Διὰ τὰ ὑπόλοιπα ἔργα ἀξιοποιήσεως τῆς φάραγγος τῆς Σαμαριάς, προτείνεται ἡ διάθεσις δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

β. Προστασία Ἀκτῶν :

Ἡ ἐκτίμησις τῆς δαπάνης τῶν προτεινομένων ἔργων διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἀκτῶν καὶ τὴν δημιουργίαν νέων πλάζ, συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον περὶ ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς Κεφάλαιον (12.12 ε).

γ. Σπήλαια :

Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν κυριωτέρων σπηλαίων τῆς Κρήτης, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Κεφάλαιον 10.05 γ, καὶ κυρίως διὰ τὴν διαμόρφωσιν ἐσωτερικῶν ἀτραπῶν καὶ διαδρόμων ὡς καὶ ἐγκατάστασιν ἐσωτερικοῦ φωτισμοῦ, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 15.000.000 δραχμῶν.

Ἡ δαπάνη τῆς κατασκευῆς ὁδῶν προσπελάσεως πρὸς τὰς εἰσόδους τῶν σπηλαίων ἀναφέρεται εἰς τὰ προτεινόμενα ἔργα εἰδικῆς ὑποδομῆς (Κεφάλαια 10.02 α καὶ 12.12 α).

δ. Ίαματικά Πηγαί :

Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν Ίαματικῶν πηγῶν ἀπαιτεῖται κατ' ἀρχὴν ἡ διερεύνησις τῆς καταλληλότητός των καὶ ἀκολουθῶς ἡ ἀξιοποίησις των. Προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ δύο ἑκατομμυρίων διὰ τὴν διεξαγωγὴν πλῆρους ἐρεύνης, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ προκύψῃ καὶ ἡ περαιτέρω ἀνάγκη δαπάνης προσθέτων κονδυλίων.

ε. Θήρα — Ἀλιεία :

Διὰ τὴν δημιουργίαν ἐκτροφείων θηραμάτων καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῆς Θήρας καὶ Ἀλιείας, προτείνεται ἡ διάθεσις 3 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

στ. Ἀναδάσωσης — Ἀνάπτυξις Πρασίνου :

1. Διὰ τὴν ἀναδάσωσιν τῶν εἰς τὸ Κεφάλαιον 10.05 στ. ἀναφερομένων τουριστικῶν περιοχῶν, καὶ τὴν δενδροφύτευσιν τῶν κυριωτέρων ὁδικῶν ἀρτηριῶν, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 15 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

2. Διὰ τὴν δημιούργιαν πάρκων εἰς τὰ ἀστικά κέντρα καὶ βοτανικοῦ κήπου εἰς Ἡράκλειον προτείνεται ἡ διάθεσις 5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

12.16 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ λαογραφικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν λαογραφικῶν χαρακτηριστικῶν τῆς νήσου προτείνεται ἡ διάθεσις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1965—1975 ποσοῦ 30.000.000 δραχμῶν, κατανεμομένων ὡς ἀκολουθῶς :

1. Διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων.	10.000.000
2. Διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τοπικῶν χορῶν, Μουσικῆς, κατασκευῆς ἐνδυμασιῶν κλπ.	11.000.000
3. Διὰ τὴν μελέτην τῶν παραδόσεων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων.	4.000.000
4. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης καὶ τῶν εἰδικῶν προϊόντων τῆς νήσου	5.000.000
Σύνολον Δραχμαί.	30.000.000

Ἀναλυτικῶς αἱ ἀνωτέρω δαπάναι ἔχουν ὡς ἑξῆς :

α. Ἑορταστικαὶ Ἐκδηλώσεις :

Διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τῶν διαφόρων ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων καὶ τὴν δημιουργίαν νέων τοιούτων προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἑτησίως.

β. Τοπικοί Χοροί — Μουσική — Ένδυμασίαι :

1. Διὰ τὴν δημιουργίαν συλλογῶν Κρητικῶν Ἐνδυμασιῶν καὶ τὴν ἴδρυσιν ἐργαστηρίου κατασκευῆς τῶν (πέραν τῶν διὰ τὰ ἀντίστοιχα Μουσεία προοριζομένων) πρὸς χρῆσιν αὐτῶν εἰς τὰς διαφόρους ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 6.000.000 δραχμῶν (διὰ 400 περίπου στολάς).

2. Διὰ τὴν ἠχογράφησιν καὶ ἀποτύπωσιν τῶν διαφόρων χορῶν καὶ τῆς Μουσικῆς καὶ τὴν δημιουργίαν Λαϊκῶν Χορευτικῶν Συγκροτημάτων, προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἑτησίως, ὡς ἐπιχορηγήσεως τῆς ἀνωτέρω προσπάθειας.

γ. Παραδόσεις — Ἥθη καὶ Ἔθιμα :

Διὰ τὴν μελέτην τῶν παραδόσεων τῆς νήσου καὶ τῶν διαφόρων τοπικῶν ἐθίμων καὶ διὰ τὴν συγκέντρωσιν (φίλμ ντοκυμανταὶρ-ἠχογράφησεις κλπ.) τῶν κυριωτέρων στοιχείων προτείνεται ἡ διάθεσις 4 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

δ. Εἶδη Λαϊκῆς Τέχνης καὶ Εἰδικὰ Προϊόντα :

Διὰ τὴν βασικὴν ἐπιχορήγησιν τῶν προτεινομένων φορέων διαθέσεως τῶν προϊόντων Λαϊκῆς Τέχνης καὶ τῶν εἰδικῶν προϊόντων προτείνεται ἡ διάθεσις ποσοῦ 5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

12.17 ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ἜΡΓΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οὐδὲν πρόγραμμα ἀξιοποιήσεως εἶναι πλήρες, ἐὰν δὲν περιλαμβάνῃ πέραν τῆς κατασκευῆς τῶν προτεινομένων ἔργων καὶ ἀνάλογον πρόβλεψιν διὰ τὴν τακτικὴν συντήρησιν αὐτῶν. Ἔργα συντηρούμενα τακτικῶς φθέρονται ὀλιγώτερον καὶ λειτουργοῦν καλύτερον. Δυστυχῶς, εἴτε λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων πιστώσεων, εἴτε λόγῳ ἀνεπαρκείας προσωπικοῦ ἢ συντήρησις τῶν κατασκευαζομένων ἔργων συνήθως παραβλέπεται καὶ παραμελεῖται μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πλημμελῆ λειτουργίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀνάγκην συνεχῶν καὶ δαπανηρῶν ἐπισκευῶν.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ πρὸς συντήρησιν τῶν προτεινομένων ἔργων λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ κάτωθι παραδοχαί :

1. ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ : Διὰ κτίρια καὶ ἄλλας παρομοίας ἐγκαταστάσεις καὶ διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ κατὰ μέσον ὄρον ἑτησίως ποσὸν ἴσον πρὸς 1.5 % τῆς ἀξίας αὐτῶν.

2. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ-ΟΔΟΠΟΙΙΑ : Ὑπολογίζεται ὅτι δι' ἔργα ὁδοποιίας θὰ ἀπαιτηθῇ ἑτησίως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαετίας, ποσὸν ἴσον πρὸς

4.0 % επί τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ἔργων. Τὰ ποσοστὰ ταῦτα ἀναφέρονται εἰς ἓνα μέσον ὄρον ἀπαιτουμένων δαπανῶν συντηρήσεως, δεδομένου ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη αἱ δαπάναι αὗται εἶναι χαμηλότεραι, ἀλλὰ βαίνουν προοδευτικῶς αὐξανόμεναι.

3. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΛΗΝ ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ : Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπολογίζεται ὅτι ἀπαιτεῖται ἑτησίως ποσὸν ἴσον πρὸς 1.5 % τῆς ἀξίας διὰ τὰ ἔργα γενικῆς ὑποδομῆς, καὶ 2.0 % διὰ τὰ ἔργα εἰδικῆς ὑποδομῆς.

4. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ : Τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα ἀναφέρεται εἰς τὴν περίοδον 1965—1975 καὶ ἐπομένως τὰ διάφορα ἔργα θὰ κατασκευάζωνται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Ὡς ἐκ τούτου τὰ ἔργα τῆς πρώτης Φάσεως θὰ ἀπαιτήσουν κατὰ μέσον ὄρον συντήρησιν ἐπὶ μίαν ὀκταετίαν, τὰ τῆς δευτέρας ἐπὶ 4 $\frac{1}{2}$ ἔτη καὶ τῆς τρίτης καὶ τελευταίας Φάσεως θὰ συντηροῦνται ἐπὶ 1 $\frac{1}{2}$ ἔτος.

Ἀναλυτικῶς αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν συντήρησιν τῶν προτεινομένων ἔργων δαπάναι δεικνύονται κατὰ εἶδος ἔργου καὶ κατὰ Φάσεις εἰς τὸν κατωτέρω Πίνακα :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-34 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟ-
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1965-1975 (εις έκτατομύρια δραχμῶν)

ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ	Κόστος Κατασκευῆς Προτεινομένων "Εργων			"Ετησία Δαπάνη Συντηρήσεως ὡς ποσοστὸν δέξιας κατασκευῆς ἔργου		Προβλεπόμενον Κόστος Συντηρήσεως "Εργων			
	I	II	III	ο/ο	ἔτη	I Φάσεως	II Φάσεως	III Φάσεως	Σύνολον
1. Ξενοδοχεῖα - Αὐτόνομα Τουριστικὰ Συγκροτή- ματα - "Εγκαταστάσεις "Εστίασεως καὶ Ψυχα- γωγίας κ.λ.π.	276.8	545.0	497.2	1.5	8/4.5/1.5	33.1	36.8	11.1	81.0
2. Περίπτερα - Καταφύ- για, Ξενώνες, Πλάζ, Ό- δικοὶ Σταθμοί, κλπ....	61.0	42.1	21.9	1.5	8/4.5/1.5	7.5	3.0	0.5	11.0
3. "Αμφιθεατρικοὶ Χώροι Αἰθουσαι - Μουσεία, Σχολή Τουρ. "Επαγ- γελμάτων κλπ.	40	23	20	1.5	8/4.5/1.5	5.0	1.5	0.5	7.0
4. "Εργα Εἰδικ. Ὑποδομῆς Ὀδοποιίας.	111.5	60.5	28.0	4.0	8/4.5/1.5	36.	11.0	2.0	49.0
Λοιπά	104.5	75.5	45.0	2.0	8/4.5/1.5	17.0	7.0	1.5	25.5
5. Σύνολ. "Εργ. Ὑποδομῆς	317.0	201.1	114.9			65.5	22.5	4.5	92.5
6. "Εργα Γενικ. Ὑποδομῆς Ὀδοποιίας	1.628.0	428.0	244.0	4.0	8/4.5/1.5	521.0	77.5	14.5	613.0
Λοιπά	198.0	182.0	140.0	1.5	8/4.5/1.5	24.0	12.5	3.0	39.5
7. Σύνολον	1.826.0	610.0	384.0			545.0	90.0	17.5	652.5
8. Γενικὸν Σύνολον...	2.143.0	811.1	498.9			610.5	112.5	22.0	745.0

Ἐκ τοῦ πίνακος 12-34 προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπὸ μελέτην περιόδου θὰ ἀπαιτηθοῦν ἐν συνόλῳ 745.000.000 διὰ συντήρησιν ἔργων, ἐκ τῶν ὁποίων 652.500.000 δραχμαί, ἤτοι 88 %, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἔργων γενικῆς ὑποδομῆς καὶ κυρίως τῶν ἔργων ὁδοποιίας. Εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν δὲν συμπεριελήφθησαν 81.000.000 δραχμαί, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπαιτηθοῦν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν διαφόρων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων (ξενοδοχείων, ἐστιατορίων, αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων κλπ.), διότι τὸ ποσὸν τοῦτο ἀποτελεῖ τμῆμα τῶν λειτουργικῶν δαπανῶν τῶν ὡς ἄνω ξενοδοχείων καὶ δὲν προϋποθέτει ἰδιαίτερας ἐπενδύσεις.

Ἡ συντήρησις τῶν ἔργων τῆς πρώτης Φάσεως θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην 610.500.000 δραχμῶν ἐπὶ ὀκτῶ ἔτη, ἤτοι 76.3 ἑκατομμύρια κατὰ μέσον ὄρον ἑτησίως. Τὰ ἔργα τῆς δευτέρας Φάσεως θὰ ἀπαιτήσουν δαπάνην συντηρήσεως 112.500.000 δραχμῶν, ἐπὶ πέντε ἔτη, ἤτοι 22.5 ἑκατομμύρια ἑτησίως, τὰ δὲ ἔργα τῆς τρίτης Φάσεως ἐπὶ 1.5 ἔτος 22.000.000 δραχμῶν, ἤτοι 14.5 ἑκατομμύρια ἑτησίως. Ἐπομένως εἰς τὰς τρεῖς Φάσεις τοῦ προτεινομένου Προγράμματος ἡ κατανομή τῶν δαπανῶν ἔργων συντηρήσεως θὰ ἔχη ὡς κάτωθι :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-35 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (εἰς ἑκατ. δραχ.)

Ἔτος	Φάσις	Ἐτήσια Δαπάναι Συντηρήσεως ἔργων			Σύνολον Δαπανῶν Συντηρήσεως
		Πρώτης Φάσεως	Δευτέρας Φάσεως	Τρίτης Φάσεως	
1965	I	—	—	—	—
1966		—	—	—	—
1967		—	—	—	—
1968		76.3	—	—	76.3
1969	II	76.3	—	—	—
1970		76.3	—	—	—
1971		76.3	22.5	—	—
1972		76.3	22.5	—	350.2
1973	III	76.3	22.5	—	—
1974		76.3	22.5	7.5	—
1975		76.3	22.5	14.5	318.5
Σύνολον...		610.5	112.5	22.0	745.0

Ἐπομένως, ἐκ τῶν 745.000.000 δραχμῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἀπαιτηθοῦν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἔργων τοῦ προτεινομένου προγράμματος 76.3 ἑκατομ-

μύρια δραχμῶν θὰ δαπανηθοῦν κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν, 350,2 ἑκατ. κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 318.5 ἑκατ. δρχ. κατὰ τὴν τρίτην.

Ἡ κατανομή τῶν δαπανῶν συντηρήσεως κατὰ τὸ εἶδος ἔργου καὶ κατὰ Φάσιν ἔχει ὡς ἀκολούθως :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 12-36 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ - (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν) -

Εἶδος Ἔργου	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
1. Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς				
Ἔργα Ὀδοποιίας	65.0	292.0	256.0	613.0
Λοιπὰ Ἔργα	3.2	16.7	19.1	39.0
Σύνολον	68.2	308.7	275.1	652.0
2. Ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς				
Ἔργα Ὀδοποιίας	4.5	20.7	24.1	49.3
Λοιπὰ Ἔργα	2.1	13.0	10.6	25.7
Σύνολον	6.6	33.7	34.7	75.0
3. Λοιπὰ Ἔργα	1.6	8.0	8.4	18.0
Σύνολον	76.4	350.4	318.2	745.0

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Οικονομικαὶ Ἐπιπτώσεις
Χρηματοδότησις
Μέθοδοι Ἐφαρμογῆς

ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ ΚΝΩΣΟΥ - ΒΟΡΕΙΑ ΕΙΣΟΔΟΣ

13.00 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον τῆς παρούσης Μελέτης ὑπελογίσθη τὸ σύνολον τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος καὶ ἐγένετο λεπτομερὴς κατανομή τῶν διαφόρων ἐπενδύσεων ἀναλόγως, ἀφ' ἑνὸς τοῦ εἴδους τῶν προτεινομένων ἔργων καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς πηγῆς χρηματοδοτήσεως αὐτῶν.

Τὸ σύνολον τῶν προτεινομένων ἀμέσων ἐπενδύσεων διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου ὑπελογίσθη ὅτι θὰ ἀπαιτήσῃ, διὰ τὴν περίοδον 1965—1975, δαπάνην 2.528 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐνῶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων γενικῆς ὑποδομῆς θὰ ἀπορροφήσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἕτερα 3.472 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἡ χρονική κατανομή τῶν δαπανῶν αὐτῶν εἰς τὰς τρεῖς φάσεις τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, ἡ ὁποία δεικνύεται λεπτομερῶς εἰς τὸ Διάγραμμα 3, ἔχει ὡς κάτωθι :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-1. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (εἰς ἑκατομ. δραχμῶν)

Χρονική Κλιμάκωσις Προτεινομένου Προγράμματος	Ἔργα διὰ τὴν Τουριστικὴν Ἀξιοποίησιν	Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς	Σύνολον
I Φάσις	816	1.894	2.710
II Φάσις.	942	919	1.861
III Φάσις.	770	659	1.429
Σύνολον.	2.528	3.472	6.000

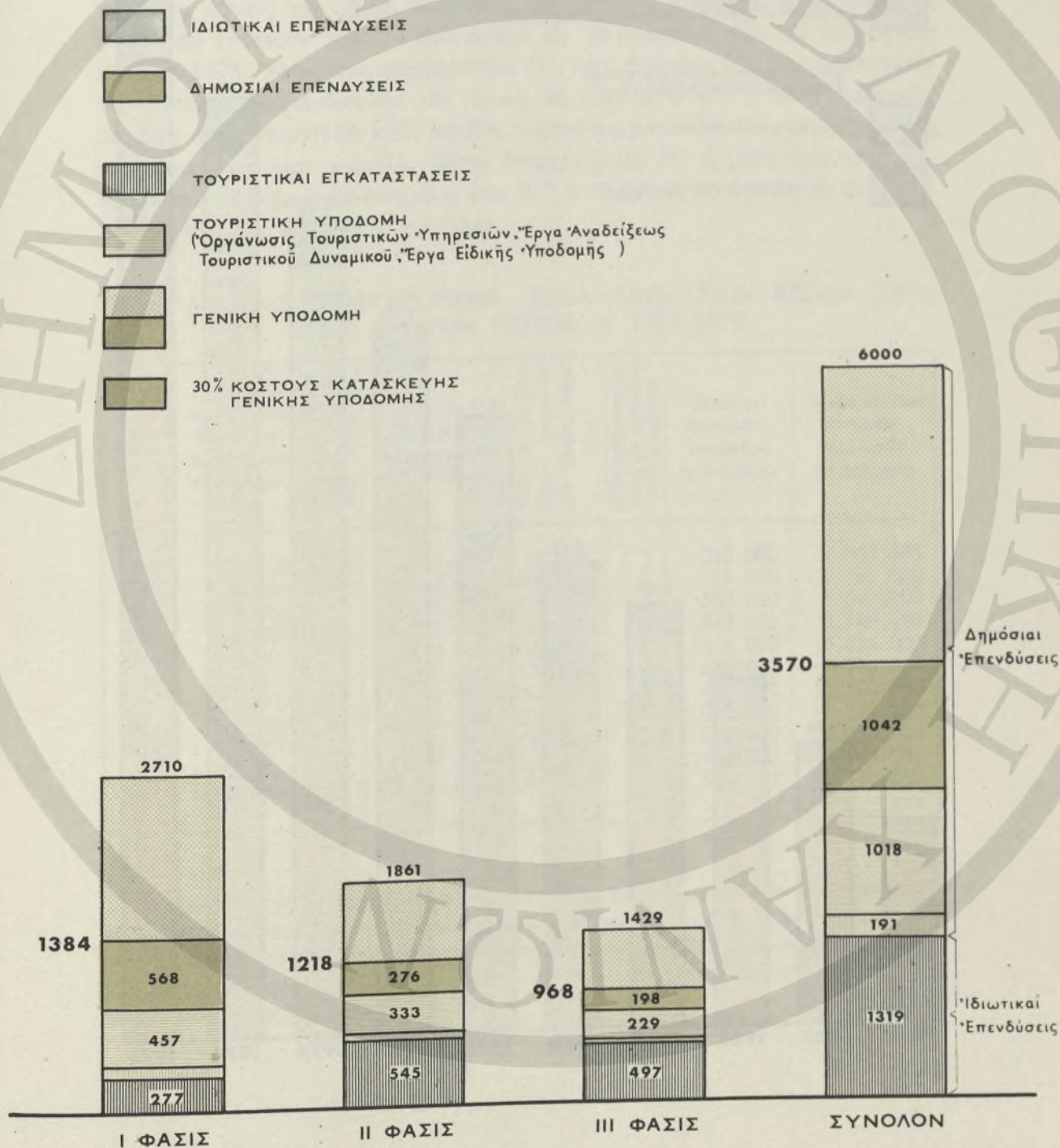
Εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον ἐκτιμῶνται αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου (καὶ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας), τόσοσιν αἱ πρωτογενεῖς τοιαῦται ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος καὶ ἐκ τῶν δαπανῶν τῶν τουριστῶν¹ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς των εἰς τὴν νῆσον, ὅσον καὶ αἱ πολλαπλασιαστικαὶ ἐπιδράσεις ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς ἀπασχολήσεως.

¹ Διὰ τὸν ὑπολογισμόν τῶν δαπανῶν τῶν τουριστῶν, ὡς βῆσις λαμβάνεται ὁ προβλεπόμενος ἀριθμὸς διανυκτερεύσεων. Ἡ ἐκτίμησις ὁμως τῆς προβλεπομένης ἐξελίξεως τῶν ἀφίξεων καὶ διανυκτερεύσεων βασίζεται εἰς τὴν ὑπαρξιν τῶν ἀπαιτουμένων, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν τουριστῶν, ἐγκαταστάσεων. Ἐὰν ἐπομένως δὲν κατασκευασθῇ ὁ προτεινόμενος ἀριθμὸς κλινῶν ξενοδοχείων, ὁ ἀριθμὸς τῶν τουριστῶν καὶ αἱ ὑπ' αὐτῶν πραγματοποιηθησόμεναι διανυκτερεύσεις θὰ εἶναι ὀλιγώτεραι, αἱ δὲ δαπάναι τῶν τουριστῶν καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ἐπιπτώσεις μικρότεραι. Παράδειγμα δὲ τῆς περιπτώσεως αὐτῆς εἶναι τὸ ἔτος 1965, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀριθμὸς τῶν πραγματοποιηθησομένων διανυκτερεύσεων, λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν ἐγκαταστάσεων, θὰ εἶναι μικρότερος τοῦ προβλεφθέντος δυνατοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

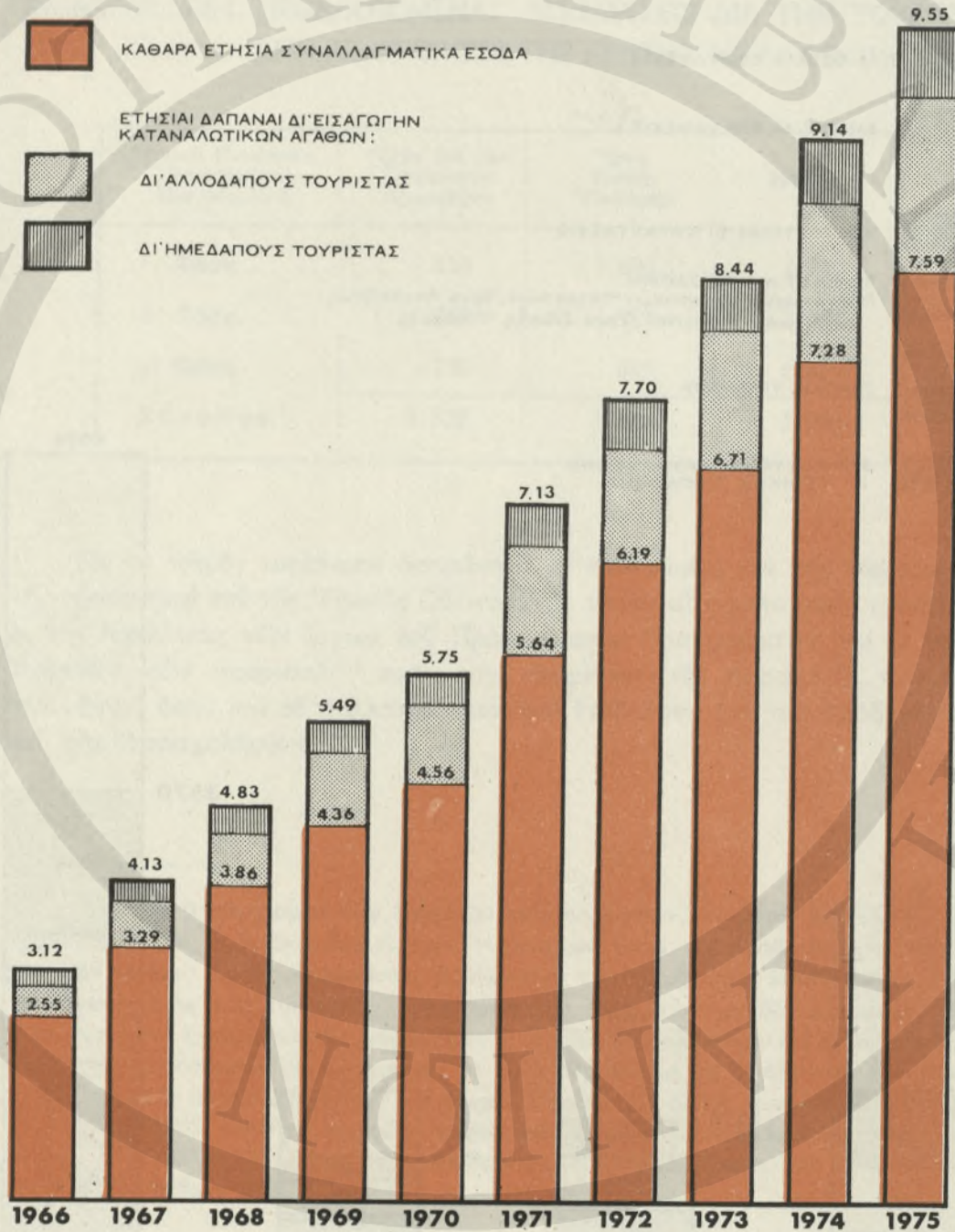
1965 - 1975

(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ 1966-1975

(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ)

13.01 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Μία τών κυρίων οικονομικῶν ἐπιπτώσεων τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου θὰ εἶναι καὶ ἡ δημιουργία μιᾶς ἀξιολόγου πηγῆς συναλλαγματοῦ ἐσόδων διὰ τὴν χώραν.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη, λόγω τῆς προβλεπομένης μαζικῆς ἐξελίξεως τοῦ τουρισμοῦ τόσο ἐν τῇ Κρήτῃ ὡς καὶ ἐν ὁλόκληρῳ τῇ χώρῃ, ἀναμένεται ποῖα τὶς κάμψις τῆς μέσης ἡμερησίας τουριστικῆς δαπάνης, ἢτοι ἀπὸ τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον τῶν 14 δολλαρίων εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν 12 δολλαρίων κατὰ τὸ 1975. Ἀντιθέτως προβλέπεται ὅτι, καθ' ὃ μέτρον θὰ πραγματοποιηθῆται ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς νήσου, θὰ αὐξάνεται καὶ ἡ μέση ἡμερησία δαπάνη τῶν τουριστῶν καθ' ὁμάδας περίπλου, ἡ ὁποία ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας εἶναι λίαν χαμηλή. Οὕτω ὑπολογίζεται ὅτι ἡ μέση ἡμερησία δαπάνη ἀπὸ τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον τῶν 2-3 δολλαρίων, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 4-6 δολλάρια, ἢτοι εἰς διπλάσιον ἐπίπεδον.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-2. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΡΗΤΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 1965-1975

Ἔτος	Προβλεπόμενος Ἀριθμὸς διανυκτερεύσεων ἄλλοδαπῶν τουριστῶν	Μέση ἡμερησία δαπάνη εἰς δολλάρια ἀνὰ τουρίστην	Σύνολον δαπανῶν τουριστῶν εἰς δολλάρια	Ἀριθμὸς ἀφίξεων ξένων τουριστῶν καθ' ὁμάδας περίπλου	Μέση ἡμερησία δαπάνη εἰς δολλάρια ἀνὰ τουρίστην	Σύνολον δαπανῶν τουριστῶν εἰς δολλάρια	Γενικὸν σύνολον δαπανῶν τουριστῶν εἰς δολλάρια
1965 ¹	184.000	14	2.576.000	89.000	3	267.000	2.843.000
1966	232.000	13	3.016.000	105.000	3	315.000	3.331.000
1967	329.000	13	4.277.000	121.000	3	363.000	4.640.000
1968	400.000	13	5.200.000	137.000	4	548.000	5.748.000
1969	486.000	13	6.318.000	154.000	4	616.000	6.934.000
1970	585.000	12	7.020.000	170.000	4	680.000	7.700.000
1971	765.000	12	9.180.000	186.000	5	930.000	10.110.000
1972	895.000	12	10.740.000	202.000	5	1.010.000	11.750.000
1973	1.030.000	12	12.360.000	218.000	5	1.090.000	13.450.000
1974	1.170.000	12	14.040.000	234.000	6	1.404.000	15.444.000
1975	1.300.000	12	15.600.000	250.000	6	1.500.000	17.100.000

¹ Κατὰ τὸ 1965 ἡ Κρήτη θὰ ἠδύνατο, ἐὰν ὑπῆρχον αἱ κατάλληλοι ἐγκαταστάσεις, νὰ προσελκύσῃ τουρίστας οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπραγματοποιούσιν περὶ τὰς 184.000 διανυκτερεύσεις. Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀπαραιτήτων ἐγκαταστάσεων εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πραγματοποιήσιν μικροτέρου ἀριθμοῦ διανυκτερεύσεων καὶ τὴν εἰσπραξίν ἀντιστοίχως ὀλιγωτέρου συναλλάγματος.

Ἐπὶ τῆ βᾶσει τῶν ἀνωτέρω ὑποθέσεων, τῆς ἐκτιμωμένης ἐξέλιξεως τῶν διανυκτερεύσεων τῶν ξένων τουριστῶν καὶ τῆς κινήσεως τῶν τουριστῶν καθ' ὁμάδας περίπλου, τὰ ἀκαθάριστα συναλλαγματικά ἔσοδα κατὰ τὸ ἔτος 1975 ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθουν εἰς 17 ἑκατ. δολλάρια, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὸν Πίνακα 13—2.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀκαθαρίστων συναλλαγματικῶν ἐσόδων δεικνύεται καὶ εἰς τὸ παρατιθέμενον Διάγραμμα ἀρ. 4.

Τὰ ὡς ἄνω ἔσοδα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τουρισμοῦ τῆς νήσου Κρήτης χαρακτηρίζονται ὡς ἀκαθάριστα, διότι δὲν ἀφηρέθη ἐξ αὐτῶν τὸ ποσοστὸν τῆς συναλλαγματικῆς δαπάνης τὸ ὁποῖον κατευθύνεται εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἀγαθῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ξένων τουριστῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποτελεῖ μειωτικὸν κονδύλιον τῶν συναλλαγματικῶν ἐσόδων. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἐκτιμᾶται εἰς 15 % περίπου τῆς ἀκαθαρίστου συναλλαγματικῆς δαπάνης, ἤτοι μικρότερον κατὰ 5 % τοῦ μέσου ποσοστοῦ τῶν εἰσαγωγῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς ἐθνικῆς δαπάνης κατὰ τὴν περίοδον 1956—1960. Ἡ διαφορὰ αὕτη δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ τουριστικὴ δαπάνη κατὰ τὴν ἀρχικὴν φάσιν κατευθύνεται κυρίως εἰς ὑπηρεσίας καὶ ἀγαθὰ παραγόμενα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ὀλιγώτερον εἰς βιομηχανικὰ εἶδη εἰσαγόμενα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐξ ἄλλου ὑποτίθεται ὅτι ἐκ τῆς προβλεπόμενης ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου μέγιστον μέρος τῆς ζήτησεως τροφίμων θὰ ἱκανοποιηθῆται ἐκ τῆς ἐντοπίου παραγωγῆς με συμπληρωματικὰς εἰσαγωγὰς ἐκ τῆς λοιπῆς χώρας καὶ μόνον ἐν μέρει θὰ καλύπτεται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13—3. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΚΑΘΑΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 1965—1975 (εἰς δολλάρια ἑτησίως)

Ἔτος	Προβλεπόμενον Σύνολον Εἰσαχθησομένου Συναλλάγματος	Διάθεσις Συναλλάγματος Ἐτησίως δι' Εἰσαγωγὰς Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν	Διαφορὰ
1965	2.843.000	426.000	2.417.000
1966	3.331.000	450.000	2.881.000
1967	4.640.000	696.000	3.944.000
1968	5.748.000	792.000	4.956.000
1969	6.934.000	1.040.000	5.894.000
1970	7.700.000	1.155.000	6.545.000
1971	10.110.000	1.516.000	8.594.000
1972	11.750.000	1.762.000	9.988.000
1973	13.450.000	2.017.000	11.433.000
1974	15.444.000	2.317.000	13.127.000
1975	17.100.000	2.565.000	14.535.000

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ὑποθέσεων, ὑπολογίζονται εἰς τὸν Πίνακα 13-3 τὰ καθαρὰ συναλλαγματικά ἔσοδα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τουρισμοῦ τῆς Κρήτης διὰ τὴν περίοδον 1965-1975.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ ὡς ἄνω καθαρὰ συναλλαγματικά ἔσοδα ἐκ τῶν ξένων τουριστῶν δὲν ἀποτελοῦν ἐπίσης καὶ καθαρὰ συναλλαγματικά ἔσοδα τῆς χώρας ἐκ τῆς προβλεπόμενης τουριστικῆς ἐξελίξεως τῆς νήσου κατὰ τὴν περίοδον ταύτην. Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας, πρέπει νὰ ληφθῇ ἐπίσης ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ μειωτικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν συναλλαγματικῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἀνάγκης καλύψεως ἑνὸς ποσοστοῦ τῆς ζήτησεως τῶν ἡμεδαπῶν τουριστῶν τῆς νήσου ἐξ εἰσαγομένων προϊόντων.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα 13-4 ὑπολογίζεται ἡ κατ' ἔτος συνολικὴ δαπάνη δι' εἰσαγωγὰς ἐκ τῆς ὡς ἄνω ζήτησεως βάσει τῆς ὑποθέσεως ὅτι τὸ ποσοστὸν αὐτὸ θὰ εἶναι ἴσον μὲ τὸ ἀντίστοιχον ποσοστὸν διὰ τοὺς ξένους τουρίστας.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-4. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1965-1975 ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙ' ΕΙΣΑΓΩΓΑΣ ΑΓΑΘΩΝ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΙΝ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ

Ἔτος	Προβλεπόμενος ἀριθμὸς διανυκτερεύσεων ἡμεδαπῶν τουριστῶν	Μέση ἡμερησία δαπάνη	Σύνολον δαπάνης	Σύνολον δαπάνης δι' εἰσαγωγὰς ἀγαθῶν	
		εἰς δραχμὰς ἀνά τουρίσταν	εἰς χιλιάδας δραχμῶν	εἰς χιλιάδας δραχμῶν	εἰς δολλάρια
1965	175.000	200	35.000	5.250	175.000
1966	205.000	200	41.000	6.150	205.000
1967	250.000	200	50.000	7.500	250.000
1968	310.000	200	62.000	9.300	310.000
1969	380.000	200	76.000	11.400	380.000
1970	460.000	200	92.000	13.800	460.000
1971	550.000	200	110.000	16.500	550.000
1972	650.000	200	130.000	19.500	650.000
1973	750.000	200	150.000	22.500	750.000
1974	860.000	200	172.000	25.800	860.000
1975	960.000	200	192.000	28.800	960.000

Ἦδη δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν τὰ καθαρὰ συναλλαγματικά ἔσοδα ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τουρισμοῦ τῆς νήσου, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων θὰ ἀνέλθῃ, κατὰ τὴν περίοδον 1965-1975, εἰς 79 περίπου ἑκατομμύρια δολλάρια, ὡς ἀναλύεται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸν Πίνακα 13-5 καὶ δεικνύεται καὶ εἰς τὸ Διάγραμμα ἀρ. 4.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-5. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ ΕΤΗΣΙΩΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 1965-1975

Έτος	Σύνολον Εισαγομένου Συναλλάγματος Έτησίως υπό των Άλλοδαπών Τουριστών (Πίναξ Άρ. 13-2)	ΕΤΗΣΙΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ ΔΙ' ΕΙΣΑΓΩΓΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ			ΚΑΘΑΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΕΤΗΣΙΩΣ ¹
		Δι' Άλλοδαπούς Τουρίστας (Πίναξ 13-3)	Δι' Ήμεδαπούς Τουρίστας (Πίναξ 13-4)	Σύνολον	
1965	2.843.000	462.000	175.000	637.000	2.200.000
1966	3.331.000	450.000	205.000	655.000	2.700.000
1967	4.640.000	696.000	250.000	946.000	3.700.000
1968	5.748.000	792.000	310.000	1.102.000	4.600.000
1969	6.934.000	1.040.000	380.000	1.420.000	5.500.000
1970	7.700.000	1.155.000	460.000	1.615.000	6.100.000
1971	10.110.000	1.516.000	550.000	2.066.000	8.000.000
1972	11.570.000	1.592.000	650.000	2.242.000	9.300.000
1973	13.450.000	2.017.000	750.000	2.767.000	10.700.000
1974	15.444.000	2.317.000	860.000	3.177.000	12.300.000
1975	17.100.000	2.565.000	960.000	3.525.000	13.600.000
1965-1975	98.870.000	14.602.000	5.550.000	20.152.000	78.800.000

¹ Αριθμοί στρογγυλεμένοι

13.02 ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τὰ συναλλαγματικά έσοδα εκ τής τουριστικής ανάπτυξεως μιās περιοχής ενδιαφέρουν κυρίως από τής απόψεως τής έθνικής οικονομίας εις τήν όποιαν ανήκει ή περιοχή. Όσον άφορα όμως αύτην ταύτην τήν περιοχήν, αί οικονομικαί συνέπειαι εκ τής τουριστικής ανάπτυξεως πρέπει νά εξετασθούν κυρίως από απόψεως εισοδηματικών έπιπτώσεων και επιδράσεων επί τής απασχολήσεως του εργατικού δυναμικού και των παραγωγικών τομέων τής οικονομίας.

Ένταύθα εξετάζονται αί εισοδηματικαί έπιπτώσεις και δη ή προβλεπομένη αύξησης του κατά κεφαλήν εισοδήματος των κατοίκων τής Κρήτης εκ τής σχεδιαζομένης τουριστικής ανάπτυξεως της. Προς τουτο θα ληφθούν υπ' όψιν δύο βασικαί πηγαί δημιουργίας προσθέτου εισοδήματος. Πρώτον : **Ή έτησία συνολική δαπάνη των ξένων και ήμεδαπών τουριστών.** Δεύτερον : **Αί δαπάναι εκ τής εκτελέσεως του τουριστικού προγράμματος.** Άμφότεραι αί κατηγοριαί αύται δαπανών δημιουργούν εισοδήματα δια τους κατοίκους τής νήσου και δη πολλαπλασιαστικώς, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι τα έξ εκάστης ομάδος αποκτώμενα εισοδήματα δαπανώνται περαιτέρω

δι' απόκτησιν αγαθών και υπηρεσιών κατά μέγιστον ποσοστόν, δημιουργούνται εισοδήματα εις άλλας ομάδας κ.ο.κ. Αί δαπάναι τών ξένων τουριστών προκαλοῦν συνήθως μεγαλύτεραν αρχικήν διαρροήν εισοδήματος δι' εισαγωγάς εκ του έξωτερικού, εν συγκρίσει πρὸς τὰς δαπάναις τών ημεδαπῶν τουριστών. Εἰς ἀμφοτέρας ὁμως τὰς περιπτώσεις, λαμβάνεται ἡ αὐτὴ πολλαπλασιαστικὴ διαδικασία δεδομένου ὅτι αἱ διαφοραὶ δὲν εἶναι σημαντικά.

Οὐσιωδῶς διάφορος, ἐν συγκρίσει πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας δαπανῶν, ἐμφανίζεται ἡ εισοδηματικὴ ἐπίδρασις ἐκ τών δαπανῶν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος τουριστικῶν ἐπενδύσεων, καθ' ὅσον μέγα μέρος αὐτῶν κατευθύνεται εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν και τὴν λοιπὴν χώραν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τών ἀπαιτουμένων ὑλικῶν κατασκευῆς και ὡς ἐκ τούτου δημιουργοῦν εισοδήματα ἔξω τῆς νήσου.

α. Εἰσοδηματικὴ Ἐπίδρασις ἐκ τών Δαπανῶν Ξένων και Ἡμεδαπῶν Τουριστών :

Πρὸς ὑπολογισμόν τῆς εισοδηματικῆς ἐπιδράσεως τῆς κατηγορίας ταύτης δαπανῶν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀποτελέσματα τών ἐργασιῶν τών ἐμπειρογνομῶνων τοῦ οἴκου Checchi and Company ἐπὶ τών δυνατοτήτων τουριστικῆς ἀναπτύξεως ὠρισμένων περιοχῶν τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς και τοῦ Εἰρηνικοῦ¹.

Συμφώνως πρὸς τὰς ἐκτιμήσεις τών ἐν λόγω ἐμπειρογνομῶνων, ἡ μέση κατανομὴ τῆς τουριστικῆς δαπάνης ἐμφανίζεται ὡς ἀκολούθως :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-6 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

Εἶδος Δαπάνης	Ποσοστὸν Συνόλου Δαπανῶν
Κατάλυμα	25 %
Τροφή και ποτά.....	32 %
Ἀγοραί.....	25 %
Ἐπισκέψεις ἀξιοθεάτων και ἀναψυχὴ	10 %
Τοπικαὶ μεταφοραὶ	5 %
Λοιπά	3 %
Σύνολον.....	100 %

Βεβαίως, ἀκριβέστεραι ἐκτιμήσεις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν ἀν ὑφίσταντο ὑπολογισμοὶ ἐπὶ τοῦ τρόπου κατανομῆς τών τουριστικῶν δαπανῶν διὰ τὴν κατηγορίαν τουριστῶν ἡ ὁποία παρουσιάζει περισσότερον ἐν-

¹ U.S. Department of Commerce : The Future of Tourism in the Pacific and the Far East, June 1961, U. S. Government Printing Office, Washington 25, D.C.

διαφέρουν διά την τουριστικήν ανάπτυξιν τῆς νήσου. Ὡς ὁμως παρατηρεῖται, τόσον εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην μελέτην, ὅσον καὶ εἰς ἄλλας ἀναλόγους, ἡ τελικὴ τιμὴ τοῦ πολλαπλασιαστοῦ δὲν μεταβάλλεται οὐσιωδῶς καὶ ἂν ἐκινήσωμεν ἀπὸ μίαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον διάφορον κατανομήν τῶν τουριστικῶν δαπανῶν. Ἡ τιμὴ αὕτη ὑπολογίζεται μεταξύ 3,5 ἕως 4,5 διὰ περιοχάς, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουσι σημαντικὰς εἰσοδηματικὰς διαφοράς, λόγῳ ἀδυναμίας αὐτῶν νὰ προμηθεύσουσι ἐν σημαντικόν ποσοστὸν ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων ἀγαθῶν πρὸς κατανάλωσιν τῶν τουριστῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, οἱ ὁποῖοι ἀποκτοῦν πρωτογενῶς ἢ δευτερογενῶς εἰσοδήματα ἐκ τῆς τουριστικῆς δαπάνης. Εἰδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ τὴν Κρήτην, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰς παραγωγικὰς συνθήκας τῆς νήσου, θὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ πολλαπλασιαστοῦ, ῥοπή πρὸς δαπάνην, 75%, τόσον διὰ τὰς δαπάνας τῶν ἡμεδαπῶν ὅσον καὶ τὰς δαπάνας τῶν ἄλλοδαπῶν τουριστῶν, ὑποθέτοντες ὅτι ἐν ποσοστὸν ἐκ τῶν δημιουργουμένων εἰσοδημάτων 10 % διαρρέει εἰς τὴν λοιπὴν χώραν καὶ 15 % εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

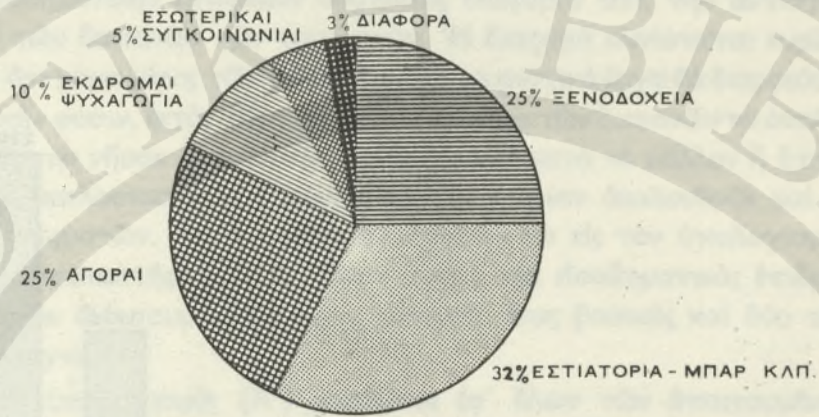
Αἱ προβλεπόμεναι ἐτήσιαι δαπάναι τῶν ἄλλοδαπῶν καὶ ἡμεδαπῶν τουριστῶν εἰς τὴν Κρήτην ὡς καὶ τὸ ἀναμενόμενον κατ' ἔτος εἰσόδημα ἐκ τῶν δαπανῶν αὐτῶν δεικνύονται εἰς τὰ Διαγράμματα *Αρ. 5 καὶ 6 καὶ εἰς τὸν Πίνακα 13-7 κατωτέρω.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-7. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

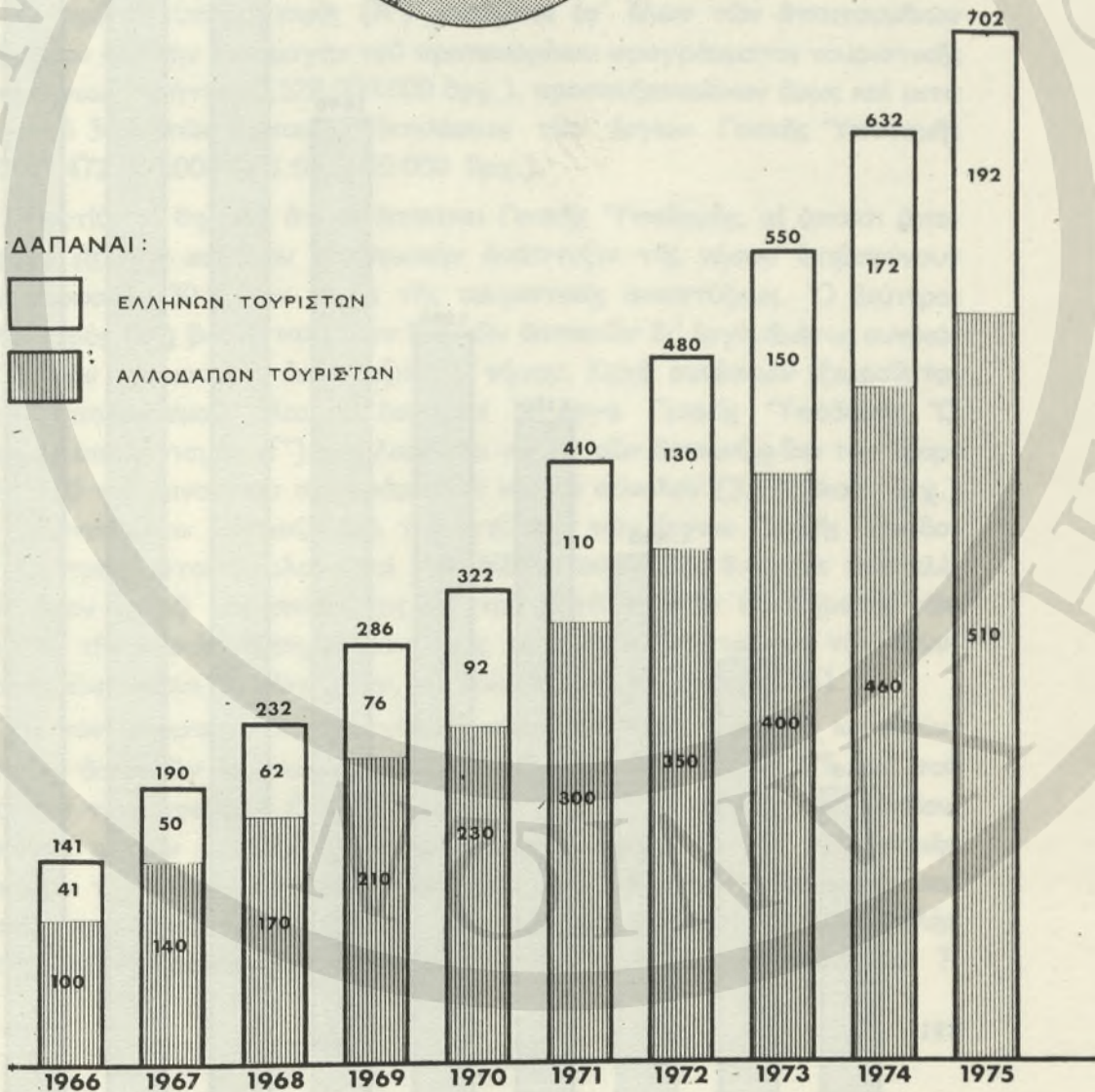
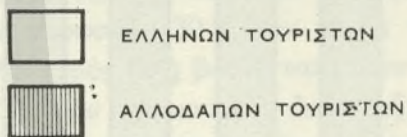
*Ἔτη	Δαπάναι Ἄλλοδαπῶν Τουριστῶν	Δαπάναι Ἡμεδαπῶν Τουριστῶν	Σύνολον Δαπανῶν Τουριστῶν	Σύνολον Δημιουργουμένων εἰς Κρήτην Εἰσοδημάτων ἐκ τῶν Δαπανῶν Τουριστῶν
1966	100	41	141	560
1967	140	50	190	760
1968	170	62	232	930
1969	210	76	286	1.150
1970	230	92	322	1.290
1971	300	110	410	1.640
1972	350	130	480	1.920
1973	400	150	550	2.200
1974	460	172	632	2.530
1975	510	192	702	2.800
Σύνολον... 1966-1975	2.870	1.075	3.945	15.780

$$\text{Πολλαπλασιαστής} = \frac{1}{1-0.75} = 4$$

ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
(1965 - 1975)
ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ

ΔΑΠΑΝΑΙ :

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ
 ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ
 (1965 - 1975) ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ

β. Εισοδηματικές Έπιδράσεις εκ τών Δαπανών Έκτελέσεως του Τουριστικού Προγράμματος :

Αί δαπάναι εκτελέσεως του τουριστικού προγράμματος εμφανίζουν, ως έλεχθη, εισοδηματικήν επίδρασιν ούσιωδώς διάφορον από την αντίστοιχον επίδρασιν τών δαπανών τών τουριστών. Η διαφορά συνίσταται κυρίως εις τὸ γεγονός ὅτι μέγα μέρος τών δαπανών διά τουριστικά έργα θά διαρρεύσῃ, κατά τὴν ἀρχικὴν φάσιν, ἐκτὸς τῆς περιοχῆς. Τὸ τμήμα τών δαπανών τὸ ὁποῖον θά παραμένῃ εἰς τὴν νῆσον ὑποτίθεται ὅτι ἀκολουθεῖ κατά τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον τὴν αὐτὴν πολλαπλασιαστικὴν διαδικασίαν τὴν ὁποῖαν ἀκολουθοῦν καὶ αἱ δαπάναι τών τουριστών. Κατὰ συνέπειαν λαμβάνεται εἰς τὸν ὑπολογισμόν ὁ αὐτὸς πολλαπλασιαστής, ἦτοι 4. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εισοδηματικὰς ἐπιδράσεις τών δαπανών διά τουριστικά έργα, γίνονται ἕνας βασικὸς καὶ δύο παράλληλοι ὑπολογισμοί.

Ὁ πρῶτος ὑπολογισμὸς (Α') βασίζεται ἐφ' ὄλων τών ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων διά τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως Κρήτης (2.528.000.000 δρχ.), προσαυξανομένων ὁμως καὶ μετὰ ποσοστοῦ 30 % τών δαπανών ἐκτελέσεως τών ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς ($0.30 \times 3.472.000.000 = 1.042.000.000$ δρχ.).

Ὑποτίθεται δηλαδὴ ὅτι αἱ δαπάναι Γενικῆς Ὑποδομῆς, αἱ ὁποῖαι ἀποσκοποῦν εἰς τὴν καθόλου οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου ἐπιβαρύνουν κατὰ ποσοστὸν 30 % τὸν τομέα τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως. Ὁ δεῦτερος ὑπολογισμὸς (Β') βασίζεται μόνον ἐπὶ τών δαπανών δι' ἔργα ἀμέσως συνδεόμενα μετὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου. Κατὰ συνέπειαν ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ ὑπολογισμοῦ ὄλαι αἱ δαπάναι δι' ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς. Ὁ τρίτος δὲ ὑπολογισμὸς (Γ') περιλαμβάνει πέραν τών δαπανών διά τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος καὶ τὸ σύνολον (3.472 ἑκατ. δρχ.) τών ἀπαιτουμένων δαπανών διά τὴν ἐκτέλεσιν τών ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς. Οἱ τρεῖς οὔτοι ὑπολογισμοί δὲν δίδουν οὔσιωδώς διάφορα ἀποτελέσματα ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τών κατοίκων τῆς νήσου. Ἐπηρεάζουν ὁμως κατὰ διάφορον τρόπον τὸν «συντελεστὴν ὠφελειῶν» τοῦ δημοσίου, ὡς δεικνύεται κατωτέρω (13.04).

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα γίνεται κατανομή κατὰ περιοχὰς κατευθύνσεως τών δαπανών διά τουριστικά έργα τῆς περιόδου 1965-1975 καὶ τοῦ ποσοστοῦ τών δαπανών Γενικῆς Ὑποδομῆς τῆς αὐτῆς περιόδου τὸ ὁποῖον, συμφώνως μετὰ τὴν πρώτην ἀνωτέρω ὑπόθεσιν, ἀφορᾷ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης. Ἡ κατανομή ἐγένετο ἐπὶ τῆ βάσει οἰκονομικῶν καὶ τεχνικῶν κριτηρίων καὶ ἀφορᾷ εἰς τρεῖς περιοχὰς-Κρήτην, Ἑλλάδα (πλὴν Κρήτης) καὶ ἐξωτερικὸν-δεικνύεται δὲ συνοπτικῶς εἰς τὸ Διάγραμμα ἀρ. 7.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-8. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ

Είδος Δαπάνης ¹	I ΦΑΣΙΣ				II ΦΑΣΙΣ			
	Κρήτη	Έλλάς	Έξωτε- ρικών	Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς	Έξωτε- ρικών	Σύνολον
1. Σύνολον δαπανών διά τήν εφαρμογήν του προτεινομένου Προγράμματος	328	306	182	816	375	355	212	942
2. Κόστος Κατασκευής Έργων Γενικής Υποδομής	726	582	586	1.894	299	321	298	918
3. Ποσοστόν 30% Κόστους Γενικής Υποδομής (2) × 0.30 ..	218	175	175	568	90	96	90	276
4. Α' Υπολογισμός (1) + (3) Συμπεριλαμβανομένου ποσοστού 30% του κόστους Γενικής Υποδομής.	546	480	358	1.384	465	451	301	1.217
5. Β' Υπολογισμός(1) Άνευ του κόστους των έργων Γενικής Υποδομής.	328	306	182	816	375	355	212	942
6. Γ' Υπολογισμός (1) + (2) Συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των δαπανών διά τήν κατασκευήν των Έργων Γενικής Υποδομής ...	1.054	888	768	2.710	674	676	510	1.860

¹ Λεπτομερεστέρα ανάλυσις τής άνωτέρω κατανομής εύρίσκειται εις τό Παράρτημα τής Μελέτης, Πίνακες 13-8Α(Π) έως 13-8Ε(Π), σελίδες 211 έως 215.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟ ΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΙΣ ΔΑΠΑΝΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ, ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΚΡΗΤΗΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ,
ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΚΑΙ ΦΑΣΙΝ (εις εκατομ. δραχμῶν)

III ΦΑΣΙΣ				ΣΥΝΟΛΟΝ			
Κρήτη	Ἑλλάς	Ἐξωτε- ρικών	Σύνολον	Κρήτη	Ἑλλάς	Ἐξωτερι- κόν	Σύνολον
301	297	172	770	1.004	958	566	2.528
207	239	213	658	1.233	1.142	1.097	3.472
62	72	64	198	370	343	329	1.042
363	369	236	968	1.374	1.301	895	3.570
301	297	172	770	1.004	958	566	2.528
508	536	385	1.429	2.237	2.100	1.663	6.000

Ούτω επί τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω ὑπολογισμοῦ, ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος κλπ., καὶ διὰ 30 % τῶν δαπανῶν δι' ἔργα Ὑποδομῆς δι' ὀλόκληρον τὴν περίοδον 1965-1975 ὑπολογίζεται εἰς 3.570 ἑκατομμύρια δραχμᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων 1.374 ἑκατ. θὰ δαπανηθοῦν εἰς Κρήτην, 1.301 εἰς τὴν Ἑλλάδα (ἐκτὸς Κρήτης) καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

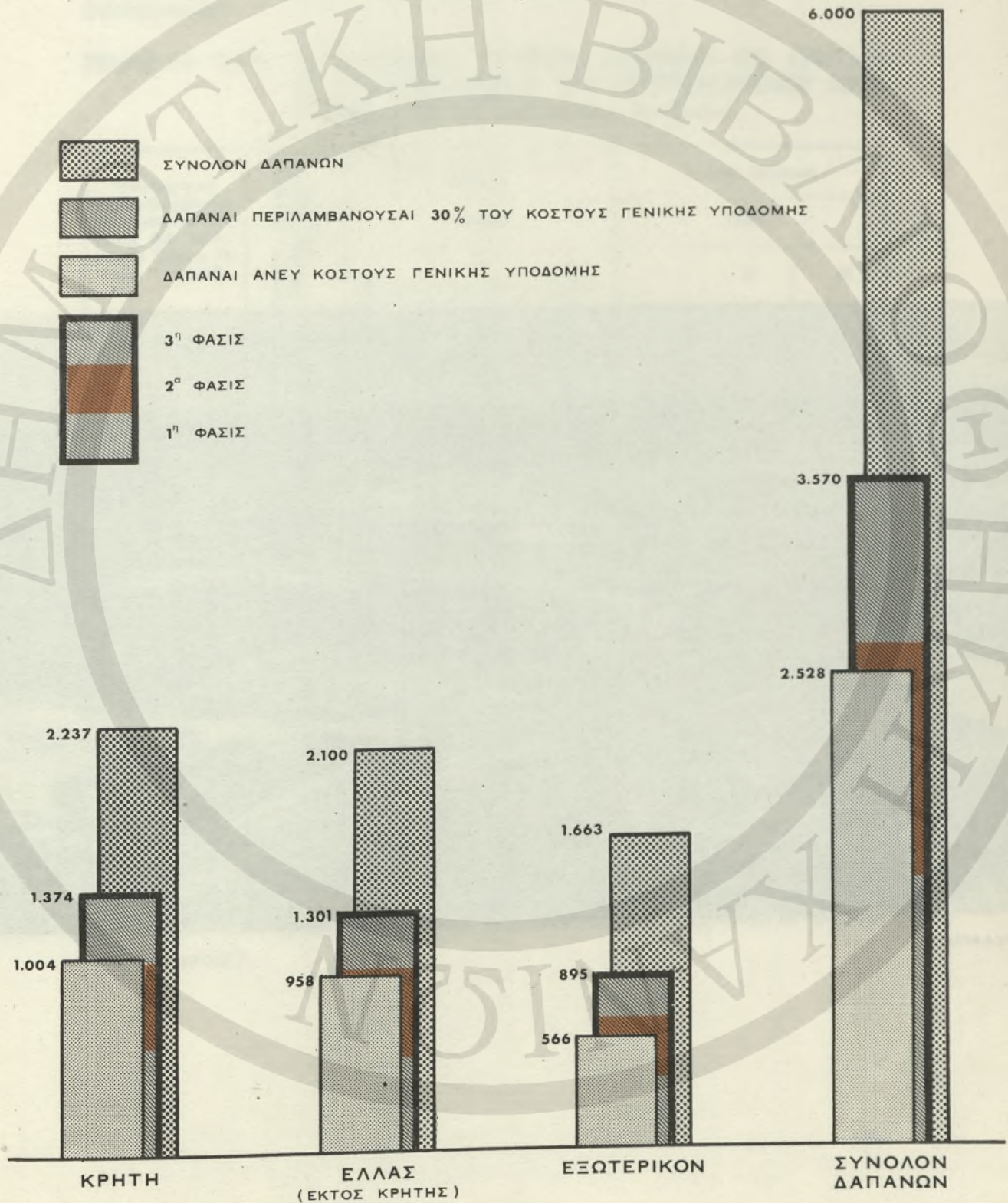
Ἐὰν δὲν συμπεριληφθοῦν τὰ ἔργα Ὑποδομῆς, τὸ σύνολον τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 2.528 ἑκατομμύρια δραχμᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων 1.004 ἑκατ. θὰ δαπανηθοῦν εἰς τὴν Κρήτην, 958 εἰς τὴν ὑπόλοιπον χώραν καὶ 566 εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τρίτου ὑπολογισμοῦ - περίληψις ὅλων τῶν δαπανῶν δι' ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς - τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 6.000 ἑκατομμύρια δραχμᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων 2.237 θὰ δαπανηθοῦν εἰς Κρήτην, 2.100 εἰς Ἑλλάδα (πλὴν Κρήτης) καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, ὡς ἐλέχθη προηγουμένως, διεχωρίσθη εἰς τρεῖς φάσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη καὶ δευτέρα εἶναι διαρκείας τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, ἡ δὲ τρίτη τριῶν ἐτῶν.

Αἱ ἐτήσια δαπάναι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος θὰ διαφέρουν ἀπὸ φάσεως εἰς φάσιν. Παραλλήλως, λόγῳ τῆς κατασκευῆς τῆς Γενικῆς Ὑποδομῆς κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τοῦ Προγράμματος, αἱ ἐτήσια δαπάναι τῆς πρώτης περιόδου εἶναι δυσαναλόγως ὑψηλαὶ εἰς τοὺς περιλαμβάνοντας τὸ κόστος τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, ὑπολογισμούς.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
 ΕΙΣ ΔΑΠΑΝΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ, ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΚΡΗΤΗΝ
 (ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΤΩΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΙΣ ΒΑΡΚΑΝΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ, ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΚΡΗΤΗΝ

ΑΓΙΑ ΠΕΛΑΓΙΑ

ΚΡΗΤΗΝ (ΕΣΩΤΕΡΗ ΚΡΗΤΗΝ) ΣΑΛΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΝ

Ο Πίναξ 13-9 κατωτέρω δεικνύει τὸ μέσον ἐτήσιον ὕψος δαπανῶν εἰς Κρήτην ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, διὰ μίαν ἐκάστην τῶν τριῶν φάσεων, βάσει τῶν ἀναφερθέντων ἀνωτέρω τριῶν ὑπολογισμῶν.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-9. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

Ἵ υπολογισμὸς Συμπεριλαμβανομέ- νου ποσοστοῦ Δα- πάνης διὰ Κατα- σκευῆν Ἔργων Γε- νικῆς Ὑποδομῆς	Δαπάναι εἰς Κρήτην Σύνολον Περιόδου 1965-1975	Σύνολον Δαπανῶν ἐκάστης Φάσεως			Ἐτήσιαι Δαπάναι		
		Φάσεις			Φάσεις		
		I (3.5 ἔτη)	II (3.5 ἔτη)	III (3 ἔτη)	I	II	III
A (+30%) ...	1.374	546	465	363	155	133	121
B (0%).....	1.004	328	375	301	94	107	100
Γ (+100%)...	2.237	1.054	675	508	290	206	170

γ. Συνολικαὶ Εἰσοδηματικαὶ Ἐπιδράσεις :

1. ΚΡΗΤΗ : Αἱ ὑπολογιζόμεναι ἀνωτέρω (Πίναξ 13-9), ἐτήσιαι δαπάναι εἰς Κρήτην ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, προστιθέμεναι εἰς τὰς δαπάνας τῶν τουριστῶν εἰς τὴν νῆσον (Πίναξ 13-7) δίδουν τὸ σύνολον τῶν ἐτησίων δαπανῶν εἰς τὴν Κρήτην, βάσει τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ πλέον καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐτησίων εἰσοδηματικῶν ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὸ Διάγραμμα ἀρ. 8.

Ὁ Πίναξ 13-10 κατωτέρω περιλαμβάνει τὰς δαπάνας τῶν τουριστῶν εἰς τὴν νῆσον, τὰς ὑπολογιζόμενας ἐτησίας δαπάνας ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος (ἐκ τοῦ Πίνακος 13-9) βάσει τῶν τριῶν ὑπολογισμῶν καὶ τὸ σύνολον τῶν ὑπολογιζομένων ἐτησίων δαπανῶν εἰς Κρήτην, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἄθροισιν ἐτησίως τῆς πρώτης στήλης (δαπάναι τουριστῶν) με μίαν ἐκάστην τῶν τριῶν ἐπομένων στηλῶν τοῦ Πίνακος (Δαπάναι ἐκτελέσεως προγράμματος)..

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-10. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΟΛΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ (εις έκτατομύρια δραχμών)

Έτος	Φάσις	Δαπάναι Τουριστών (1)	Έτησιαι δαπάναι διά την έκτέλεσιν του Προγράμματος				Σύνολον Έτησιων Δαπανών εις Κρήτην			Σύνολον Εισοδηματικών Έπιπτώσεων (Σύνολον δαπανών x 4)		
			Α'. Υπολογισμός ¹	Β'. Υπολογισμός ²	Γ'. Υπολογισμός ³	(4)	Α'. Υπολογισμός ¹	Β'. Υπολογισμός ²	Γ'. Υπολογισμός ³	Α'. Υπολογισμός ¹	Β'. Υπολογισμός ²	Γ'. Υπολογισμός ³
1966	I	141	155	94	290	296	235	431	1.184	940	1.724	
1967		190	155	94	290	345	284	480	1.380	1.136	1.920	
1968		232	155	94	290	387	326	522	1.548	1.304	2.088	
1969		286	147	101	239	433	387	525	1.732	1.548	2.100	
1970	II	322	133	107	206	455	429	528	1.820	1.716	2.112	
1971		410	133	107	206	543	517	616	2.172	2.068	2.464	
1972		480	133	107	206	613	587	686	2.452	2.348	2.744	
1973	III	550	121	100	170	671	650	720	2.684	2.600	2.880	
1974		632	121	100	170	753	732	802	3.016	2.928	3.208	
1975		702	121	100	170	823	802	872	3.292	3.208	3.488	
Σύνολον 1966-75		3.945	1.374	1.004	2.237	5.316	4.949	6.182	21.276	19.796	24.728	

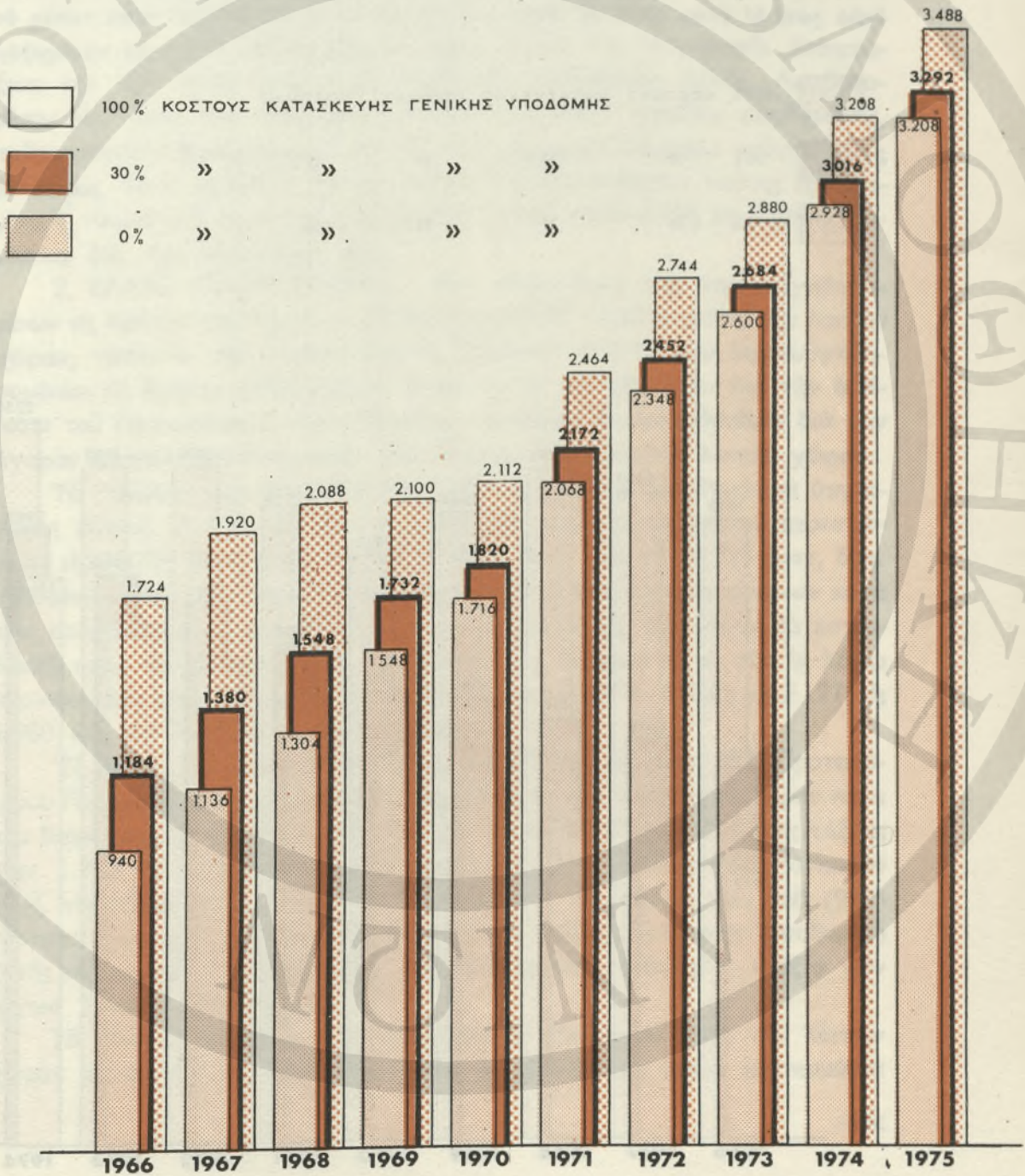
¹ Υπολογιζόμενου και ποσοστού 30% τής δαπάνης κατασκευής έργων Γενικής Υποδομής

² Άνευ τού κόστους Γενικής Υποδομής

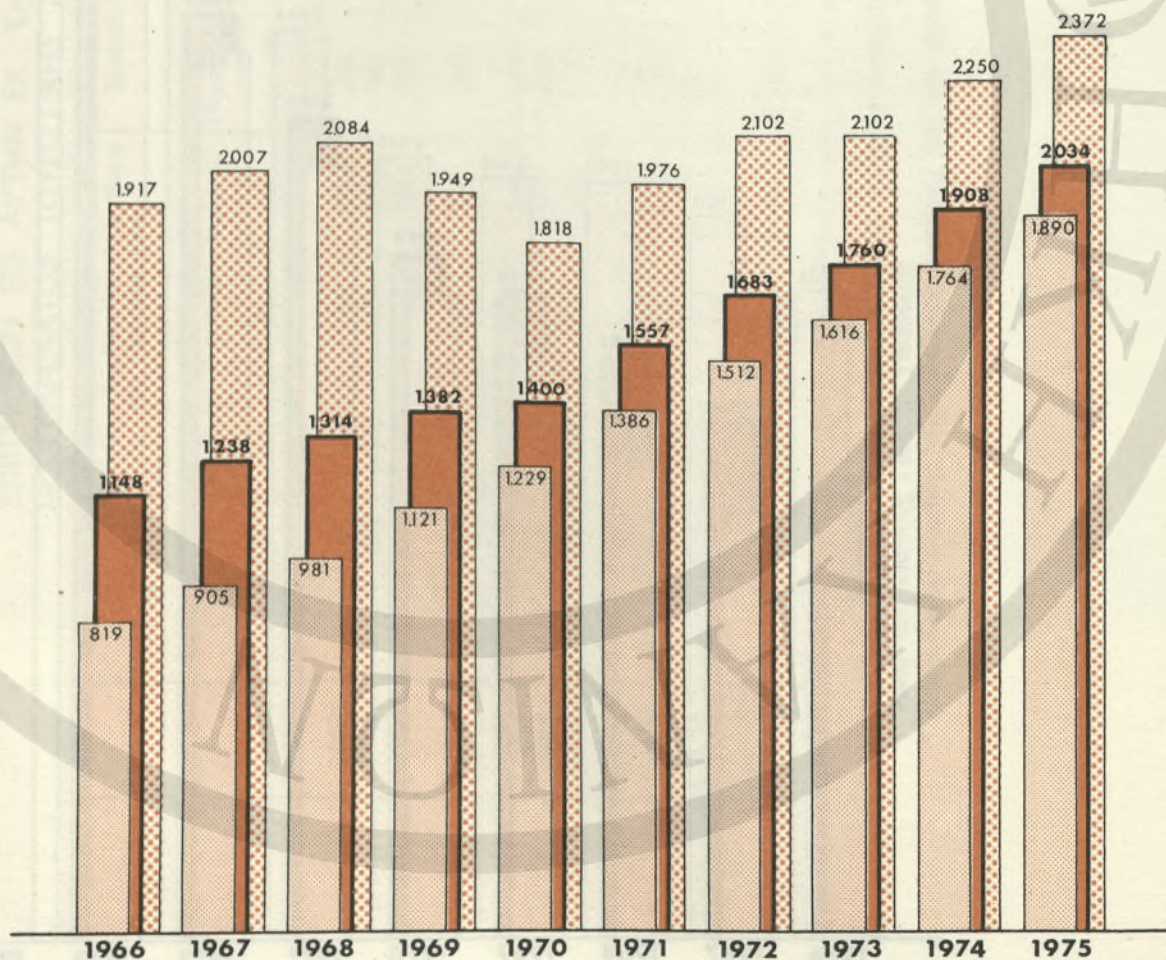
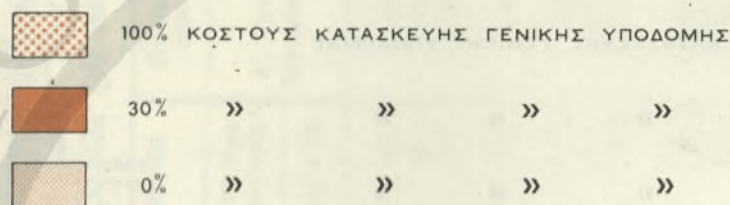
³ Συμπεριλαμβανομένης τής συνολικής δαπάνης διά την κατασκευή τών έργων Γενικής Υποδομής

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ 1965 - 1975

(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ (ΠΛΗΝ ΚΡΗΤΗΣ)
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ 1965 - 1975
 (ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)

Ούτω, κατά τὸ ἔτος 1975 ἡ αὔξησις τοῦ συνολικοῦ εἰσοδήματος τῆς νήσου λόγῳ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία θὰ δημιουργήσῃ, ὄχι μόνον πρωτογενῶς, ἀλλὰ καὶ δευτερογενῶς, εἰσοδήματα, θὰ εἶναι τῆς τάξεως τῶν 3.300 ἑκατ. δρχ., ἤτοι τῶν 110 ἑκατ. δολλαρίων. Ἐὰν δὲ ὑπολογισθῇ τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν δι' ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς, τὰ δημιουργηθησόμενα κατὰ τὸ 1975 εἰσοδήματα θὰ ἀνέλθουν εἰς 3.500 περίπου ἑκατομμύρια δραχμᾶς (117 ἑκατ. δολλάρια). Ἄν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Κρήτης ἀναμένεται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 515.000 κατὰ τὸ ἔτος 1975 (βλ. Κεφ. 2.00) **τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἐκ τοῦ τουρισμοῦ θὰ εἶναι κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἠύξημένον κατὰ 210—225 περίπου δολλάρια** λόγῳ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῶν δευτερογενῶν εἰσοδηματικῶν ἐπιδράσεων αὐτῆς. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ σημερινοῦ ἐπιπέδου τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, τοῦτο σημαίνει **διπλασιασμὸν** περίπου **τοῦ σημερινοῦ ἐπιπέδου** τούτου ἐντὸς **δεκαετίας**. Εἶναι προφανές ὅτι καὶ μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐξεταζομένη ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς Κρήτης πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς βασικῆς σημασίας διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς.

2. ΕΛΛΑΣ (ΠΛΗΝ ΚΡΗΤΗΣ) : Ἐπὶ πλέον ὁμοῦ τῶν δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην εἰσοδημάτων, θὰ δημιουργηθοῦν τοιαῦτα καὶ εἰς τὴν λοιπὴν χώραν, τόσον ἐκ τῆς ὑπολογιζομένης διαρροῆς 10 % ἐκ τῶν δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην εἰσοδημάτων, ὅσον καὶ ἐκ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, αἱ ὁποῖαι θὰ κατευθυνθοῦν διὰ τὴν ἀγορὰν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν (βλ. Πίνακα 13—8) εἰς τὴν λοιπὴν χώραν.

Τὸ σύνολον τῶν δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην εἰσοδημάτων ὑπελογισθῇ (Πίναξ 13—10), διὰ μίαν ἐκάστην τῶν τριῶν ἐξεταζομένων περιπτώσεων εἰς 21.276 ἑκατ. δρχ., εἰς 19.796 ἑκατ. δρχ. καὶ εἰς 24.728 ἑκατ. δρχ. Ἐπομένως βάσει τῆς τεθείσης ὑποθέσεως ὅτι 10 % τῶν δημιουργουμένων κατὰ τὴν πολλαπλασιαστικὴν διαδικασίαν εἰσοδημάτων εἰς τὴν νήσον θὰ κατευθυνθῇ πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν, ἡ ἀντίστοιχος διαρροὴ κατὰ τὴν ἐν λόγω περίοδον διὰ μίαν ἐκάστην τῶν τριῶν περιπτώσεων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 2.127, εἰς 1.980 καὶ εἰς 2.473 ἑκατομμύρια δραχμᾶς.

Ἐξ ἄλλου, τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, τὸ ὁποῖον θὰ διαρρεύσῃ εἰς τὴν ὑπόλοιπον χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1965—1975 θὰ εἶναι (βλ. Πίνακα 13—8) τῆς τάξεως τῶν 1.300 (1.301) ἑκατομμυρίων δραχμῶν (ἐὰν ὑπολογισθῇ ποσοστὸν 30 % τῆς ἀξίας τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς) ἢ τῆς τάξεως τῶν 960 (958) περίπου ἑκατ. δρχ. (ἐφ' ὅσον δὲν ὑπολογισθῇ ἡ ἀξία τῆς Γενικῆς Ὑποδομῆς) ἢ τῆς τάξεως τῶν 2.100 ἑκατ. δρχ. (ἐὰν ὑπολογισθῇ ὁλόκληρος ἡ ἀξία τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς).

Τὸ σύνολον ἐπομένως τῶν διαρροῶν ἐκ τῆς νήσου πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν κατὰ τὴν περίοδον 1965—1975 θὰ ἀνέλθῃ εἰς 3.428 ἑκατομμύρια

δρχ. (Α' περίπτωσης), εις 2.938 εκατ. δρχ. (Β' περίπτωσης). ή εις 4.573 εκατ. δρχ. (Γ' περίπτωσης).

Η συνολική εισοδηματική επίδρασις τῶν διαρροῶν αὐτῶν, ὡς δεικνύεται εἰς τὸ Διάγραμμα ἀρ. 9 καὶ εἰς τὸν Πίνακα 13-11, ὑπολογίζεται βάσει πολλαπλασιαστοῦ 4.5, ἥτοι ἀνωτέρου κατὰ τι τοῦ χρησιμοποιηθέντος πολλαπλασιαστοῦ διὰ τὴν Κρήτην, καθ' ὅσον αἱ κατὰ τὴν πολλαπλασιαστικὴν διαδικασίαν διαρροαὶ μειοῦνται. ὅταν διευρύνεται ὁ οἰκονομικὸς χῶρος καὶ συνεπῶς ἡ τιμὴ τοῦ πολλαπλασιαστοῦ αὐξάνει. Οὕτω, βάσει τῶν ὡς ἄνω ἐκτιμήσεων καὶ ὑποθέσεων, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ δημιουργηθῶν κατὰ τὴν περίοδον 1965-1975 εἰς τὴν λοιπὴν χώραν δευτερογενῶς εἰσοδήματα 15.424 εκατ. δρχ. συνεπεία τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης.

Ἐὰν δὲν ὑπολογισθῇ ἡ δαπάνη τῶν ἔργων Γενικῆς ὑποδομῆς, τὰ ἐν λόγῳ εἰσοδήματα εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα θὰ εἶναι 13.213 εκατ. δρχ., ἐνῶ, ἐὰν συμπεριληφθῇ τὸ σύνολον τῆς ἀξίας τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, τὰ δημιουργούμενα εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα εἰσοδήματα κατὰ τὴν περίοδον 1965-1975 ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος θὰ ἀνέλθουν εἰς 20.577 εκατ. δραχμῶν.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-11. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΕΙΣ ΛΟΙΠΗΝ ΧΩΡΑΝ (ΕΛΛΑΔΑ ΠΛΗΝ ΚΡΗΤΗΣ) ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (εἰς ἑκατομύρια δραχμῶν)

Εἶδος Δαπανῶν	Α' Ὑπολογισμὸς (30 % Δαπανῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς)	Β' Ὑπολογισμὸς (* Ἄνευ τῶν Δαπανῶν ἔργων Γ. Ὑποδομῆς)	Γ' Ὑπολογισμὸς (Σύνολον Δαπανῶν ἔργων Γ. Ὑποδομῆς)
Σύνολον δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην Εἰσοδημάτων	21.275	19.795	24.725
Διαρροή (10%) πρὸς λοιπὴν χώραν.....	2.125	1.980	2.475
Δαπάναι εἰς λοιπὴν χώραν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος εἰς Κρήτην (Πίναξ 13-8).....	1.300	960	2.100
Σύνολον Δαπανῶν εἰς Ἑλλάδα (πλὴν Κρήτης)...	3.425	2.940	4.575
Δημιουργούμενα Εἰσοδήματα εἰς Λοιπὴν Χώραν (Πολλαπλασιαστής: 4.5)	15.425	13.215	20.575

* Ἀριθμοὶ στρογγυλεμένοι, (βλ. Διάγραμμα Δ-10).

13.03 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Αί δημοσιονομικαί επιπτώσεις εκ τής τουριστικής αναπτύξεως προκύπτουν εκ τής φορολογικής επιβαρύνσεως (άμέσου ή έμμέσου) τών δημιουργομένων εκ του τουρισμού εισοδημάτων. Βάσει του Πίνακος 13-10 κατά την περίοδον 1965-1975 τὰ συνολικῶς προβλεπόμενα νὰ δημιουργηθοῦν εις Κρήτην εισοδήματα πρωτογενῶς καὶ δευτερογενῶς εκ τής τουριστικής αναπτύξεως θὰ εἶναι : Βάσει του Α' υπολογισμού **21.275** εκατ. δρχ. περίπου, βάσει του δευτέρου υπολογισμού 19.795 εκατ. δρχ. περίπου καὶ βάσει του Γ' υπολογισμού, 24.725 εκατ. δρχ. περίπου. Πρέπει ὅμως νὰ ληφθῆ ἐπὶ πλέον ὑπ' ὄψιν ἐνταῦθα ὅτι φορολογικὰ ἔσοδα θὰ προκύψουν καὶ ἀπὸ τὰ εἰς τὴν λοιπὴν χώραν δημιουργούμενα εισοδήματα, τόσον εκ τής διαρροῆς εις αὐτὴν μέρος τών δαπανῶν διὰ τουριστικὰ ἔργα τής Κρήτης, ὅσον καὶ εκ του ποσοστοῦ 10 % τών διαμορφουμένων πολλαπλασιαστικῶς ἐν Κρήτη εισοδημάτων εκ τών δαπανῶν τών τουριστῶν καὶ εκ τής κατασκευῆς τών ἔργων του προγράμματος. Κατὰ συνέπειαν τὰ εισοδήματα ταῦτα πρέπει νὰ προστεθοῦν εις τὰ ἐντὸς τής νήσου δημιουργούμενα τοιαῦτα, διὰ τὸν προσδιορισμὸν του επιπέδου του φορολογησίου εισοδήματος τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῆ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εκ τής τουριστικής αναπτύξεως τής νήσου, κατὰ τὴν ἐξεταζομένην περίοδον.

Τὰ δημιουργούμενα εις τὴν λοιπὴν χώραν εισοδήματα βάσει του Α' υπολογισμού θὰ ἀνέλθουν, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, εις **15.425** εκατ., βάσει του Β' υπολογισμού εις 13.215 εκατ. καὶ βάσει του Γ' υπολογισμού εις 20.575 εκατ. Ἐπομένως, τὰ συνολικὰ φορολογήσιμα εισοδήματα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τής νήσου (εις τὴν λοιπὴν χώραν) θὰ εἶναι τής τάξεως τών **36.700** ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἐὰν δὲν συνυπολογισθῆ ἡ ἐπίδρασις εκ του 30 % τών δαπανῶν δι' ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς, τὸ σύνολον τών φορολογησίων εισοδημάτων θὰ ἀνέλθῃ εις 33.000 εκατ. δρχ. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ κατὰ τὴν ὁποῖαν συνυπολογισθῆ καὶ ἡ ἐπίδρασις ὀλοκλήρου τής δαπάνης τών ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, τὸ σύνολον τών δημιουργηθησομένων εις ὀλόκληρον τὴν χώραν πρωτογενῶς καὶ δευτερογενῶς φορολογησίων εισοδημάτων εκ τής ἐκτελέσεως του Προτεινομένου Προγράμματος, θὰ εἶναι τής τάξεως τών 45.300 εκατ. δραχμῶν.

Ἡδη ἐφαρμόζοντες γενικὸν φορολογικὸν συντελεστὴν 20 %¹ δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰς συνολικὰς εἰσπράξεις του Δημοσίου βάσει τών τριῶν υπολογισμῶν εις :

$$36.700 \text{ εκατ.} \times 0,20 = 7.340 \text{ εκατ. δρχ.}$$

$$33.000 \text{ εκατ.} \times 0,20 = 6.600 \text{ εκατ. δρχ.}$$

$$45.300 \text{ εκατ.} \times 0,20 = 9.060 \text{ εκατ. δρχ. ἀντιστοίχως}$$

¹ Τὸ ποσοστὸν τοῦτο θεωρεῖται τὸ πλέον εὐλογον ὑπὸ τὰς παρούσας φορολογικὰς συνθήκας τής χώρας.

13.04 ΣΧΕΣΙΣ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ κατωτέρω Πίνακος 13-12 τὸ σύνολον τῶν δημοσίων δαπανῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπαιτηθοῦν διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης κατὰ τὴν περίοδον 1965-1975, ὑπελογίσθη εἰς 2.250 ἑκατ. δρχ. περίπου (ἂν συμπεριληφθῇ εἰς αὐτάς καὶ ποσοστὸν 30% τῶν ἐπενδύσεων διὰ τὴν Γενικὴν Ὑποδομὴν τῆς νήσου), ἢ εἰς 1.210 ἑκ. δραχμᾶς (ἄνευ τοῦ ὡς ἄνω ποσοστοῦ), ἢ εἰς 4.680 ἑκατ. δραχμᾶς (ἐφ' ὅσον συμπεριληφθῇ τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Γενικῆς Ὑποδομῆς).

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-12. ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ, 1965-1975 (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

	Εἶδος Ἔργου	I ΦΑΣΙΣ	II ΦΑΣΙΣ	III ΦΑΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
(1)	Ἐγκαταστάσεις ἐξυπη- ρετήσεως Τουριστῶν...	83	64	44	191
(2)	Ὁργάνωσις Τουριστι- κῶν Ὑπηρεσιῶν	135	73	55	263
(3)	Ἔργα ἀναδείξεως Του- ριστικοῦ Δυναμικοῦ....	73	80	62	215
(4)	Ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδο- μῆς.	248	180	112	540
(5)	Σύνολον	539	397	273	1.209
(6)	Ἔργα Γενικῆς Ὑποδο- μῆς, Σύνολον Κόστους..	1.894	919	659	3.472
(7)	Ἔργα Γενικῆς Ὑποδο- μῆς, 30% Κόστους....	568	276	198	1.042
(8)	.Α' Ὑπολογισμὸς (Ὑπ. 30% Κόστους Ὑποδο- μῆς).. (5)+(7)	1.107	673	471	2.251
(9)	.Β' Ὑπολογισμὸς (Ἄνευ Κόστους Ὑποδομῆς).(5)	539	397	273	1.209
10)	.Γ' Ὑπολογισμὸς (Ὑπο- λογισμὸς 100% Κόστους Ὑποδομῆς) (5)+(6) ...	2.433	1.316	932	4.681

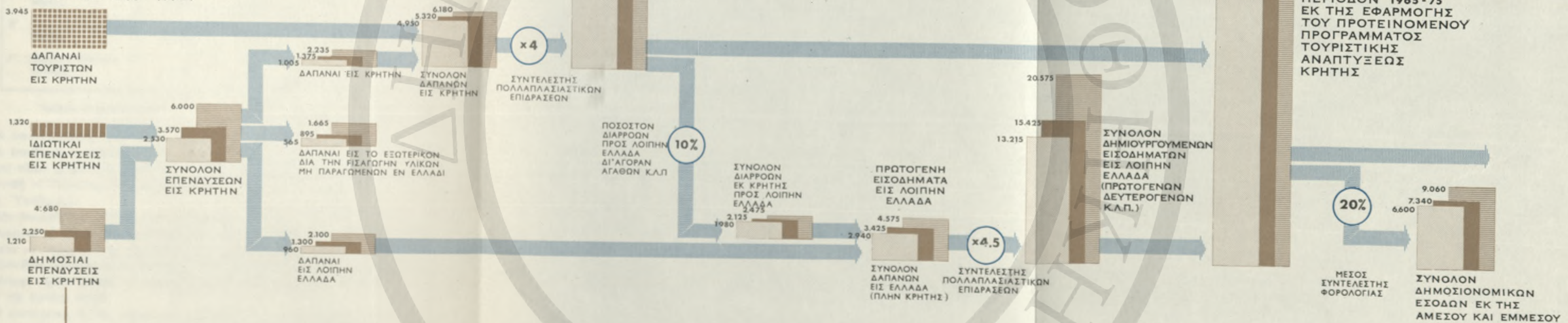
Ἀριθμοὶ στρογγυλεμένοι

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

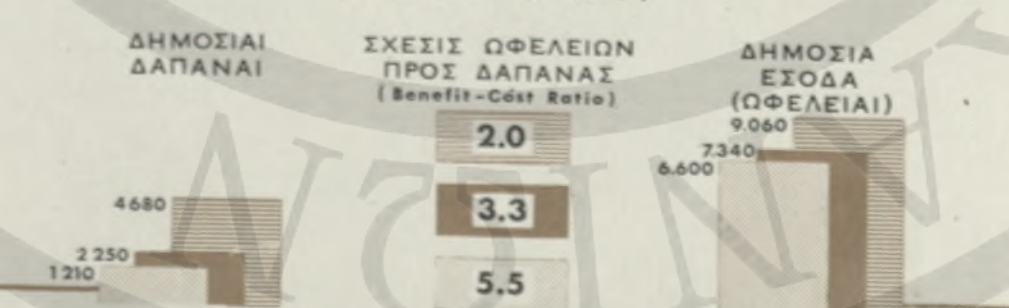
• ΣΥΝΟΛΟΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1966-1975 ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ - ΑΡΙΘΜΟΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΥΜΕΝΟΙ •

Α' ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Περιλαμβάνων 30% Δαπάνης Έργων Γενικής Υποδομής)
 Β' ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Άνευ της Δαπάνης Κατασκευής τών Έργων Γενικής Υποδομής)
 Γ' ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Περιλαμβάνων τό Σύνολον τής Δαπάνης Κατασκευής Έργων Γενικής Υποδομής)

ΔΑΠΑΝΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1966 - 1975)

ΣΧΕΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΑΣ (Benefit - Cost Ratio)

Πρὸς ὑπολογισμόν τῶν ὠφελειῶν τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης, θὰ πρέπει νὰ συγκριθῆ τὸ σύνολον τῶν ἀναμενόμενων φορολογικῶν ἐσόδων πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην δημοσίων ἐπενδύσεων (δαπανῶν). Οὕτω, αἱ τρεῖς περιπτώσεις δίδουν τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα :

ΠΙΝΑΞ. ΑΡ. 13-13. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΠΑΝΑΣ
(Benefit - Cost Ratio)

Ὑπολογισμὸς	Σύνολον Ἐσόδων (Ἐκατ. Δρχ.)	Σύνολον Δαπανῶν (Ἐκατ. Δρχ.)	Σχέσεις Ὠφελειῶν πρὸς Δαπάνας
Α'. (30% Κόστους Ὑποδομῆς).....	7.340	2.250	3.25
Β'. (Ἄνευ Κόστους Ὑποδομῆς).....	6.600	1.210	5.45
Γ'. (Σύνολον Κόστους Ὑποδομῆς).....	9.060	4.680	1:94

Ἄριθμοι στρογγυλεμένοι.

Οἱ ὑπολογισθέντες συντελεσταὶ ὠφελειῶν ὑποδηλοῦν ὅτι δι' ἐκάστην μονάδα ἐπενδυομένου κεφαλαίου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, τοῦτο θὰ εἰσπράττη τρεῖς καὶ πλέον χρηματικὰς μονάδας ὑπὸ μορφήν φορολογικῶν ἐσόδων (ἐὰν ἐπιβαρυνθῆ τὸ Προτεινόμενον Πρόγραμμα μετὰ ποσοστοῦ 30 % τοῦ κόστους Γενικῆς Ὑποδομῆς).

Ἐὰν θεωρηθῆ ὅτι τὰ Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς θὰ γίνουν οὕτως ἢ ἄλλως, καὶ ἐπομένως τὸ Προτεινόμενον Πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιβαρυνθῆ ἐκ τῶν δαπανῶν αὐτῶν, ὁ συντελεστὴς ὠφελειῶν εἶναι οὐσιωδῶς ὑψηλότερος καὶ δεικνύει ὅτι τὸ Δημόσιον θὰ εἰσπράξῃ πέντε καὶ ἡμίσειαν σχεδὸν φοράς τὸ ἐπενδυθησόμενον διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης ποσόν.

Ἡ σκοπιμότης δὲ τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης εἶναι καταφανὴς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι δύναται αὕτη νὰ ἀπορροφήσῃ ὀλόκληρον τὴν σχετικῶς μεγάλην δαπάνην διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς, δεδομένου ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν περίπτωσιν τὰ ἔσοδα τοῦ Δημοσίου θὰ εἶναι περίπου διπλάσια τῶν δαπανῶν αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι, καὶ ἐὰν ἀκόμη δὲν ὑφίστατο ἀνάγκη κατασκευῆς τῶν ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς καὶ διὰ τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου, ἡ κατασκευὴ τῶν

και μόνον δια την επιβοήθησιν τῆς προσπάθειας τουριστικῆς ἀναπτύξεως θὰ ἦτο ἀπολύτως δικαιολογημένη.

Πρέπει βεβαίως νὰ σημειωθῆ ἐπίσης ὅτι αἱ ὡς ἄνω ὑπολογιζόμεναι σχέσεις μεταξύ ὠφελειῶν καὶ ἐπενδύσεων τοῦ Δημοσίου, θὰ βελτιοῦνται συνεχῶς καὶ μετὰ τὸ ἔτος 1975, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ αὐξησις τῶν εισοδημάτων ἐκ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως θὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην ταχύτερα τῆς αὐξήσεως τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων.

13.05 ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΞΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ

Εἰς τὰ προηγούμενα τμήματα τοῦ παρόντος κεφαλαίου, αἱ διάφοροι ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης ὑπελογίσθησαν ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς τὸν χρόνον εἰς τὸν ὁποῖον ὑπολογίζεται ὅτι θὰ λάβουν χώραν. Ἡ ἀξία τῶν ἐπιβαρύνσεων καὶ τῶν διαφόρων δημοσίων ἐπενδύσεων ὑπελογίσθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἡ δὲ σύγκρισις τῶν ὠφελειῶν πρὸς τὰς δαπάνας ἐγένετο διὰ τῆς ἀπλῆς ἀθροίσεως τῶν ὠφελειῶν καὶ τῶν δαπανῶν ὁλοκλήρου τῆς περιόδου 1965–1975.

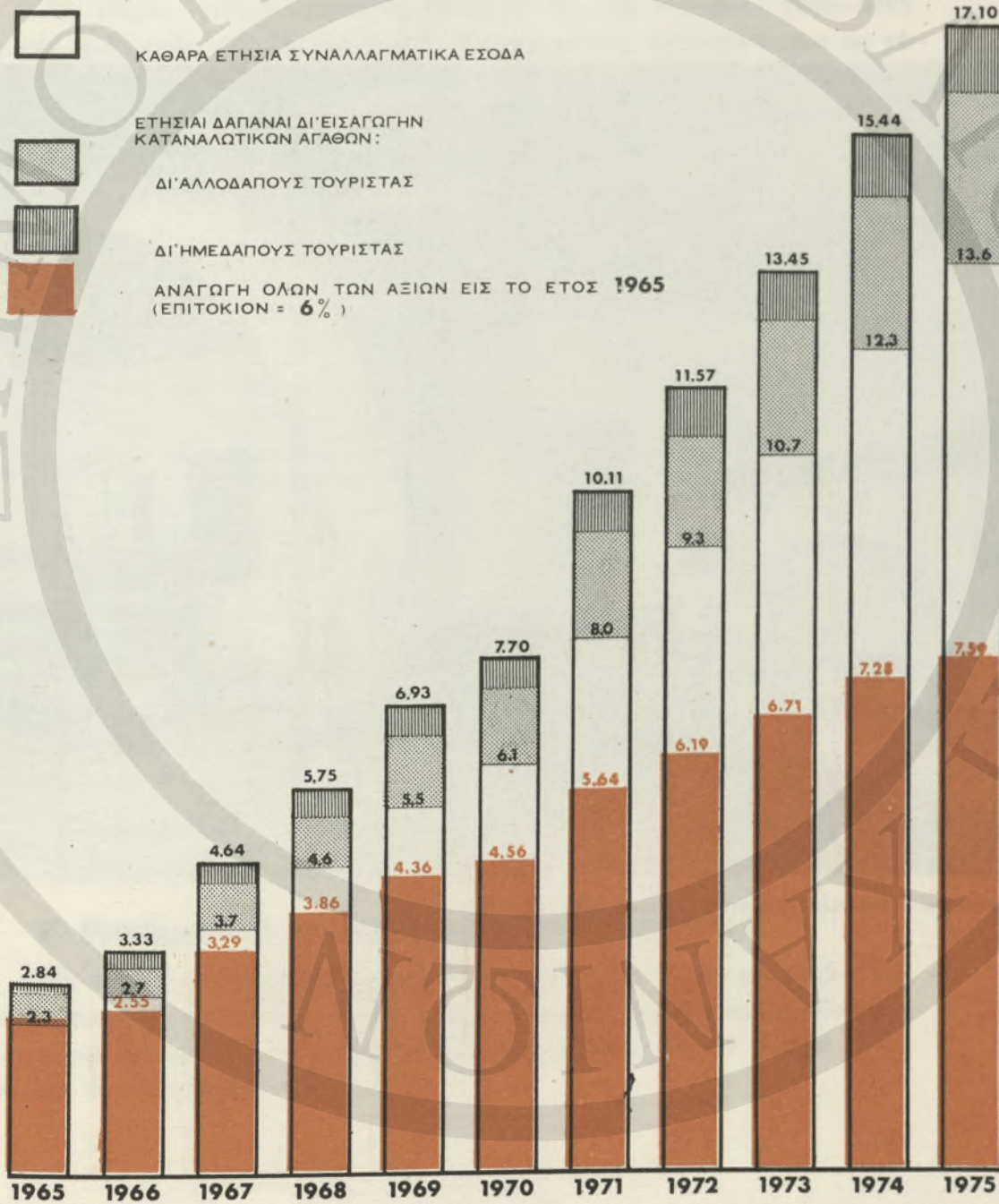
Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως ἡ χρονικὴ κατανομὴ τῶν ὠφελειῶν εἶναι ἀνομοιόμορφος, δεδομένου ὅτι αὐταὶ αὐξάνονται παραλλήλως πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως καὶ εἶναι ἐπομένως μεγαλύτεραι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν περιόδου. Ἀντιθέτως, ἡ χρονικὴ κλιμάκωσις τῶν ἐπενδύσεων, παρουσιάζει, λόγῳ τῆς ἀνάγκης κατασκευῆς ἀμέσως τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων ὑποδομῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς παρελεύσεως τουλάχιστον διετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως κατασκευῆς ἑνὸς ἔργου μέχρι τῆς ἐνάρξεως λειτουργίας αὐτοῦ ἀφ' ἑτέρου, ὑψηλοτέρας τὰς ἐπενδύσεις τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ὑπὸ μελέτην περιόδου.

Ἡ ἀνομοιογένεια αὕτη τῆς χρονικῆς κατανομῆς τῶν ὠφελειῶν καὶ δαπανῶν καθιστᾷ δύσκολον οἰανδήποτε σύγκρισιν μεταξύ των. Ἡ εὕρεσις ὅμως μιᾶς κοινῆς βάσεως ἐκτιμήσεως καὶ συγκρίσεως τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀναγωγῆς¹ τῆς ἀξίας ὅλων τῶν ἐκτιμωμένων ὠφελειῶν

¹ Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀναγωγῆς συνίσταται εἰς τὴν προεξόφλησιν μελλοντικῶν ἐσόδων (ἢ δαπανῶν) μὲ ἐτήσιον ἐπιτόκιον 6%. Οὕτω ἐὰν π.χ. τὰ καθαρὰ συναλλαγματικά ἐσοδα τοῦ ἔτους 1970 ὑπολογίζωνται εἰς 6.100.000 δολλάρια, ἡ ἀξία τοῦ ποσοῦ τούτου, κατὰ τὸ 1965, ἰσοῦται πρὸς 4.559.000 δολλάρια, διότι ποσὸν 4.559.000 δολλαρίων, κατατεθειμένον μὲ ἐπιτόκιον 6% ἑτησίως, θὰ ἀποφέρῃ ἀνατοκίζόμενον μέχρι τοῦ ἔτους 1970, 6.100.000 δολλάρια. Παρομοίως, ἐὰν ὑπολογίζεται π.χ. ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐντὸς τομέως τοῦ προτεινομένου Προγράμματος θὰ ἀπαιτηθῶν, τὸ ἔτος 1975, 100 ἑκατομμύρια δραχμαί, ἡ ἀξία αὐτῶν τὸ 1965 ἀντιστοιχεῖ εἰς 55.840.000 δρχ. Διότι 55.840.000 δραχμαί κατατεθειμέναι τὸ 1965 μὲ ἐτήσιον ἐπιτόκιον 6%, ἀνατοκίζόμεναι, ἕως τὸ 1975, θὰ ἔχουν αὐξηθῆ εἰς 100.000.000 δραχμάς.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ 1965-1975

(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ (ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ)

και τών προγραμματισθεισών επενδύσεων εις έτος «0»—ώς τοιοῦτον διά τήν προκειμένην περίπτωσηιν έπελέγη τὸ 1965, ὁπότε θά λάβη χώραν καί ἡ έναρξις τῆς εφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος. Εἰς τοὺς διαφόρους δὲ ὑπολογισμούς, χρησιμοποιεῖται κατωτέρω ὡς ἐπιτόκιον 6% ἐτησίως, δεδομένου ὅτι αἱ διάφοροι ἐκτιμήσεις ἀναφέρονται εἰς μακροπροθέσμους επενδύσεις καί ἐπιπτώσεις.

α. Συναλλαγματικαὶ Ἐπιπτώσεις :

Τὰ ἐτήσια καθαρὰ συναλλαγματικὰ ἔσοδα τῆς περιόδου 1965—1975 ἐκ τῆς εφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος, ὑπελογίσθησαν εἰς τὸ Κεφάλαιον 13.01, ἀναφέρονται δὲ ἀναλυτικῶς εἰς τὸν Πίνακα 13-5. Τὸ σύνολον τῆς ἀξίας αὐτῶν εἰς τὸ ἔτος 1965, ἀνέρχεται εἰς 52.000.000 δολλάρια, ὡς ἐμφαίνεται καί ἀναλυτικῶς δι' ἕκαστον ἔτος τῆς περιόδου 1965—1975 εἰς τὸ Διάγραμμα ἀρ. 11 καί εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα :

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-14. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΑΓΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1965 (εἰς δολλάρια)

Ἔτος	Καθαρὰ Συναλλαγματικὰ ἔσοδα Ἐτήσια Εἰσπράξεις (Πίναξ 13-5)	Συντελεστὴς Ἀναγωγῆς εἰς ἔτος 1965 $i = 6\%$	Ἄξια Καθαρῶν Συναλλαγματικῶν ἔσόδων, ἔτος 1965
1966	2.700.000	0.9430	2.546.000
1967	3.700.000	0.8900	3.293.000
1968	4.600.000	0.8396	3.862.000
1969	5.500.000	0.7921	4.357.000
1970	6.100.000	0.7473	4.559.000
1971	8.000.000	0.7050	5.640.000
1972	9.300.000	0.6651	6.186.000
1973	10.700.000	0.6274	6.713.000
1974	12.300.000	0.5919	7.280.000
1975	13.600.000	0.5584	7.594.000
Σύνολον 1965-75	76.500.000	8.3600	52.030.000

β. Εἰσοδηματικαὶ καὶ Δημοσιονομικαὶ Ἐπιπτώσεις :

Τὸ σύνολον τῶν δημιουργηθησομένων κατὰ τὴν περίοδον 1965—1975 εἰσοδημάτων, ἐκ τῶν δαπανῶν τῶν τουριστῶν καί ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν προτεινομένων ἔργων δεικνύεται, διὰ τὰς τρεῖς περιπτώσεις, εἰς τὸν Πίνακα 13-15 καί εἰς τὸ Διάγραμμα 12.

Ἡ ἀξία δὲ τοῦ συνόλου τῶν ὡς ἄνω εἰσοδημάτων τὸ 1965 θὰ ἀνέλθῃ εἰς **14.815**, 13.675 καὶ 17.565 ἑκατ. δρχ. διὰ τὰς τρεῖς ἐξεταζομένας περιπτώσεις ἀντιστοίχως.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-15. ΑΝΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟ 1965 ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙΣΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν)

ΕΤΟΣ	Σύνολον Δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην Εἰσοδημάτων			Συντελεστὴς Ἀναγωγῆς $i = 6\%$	Ἀξία τὸ 1965 τοῦ Συνόλου τῶν Δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην Εἰσοδημάτων		
	Ὑπολογισμὸς				Α'. Ὑπολ.	Β'. Ὑπολ.	Γ'. Ὑπολ.
	Α'. (30% Κόστος Ὑποδομῆς)	Β'. (ἄνευ Κόστους Ὑποδομῆς)	Γ'. (Σύνολον Κόστους Ὑποδομῆς)				
1966	1.184	940	1.724	0.9430	1.117	886	1.626
1967	1.380	1.136	1.920	0.8900	1.228	1.011	1.709
1968	1.548	1.304	2.088	0.8396	1.300	1.095	1.753
1969	1.732	1.548	2.100	0.7921	1.372	1.226	1.663
1970	1.820	1.716	2.112	0.7463	1.360	1.282	1.579
1971	2.172	2.068	2.464	0.7050	1.531	1.458	1.737
1972	2.452	2.348	2.744	0.6651	1.631	1.562	1.825
1973	2.684	2.600	2.880	0.6274	1.684	1.631	1.807
1974	3.016	2.928	3.208	0.5919	1.785	1.733	1.899
1975	3.292	3.208	3.488	0.5584	1.838	1.791	1.948
Σύνολ.	21.276	19.796	24.728		14.846	13.675	17.546
Σύνολ. ¹	21.275	19.795	24.725		14.845	13.675	17.545

¹ Ἀριθμοὶ στρογγυλεμένοι

Αἱ εἰσοδηματικαὶ ἐπιπτώσεις εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος εἰς Κρήτην παρουσιάζονται ὡς ἑξῆς :

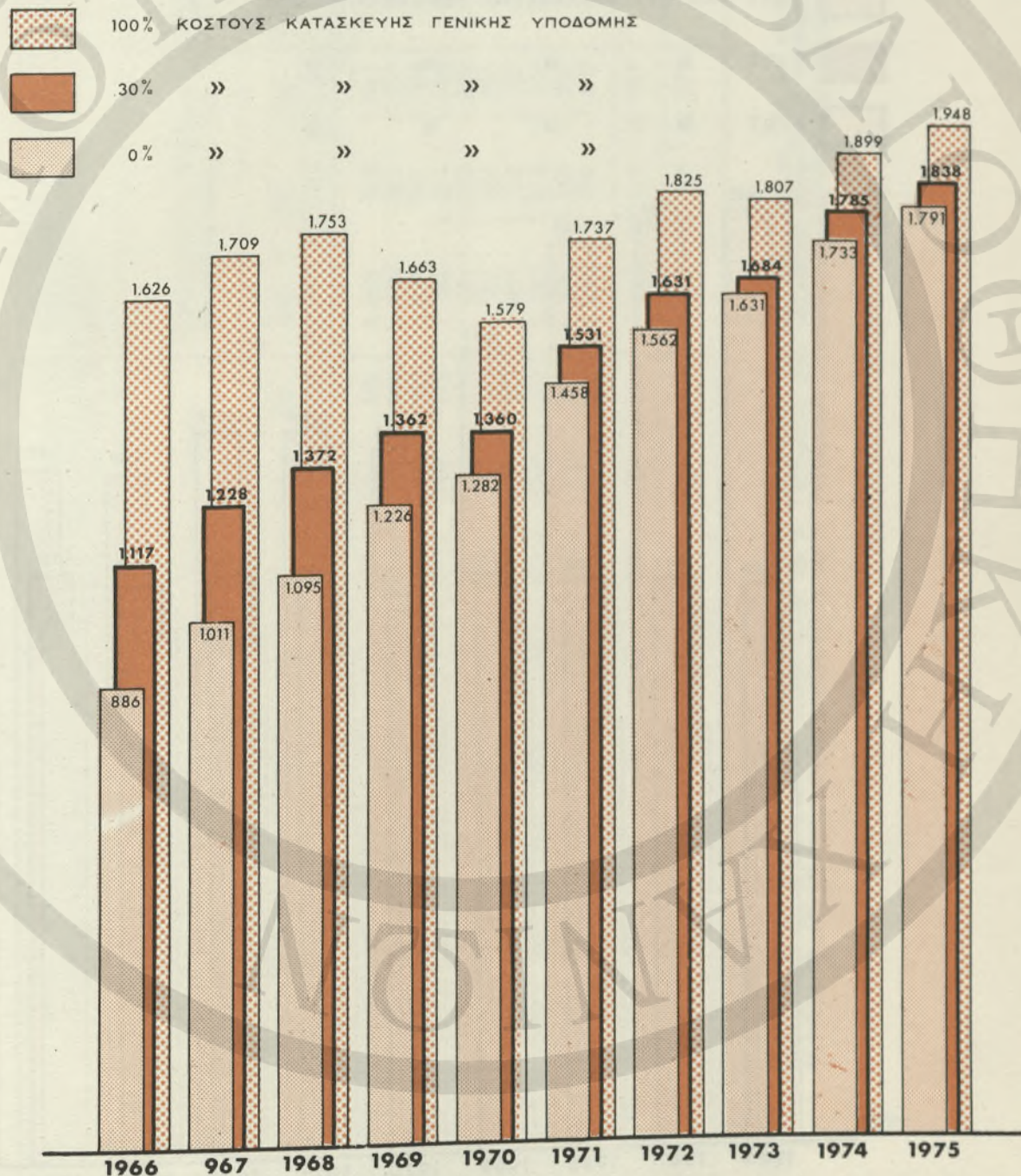
Ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν διαφόρων ἔργων (βλ. Πίνακα 13-8) θὰ πεισυνθῶν πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν ἐπενδύσεις τῆς τάξεως τῶν 1.300, 1.60 ἢ 2.100 ἑκατ. δραχμῶν διὰ μίαν ἑκάστην τῶν ἐξεταζομένων περιπτώσεων ἀντιστοίχως.

Τὸ ὕψος τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων ὁμως μεταβάλλεται, ὡς ἐλέχθη, ἀπὸ φάσεως εἰς φάσιν καὶ ἐπομένως ἡ χρονικὴ κλιμάκωσις αὐτῶν εἶναι ἀνομοιογενής. Εἰς τὸν Πίνακα 13-16 κατωτέρω, δεικνύεται τὸ ὕψος τῆς προβλεπομένης αὐτῆς διαρροῆς ἐτησίως πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν, ἐκ τῶν δαπανῶν εἰς τὴν Κρήτην διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προτεινομένων ἔργων.

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ 1965-1975

(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)

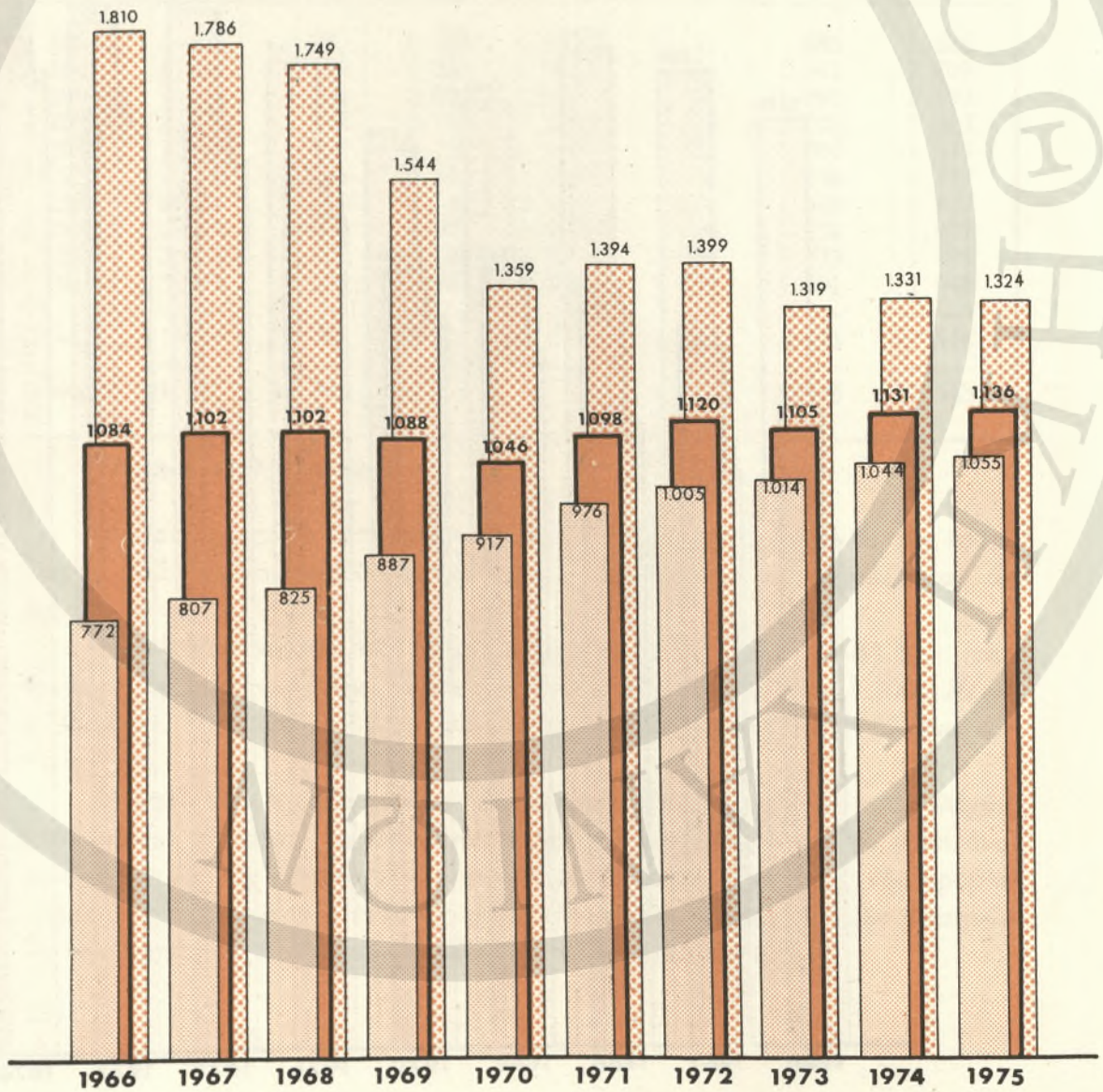
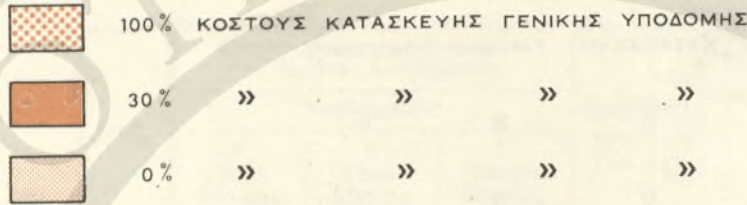
ΑΝΑΓΩΓΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1965

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ (ΠΛΗΝ ΚΡΗΤΗΣ)
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ
 ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ 1965-1975

(ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ)

ΑΝΑΓΩΓΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1965

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13—16 ΑΝΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟ 1965 ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙΣΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΠΛΗΡΗ ΚΡΗΤΗΣ) ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΤΟΝΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ (εις έκατομμύρια δραχμών).

ΕΤΟΣ	Προβλεπόμενη Διαφορά προς Λοιπή Χώραν						Σύνολον Διαφορής			Δημιουργούμενα Εισοδήματα (Σύνολον Διαφορής × 4.5)			Συντελεστής Αναγωγής $i=6\%$	Άξια κατά τὸ 1965 Σύνολον Δημιουργουμένων εις Λοιπήν Χώραν Εισοδημάτων		
	Δαπανών διά τήν κατασκευή τῶν ἔργων εἰς Κρήτην (Πίναξ 13-8)		Ποσοστὸ 10% τῶν Δημιουργουμένων εἰς Κρήτην Εισοδημάτων (Πίναξ 13-10)		Σύνολον Διαφορής			Δημιουργούμενα Εισοδήματα			(13)	(14)		(15)	(16)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)						(11)
1966	137	88	254	118	94	172	255	182	426	1.148	819	1.917	0.9430	1.083	772	1.808
1967	137	88	254	138	113	192	275	201	446	1.238	905	2.007	0.8900	1.102	305	1.786
1968	137	88	254	155	130	209	292	218	463	1.314	981	2.084	0.8396	1.103	824	1.750
1969	134	94	223	173	155	210	307	249	433	1.382	1.121	1.949	0.7921	1.095	888	1.544
1970	129	101	193	182	172	211	311	273	404	1.400	1.229	1.818	0.7473	1.046	918	1.359
1971	129	101	193	217	207	246	346	308	439	1.557	1.386	1.976	0.7050	1.098	977	1.393
1972	129	101	193	245	235	274	374	336	467	1.683	1.512	1.102	0.6651	1.119	1.006	1.398
1973	123	99	179	268	260	288	391	359	467	1.760	1.616	-2.102	0.6274	1.104	1.014	1.319
1974	123	99	179	301	293	321	424	392	500	1.908	1.764	2.250	0.5919	1.129	1.044	1.331
1975	123	99	178	329	321	349	452	420	527	2.034	1.890	2.372	0.5584	1.136	1.055	1.324
Σύνολον..	1.301	958	2.127	2.125	1.980	2.473	3.428	2.938	4.573	15.424	13.213	20.577	—	11.015	9.303	15.012
Σύνολον ¹ .	1.300	960	2.100	2.130	1.980	2.475	3.430	2.940	4.575	15.425	13.215	20.575	—	11.000	9.300	15.000

¹ Αριθμοὶ Στρογγυλευμένοι

Σημείωσις : Αἱ στήλαι (1), (4), (7), (10) καὶ (14) ἀναφέρονται εἰς τὸν Α' Ὑπολογισμὸν (συμπεριλαμβανομένου καὶ 30% τοῦ κόστους ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς).
 Αἱ στήλαι (2), (5), (8), (11) καὶ (15) ἀναφέρονται εἰς τὸν Β' Ὑπολογισμὸν (ἀνευ τοῦ κόστους ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς).
 Αἱ στήλαι (3), (6), (9), (12), καὶ (16) ἀναφέρονται εἰς τὸν Γ' Ὑπολογισμὸν (συμπεριλαμβανομένου ἀλοκλήρου τοῦ κόστους Γενικῆς Ὑποδομῆς).

Εἰς τὰ ὡς ἄνω ποσὰ δεόν νά συμπεριληφθοῦν ἐπίσης καί ἡ διαρροή πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν ποσοστοῦ 10 % τῶν δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην συνολικῶν εἰσοδημάτων.

Τὸ σύνολον τῶν ἐτησίων αὐτῶν διαρροῶν πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν — ἐκ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων εἰς Κρήτην καὶ ἐκ τῶν δημιουργουμένων εἰσοδημάτων εἰς τὴν νῆσον—δεικνύεται συνοπτικῶς εἰς τὸν ἄνωτέρω Πίνακα 13-16.

Αἱ διαρροαὶ αὐταὶ θὰ δημιουργήσουν εἰς τὴν Ἑλλάδα (πλὴν τῆς Κρήτης) ὑπολογιζομένης καὶ τῆς πολλαπλασιαστικῆς ἐπιδράσεως (4.5), ἐν συνόλῳ εἰσοδήματα τῆς τάξεως τῶν 15.425, 13.215 καὶ 20.575 ἑκατ. δρχ. διὰ τὰς τρεῖς ἐξεταζόμενας περιπτώσεις (βλ. Πίνακας 13-11 καὶ 13-16).

Ἡ ἀξία τῶν ὡς ἄνω εἰσοδημάτων τὸ 1965 δεικνύεται εἰς τὸν Πίνακα 13-16, θὰ ἀνέλθῃ δὲ διὰ τὰς τρεῖς περιπτώσεις εἰς 11.000, 9.300 καὶ 15.000 περίπου ἑκατ. δρχ. ἀντιστοίχως, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὸ Διάγραμμα 14.

Ἐπομένως, ἡ ἀξία τὸ 1965 τοῦ συνόλου τῶν δημιουργηθησομένων μεταξὺ τοῦ 1965 καὶ 1975 εἰσοδημάτων, τόσον εἰς τὴν Κρήτην, ὅσον καὶ εἰς τὴν λοιπὴν χώραν θὰ ἀνέλθῃ διὰ μίαν ἐκάστην τῶν ἐξεταζομένων περιπτώσεων εἰς 25.850, 23.000 καὶ 32.550 ἑκατομμύρια δραχμᾶς, τὰ ὅποια θὰ ἀποτελέσουν καὶ τὰ φορολογηθσόμενα εἰσοδήματα.

γ. Σχέσις Ὀφελειῶν Δημοσίου πρὸς Δαπάνας Δημοσίου :

Κατὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν περίοδον (1965-1975) τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος θὰ ἀνέλθῃ (βλ. Πίνακα 13-12) εἰς 2.250 ἑκατ. δρχ., 1.210 ἑκατ. δρχ. καὶ 4.680 ἑκατ. δρχ. διὰ τὰς τρεῖς ἐξεταζόμενας περιπτώσεις ἀντιστοίχως. Ἡ ἐτησία κατανομὴ τῶν δαπανῶν αὐτῶν δεικνύεται εἰς τὸν Πίνακα 13-17 κατωτέρω, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμφαίνεται ἐπίσης καὶ ἡ ἀναγωγή τῆς ἀξίας αὐτῶν κατὰ τὸ 1965.

Ἡ ἀξία ἐπομένως τὸ 1965 τοῦ συνόλου τῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης θὰ ἀνέλθῃ¹ εἰς 1.730 ἑκατ. δρχ., εἰς 920 ἑκατ. δρχ. καὶ εἰς 3.630 ἑκατ. δρχ. διὰ μίαν ἐκάστην τῶν ἐξεταζομένων περιπτώσεων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον τὰ φορολογητέα εἰσοδήματα (ἀξία των τὸ 1965), ὡς ἐλέχθη καὶ ἄνωτέρω, θὰ ἀνέλθουν εἰς 25.850 ἑκατ. δρχ., 23.000 ἑκατ. δρχ. καὶ 32.550 ἑκατ. δρχ. καὶ συνεπῶς ἡ ἀξία τὸ 1965 τῶν ἐσόδων τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς φορολογίας τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν² θὰ ἀνέλθῃ εἰς 5.170, 4.600 καὶ 6.510 ἑκατ. δρχ. διὰ τὰς τρεῖς περιπτώσεις ἀντιστοίχως.

¹ Ἀριθμοὶ στρογγυλευμένοι.

² Ὑπολογιζομένου συντελεστοῦ φορολογίας : 20 %

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-17. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΔΑΠΑΝΩΝ) ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΑΥΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ 1965 (εις εκατομμύρια δραχμών)

Έτος	Έτήσια Δαπάναι διά τήν Έφαρμογήν του Προτεινομένου Προγράμματος			Συντελεστής Αναγωγής $i = 6\%$	Άξια τό 1965 τών ετήσιων Δημοσίων Έπενδύσεων		
	Α' Υπολ.	Β' Υπολ.	Γ' Υπολ.		Α' Υπολ.	Β' Υπολ.	Γ' Υπολ.
1966	316	154	695	0.9430	298	145	655
1967	316	154	695	0.8900	281	137	619
1968	316	154	695	0.8396	265	129	584
1969	253	135	535	0.7921	200	107	424
1970	193	113	376	0.7473	144	84	281
1971	193	113	376	0.7050	136	80	265
1972	193	113	376	0.6651	128	75	250
1973	157	91	311	0.6274	98	57	195
1974	157	91	311	0.5919	93	54	184
1975	157	91	311	0.5584	88	51	174
Σύνολον...	2.251	1.209	4.681		1.731	919	3.631

Έπομένως ή πραγματική σχέση Ώφελειών Δημοσίου πρὸς Δημοσίας Δαπάνας διά μίαν έκάστην τῶν περιπτώσεων θά εἶναι ἐλαφρῶς διάφορος τῆς ὑπολογισθείσης εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ Διάγραμμα 14 καὶ τὸν Πίνακα 13-18 κατωτέρω.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-18. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΠΑΝΑΣ (Benefit-Cost Ratio) ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ - ΑΝΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟ 1965.
(εις εκατομμύρια δραχμών)

"Επιπτώσεις εκ τής 'Εφαρμογής του Προτεινομένου Προγράμματος	'Απόλυτοι 'Αξίαι			'Αναγωγή 'Αξιών εις τὸ ἔτος 1975		
	Α'. Υπολογ.	Β'. Υπολογ.	Γ'. Υπολογ.	Α'. Υπολογ.	Β'. Υπολογ.	Γ'. Υπολογ.
Κρήτη:						
(1) Δαπάναι Τουριστών.	3.945	3.945	3.945			
(2) Δαπάναι εις Κρήτην διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων.	1.375	1.005	2.235			
(3) Σύνολον Δαπανῶν εις Κρήτην.	5.320	4.950	6.180			
(4) Δημιουργούμενα Εισοδήματα.	21.275	19.795	-24.725	14.850	13.700	17.550
Ἑλλάς: (πλὴν Κρήτης)						
(5) Διαφορὰ 10 % εις Κρήτην πρὸς λοιπὴν Ἑλλάδα.	2.125	1.980	2.475			
(6) Δαπάναι εις λοιπὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων εις Κρήτην.	1.300	960	2.100			
(7) Σύνολον Δαπανῶν.	3.425	2.940	4.575			
(8) Δημιουργούμενα Εισοδήματα.	15.425	13.215	20.575	11.000	9.300	15.000
(9) Σύνολον Δημιουργουμένων Εισοδημάτων εις Κρήτην καὶ λοιπὴν Ἑλλάδα. (4) + (8).	36.700	33.010	45.300	25.850	23.000	32.550
(10) Ἔσοδα Δημοσίου ἐκ τῆς φορολογίας τῶν εισοδημάτων (20%).	7.340	6.600	9.060	5.170	4.600	6.510
(11) Δαπάναι Δημοσίου.	2.250	1.210	4.680	1.730	920	3.630
(12) Σχέσις Ὁφελειῶν πρὸς Δαπάνας (Benefit-Cost Ratio).	3.3	5.5	2.0	3.0	5.0	1.8

Ἀριθμοὶ στοργγυλεμένοι

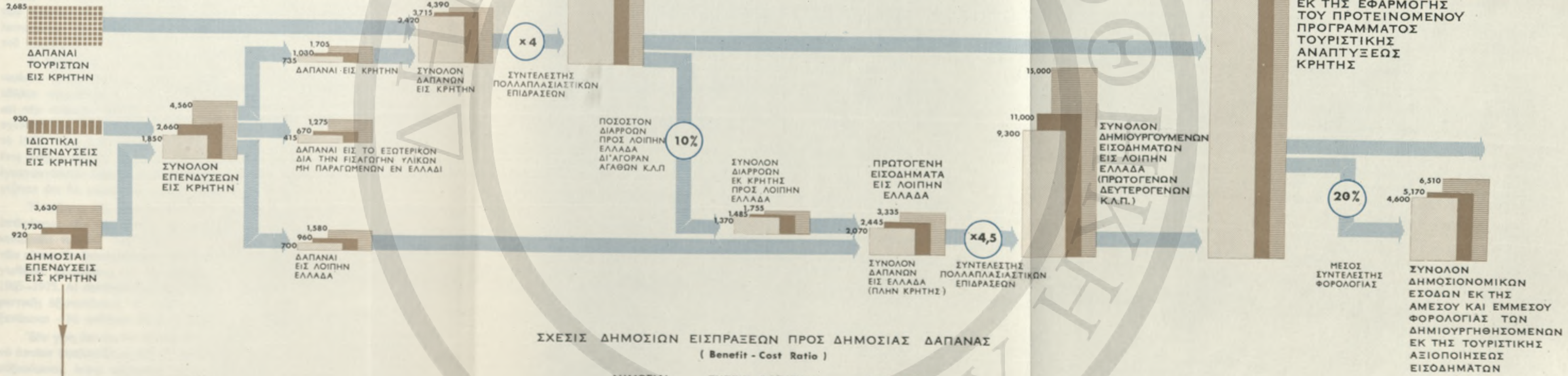
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

• ΣΥΝΟΛΟΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1966-1975 ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΡΑΧΜΩΝ - ΑΡΙΘΜΟΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΥΜΕΝΟΙ •

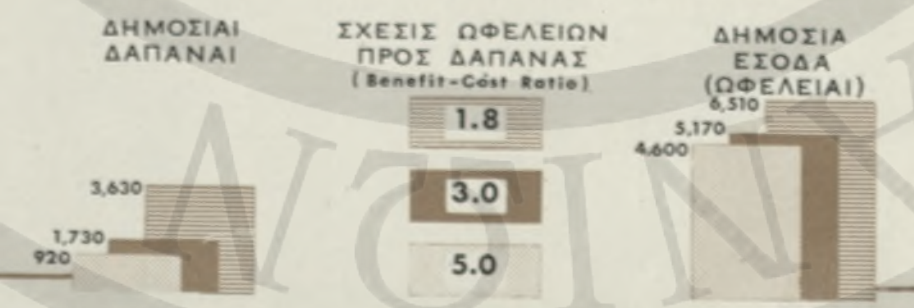
ΑΝΑΓΩΓΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΣ ΕΤΟΣ '0 (1966)

Α/ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Περιλαμβάνων 30% Δαπάνης Έργων Γενικής Υποδομής)
 Β/ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Άνευ της Δαπάνης Κατασκευής των Έργων Γενικής Υποδομής)
 Γ/ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Περιλαμβάνων τό Σύνολον της Δαπάνης Κατασκευής Έργων Γενικής Υποδομής)

ΔΑΠΑΝΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1966 - 1975)

ΣΧΕΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΑΣ (Benefit - Cost Ratio)

ΑΝΑΛΗΤΗ ΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ
ΕΠΙ ΕΤΟΥΣ 0/1993

Ούτω και εάν ακόμη ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὁ δεύτερος τρόπος ὑπολογισμοῦ—διὰ τῆς ἀναγωγῆς ὅλων τῶν ἀξιών εἰς τὸ 1965— ἡ σκοπιμότης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Προτεινομένου Προγράμματος εἶναι καὶ πάλιν καταφανής, δεδομένου ὅτι, ἀνεξαρτήτως ὅλων τῶν ἄλλων εὐνοϊκῶν ἐπιπτώσεων, τὸ Δημόσιον θὰ εἰσπράξῃ τὸ τριπλάσιον τῆς ἀρχικῆς ἐπενδύσεως. Ἀκόμη δὲ καὶ εάν ὑπολογισθῇ ὀλόκληρος ἡ ἀξία τῶν ἔργων ὑποδομῆς, τὸ Δημόσιον θὰ εἰσπράξῃ σχεδὸν τὸ διπλάσιον (1.80 φορές) τῶν κεφαλαίων τὰ ὅποια καλεῖται νὰ ἐπενδύσῃ.

13.06 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ

Αὐξήσις τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὴν Κρήτην, κατ' ἀκολουθίαν τῆς προτεινομένης τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως αὐτῆς, θὰ προέλθῃ : (α) ἐκ τῆς ἐκτέλεσεως τῶν προτεινομένων ἔργων ὑποδομῆς καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐγκαταστάσεων ἀμέσου ἐξυπηρητήσεως τῶν τουριστῶν, (β) ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ (γ) ἐκ τῶν ἐπιδράσεων τοῦ τουρισμοῦ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τομέων τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου.

Αἱ ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων ἀμέσου ἐξυπηρητήσεως τῶν τουριστῶν θὰ εἶναι μᾶλλον περιωρισμέναι. Διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεων τούτων καὶ τὴν παροχὴν πάσης φύσεως τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπελογίσθη (βλ. σχετικῶς Κεφ. 9.00) ὅτι θὰ ἀπασχολοῦνται 15.000 — 20.000 ἄτομα κατὰ τὸ 1975. Κατὰ πολὺ μικρότερος θὰ εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπαιτουμένων κατ' ἔτος ἀτόμων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προτεινομένων ἔργων ὑποδομῆς καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων ἀμέσου ἐξυπηρητήσεως τῶν τουριστῶν, ὁ ὁποῖος ὑπολογίζεται ὅτι θὰ κυμαίνεται μεταξὺ 5.000 καὶ 10.000.

Ἡ αὐξήσις τῆς ἀπασχολήσεως θὰ προέλθῃ κατὰ κύριον λόγον ἐκ τῶν ἐπιδράσεων τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου ἐπὶ τῶν λοιπῶν οἰκονομικῶν τομέων. Ἀφετηρίαν διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς συνολικῆς αὐξήσεως τῶν εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως δύνανται νὰ ἀποτελέσουν αἱ ἀνωτέρω ὑπολογισθεῖσαι ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς Κρήτης κατὰ τὴν περίοδον 1965—1975. Αἱ εἰσοδηματικαὶ ἐπιπτώσεις — ἀμεσοὶ καὶ ἔμμεσοι — ἐκ τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης ὑπελογίσθη ὅτι θὰ βαίνουν ταχέως αὐξανόμεναι — θὰ ἀνέλθουν δὲ εἰς 3.300 ἑκατ. δραχμῶν κατὰ τὸ 1975.

Ἐάν γίνῃ δεκτὸν ὅτι τὸ ἀνὰ ἀπασχολούμενον ἄτομον, ἐτήσιον εἰσόδημα—τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται διὰ τὸ 1965 περίξ τῶν 22.000 δραχμῶν—θὰ βαίῃ αὐξανόμενον, λόγῳ αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος, κατὰ ποσοστὸν 5% περίπου ἐτησίως — ὅπερ ἀποτελεῖ εὐλογον μᾶλλον ὑπόθεσιν — τότε ἡ ἀπασχόλησις, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ τουρισμοῦ, θὰ αὐξηθῇ ἀπὸ 15.000 ἄτομα

κατά τὸ 1965 εἰς 80.000 — 90.000 ἄτομα ¹ κατὰ τὸ 1975. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀπασχολήσεως κατ' ἔτος, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ τουρισμοῦ ἐμφαίνεται εἰς τὸν Πίνακα 13-19, καὶ εἰς τὸ Διάγραμμα ἀρ. 15.

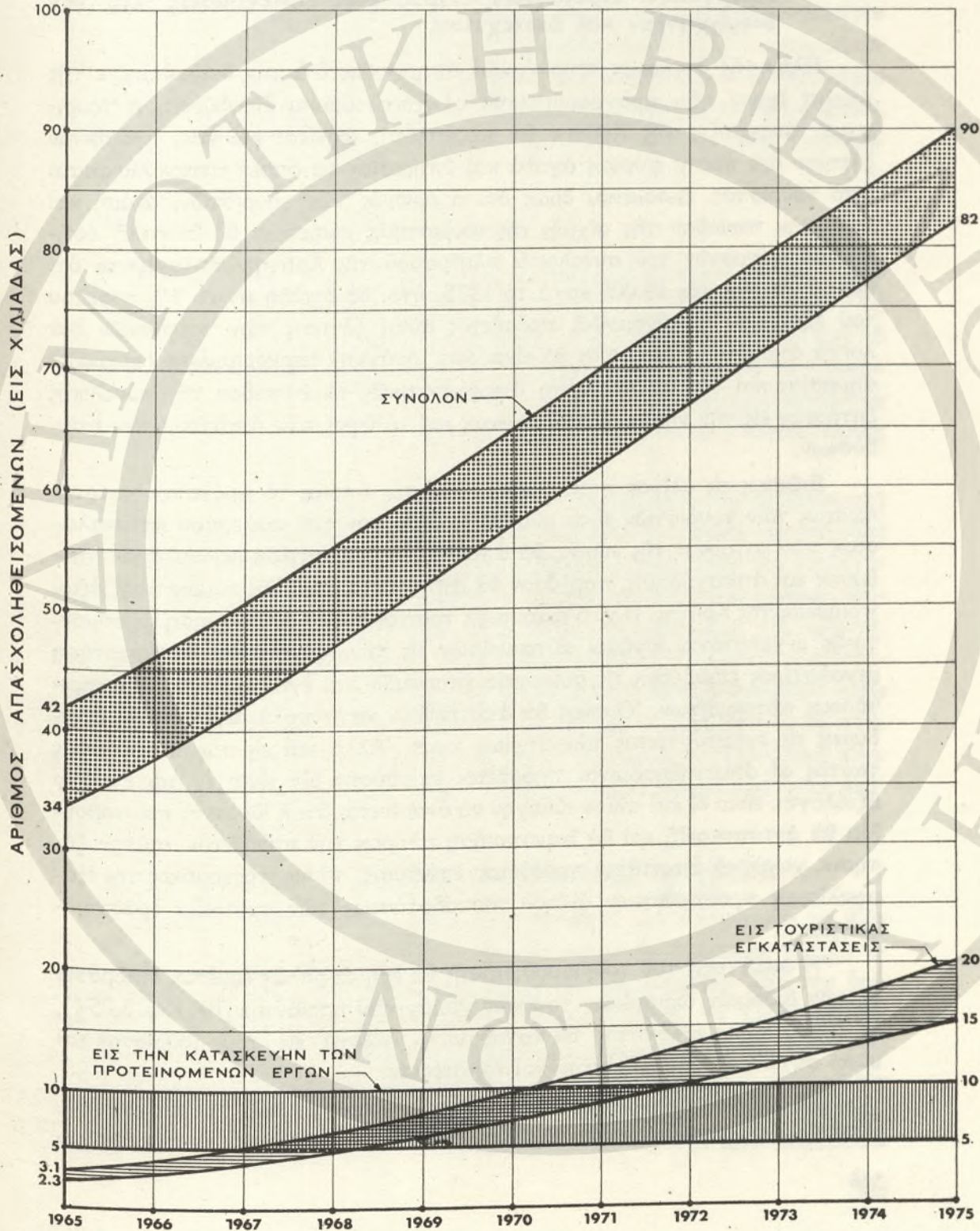
ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 13-19. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἔτος	Προβλεπόμενος Ἀριθμὸς Ἀπασχολουμένων	
1966	38.000	— 46.000
1967	42.000	— 50.000
1968	47.000	— 55.000
1969	52.000	— 60.000
1970	57.000	— 65.000
1971	62.000	— 70.000
1972	67.000	— 75.000
1973	72.000	— 80.000
1974	77.000	— 85.000
1975	82.000	— 90.000

Συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἐκτιμήσεις, αἱ εὐκαιρία ἀπασχολήσεως, συνεπεία τῆς προτεινομένης τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης, θὰ ὑπερπενταπλασιασθοῦν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1965 καὶ 1975. Ἡ αὐξήσις αὐτῆ τῶν εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως εἶναι σημαντικὴ. Ἡ ὑπολογιζομένη ἀπασχόλησις διὰ τὸ 1975, ὑπὸ τὴν ἀμεσον καὶ ἔμμεσον ἐπίδρασιν τοῦ τουρισμοῦ, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ 1/3 περίπου τοῦ ἐκτιμωμένου διὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Κρήτης εἶναι ἐπίσης σκόπιμος πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας καὶ ὑποαπασχολήσεως τῆς νήσου.

¹ Τὸ μέσον ἐτήσιον εἰσοδήματα ἀνὰ ἀπασχολούμενον ἄτομον ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἔχῃ ἀνέλθει ἕως τὸ 1975 εἰς 38.000 δρχ. Δεδομένου ὅτι τὰ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ δημιουργηθῆσόμενα εἰσοδήματα κατὰ τὸ 1975 θὰ ἔχουν ἀνέλθει εἰς περίπου 3.300 ἑκατ. δρχ. (Βλ. Πίνακα 13-10) τὸ σύνολο τῶν ἀπασχολουμένων λόγω τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως θὰ ἀνέλθῃ εἰς περίπου $3.300.000.000 : 38.000 = 88.000$ ἄτομα.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙΣΟΜΕΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ
(ΑΜΕΣΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΣ) ΕΚ ΤΗΣ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

13.07 Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

α. Επίδρασις τῆς Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως ἐπὶ τῆς Ζήτησεως Γεωργικῶν Προϊόντων - Πρόσθετοι Ἐπενδύσεις εἰς τὴν Βιομηχανίαν καὶ Βιοτεχνίαν.

Πλὴν τῆς ζήτησεως τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ὁποίας ἔχουν ἤδη προγραμματισθῆ αἱ ἀπαιτούμεναι ἐπενδύσεις, ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς Κρήτης θὰ προκαλέσῃ, ὡς εἶναι φυσικόν, πρόσθετον ζήτησιν διὰ πάσης φύσεως ἀγαθὰ καὶ ὑπηρεσίας τὰ ὅποια καταναλίσκονται ἀπὸ τουρίστας. Δεδομένου ὁμως ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν τουριστῶν, ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς αἰχμῆς τῆς τουριστικῆς κινήσεως, θὰ ἀποτελῆ ἀσημαντον ποσοστὸν τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης-ὑπολογίζεται ὅτι δὲν θὰ ὑπερβῆ τὰς 15.000 κατὰ τὸ 1975, ἤτοι θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ 3% περίπου τοῦ Κρητικοῦ πληθυσμοῦ-ἡ πρόσθετος αὕτη ζήτησις τῶν τουριστῶν διὰ λοιπὰ ἀγαθὰ καὶ ὑπηρεσίας θὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην περιορισμένης (ὀριακῶς) σημασίας καὶ δὲν θὰ ἐπηρεάσῃ ἀποφασιστικῶς τὸ ἐπίπεδον τῆς συνολικῆς ζήτησεως εἰς τὴν νῆσον, οὔτε ἐπομένως καὶ τὸ ὕψος τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων.

Βεβαίως εἰς ὀλίγας περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πρότυπον καταναλώσεως τῶν τουριστῶν εἶναι οὐσιωδῶς διάφορον τοῦ προτύπου καταναλώσεως τῶν κατοίκων τῆς νήσου, θὰ ἀπαιτηθοῦν σημαντικῶς μεγαλύτεραι ἐπενδύσεις καὶ ἀπασχόλησις, παρ' ὅσον θὰ ἀπητοῦντο ἄνευ τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης. Π.χ. ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ θὰ ὀδηγήσῃ εἰς σημαντικῶς μεγαλύτεραν κίνησιν αὐτοκινήτων εἰς τὴν Κρήτην καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ μεγαλύτερας ἐπενδύσεις εἰς συνεργεῖα ἐπισκευῶν καὶ ἐγκαταστάσεις ἐξυπηρέτησεως αὐτοκινήτων. Ὅμοίως θὰ ἀπαιτηθοῦν κατὰ πολὺ μεγαλύτεραι ἐπενδύσεις εἰς ἐγκαταστάσεις πλυντηρίων κ.ο.κ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας αἱ ἀπαιτηθῶσόμεναι πρόσθετοι ἐπενδύσεις δὲν εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ ἀξιόλογοι, εἶναι δὲ ἐπὶ πλέον εὐλογον νὰ ἀναμένεται ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία θὰ ἀνταποκριθῆ καὶ θὰ ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὴν πρόσθετον ταύτην ζήτησιν, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται πρόσθετος ἐπένδυσις, πλὴν ἐνδεχομένως τῆς ἐξασφαλίσεως προϋποθέσεων ἀνέτου πιστοδοτήσεως τῶν σχετικῶν δραστηριοτήτων.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ ἐπίσης θὰ ἔχῃ ἀσφαλῶς ἐμμέσως ἐπίδρασιν εἰς τὴν διάδοσιν ὠρισμένων τοπικῶν γεωργικῶν προϊόντων (βλ. Κεφ. 3.05 ζ), τὰ ὅποια λόγῳ ποιότητος θὰ καταστοῦν γνωστὰ εἰς τοὺς τουρίστας καὶ μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐσωτερικόν.

Ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς κατανομῆς τῶν δαπανῶν τῶν τουριστῶν (βλ. Πίνακα 13-6) προκύπτει ὅτι 32% τοῦ συνόλου κατευθύνεται εἰς τὴν ἀγορὰν

τροφής και ποτών. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι το σύνολον τών δαπανών τών τουριστών κατά τὸ ἔτος 1975 ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ εἶναι τῆς τάξεως τών 700 ἑκατομμυρίων, προκύπτει ὅτι περίπου 225 ἑκατ. δρχ. θὰ κατευθυνθοῦν εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν τῆς οἰκονομίας. Λόγω τών ἀπαιτήσεων τών τουριστῶν ποσοστὸν τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ θὰ διατεθῆ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀγαθῶν μὴ παραγομένων ἐν Κρήτῃ (Βλ. Πίνακα 13-3), τὸ καθαρὸν ὅμως ὑπόλοιπον θὰ εἶναι ἀξιόλογον καὶ θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ καταστημάτων, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τών ἀναγκῶν τών τουριστῶν ὡς ἀναφέρεται λεπτομερῶς εἰς τὸ Κεφάλαιον 9.02.

β. Ἀνάπτυξις τῆς Χειροτεχνίας:

Ὁ κλάδος αὐτὸς τῆς βιοτεχνίας-οἰκοτεχνίας θὰ ἐπηρεασθῆ περισσότερο παντὸς ἄλλου ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως εἰς Κρήτην. Ὡς ἀναφέρεται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸ Κεφάλαιον 9.07, ὑπολογίζεται ὅτι ἕως τὸ 1975 πλέον τών 4.000.000 δολλαρίων θὰ διατίθενται ἑτησίως ὑπὸ τών τουριστῶν διὰ τὴν ἀγορὰν διαφόρων βιοτεχνικῶν εἰδῶν, τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν ὁποίων θὰ ἀποτελεῖται ἐξ ἀντικειμένων χειροτεχνίας καὶ λαϊκῆς τέχνης (Βλ. ἐπίσης Κεφ. 3.05 β).

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χειροτεχνίας, ἵνα δυναθῆ αὕτη νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς ἀναμενομένην τουριστικὴν ζήτησιν θὰ ἀπαιτηθῆ κρατικὴ προσπάθεια ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῶν παραγομένων προϊόντων τῆς Κρητικῆς χειροτεχνίας. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ κλάδου τούτου, ἐπομένως, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀξιόλογον πηγὴν εἰσοδήματος. Ἡ κρατικὴ προσπάθεια εἰς τὸν τομέα τοῦτον θὰ πρέπει νὰ ἐκδηλωθῆ ἐπὶ ἐθνικοῦ ἐπιπέδου μέσῳ τοῦ Ὄργανισμοῦ Χειροτεχνίας. Ἡ ἀνάπτυξις καὶ τοῦ τομέως τούτου θὰ στηριχθῆ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, αἱ δὲ ἀπαιτούμεναι ἐπενδύσεις εἶναι ἐντελῶς περιωρισμένης σημασίας, διότι πρόκειται περὶ δραστηριότητος κατ' ἐξοχὴν ἐντάσεως ἐργασίας.

γ. Διεύρυνσις τῆς Ἀγορᾶς-Διαρθρωτικαὶ Μεταβολαί:

Σημαντικὴ αὐξησης τῆς παραγωγῆς ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν Κρήτην θὰ προέλθῃ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς δευτερογενοῦς αὐξήσεως τῆς ζήτησεως, κατ' ἀκολουθίαν τῆς γενικῆς αὐξήσεως τῶν εἰσοδημάτων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς προγραμματιζομένης τουριστικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ προβλεπομένη αὐξησης τοῦ συνολικοῦ καὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος (Βλ. Κεφ. 13.02) θὰ προκαλέσῃ αὐξησης τῆς συνολικῆς ζήτησεως ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν καὶ συγχρόνως μεταβολὴν τοῦ προτύπου καταναλώσεως. Ἀνάλογος δὲ θὰ ἀπαιτηθῆ προσαρμογὴ τῆς παραγωγῆς πρὸς τὸ ἀνώτερον ἐπίπεδον καὶ τὴν νέαν διάρθρωσιν

τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης. Οὕτω, ἡ βελτίωσις, τοῦ ἐπιπέδου διαβίωσης θὰ συνδυασθῆ με στροφήν τῆς καταναλώσεως πρὸς κτηνοτροφικά προϊόντα (καί θὰ δημιουργήσῃ εὐνοϊκὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς), ὡς καὶ πρὸς βιομηχανικά προϊόντα ἀνωτέρου καταναλωτικοῦ ἐπιπέδου (ὡς εἶναι τὰ διαρκῆ καταναλωτικά ἀγαθὰ) καὶ τὰς ὑπηρεσίας.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον τὴν βιομηχανίαν καὶ βιοτεχνίαν, ἡ αὔξησις τῶν εἰσοδημάτων θὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν παραγωγὴν εἰς τὴν Κρήτην πολλῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ παραχθοῦν σήμερον λόγῳ τοῦ μικροῦ μεγέθους τῆς ἀγορᾶς τῆς νήσου. Ἰδιαιτέραν ἀνάπτυξιν θὰ σημειώσουν οἱ κλάδοι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος (π.χ. Servicing Industries) ἢ τοῦ ὑψηλοῦ κόστους μεταφορᾶς τοῦ ἐτοίμου προϊόντος, παράγουν διὰ μίαν σχετικῶς περιωρισμένην ἀγοράν. Εἶναι πάντως ἐκτὸς τοῦ ἀντικειμένου τῆς παρούσης μελέτης ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τῆς μορφῆς βιομηχανικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης, ὡς καὶ τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπενδύσεων.

δ. Δημιουργία Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων :

Ἡ δημιουργία τουριστικῆς κινήσεως πρὸς τὴν νήσον θὰ δημιουργήσῃ τὴν ἀνάγκην πολλῶν νέων ἐπαγγελμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν ἄμεσον ἐξυπηρέτησιν τῶν τουριστῶν.

Κυρίως θὰ ἀπαιτηθῆ ἡ δημιουργία στελεχῶν διὰ τὰ ποικίλα τουριστικά ἐπαγγέλματα (βλ. λεπτομερῆ ἀνάλυσιν εἰς Κεφ. 9.09), τῶν ὁποίων ὑπάρχει παντελὴς σχεδὸν ἔλλειψις εἰς τὴν νήσον.

Ἐμμέσως θὰ δημιουργηθοῦν ἀνάγκαι καὶ εἰς ἄλλους κλάδους καὶ εἰδικώτερον εἰς ἐπαγγέλματα ἐξυπηρετοῦντα τὰς τουριστικὰς ἐπιχειρήσεις (συντήρησις, πλυντήρια, κ.λ.π.).

Ἡ γενικὴ ὁμως ἀνόδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου καὶ αἱ πρωτογενεῖς καὶ δευτερογενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου θὰ ἔχουν πολὺ σοβαρωτέραν ἐπίδρασιν εἰς μίαν γενικωτέραν ἀναδιάρθρωσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς κατανομῆς τῶν Κρητῶν. Ἡ λεπτομερὴς ὁμως διερεύνησις τῆς ἀναδιάρθρωσεως ταύτης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον τῆς παρούσης μελέτης.

**14.00 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΟΥ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

Αί προβλεπόμεναι εἰς τὸ Κεφάλαιον 12.00 τῆς Μελέτης ἀπαιτούμεναι ἐπενδύσεις διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης ὑπολογίζονται εἰς 2.528 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ ἀναφέρονται εἰς Ἐγκαταστάσεις Ἐξυπηρητήσεως Τουριστῶν (1.510 ἑκατ. δρχ.), εἰς δαπάνας διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δι' ἔργα ἀναδείξεως τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς Κρήτης (478 ἑκατ. δρχ.) καὶ εἰς Ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς (540 ἑκατ. δρχ.).

Πλην τῶν ἀνωτέρω ἔργων ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς Κρήτης θὰ ἐξαρτηθῆ καὶ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως σειρᾶς ἄλλων ἔργων γενικῆς ὑποδομῆς, ἡ κατασκευὴ τῶν ὁποίων εἶναι ἀπαραίτητος ὄχι μόνον διὰ τὸν τουρισμὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν γεωργικὴν, βιομηχανικὴν καὶ ἐν γένει οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου. Ἡ συνολικὴ δαπάνη δι' ἔργα γενικῆς ὑποδομῆς, ὑπελογίσθη διὰ τὴν περίοδον 1965—1975 εἰς 3.472 ἑκατ. δρχ. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου μόνον ἐν ποσοστὸν, ὑπολογισθὲν εἰς 30 % (1.042 ἑκατ. δρχ.), θὰ πρέπει νὰ βαρύνῃ τὸν τουρισμὸν. Τὸ ὑπόλοιπον δέον νὰ θεωρηθῆ ὅτι θὰ βαρύνῃ τοὺς λοιποὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας. Ἡ δὲ χρηματοδότησις τῶν ἐπενδύσεων γενικῆς ὑποδομῆς θὰ πρέπει νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν αὐτῶν πηγῶν ἐκ τῶν ὁποίων χρηματοδοτοῦνται αἱ ἐπενδύσεις εἰδικῆς ὑποδομῆς.

Ἡ κατανομὴ τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων εἰς ἰδιωτικὰς ἢ δημοσίας δεικνύεται εἰς τὸν Πίνακα 14-1 κατωτέρω.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 14-1. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (εἰς ἑκατομύρια δραχμῶν)

Εἶδος Ἔργου	Δημόσιαι Ἐπενδύσεις	Ἰδιωτικαὶ Ἐπενδύσεις	Σύνολον
1. Ἐγκαταστάσεις Ἐξυπηρέτησεως Τουριστῶν (Ξενοδοχεῖα - Ἑστιατόρια, Τουριστικὰ Συγκροτήματα, Περίπτερα, Πλάζ κλπ.)	191	1.319	1.510
2. Ὁργάνωσις Τουριστικῶν Ὑπηρεσιῶν...	263	—	263
3. Ἔργα Ἀναδείξεως Τουριστικοῦ Δυναμικοῦ.....	215	—	215
4. Ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς.....	540	—	540
5. Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς (Συμμετοχὴ Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀξιοπ. Κρήτης εἰς τὴν δαπάνην κατασκευῆς Ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς διὰ 30% τοῦ συνολικοῦ κόστους αὐτῶν).....	1.042	—	1.042
Σύνολον.....	2.251	1.319	3.570

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος (3.570.000.000 δρχ.), 63 % (ἤτοι 2.251.000.000 δρχ.) ἀναφέρονται εἰς δημοσίας ἐπενδύσεις καὶ 37 % (ἤτοι 1.319.000.000 δρχ.) εἰς ἰδιωτικὰς.

14.01 ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Αί δημόσιαι επενδύσεις είναι δυνατόν να διαιρεθούν εις τρεις βασικάς κατηγορίας ως κάτωθι :

1. **Επενδύσεις Τουριστικής Υποδομής :** Αύται περιλαμβάνουν τὸ κόστος κατασκευῆς τῶν ἔργων Εἰδικῆς Υποδομῆς, τὰς δαπάνας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς νήσου, ὡς καὶ τὴν δαπάνην διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ.

2. **Επενδύσεις (Δημόσιαι) διὰ τὴν κατασκευὴν Ἐγκαταστάσεων Ἐξυπηρέτησεως Τουριστῶν :** Αἱ επενδύσεις αὗται προορίζονται διὰ τὴν κατασκευὴν μικρῶν ἐγκαταστάσεων θεωρουμένων ἀπαραιτήτων ἀλλὰ ἔχουσῶν ἀμφίβολον ἀποδοτικότητα (ὡς π.χ. Τουριστικῶν Περιπτέρων, Ὀρεινῶν Καταφυγίων, Ὀδικῶν Σταθμῶν κ.λ.π.) καὶ διὰ τὰς ὁποίας πιθανῶς δὲν θὰ ἐνδιαφερθῆ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

3. **Δαπάναι Κατασκευῆς Ἔργων Γενικῆς Υποδομῆς :** Αὗται, ὅσον ἀφορᾷ τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως, περιλαμβάνουν μόνον ποσοστὸν 30 % τοῦ συνολικοῦ κόστους κατασκευῆς τῶν ἔργων Γενικῆς Υποδομῆς, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐλέχθη, τὰ ἔργα αὐτὰ ἐξυπηρετοῦν καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας.

α. Ἔργα Τουριστικῆς Υποδομῆς :

Ἡ κατασκευὴ τῶν προτεινομένων ἔργων τουριστικῆς ὑποδομῆς, συνολικοῦ προβλεπομένου ὕψους 1.018 ἑκατ. δρχ., ἀνήκει εἰς τὴν κρατικὴν ἀρμοδιότητα, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῶν. Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων τῆς κατηγορίας ταύτης ἀπαιτοῦνται σημαντικὰ κεφάλαια, ἡ ἀπόδοσις τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῆ μὲ τὰ συνήθη ἰδιωτικοοικονομικὰ κριτήρια ἀποδόσεως τῶν επενδύσεων, ἐφ' ὅσον αἱ ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν ὠφέλεια εἶναι ἔμμεσοι. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἔργων, τῶν ὁποίων ἡ ἰδιωτικὴ ἀποδοτικότης εἶναι λίαν χαμηλὴ ἢ καὶ ἀνύπαρκτος, ἐνῶ ἡ κοινωνικὴ παραγωγικότης αὐτῶν εἶναι ὑψηλὴ, δεδομένου ὅτι ἡ κατασκευὴ των ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν καὶ γενικώτερον τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης. Ἐφ' ὅσον δὲ αἱ ὠφέλεια εἶναι ἔμμεσοι, αὗται διαχέονται εὐρύτατα καὶ δὲν εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, δυνατὴ, εἰς τὰς πλείστας τούλαχιστον περιπτώσεις, ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν ὠφελουμένων ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων τῆς κατηγορίας ταύτης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀπαιτηθησομένου κεφαλαίου.

Υπό τας άνωτέρω συνθήκας, ή χρηματοδότησις τών έν λόγω έργων είναι σκόπιμον νά προέλθη έκ τών πιστώσεων του προγράμματος κρατικών επενδύσεων. Οι πόροι του προγράμματος τούτου προέρχονται έκ τής κρατικής άποταμιεύσεως (περιλαμβανομένων και τών έσόδων έκ κρατικών επενδύσεων), έκ του έσωτερικού και του έξωτερικού κρατικού δανεισμού και έκ τής δωρεάν παρεχομένης βοήθειας έκ του έξωτερικού.

Ειδικώς διά την χρηματοδότησιν έργων τοιαύτης μορφής, είναι δυνατή και ή σύναψις μακροπροθέσμων χαμηλοτόκων δανείων, τών όνομαζομένων «Δανείων Άναπτύξεως», έκ διεθνών πιστωτικών ίδρυμάτων, ώς είναι ή Διεθνής Τράπεζα, ή Εύρωπαϊκή Τράπεζα Έπενδύσεων, ή U.S.A.I.D. και άλλα, υπό την προϋπόθεσιν, ότι θα είναι δυνατή ή επιβεβαίωσις, δι' ύπευθύνου οικονομοτεχνικής μελέτης (ώς ή παρούσα τοιαύτη), ότι ή παροχή ενός τοιούτου δανείου θα συντελέση άφ' ενός εις την οικονομικήν ανάπτυξιν τής περιοχής και άφ' έτέρου ότι τά δημοσιονομικά ή άλλα όφέλη έκ τής ώς άνω ανάπτυξεως θα έπιτρέψουν την έξυτηρέτησιν του συναφθησομένου δανείου.

Έπίσης, δέν δύναται νά άναμένεται ή αύτοεξυτηρέτησις του απαιτούμενου κεφαλαίου διά τά έργα τουριστικής ύποδομής, ήτοι διά τής άπ' εύθείας επιβαρύνσεως τών έξ αύτών ώφελουμένων. Η έξυτηρέτησις του κεφαλαίου θα προέλθη έκ τής αύξήσεως τών κρατικών έσόδων έκ τής φορολογίας, κατ' άκολουθίαν τής άναμενομένης αύξήσεως του Έθνικού εισοδήματος έκ τής τουριστικής άξιοποίησεως τής Κρήτης. Εις τό Κεφάλαιον 13.00 ύπελογίσθη αύξησις τών φορολογικών έσόδων του Δημοσίου κατά την περίοδον 1965—1975 υπό την επίδρασιν τής προβλεπομένης τουριστικής ανάπτυξεως τής Κρήτης, εις περίπου 7.000 έκατ. δραχμών, ήτοι πενταπλασία και πλέον τών απαιτούμενων κατά την ίδίαν περίοδον κεφαλαίων διά την πραγματοποίησιν τών προτεινομένων έργων τουριστικής ύποδομής.

Έφ' όσον δέ ληφθή ύπ' όψιν και ποσοστόν 30 % του συνόλου τής απαιτούμενης δαπάνης δι' έργα γενικής ύποδομής, τό όποιον ύπελογίσθη ότι άντιστοιχεί και πρέπει νά επιβαρύνη τό πρόγραμμα τουριστικής άξιοποίησεως τής Κρήτης, ή σχέσις τών εκτιμωμένων προσθέτων φορολογικών έσόδων τής περιόδου 1965—1975 προς τό σύνολον τών αναλογουσών εις τόν τουρισμόν δαπανών ύποδομής (άθροισμα δαπανών τουριστικής ύποδομής και ποσοστού 30 % τών δαπανών γενικής ύποδομής) άνέρχεται εις 3.25¹. Έπομένως και πάλιν τό Κράτος θα πραγματοποιήση έσοδα έκ τής φορολογίας πλέον ή έπαρκή διά νά άποσβέση τά απαιτούμενα κεφάλαια δι' έν γένει έργα

¹ Έφ' όσον ύπολογισθοῦν αι ώφέλεια και δαπάναι διά τής άναγωγής αύτών τών άξιών εις τό 1965.

υποδομής. Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ σχέσις τῶν προσθέτων φορολογικῶν ἐσόδων τοῦ δημοσίου ἐκ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης πρὸς τὰς δαπάνας ὑποδομῆς εἶναι κατὰ πολὺ εὐνοϊκωτέρα τῆς ἐκτιμωμένης με βάσιν τὰ ἔσοδα τῆς χρονικῆς περιόδου μέχρι τοῦ 1975. Τοῦτο δὲ διότι τὰ περισσότερα ἔργα τουριστικῆς ὑποδομῆς θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ παρέχουν ὑπηρεσίας ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν καὶ μετὰ τὸ 1975, τῆς διαρκείας βεβαίως ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς φύσεως ἐκάστης κατηγορίας τῶν προτεινομένων ἔργων.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προτεινομένου προγράμματος θὰ ἔχη ὡς φυσικὸν ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν μιᾶς ὑπεραξίας τῶν περιοχῶν, εἰς τὰς ὁποίας θὰ δημιουργηθοῦν αἱ διάφοροι τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις. Δεδομένου ὅτι ἡ ἀνοδος αὕτη τῆς ἀξίας τῶν ὡς ἄνω περιοχῶν θὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως, δικαιολογεῖ ἀπολύτως τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς σχετικῆς φορολογίας, τὸ προῖόν τῆς ὁποίας ὁμως δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἐκτιμηθῇ ἀκριβῶς.

β. Ἔργα Ἐξυπηρέτησεως Τουριστῶν :

Αἱ περισσότεραι τῶν ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρέτησεως τουριστῶν (ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια κλπ.) ἀνήκουν εἰς τὸν τομέα τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ θὰ τὰς κατασκευάσουν καὶ θὰ τὰς ἐκμεταλλευθοῦν ἰδιῶται.

Τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης περιλαμβάνει ἓν πλήρες σύστημα ἐγκαταστάσεων. Ὁρισμένοι ἐξ αὐτῶν, εἴτε λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι εὐρίσκονται εἰς ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα εἴτε ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, προβλέπεται ὅτι θὰ ἔχουν παθητικὴν λειτουργίαν καὶ δὲν θὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ προσέλκυσις ἰδιωτικῶν κεφαλαίων διὰ τὴν κατασκευὴν των.

Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν περιλαμβάνονται αἱ ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως τῆς ἐνδοχώρας (Περίπτερα, Σπίτια τοῦ Χωριοῦ, Ξενῶνες Μονῶν, Ὀρεινὰ Καταφύγια κ.λ.π.), τὰ τουριστικὰ περίπτερα, οἱ ἀμφιθεατρικοὶ χώροι, αἴθουσαι καὶ ἐγκαταστάσεις σπόρ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν ὀργανωμένων ἀμμωδῶν παραλιῶν, οἱ σταθμοὶ ἐξυπηρέτησεως πλωτῶν μέσων καὶ θαλαμηγῶν, οἱ ὀδικοὶ σταθμοί, τὸ δίκτυον διαθέσεως τῶν προϊόντων τῆς νήσου καὶ ἡ προβλεπομένη δαπάνη διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἔργων αὐτῶν.

Τὸ συνολικὸν ὕψος τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 191.000.000 δρχ. Ἡ ἐπένδυσις αὕτη θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ὅσαι δὲ ἐκ τῶν μονάδων θὰ ἀποκτήσουν ἐνδεχομένως δυνατότητα αὐτοδυνάμου λειτουργίας (ἄνευ ἐπιχορηγήσεων), θὰ πρέπει νὰ ἐκποιοῦνται.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἡ λειτουργία των (δι' αὐτεπιστάσεως) θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναληφθῇ εἴτε ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, εἴτε ὑπὸ τῆς προτεινομένης, εἰς τὸ ἐπόμενο κεφάλαιον, εἰδικῆς διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης ἀνωνύμου ἐταιρίας.

γ. Έργα Γενικής Υποδομής :

Η χρηματοδότηση του προγράμματος κατασκευής των έργων Γενικής Υποδομής θα πρέπει να γίνει εκ των πιστώσεων του προγράμματος κρατικών επενδύσεων, ως επίσης και δια της συνάψεως μακροπροθέσμων χαμηλοτόκων δανείων «Αναπτύξεως» εκ διεθνών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το σύνολο των απαιτούμενων δια την κατασκευή των Έργων Γενικής Υποδομής επενδύσεων υπολογίζεται εις 3.472.000.000 δρχ. Τα έργα αυτά εξυπηρετούν όμως, ως έλεχθη, όλους τους τομείς της οικονομίας της νήσου, έχουν δε και κοινωνική σκοπιμότητα. Διά τον λόγον τουτον το πρόγραμμα τουριστικής αναπτύξεως της νήσου δέν πρέπει να επιβαρυνθῆ με τὸ σύνολο του απαιτούμενου ποσοῦ, ἀλλὰ μόνον δια ποσοστοῦ 30 % τῶν συνολικῶν δαπανῶν δια την κατασκευήν τῶν ἔργων αὐτῶν, ἤτοι με ποσὸν ἀνερχόμενον εις 1.042.000.000 δρχ.

Ἡ σχέσης ὠφελειῶν πρὸς δαπάνας, ὡς ἐλέχθη, εἶναι κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῆς μονάδος, συμπεριλαμβανομένης εις τὰς δαπάνας καὶ τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ προτεινομένου προγράμματος μετὰ ποσοστοῦ 30 % τοῦ κόστους κατασκευῆς τῶν ἔργων Γενικῆς Υποδομῆς.

Ἡ αὐξησης ἐπομένως τῶν δημοσίων ἐσόδων ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ προτεινομένου προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως Κρήτης εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐπιτρέπει τὴν ἐξυπηρέτησιν οἰουδήποτε μακροπροθέσμου δανείου ἢ προγράμματος χρηματοδοτήσεως.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 14-2. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (Εἰς Ἑκατομμύρια Δραχμῶν)

Εἶδος Ἐπενδύσεων	I Φάσις (3.5 ἔτη)	II Φάσις (3.5 ἔτη)	III Φάσις (3 ἔτη)	Σύνολον (10 ἔτη)
1. Έργα Τουριστικῆς Υποδομῆς. ¹	456,6	332,7	228,7	1.018,0
2. Έγκαταστάσεις Έξυπηρετήσεως Τουριστῶν	82,6	64,1	44,3	191,0
3. Σύνολον	539,2	396,8	273,0	1.209,0
4. Έργα Γενικῆς Υποδομῆς (30% συνολικῆς δαπάνης.).....	568,3	275,6	197,7	1.041,6
5. Δημόσιαι Ἐπενδύσεις	1.107,5	672,4	470,7	2.250,6
Γενικὸν Σύνολον.				
6. Ἐτήσιαι Δαπάναι	316,0	193,0	157,0	

¹ Ὀργάνωσις Τουριστικῶν Ὑπηρεσιῶν, Έργα Ἀναδείξεως Τουριστικοῦ Δυναμικοῦ καὶ Έργα Εἰδικῆς Υποδομῆς.

Αί εκ 2.251 εκατ. δρχ. προβλεπόμεναι δημόσιαι επενδύσεις κατά την περίοδον 1965—1975 κατανέμονται εις τὰς τρεῖς φάσεις τοῦ προτεινομένου προγράμματος ὡς ἄνω.

Ἐάν ὑποθεθῆ ὅτι διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ προγράμματος συνομολογηθῆ μακροπρόθεσμον δάνειον, μὲ ἐτήσιον ἐπιτόκιον 6 %, τὸ σύνολον τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὸ τέλος τῆς τρίτης φάσεως ποσοῦ (ὑπολογιζομένων τῶν τοκοχρεωλυσίων) θὰ ἀνέλθῃ εἰς 3.103 εκατ. δρχ. ὡς δεικνύεται ἀναλυτικῶς εἰς τὸν κάτωθι Πίνακα.

ΠΙΝΑΞ ΑΡ. 14-3. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ἔτος	ῥγος Ἐτησίων Ἐπενδύσεων	Ἀριθμὸς Ἐτῶν ἕως τέλος 3ης Φάσεως	Συντελεστὴς Ἀνατοκισμοῦ	Ὀφειλόμενον Ποσόν
1966	316	9	1.689	533,7
1967	316	8	1.594	503,7
1968	316	7	1.504	475,3
1969	253	6	1.419	359,0
1970	193	5	1.338	258,2
1971	193	4	1.262	243,6
1972	193	3	1.191	229,9
1973	157	2	1.124	176,5
1974	157	1	1.060	166,4
1975	157	0	1.000	157,0
Σύνολον..	2.251,	—	1.33	3.103,3.

Ἐπομένως, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν τόκων (ἐπιτόκιον 6 %), τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων δημοσίων επενδύσεων θὰ ἀνέλθῃ— ἐντὸς τῆς περιόδου 1965—1975 — εἰς περίπου 3.100 εκατ. δρχ., ἐφ' ὅσον αἱ ἀναλήψεις τῶν ἀπαιτουμένων, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προτεινομένων ἔργων, ποσῶν ἀκολουθήσουν τὴν προβλεπομένην εἰς τὸν Πίνακα 14-3 σειράν.

Μία ἰσόποσος κατανομή τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ ἐντὸς τῆς ὑπὸ μελέτην περιόδου, θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δαπάνην ἐτησίως ποσοῦ ἴσου πρὸς $(0,07587) \times (3.100) = 235,2$ εκατ. δρχ.

Παραλλήλως ἡ ἰσόποσος κατανομή, κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον, τῶν δημοσιονομικῶν ἐσόδων τοῦ δημοσίου ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 702 περίπου εκατ. δραχμάς¹, ἤτοι εἰς ποσὸν σχεδὸν τριπλάσιον τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ προτεινομένου προγράμματος.

¹ Ἡ ἀξία τὸ 1965 ὄλων τῶν ὑπολογιζομένων δημοσιονομικῶν ἐσόδων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 5.165 εκατ. δρχ. (Κεφ. 13.05γ—Πίναξ 13-18).

Ἡ ἰσόποσος κατανομή αὐτῶν εἰς τὴν δεκαετίαν 1965—1975 ($i=6\%$) θὰ ἰσοῦται πρὸς $5.165 \times (0,13587) = 701,8$ εκατ. δρχ. ἐτησίως.

14.02 ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ—ΕΡΓΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ- ΡΙΣΤΩΝ

Αί ιδιωτικαί επενδύσεις, προβλεπομένου ύψους 1.319.000.000 δρχ., περιλαμβάνουν τήν κατασκευήν διαφόρων εγκαταστάσεων εξυπηρέτησεως τουριστών και αναφέρονται τόσον εις άμέσους επενδύσεις ιδιωτικών κεφαλαίων όσον και εις δανειοδοτήσεις επιχειρηματιών υπό διαφόρων έθνικών πιστωτικών οργανισμών (ΕΤΒΑ, Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων, Τράπεζαι, κ.λ.π.).

Τά έργα εξυπηρέτησεως τουριστών ανήκουν, ώς έλέχθη, κυρίως εις τήν άρμοδιότητα τής ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ή όποία είναι σκόπιμον νά κινητοποιηθῆ εις τήν εύρύτεραν δυνατήν έκτασιν. Τό Κράτος θά πρέπει νά περιορίση εις τό έλάχιστον τήν κατασκευαστικήν αύτου δραστηριότητα εις τόν τομέα τών εγκαταστάσεων αύτων, έν πάση δέ περιπτώσει ν' άποφύγη κατά τό δυνατόν τήν ανάληψιν τής άπ' εύθείας έκμεταλλεύσεως τοιαύτης φύσεως εγκαταστάσεων. Τοῦτο σημαίνει, ότι και εις όσας περιπτώσεις κριθῆ άναγκαία ή σκόπιμος ή κατασκευή υπό του Κράτους—μέσω του ΕΟΤ ή τής προτεινομένης εταιρίας τουριστικής άξιοποίησεως τής Κρήτης — ξενοδοχειακών ή άλλων εγκαταστάσεων άμέσου εξυπηρέτησεως τών τουριστών, ή έκμετάλλευσις θά πρέπει νά άνατεθῆ, τό ταχύτερον δυνατόν, διά μισθώσεως, εις τήν ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν. Περαιτέρω, τελική επιδίωξις θά πρέπει νά είναι ή μεταβίβασις τής ιδιοκτησίας τών εγκαταστάσεων αύτων, δι' έκποιήσεως, εις ιδιωτικάς χείρας, εύθύς ώς δημιουργηθοῦν εύνοϊκαί πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις μέ τήν βαθμιαίαν τουριστικήν ανάπτυξιν τής Κρήτης.

Ὡς άνεφέρθη προηγουμένως, έκ τής ύπολογισθείσης συνολικής δαπάνης 1.510 έκατομμυρίων δραχμῶν κατά τήν περίοδον 1965—1975 διά τήν κατασκευήν τών προτεινομένων εγκαταστάσεων άμέσου εξυπηρέτησεως τουριστών, ποσόν 191 έκατ. δρχ. άφορᾷ έργα ¹, τά όποία είναι, ώς έκ τής φύσεως αύτων, χαμηλῆς ή μηδαμινῆς άποδοτικότητος. Διά τήν κατασκευήν τών εγκαταστάσεων αύτων άποκλείεται ή δυνατότης προσελκύσεως ιδιωτικών κεφαλαίων, και έπομένως, κατ' άνάγκην, τά έργα ταῦτα θά πρέπει νά έκτελεστοῦν διά τής διαθέσεως πιστώσεων έκ του προγράμματος κρατικών επενδύσεων (Βλ. Κεφ. 14.01 β).

Τό μεγαλύτερον όμως ποσόν — ήτοι 1.319 έκατ. δρχ.— έκ τών απαιτούμενων κεφαλαίων διά τήν πραγματοποίησιν τών επενδύσεων τής έξεταζομένης κατηγορίας άφορᾷ έργα ίκανοποιητικῆς άποδοτικότητος, εις τρόπον ώστε νά καθίσταται κατ' άρχήν δυνατή ή προσέλκυσις ιδιωτικού κεφαλαίου διά τήν πραγματοποίησιν των.

¹ Περίπτερα, Καταφύγια, Ξενώνες, Σπίτια του Χωριού, Ὁργανωμένα Πλάζ, Σταθμοί Ἐξυπηρέτησεως Θαλαμηγών, Ὀδικοί Σταθμοί κλπ.

Ὡς ἀνεφέρθη λεπτομερῶς καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον 7.08, ὁ τρόπος προγραμματισμοῦ τῆς δυναμικότητος τῶν ἐγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως ἐγένετο ὥστε ἀφ' ἑνὸς νὰ ἰκανοποιῆται ἡ ζήτησις τῆς περιόδου αἰχμῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐξασφαλίζεται ταύτοχρόνως μία μέση πληρότης διὰ τὴν περίοδον λειτουργίας τῶν ἐγκαταστάσεων τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζῃ ἀποδοτικὴν λειτουργίαν τῶν ξενοδοχείων.

14.03 ΚΙΝΗΤΡΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΙΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία θὰ ἐκδηλώσῃ διστακτικότητα διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐκτελέσεως ὠρισμένων ἐκ τῶν προτεινομένων ἔργων, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης. Ὁ χαμηλὸς βαθμὸς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας περιοχὰς τῆς χώρας, ἡ ἀνεπάρκεια τῆς ὑφισταμένης ὑποδομῆς καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἀπαιτούμενων ἐξωτερικῶν οἰκονομιῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἐπιτυχοῦς δραστηριότητος ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῶν σοβαρὰ ἐμπόδια εἰς τὴν προσέλκυσιν ἰδιωτικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ κεφαλαίων δι' ἐπενδύσεις εἰς ἐγκαταστάσεις ἀμέσου ἐξυπηρητήσεως τῶν τουριστῶν, τοῦλάχιστον κατὰ τὰ ἀμέσως προσεχῆ ἔτη.

α. Φορολογικαὶ καὶ Πιστωτικαὶ Διευκολύνσεις :

Τὸ Κράτος θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν διστακτικότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ οὐσιαστικὴν συμμετοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν προτεινομένων εἰς τὴν παρούσαν ἐκθεσιν ἐγκαταστάσεων ἀμέσου ἐξυπηρητήσεως τῶν τουριστῶν, διὰ τῆς παροχῆς φορολογικῶν, πιστωτικῶν ἢ ἄλλης φύσεως κινήτρων. Τὰ ἤδη ἐν ἰσχύϊ φορολογικὰ κίνητρα θὰ ἦτο ἐνδεχομένως σκόπιμον νὰ ἐνισχυθῶν διὰ τῆς καθιερώσεως φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ εἰσοδήματος (π.χ. κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη λειτουργίας) τῶν πραγματοποιουμένων νέων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων. Ἐτι ἀποτελεσματικώτερον μέσον θὰ ἦτο ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους κατὰ ἓν ὠρισμένον ποσοστὸν εἰς τὴν ἀρχικὴν δαπάνην κατασκευῆς τῶν πραγματοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐξασφαλισθῇ τραπεζικὴ χρηματοδότησις ὑψηλοῦ ποσοστοῦ τῶν ἀπαιτούμενων, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων, δαπανῶν καὶ δὴ ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους ἐπιτοκίου (οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ 5 % ἑτησίως συμπεριλαμβανομένων καὶ ὄλων τῶν ἐπιβαρύνσεων) καὶ χρονικῆς διάρκειας (τοῦλάχιστον 15 ἕως 20 ἔτη) τοῦ δανείου. Ὡς πρὸς τὸ ποσοστὸν τῆς δαπάνης, ἡ ὁποία θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ καλύπτεται διὰ τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως,

τοῦτο προτείνεται νὰ ἀυξηθῆ εἰς 60—65 % τούλάχιστον ¹. Ἐξ ἄλλου, εὐνοϊκοὶ ὄροι δανεισμοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθοῦν ἀπὸ τοὺς κρατικούς εἰδικούς πιστωτικούς ὀργανισμούς καὶ κυρίως ὑπὸ τῆς E.T.B.A. καὶ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων. Οἱ ὄροι δανεισμοῦ εἶναι ἰδιαίτερας σημασίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς ξενοδοχεῖα καὶ συναφεῖς ἐγκαταστάσεις, δεδομένου τοῦ ὑψηλοῦ κεφαλαιακοῦ συντελεστοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης δεσμεύσεως ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν μεγάλων κεφαλαίων, εἰς ἐπενδύσεις βραδείας κατὰ κανόνα ἀποδόσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ τῆς παροχῆς δανείων διὰ ξενοδοχειακὰς ἐγκαταστάσεις ὑπὸ τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν ἢ ἄλλων ἰδιωτικῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιμετωπισθῆ ἢ ἐπιδόσεις τοῦ ἐπιτοκίου, πρὸς ἐπιβάρυνσιν τῶν δανειζομένων ἰδιωτῶν δι' ἐπιτοκίου ἀναλόγου πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐπενδύσεων.

β. Ἐταιρίαι Ἀναπτύξεως Εὐρείας Συμμετοχῆς :

Ἡ προσπάθεια προσελκύσεως ἰδιωτικῶν κεφαλαίων πρὸς τὴν Κρήτην δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισθῆ μόνον εἰς τοὺς μεγάλους κεφαλαιούχους τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἱ ὅποιοι διὰ τῶν ἰδίων τῶν δυνάμεων δύνανται νὰ πραγματοποιήσουν τὰς ἀπαιτουμένας ἐπενδύσεις.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆ ὅτι μέγα ποσοστὸν τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν περισσοτέρων ἐπιχειρήσεων τῆς Ἀμερικῆς καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης προέρχεται ἀπὸ μικροκεφαλαιούχους, οἱ ὅποιοι ἀγοράζοντες μικρὸν ἀριθμὸν μετοχῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν ἀποτελοῦν, λόγω τοῦ πλήθους αὐτῶν, πηγὴν ἀντλήσεως ἀξιολόγων κεφαλαίων.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ Ἀνώνυμοι Ἐταιρίαι, λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι συνήθως ἐλέγχονται ἀπὸ ἓνα πρόσωπον ἢ μίαν οἰκογένειαν, δὲν ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς μικροκεφαλαιούχους.

Εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην, ὑπάρχει πλῆθος ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπενδύσουν τὰς ἀποταμιεύσεις των εἰς παραγωγικὰ ἔργα, ἐφ' ὅσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δημιουργηθοῦν αἱ κατάλληλοι προϋποθέσεις ἐξασφαλίσεως, τόσον τοῦ κεφαλαίου, ὅσον καὶ ἐνὸς κέρδους ἢ τόκου.

¹ Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι, εἰς τὴν Σαρδηνίαν, ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐδημιούργησεν ἰδιαίτερον φορέα διὰ τὴν χρηματοδότησιν βιομηχανικῶν καὶ τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων (Credito Industriale Sardo) ὁ ὅποιος, προκειμένου περὶ ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων, χρηματοδοτεῖ ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας διὰ μακροπροθέσμων (20 ἐτῶν), χαμηλοτόκων (3% ἐτησίως) δανείων, τὰ ὅποια καλύπτουν ποσοστὸν ἕως 80% τῶν προβλεπομένων δαπανῶν (οἰκόπεδον, κτίρια, ἐπιπλά καὶ ἐξοπλισμός), ἐφ' ὅσον αἱ ξενοδοχειακαὶ αὗται μονάδες ἀνεγείρονται βάσει τοῦ Γενικοῦ Προγράμματος Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως τῆς νήσου.

Διὰ νὰ καταστή ἡ δυνατὴ ἢ προσέλκυσις τῶν ἀτόμων αὐτῶν καὶ ἡ παραγωγικὴ χρησιμοποίησις τῆς ὑφισταμένης αὐτῆς πηγῆς κεφαλαίων (τὰ ὁποῖα συνήθως κατευθύνονται πρὸς ἀγορὰν διαμερισμάτων εἰς τὴν περιοχὴν πρωτευούσης), κρίνεται σκόπιμος ἡ δημιουργία τοῦ θεσμοῦ τῆς «Ἐταιρίας Ἀναπτύξεως» (Development Company), ἡ ὁποία ἐφ' ὅσον πληροῖ ὠρισμένας προϋποθέσεις θὰ ἔχη ἀντίστοιχα προνόμια. Συγκεκριμένως μία ἔταιρία, διὰ νὰ θεωρηθῇ «Ἐταιρία Ἀναπτύξεως» θὰ πρέπει :

1. Σκοπὸς αὐτῆς νὰ εἶναι ἡ ἀξιοποίησις καὶ ἐκτέλεσις ἔργου τοῦ προτεινομένου προγράμματος (τουριστικῆς, βιομηχανικῆς ἢ γεωργικῆς ἀναπτύξεως).

2. Τὸ κεφάλαιον τῆς ἔταιρίας νὰ προέρχεται ἀπὸ τὴν πώλησιν ὀνομαστικῶν μετοχῶν, οὐδὲν δὲ πρόσωπον ἢ οἰκογένεια νὰ δύναται νὰ κατέχη πλέον τοῦ 5 % τοῦ συνόλου τῶν μετοχῶν.

Τὸ δημόσιον, χαρακτηρίζον μίαν ἔταιρίαν ὡς «Ἐταιρίαν Ἀναπτύξεως», θὰ πρέπει νὰ παρέχη εἰς αὐτὴν ὠρισμένα προνόμια ἢ κίνητρα, τὰ σημαντικώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ κάτωθι :

- α. Ἀπαλλαγὴ τοῦ μερίσματος τῶν μετοχῶν παντὸς φόρου ἢ ἐτέρας ἐπιβαρύνσεως κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν.
- β. Ἀπαλλοτριώσεις ὑπὲρ τῆς ἔταιρίας τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀνεγερσιν τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων, ἐκτάσεων.
- γ. Παροχὴ εἰς τὴν ἔταιρίαν τοῦ δικαιώματος ἐκδόσεως ὁμολογιακοῦ δανείου με ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, καὶ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ τῶν μερισμάτων.

Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι μία «Ἐταιρία Ἀναπτύξεως», θὰ δύναται ἐπίσης νὰ λαμβάνη τὰς αὐτὰς πιστωτικὰς διευκολύνσεις καὶ χρηματοδότησιν γενικῶς ὑπὸ τῆς E.T.B.A., ἢ ἄλλων ἐθνικῶν ἢ διεθνῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους (ποσοστὸν συνόλου δαπανῶν, ἐπιτοκίων καὶ διάρκειαν δανείου) ὑπὸ τοὺς ὁποίους θὰ χορηγοῦνται τοιοῦτου εἴδους δάνεια πρὸς ἰδιώτας κεφαλαιούχους.

Εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ προτεινόμενον πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργον πρόκειται νὰ γίνῃ ἐπὶ ἐκτάσεως ἀνηκούσης εἰς τὸ Δημόσιον θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Δημοσίου διὰ τοῦ EOT εἰς τὴν Ἐταιρίαν Ἀναπτύξεως, διὰ ποσοστοῦ ἀντιστοίχου πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς παραχωρουμένης ἐκτάσεως.

Ἡ διαμόρφωσις τοιούτων ἔταιριῶν ἐπιτρέπει διαφόρους παραλλαγὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ δυνατότης ἐκδόσεως ὁμολογιακῶν δανείων, προνομιούχων μετοχῶν κ.λ.π.

Ἡ ἐκδοσις ὑπὸ τῆς «Ἐταιρίας» ὁμολογιακοῦ δανείου, παραλλήλως πρὸς τὴν κάλυψιν τοῦ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου παρέχει διάφορα πλεονεκτήματα, διαδικαστικῆς κυρίως φύσεως, καὶ διευκολύνει τὴν παροχὴν κινήτρων καὶ προνομίων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

Ἐάν ἐξετασθῆ χάριν παραδείγματος ἡ περίπτωσης Ἑταιρίας Ἀναπτύξεως με σκοπὸν τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου ἀξίας 160.000.000 δρχ. αἱ παρουσιαζόμεναι δυνατότητες εἶναι αἱ ἑξῆς :

1. Κάλυψις τοῦ ἡμίσεος (80.000.000 δρχ.) διὰ συνάψεως δανείου ἐξ ἑνὸς ἑλληνικοῦ ἢ διεθνοῦς πιστωτικῷ ὀργανισμοῦ καὶ

2. Κάλυψις τοῦ ὑπολοίπου εἴτε ἐξ ὀλοκλήρου διὰ τῆς διαθέσεως μετοχῶν (π.χ. 80.000 μετοχαὶ τῶν 1.000 δρχ.), εἴτε διὰ τῆς διαθέσεως μετοχῶν διὰ 10 % τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ (8.000 μετοχαὶ τῶν 1.000 δρχ.) καὶ ὁμολογιακοῦ δανείου (72.000 ὁμολογίαι τῶν 1000 δρχ.) διὰ τὰ ὑπόλοιπα.

Εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν εἰς μικροκεφαλαιοῦχος διαθέτων 80.000 δρχ. θὰ ἀγοράσῃ 80 μετοχὰς τῶν 1.000 δρχ. (καὶ θὰ διαθέτῃ 1/1.000 τοῦ ἐξ 80.000.000 δρχ. μετοχικοῦ κεφαλαίου), εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν θὰ ἀγοράσῃ 8 μετοχὰς τῶν 1.000 δρχ. (καὶ θὰ εἶναι καὶ πάλιν κάτοχος 1/1.000 τοῦ ἐξ 80.000.000 δρχ. μετοχικοῦ κεφαλαίου) καὶ 72 ὁμολογιῶν τῶν 1.000 δρχ. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις θὰ ληφθῆ τὸ αὐτὸ μέροςμα ἐκ τῶν κερδῶν τῆς Ἑταιρίας, εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περίπτωσιν ὁ κεφαλαιοῦχος θὰ ἔχη καὶ τὴν πρόσθετον ἐξασφάλισιν διὰ 90 % τοῦ ἐπενδυθέντος κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁμολογίας.

γ. Μικταὶ Ἑταιρίαι :

Μικταὶ Ἑταιρίαι – αἱ ὁποῖαι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ χαρακτηρισθοῦν ἐνδεχομένως καὶ «Ἑταιρίαι Ἀναπτύξεως» – εἶναι αἱ ἑταιρίαι εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχει τὸ Δημόσιον, ὁ Ε.Ο.Τ., ἡ προτεινομένη ἑταιρία τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως Κρήτης, Δήμοι ἢ Κοινότητες καὶ ἰδιῶται.

Αἱ μικταὶ ἑταιρίαι εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχουν οἱ Δήμοι ἢ Κοινότητες μιᾶς περιοχῆς ἔχουν τὸ διπλοῦν πλεονέκτημα ὅτι αὐξάνουν τὰ ἔσοδα τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ δημιουργοῦν τοπικὸν ἐνδιαφέρον πρὸς τὴν ξενοδοχειακὴν ἐπιχείρησιν ἀφ' ἑτέρου. Ἐπιτυχῆς παράδειγμα τοιαύτης μικτῆς ἑταιρίας εἰς Κρήτην εἶναι ἡ Α.Ε. Ξενοδοχειακῶν Ἐπιχειρήσεων Ἁγίου Νικολάου (ἰδιοκτῆτρια τῶν ἐγκαταστάσεων Μίνος Beach), εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχει ὁ Δήμος Ἁγίου Νικολάου με ποσοστὸν 30 %.

Τὴν δημιουργίαν Μικτῶν Ἑταιριῶν δύναται νὰ διευκολύνῃ τὸ Δημόσιον, διὰ τοῦ ΕΟΤ, ἢ διὰ τῆς προτεινομένης Ἑταιρίας Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης με συμμετοχὴν εἰς αὐτάς, ἀλλὰ ταυτόχρονον παροχὴν δυνατοῦτος εἰς τὸν ἐπιχειρηματίαν ἢ ἐπιχειρηματίας ἐξαγορᾶς τοῦ μεριδίου τοῦ δημοσίου ἐντὸς π.χ. μιᾶς δεκαετίας.

δ. Χρηματοδότησις τῆς Ἀγορᾶς τῶν Ἀπαιτουμένων Ἐκτάσεων :

Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Κρήτης προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν τῶν ἀπαραιτήτων ἐκτάσεων διὰ τὴν ἀνάγερσιν τῶν προτεινομένων ἐγκαταστά-

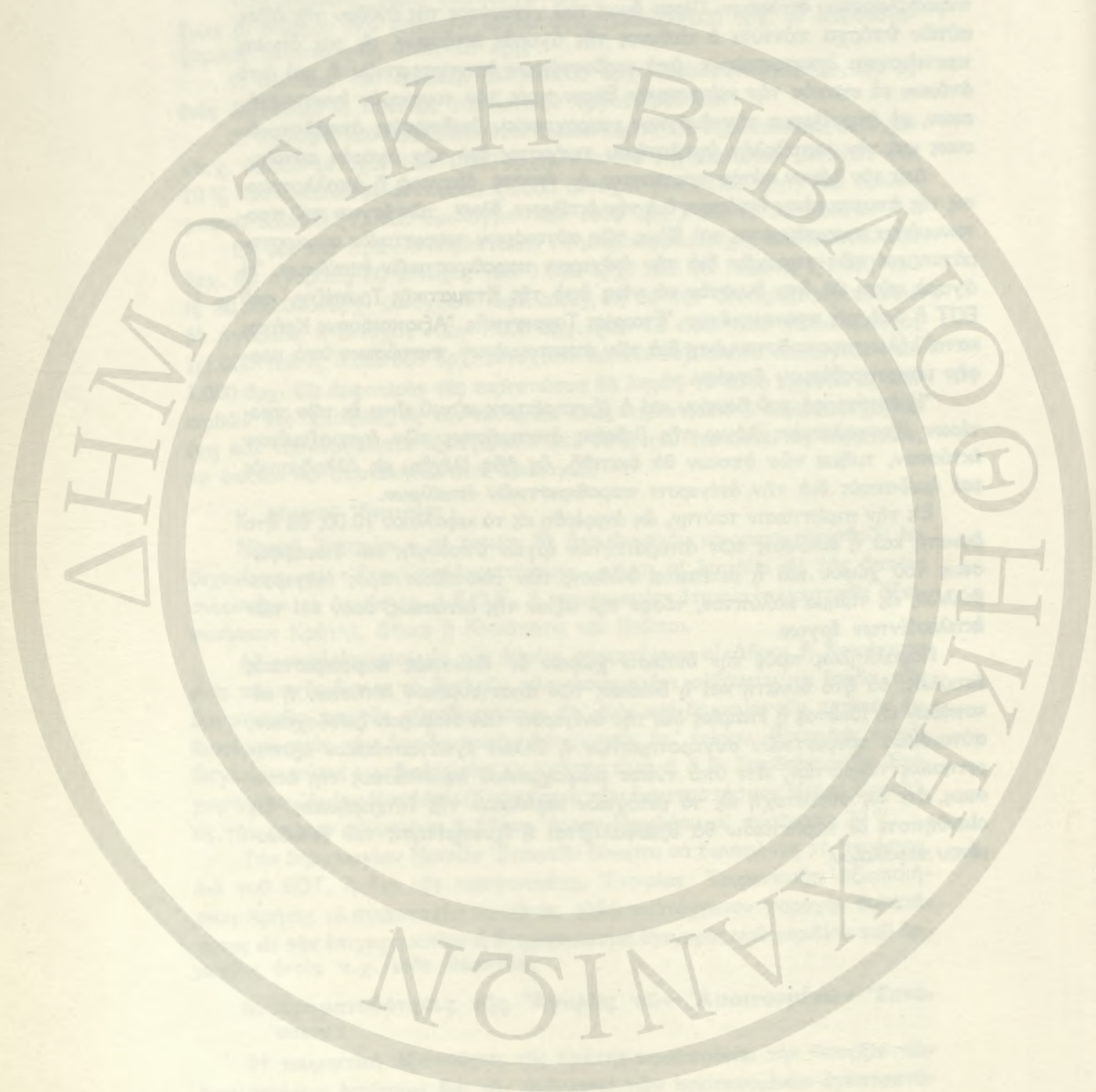
σεων. Ήδη παρατηρείται μία συνεχής ύψωτική τάσις εις τὴν τιμὴν τῶν παραθαλασσιῶν ἐκτάσεων. Πέραν ὁμοῦ τοῦ γεγονότος τῆς ἀνόδου τῆς ἀξίας αὐτῶν ὑπάρχει πάντοτε ὁ κίνδυνος τῆς ἀγορᾶς ἐκτάσεων, εἰς τὰς ὁποίας προτείνονται ἐγκαταστάσεις, ὑπὸ κερδοσκοπῶν ἐπιχειρηματιῶν ἢ καὶ ὑπὸ ἀτόμων μὲ σκοπὸν τὴν κάτασκευὴν ξένων πρὸς τὸν τουρισμὸν ἐγκαταστάσεων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάγκην μακροχρονίου διαδικασίας ἀπαλλοτριώσεως καὶ τὴν καταβολὴν ὑψηλοτέρου τιμήματος διὰ τὴν ἀγορὰν αὐτῶν.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προτείνεται ἡ ἄμεσος ἐξαγορὰ ἢ ἀπαλλοτριώσεις τῆς ἀπαιτουμένης ἐκτάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν ἔργων τοῦ προτεινομένου προγράμματος καὶ ἰδίως τῶν αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων καὶ τῶν περιοχῶν διὰ τὴν ἀνάγειν παραθεριστικῶν ἐπαύλεων. Ἡ ἀγορὰ αὕτη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ὑπὸ τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς, τοῦ ΕΟΤ ἢ ὑπὸ τῆς προτεινομένης Ἑταιρίας Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης καταλλήλως προικοδοτουμένης διὰ τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων ὑπὸ μορφὴν μακροπροθέσμου δανείου.

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ δανείου καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις αὐτοῦ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ἐξησφαλισμένη λόγῳ τῆς βεβαίας ἀνατιμήσεως τῶν ἀγοραζομένων ἐκτάσεων, τμῆμα τῶν ὁποίων θὰ διατεθῇ, ὡς ἤδη ἐλέχθη, εἰς ἀλλοδαποὺς καὶ ἡμεδαποὺς διὰ τὴν ἀνάγειν παραθεριστικῶν ἐπαύλεων.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὸ κεφάλαιον 10.00, θὰ ἦτο δυνατὴ καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων ὑποδομῆς καὶ διαμορφώσεως τοῦ χώρου καὶ ἡ μετέπειτα διάθεσις τῶν οἰκοπέδων πρὸς ἀνάγειν βιλλῶν, εἰς τίμημα καλύπτον, τόσον τὴν ἀξίαν τῆς ἐκτάσεως, ὅσον καὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων.

Παραλλήλως πρὸς τὴν διάθεσιν χώρων δι' ἰδιωτικὰς παραθεριστικὰς ἐπαύλεις, θὰ ἦτο δυνατὴ καὶ ἡ διάθεσις τῶν ἀπαιτουμένων ἐκτάσεων ἢ οἰκοπέδων εἰς ἰδιώτας ἢ ἐταιρίας διὰ τὴν ἀνάγειν τῶν διαφόρων ξενοδοχείων, αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων ἢ ἄλλων ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρέτησεως τουριστῶν, εἴτε ὑπὸ τύπον μακροχρονίου ἐκμισθώσεως τῆς ἐκτάσεως, εἴτε ὡς συμμετοχὴ εἰς τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰς οἰανδήποτε δὲ περίπτωσιν θὰ ἐξασφαλίζεται ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ ἐπενδυομένου κεφαλαίου.

15.00 ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Διά να αποδώση τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου Κρήτης, θὰ πρέπει ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐφαρμοσθῆ κατὰ τρόπον συντονισμένον, ὥστε ἡ χρονικὴ κλιμάκωσις καὶ ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν ἐπενδύσεων νὰ γίνωνται ὀρθολογικῶς καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐπιτελῆται συνεχῆς ἀναπροσαρμογὴ αὐτοῦ, ἐν ὄψει τῶν διαμορφουμένων ἐκάστοτε νέων συνθηκῶν καὶ τῶν παρ' οὐσιαζομένων νέων ἀναγκῶν.

Δεδομένου ότι η Κρήτη αποτελεί μίαν γεωγραφικήν μονάδα και συγκεντρώνει τὰς απαιτούμενας προϋποθέσεις ανάπτυξεως αυτοδυνάμου τουρισμοῦ, θὰ ἡδύνατο ἐνδεχομένως νὰ προταθῆ ἡ δημιουργία ἐνὸς αὐτονόμου φορέως τῆς προσπάθειας τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου. Μία τοιαύτη ἐν τούτοις λύσις παρουσιάζει ἐν σοβαρὸν μειονέκτημα : διὰ τῆς δημιουργίας αὐτονόμων φορέων τουριστικῆς ἀναπτύξεως εἰς ἐκάστην τῶν περιφερειῶν τοῦ κράτους καὶ τῆς ἀχρηστεύσεως τοῦ κεντρικοῦ ὄργανου τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς χώρας ὑφίσταται κίνδυνος, ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ μὴ καταστῆ δυνατὸν νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν προγραμματισμένη ἔθνικὴ τουριστικὴ πολιτικὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προκληθῆ ἐπιζήμιος ἀνταγωνισμὸς μεταξύ τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς χώρας διὰ τὴν προσέλκυσιν τουριστῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν σπατάλην κεφαλαίων, χρόνου καὶ προσπαθειῶν.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς θεωρεῖται ἀπαραίτητον ὅπως ὁ Ἑλληνικὸς Ὅργανισμὸς Τουρισμοῦ ἐξακολουθήσῃ ν' ἀποτελῆ τὸ κεντρικὸν ὄργανον προγραμματισμοῦ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας, εἰς δὲ τὸ καταρτιζόμενον ὑπ' αὐτοῦ γενικὸν πρόγραμμα νὰ ἐντάσσωνται τὰ προγράμματα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως οἰασδήποτε περιοχῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐπομένως καὶ τὸ προτεινόμενον εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην πρόγραμμα διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης.

Διὰ τὴν καλύτεραν ὁμως ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος, κρίνεται σκόπιμος ἡ δημιουργία εἰς τὴν Κρήτην ἐνὸς συμβουλευτικοῦ – συντονιστικοῦ ὄργανου, τοῦ ὁποίου ὁ ἀκριβὴς σκοπὸς, αἱ ἀρμοδιότητες, ἡ διάρθρωσις καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας προτείνονται κατωτέρω.

Ὡσαύτως προτείνεται ἡ ἱδρυσις ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ μιᾶς **Περιφερειακῆς Ὑπηρεσίας** εἰς Κρήτην, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ ὡς κύριον σκοπὸν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμματος καὶ ταυτοχρόνως θὰ ἐπιφορτισθῆ, ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς Κρήτης, μὲ ὅλας τὰς ἀσκουμένας σήμερον ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ ἀρμοδιότητας. Ἡ διάρθρωσις καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀναφέρονται ἐπίσης ἐν λεπτομερεῖα κατωτέρω.

Ἡ ὑφισταμένη, καὶ ἐπιτυχῶς λειτουργοῦσα, Ὑπηρεσία Περιφερειακῆς Ἀναπτύξεως Κρήτης, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ προταθέντος ἀνωτέρω συμβουλευτικοῦ ὄργανου καὶ τῆς Περιφερειακῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ΕΟΤ, θὰ συντονίζῃ

την εκτέλεσιν, διὰ τῶν ἀρμοδίων φορέων, τῶν ἔργων γενικῆς καὶ εἰδικῆς ὑποδομῆς.

Προτείνεται ἐπίσης ἡ σύστασις ἑνὸς ἐπιχειρηματικοῦ φορέως ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὃ ὁποῖος θὰ ἀνεγείρη—μόνος ἢ ἐν συνεργασίᾳ μὲ ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας—τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις, καὶ θὰ προβαίη εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν νέων περιοχῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία διστάζει νὰ προβῆ εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐπενδύσεις. Οἱ σκοποὶ τῆς προτεινομένης ἑταιρίας καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας τῆς ἀναφέρονται ἐπίσης ἐν λεπτομερείᾳ κατωτέρω.

Ἡ ἐφαρμογὴ τέλους καὶ ἐκτέλεσις ὠρισμένων τμημάτων τοῦ προγράμματος προτείνεται ὅπως ἀνατεθοῦν εἰς εἰδικευμένα ὄργανα (Ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρεσίαν, Ἑταιρίαν Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν, Ὁμοσπονδίαν Ἐκδρομικῶν Σωματείων, Περιηγητικὴν Λέσχην, Λύκειον Ἑλληνίδων, Ἑλληνικὴν Σπηλαιολογικὴν Ἑταιρίαν κλπ.).

15.01 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἡ παροῦσα Μελέτη τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως Κρήτης παρουσιάζει ἐν πλήρει, συντονισμένον πρόγραμμα διὰ μίαν δεκαετίαν, τὸ ὁποῖον ὁμως βασίζεται εἰς τὴν ἰκανότητα προσελκύσεως τοῦ ὑπολογισθέντος εἰς τὸ Κεφάλαιον 7.00 τουριστικοῦ ρεύματος καὶ πραγματοποιήσεως τοῦ ἐπίσης ὑπολογισθέντος, εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον, ἀριθμοῦ διανυκτερεύσεων. Ἀλλά, δεδομένου ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος θὰ ἦτο δικαιολογημένη ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ὑπολογισθεισῶν διανυκτερεύσεων τουριστῶν εἰς τὴν Κρήτην, εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ καταστοῦν ἀναγκαῖαι ἀναπροσαρμογαὶ τοῦ προγράμματος τούτου, πρὸς ἐπιτάχυνσιν ἢ ἐπιβράδυνσιν ὠρισμένων φάσεων αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαμορφουμένων ἐκάστοτε συνθηκῶν εἰς τὴν τουριστικὴν κίνησιν τῆς Μεσογείου γενικῶς καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰδικώτερον.

Διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν ἐκάστοτε ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος καὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐκάστοτε ἀπαιτούμενων ἀναπροσαρμογῶν, προτείνεται ἡ σύστασις ἑνὸς «Συμβουλίου Προγραμματισμοῦ Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης», εἰς τὸ ὁποῖον θὰ συμμετέχουν ἐκπρόσωποι τοῦ ΕΟΤ, τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ (ΥΠΑΚ), ὁ Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων Κρήτης, εἰς ἐκπρόσωπος τῶν τουριστικῶν γραφείων τῆς νήσου καὶ εἰς ἀντιπρόσωπος ἐξ ἐκάστου νομοῦ, ὑποδεικνύμενος ὑπὸ τοῦ Νομάρχου. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο θὰ λειτουργῆ ὡς συμβουλευτικὸν ὄργανον καὶ θὰ διαθέτῃ ὑπηρεσίαν προγραμματισμοῦ, καταλλήλως ἐπηρεωμένην δι' εἰδικῶν, ἢ ὁποία θὰ ὑποδεικνύῃ τὴν γεωγραφικὴν καὶ χρονικὴν

κατανομήν τῶν ἐπενδύσεων διὰ τῆς καταρτίσεως τῶν ἑτησίων προγραμμάτων. Ἐτέρα ὑπηρεσία θὰ παρακολουθῇ τὴν ὅλην ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου, θὰ ἀξιολογῇ τὰ ἐπιτυχανόμενα ἀποτελέσματα, θὰ ἐπισημαίνῃ τὰς παρουσιαζόμενας ἀδυναμίας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ θὰ εἰσηγῆται τὴν λήψιν τῶν ἐκαστοτε ἐνδεικνυομένων μέτρων.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας τουριστικῶς μεγάλας νήσους τῆς Μεσογείου, ἔχουν δημιουργηθῆ διάφοροι ὀργανισμοὶ τοπικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ μὲ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Εἰς τὴν Κορσικὴν π.χ. ἡ SETCO (Société Pour l'Equipment Touristique de la Corse) ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον φορέα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου, εἰς τὸν ὁποῖον συμμετέχουν κρατικαὶ ὑπηρεσίαι, τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον, Ἐταιρίαι Μεταφορῶν (Air France κ.ά.) ἡ Ὑπηρεσία Ἀναπτύξεως Κορσικῆς, Τράπεζαι (ιδιωτικαὶ καὶ κρατικαὶ), τὸ Ξενοδοχειακὸν Ἐπιμελητήριον καὶ διάφοροι ἄλλοι ἐπίσημοι ἢ ἀνεπίσημοι ὀργανισμοί.

Ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς Σαρδηνίας χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ESIT (Ente Sardo Industrie Turistiche), ὁ ὁποῖος συνεργάζεται μετὰ τῆς Casse Per Il Mezzogiorno (Ὄργανον ἀναπτύξεως τῆς νοτίου Ἰταλίας) καὶ τῆς Credito Industriale Sardo (Ὄργανισμοῦ παρεμφεροῦς πρὸς τὴν ETBA τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ μὲ ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τὴν Σαρδηνίαν).

Ὁ τρόπος λειτουργίας τῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν καὶ παρομοίων τοιούτων λειτουργούντων εἰς Σικελίαν, Βαλεαρίδας κλπ. πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ μελέτης.

Ἡ ὑπαρξις τῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν καὶ ἡ ἐπιτυχία των εἰς τὴν προσπάθειαν τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῶν περιοχῶν των ἀποδεικνύει τὴν ἀποτελεσματικότητά των καὶ τὸ γεγονός ὅτι εἰς παρομοίας περιπτώσεις μία ἀποκέντρωσις εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ὠφέλιμος.

Διὰ τῆς παρακολουθήσεως καὶ μελέτης τῶν στατιστικῶν στοιχείων ἀναφορικῶς μὲ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ποιότητα τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῆς Κρήτης, ἐν συναρτήσῃ πρὸς τὴν τουριστικὴν κίνησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἄλλων Μεσογειακῶν τουριστικῶν περιοχῶν, θὰ συνάγωνται συμπεράσματα διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν γενικῶν κατευθύνσεων, τόσον τοῦ γενικοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου, ὅσον καὶ τοῦ προγράμματος τουριστικῆς προβολῆς αὐτῆς, τοῦ ὁποῖου αἱ γενικαὶ κατευθύνσεις θὰ προσδιορίζωνται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου.

Ἐτερος τομεὺς δραστηριότητος τοῦ προτεινομένου Συμβουλίου θὰ συνίσταται εἰς τὸν προγραμματισμὸν καὶ συντονισμὸν σειρᾶς ἐκδηλώσεων διὰ τὴν δημιουργίαν τουριστικῆς συνειδήσεως εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς νήσου. Εἰς τὸν τομέα τοῦτον θὰ περιλαμβάνωνται ἡ ἐκτύπωσις φυλλαδίων, ἡ ὀργάνωσις

νωσις σειρᾶς διαλέξεων, μαθημάτων εἰς τὰ σχολεῖα καὶ γυμνάσια κλπ., εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐπεξηγητῆται ἡ σημασία τοῦ τουρισμοῦ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς νήσου. Παρὰ τὸ ἔμφυτον καὶ ἀνεπτυγμένον αἶσθημα φιλοξενίας τῶν κατοίκων τῆς Κρήτης, λόγῳ τοῦ ἀναμενομένου μεγάλου ἀριθμοῦ τουριστῶν καὶ τῆς διασπορᾶς αὐτῶν εἰς ὀλόκληρον τὴν νήσον, εἶναι ἐπόμενον ὅτι θὰ δημιουργοῦνται προστριβαί, θὰ ἦτο δὲ σκόπιμον ὅπως καταβληθῆ συστηματικὴ προσπάθεια πρὸς ἀποτροπὴν καὶ μεμονωμένων ἔστω ἐπεισοδίων, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχουν καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου, ἐφ' ὅσον παρουσιάζοντο ἐξωγκωμένα καὶ καθίσταντο ἀντικείμενον δυσφημῆσεως.

Ἐτέρα ἀρμοδιότης τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου θὰ εἶναι νὰ καθορίζη διὰ ποῖα ἐκ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ἀπαιτοῦνται μελέται. Συγκεκριμένως, τὸ Συμβούλιον θὰ ἐπιλαμβάνεται τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀπαιτουμένων ἔργων ὑποδομῆς καὶ τοῦ τύπου αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν ἔργων ἀξιοποιήσεως τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου, ἢ δὲ ἀνάθεσις καὶ τεχνικὴ παρακολούθησις τῶν σχετικῶν μελετῶν θὰ πραγματοποιηθῆται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν, ὡς π.χ. τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων προκειμένου περὶ ἔργων ὁδοποιίας.

Προκειμένου περὶ μελετῶν χωροταξικῆς διαμορφώσεως τουριστικῶν περιοχῶν, παραθεριστικῶν συγκροτημάτων, τυπικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ εἰδικῶν τεχνικοοικονομικῶν μελετῶν, ἢ διὰ τὸν καθορισμὸν γενικῶν προδιαγραφῶν καὶ τὴν συγγραφὴν γενικῶν κανονισμῶν, τόσον ὁ καθορισμὸς, ὅσον καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς μελέτης θὰ γίνωνται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Συμβούλιον, διὰ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὸ ἔργον του, προτείνεται ὅπως διαθέτῃ μόνιμον Τεχνικὸν Σύμβουλον, πρόσωπον ἢ ἐταιρίαν μὲ διεθνή πείραν εἰς θέματα τουρισμοῦ, προγραμματισμοῦ ἔργων ἀναπτύξεως, καὶ εἰς τεχνικὰς μελέτας. Ὁ τεχνικὸς αὐτὸς σύμβουλος σκοπὸν θὰ ἔχη τὸν συντονισμὸν τῆς ἐκπονήσεως τῶν διαφόρων μελετῶν – ἢ ἀνάθεσις τῶν ὁποίων θὰ γίνονται εἰς διάφορα τεχνικὰ γραφεῖα ἀρχιτεκτόνων ἢ μηχανικῶν, διαθέτοντα τὴν κατάλληλον πείραν καὶ προσωπικὸν – τὴν σύνταξιν γενικῶν προδιαγραφῶν, τὸν ἔλεγχον αὐτῶν καὶ τὴν γενικὴν ἐποπτείαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος.

Ἡ ὑπαρξις ἐνὸς μόνιμου Τεχνικοῦ Συμβούλου – ὁ ὁποῖος χάρις εἰς τὴν ὀργάνωσίν του, τὸ εἰδικευμένον προσωπικόν του καὶ τὰς ἄλλας ἐργασίας του, θὰ εὐρίσκεται εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν καὶ θὰ παρακολουθῆ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ διεθνοῦς τουρισμοῦ καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως εἰς ὀλόκληρον τὸν Μεσογειακὸν χῶρον – θὰ δώσῃ τὴν δυνατότητα τῆς συνεχοῦς παρακολουθήσεως τοῦ προτεινομένου προγράμματος, καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ, καὶ ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη θὰ προβῆ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων ἀναπροσαρμογῶν διὰ τὴν καλυτέραν ἀπόδοσιν αὐτοῦ.

Ἐκπρόσωπος τοῦ Τεχνικοῦ Συμβούλου θὰ δύναται νὰ παρίσταται εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου.

15.02 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΡΗΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ὡς ἐπρόταθη ἀνωτέρω, ὁ Ἑλληνικὸς Ὄργανισμὸς Τουρισμοῦ εἶναι σκόπιμον νὰ ἀποτελέσῃ τὸν κύριον φορέα ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης.

Ἡ λειτουργία ὁμῶς τοῦ μηχανισμοῦ ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος καὶ ἡ παρακολούθησις τῶν σχετικῶν προσπαθειῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθοῦν ἐκ τῶν κεντρικῶν γραφείων τοῦ ΕΟΤ εἰς Ἀθήνας. Διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, προτείνεται ἡ δημιουργία Περιφερειακῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ εἰς Ἡράκλειον Κρήτης, ἡ ὁποία θὰ ἐπιφορτισθῇ μὲ τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ ΕΟΤ διὰ τὴν νῆσον.

Συγκεκριμένως, ἡ προτεινομένη Περιφερειακὴ Διεύθυνσις θὰ ἔδει νὰ περιλαμβάνῃ τὰς κάτωθι ὑπηρεσίας :

α. Ὑπηρεσία Ἐλέγχου Λειτουργίας Τουριστικῶν Ἐγκαταστάσεων :

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν τουριστικὴν Ἀστυνομίαν, θὰ παρακολουθῇ τὴν λειτουργίαν ὄλων τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν χαρακτηριζομένων ὡς τουριστικῶν, ἤτοι τῶν ξενοδοχείων, μοτέλ, πανδοχείων, ἐνοικιαζομένων δωματίων, ἐστιατορίων, ταβερνῶν, κέντρων ψυχαγωγίας καὶ τῶν μεταφορικῶν μέσων (ταξί, πούλμαν, λεωφορεῖα κ.λ.π.) ὡς πρὸς τὴν καθαριότητα, τὰς τιμὰς καὶ τὴν ἐν γένει τήρησιν τῶν κανονισμῶν καὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων.

β. Ὑπηρεσία Τουριστικῆς Ὁργανώσεως :

Ἡ ὑπηρεσία τουριστικῆς ὁργανώσεως θὰ παρακολουθῇ τὴν λειτουργίαν τῶν διαφόρων τουριστικῶν γραφείων, τὴν ὁργάνωσιν ἐκδρομῶν, κρουαζιερῶν κ.λ.π. Ἐπίσης, θὰ ὁργανώῃη τουριστικὰς ἐκδηλώσεις καὶ φεστιβάλ, θὰ συντονίζῃ τὴν δραστηριότητα τῶν διαφόρων σωματείων, ὁργανώσεων κ.λ.π. ὡς καὶ τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν Τουρισμοῦ.

γ. Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν :

Ἡ ὑπηρεσία πληροφοριῶν θὰ ἐποπτεύῃ ἐφ' ὄλων τῶν γραφείων πληροφοριῶν, θὰ προβαίνει εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἀναγκαίων χαρτῶν, ὁδηγιῶν, πληροφοριακῶν τριπτύχων, κ.λ.π. καὶ θὰ διενεργῇ τὴν μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἀλληλογραφίαν, τὴν ἔχουσαν σχέσιν μὲ τὴν παροχὴν πληροφοριῶν.

δ. Ύπηρεσία Τουριστικής Έκπαιδύσεως :

Ἡ ὑπηρεσία τουριστικῆς ἐκπαιδύσεως θὰ διευθύνῃ τὴν προτεινομένην Σχολὴν Τουριστικῶν Ἑπαγγελμάτων, θὰ καθορίσῃ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων, θὰ ἐπιλέγῃ καὶ θὰ ἀποστέλλῃ ἄτομα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ εἰς ἄλλας σχολὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ διὰ μετεκπαίδευσιν, θὰ διαχειρίζεται τὸ πρόγραμμα ὑποτροφιῶν, καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας θὰ συντονίσῃ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐξειδίκευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀρχιτεκτόνων – ἀρχαιολόγων καὶ εἰδικῶν εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν ἀρχαιολογικῶν καὶ ἱστορικῶν μνημείων.

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη θὰ καθορίσῃ ἐπίσης τὴν ἐκπαίδευσιν ξεναγῶν, ὡς καὶ τὴν προοδευτικὴν μετεκπαίδευσιν τῶν ἤδη ἐργαζομένων εἰς τουριστικὰς ἐπιχειρήσεις ἀτόμων.

ε. Ύπηρεσία Στατιστικῆς Παρακολουθήσεως καὶ Ἐρεύνης :

Ἡ ὑπηρεσία στατιστικῆς παρακολουθήσεως ὀφείλει νὰ ὀργανωθῇ ἐπὶ πραγματικῶν ἐπιστημονικῶν βάσεων καὶ νὰ παρακολουθῇ ἐνδελεχῶς τὴν ὅλην τουριστικὴν κίνησιν, τὸ εἶδος τῶν ἀφικνουμένων τουριστῶν, τὰς χώρας προελεύσεως αὐτῶν, τὸ δαπανώμενον ὑπ' αὐτῶν συνάλλαγμα, τὸν χρόνον παραμονῆς ἐκάστης κατηγορίας τουριστῶν, τὰ κίνητρα τὰ ὁποῖα ὤθησαν αὐτοὺς νὰ ἔλθουν εἰς Κρήτην, τὰς παρατηρήσεις καὶ ὑποδείξεις των. Παραλλήλως, ἡ ὑπηρεσία θὰ συλλέγῃ ἀντίστοιχα στοιχεῖα ἄλλων μεσογειακῶν τουριστικῶν περιοχῶν, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκπόνησις συγκριτικῶν μελετῶν καὶ ἡ ἐξαγωγή χρησίμων συμπερασμάτων ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθητέαν πολιτικὴν διὰ τὴν πληρεστέραν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης.

στ. Τεχνικὴ Ύπηρεσία :

Ἡ τεχνικὴ ὑπηρεσία θὰ κρίνῃ τὴν καταλληλότητα προτεινομένων οἰκοπέδων δι' ἀνέγερσιν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, θὰ ἐγκρίνῃ τὰς ὑποβαλλομένας εἰς αὐτὴν κατασκευαστικὰς μελέτας καὶ θὰ χορηγῇ ἀδείας ἀνεγέρσεως ξενοδοχείων καὶ συναφῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων.

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη δὲν θὰ ἐκπονήῃ ἡ ἴδια μελέτας διὰ τῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων της. Θὰ προσδιορίσῃ ἀπλῶς τὰς γενικὰς προδιαγραφὰς διὰ τὴν μελέτην ἐκάστου ἔργου καὶ θὰ ἐλέγῃ καὶ παραλαμβάνῃ τοιαύτας μελέτας, ἢ ἐκπόνησις τῶν ὁποίων θὰ ἀνατίθεται εἰς τρίτους.

Ἐπίσης, θὰ προσδιορίσῃ τὰς γενικὰς κατευθύνσεις καὶ τὰς βασικὰς προδιαγραφὰς, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐκπονοῦνται αἱ μελέται δι' ὅλα τὰ ἔργα καὶ ἐγκαταστάσεις τοῦ κατωτέρω προτεινομένου ἐπιχειρηματικοῦ φορέως (Βλ. κεφάλαιον 15.03).

Ἡ τεχνική ὑπηρεσία θὰ ἐπιβλέπη τὴν κατασκευὴν τῶν διαφόρων ἔργων καὶ ἐγκαταστάσεων, τόσον τοῦ ΕΟΤ, ὅσον καὶ τοῦ προτεινομένου ἐπιχειρηματικοῦ φορέως.

Ἐπίσης, δι' εἰδικῶν γεωπόνων καὶ ἀρχιτεκτόνων θὰ προγραμματίζη καὶ θὰ ἐπιβλέπη τὴν προσπάθειαν ἀναδασώσεως καὶ ἀναπτύξεως πρασίνου εἰς τὰς διαφόρους τουριστικὰς περιοχὰς τῆς Κρήτης.

ζ. Ὑπηρεσία Ἀξιοποιήσεως Τουριστικοῦ Δυναμικοῦ :

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη θὰ συνεργάζεται στενῶτα ἀφ' ἑνὸς μετὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἀφ' ἑτέρου μετὰ τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας. Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ὑπηρεσίας ταύτης θὰ συνίσταται εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος τῆς νήσου (τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, τῶν μνημείων, τῶν φρουρίων, τῶν ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μονῶν, τῶν ἱστορικῶν σημείων κ.λ.π.). Ἡ ὑπηρεσία θὰ προβῆ εἰς τὴν καταγραφήν καὶ διασφάλισιν τῶν διαφόρων κειμηλίων, θὰ ἐντοπίσῃ τὰ διάφορα ἀξιόλογα μνημεῖα, καὶ θὰ ὀργανώσῃ τὰ διάφορα (ἐκτὸς τῶν ἀρχαιολογικῶν) προτεινόμενα Μουσεῖα καὶ τὰς ἐκθέσεις.

Εἰς τὸν τομέα τῶν λαογραφικῶν στοιχείων, ἡ ὑπηρεσία αὕτη θὰ συνεργάζεται μὲ τὰς διαφόρους ὀργανώσεις (βλ. Κεφ. 15.04) καὶ θὰ συντονίζῃ τὴν ὅλην προσπάθειαν διαφυλάξεως τῶν παραδόσεων καὶ ἐθίμων.

Ἐπίσης, δι' εἰδικοῦ τμήματος θὰ ἐλέγχῃ τὰ καταστήματα πωλήσεως τουριστικῶν εἰδῶν, ἐν συνεργασίᾳ δὲ μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ Ἑλληνικῆς Χειροτεχνίας ὡς καὶ διὰ τῆς μετακλήσεως καὶ ἐτέρων εἰδικῶν θὰ προωθῇ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς λαϊκῆς χειροτεχνίας καὶ θὰ διοργανώσῃ τὰς διαφόρους προτεινόμενας ἐκθέσεις ἐντοπίων προϊόντων.

Ἡ ὑπηρεσία θὰ ἠδύνατο νὰ προωθῆσῃ ἐπίσης καὶ τὴν τυποποίησιν καὶ διάθεσιν ὠρισμένων γεωργικῶν προϊόντων τῆς νήσου, τὰ ὅποια δύναται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἐνέχοντα ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς τουρίστας.

15.03 ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τμήματος τοῦ προτεινομένου προγράμματος καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀπαιτουμένων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, προτινεται ἡ σύστασις ἐνὸς ἐπιχειρηματικοῦ φορέως, ὑπὸ μορφήν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ἡ ἀνέγερσις μέρους ἐκ τῶν προταθεισῶν, ὡς ἀπαραιτήτων, τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς τὴν νήσον.

α. Σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας :

Σκοπὸς τῆς προτεινομένης Ἑταιρίας θὰ εἶναι ἡ ἀνέγερσις τουριστικῶν

έγκαταστάσεων, συγκεκριμένως δὲ ἐγκαταστάσεων διανυκτερεύσεως (ξενοδοχείων, μοτέλ κ.λ.π.), ἐστιάσεως καὶ ψυχαγωγίας, παραθεριστικῶν συγκροτημάτων, ὡς καὶ ἡ διαμόρφωσις καὶ ὀργάνωσις τῶν χώρων εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις παραθεριστικῶν κατοικιῶν.

Ἡ Ἑταιρία θὰ δύναται νὰ προβαίνει εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἐν λόγῳ ἐγκαταστάσεων μόνη, ἔχουσα τὴν ἀπόλυτον καὶ πλήρη ἰδιοκτησίαν αὐτῶν, ἢ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τοπικοὺς ὀργανισμοὺς, δήμους ἢ κοινότητες, ἢ καὶ μὲ ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν, ἡ Ἑταιρία θὰ δύναται νὰ συμμετάσχη εἰς τὴν σύστασιν ἄλλων ἐταιριῶν, σκοπὸς τῶν ὁποίων θὰ εἶναι ἡ ἀνέγερσις ἢ καὶ ἐκμετάλλευσις τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς Κρήτην. Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι αἱ ἐν λόγῳ ἐταιρίαι θὰ δύνανται νὰ δανειοδοτοῦνται ὑπὸ τῶν τραπεζῶν καὶ τῶν ἄλλων εἰδικευμένων χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, ἔργον τῆς προτεινομένης ἐταιρίας θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀγορὰ ἢ ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν καταλλήλων ἐκτάσεων καὶ ἡ διαμόρφωσις αὐτῶν διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπαιτουμένων ἔργων ὑποδομῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ διάθεσις εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐπιχειρηματίας οἰκοπέδων πρὸς ἀνέγερσιν ξενοδοχειακῶν καὶ συναφῶν ἐγκαταστάσεων, ἐνδεχομένως καὶ εἰς τιμὰς κατωτέρας τοῦ κόστους, ἐφ' ὅσον τοῦτο κριθῆ ἀπαραίτητον.

Καὶ ἐὰν ὅμως τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ἀνωτέρω ὑποδεικνυομένη πολιτικὴ διὰ τὴν κινητοποίησιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, εἶναι δυνατόν νὰ μὴν ἐκδηλωθῆ ἐπαρκὲς ἰδιωτικὸν ἐνδιαφέρον εἰς ὠρισμένα τοῦλάχιστον σημεῖα τῆς νήσου, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις κρίνεται σκόπιμος. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἡ μόνη λύσις θὰ εἶναι νὰ ἀναλάβῃ ἡ προτεινομένη ἐταιρία τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης κατασκευαστικὴν δραστηριότητα.

Ἡ ἔκτασις τῆς τοιαύτης δραστηριότητος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῆ ἀπὸ τοῦδε. Ἀποστολὴ τοῦ ἐν λόγῳ φορέως εἶναι, εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐκδηλοῦται ἀρχικῶς ἰδιωτικὸν ἐνδιαφέρον, νὰ ἀποτελέσῃ τὸν προπομπὸν διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῶν περιοχῶν αὐτῶν καὶ νὰ δημιουργήσῃ βαθμιαίως τὸ κατάλληλον κλίμα διὰ τὴν ἀνάληψιν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων εἰς ξενοδοχειακὰς ἐγκαταστάσεις.

Ἡ ἀνάληψις ἐν τούτοις κατασκευαστικῆς δραστηριότητος εἰς ξενοδοχεῖα ὑπὸ τοῦ φορέως τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης εἶναι σκόπιμος καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως : αὕτη εἶναι δυνατόν νὰ ἐπηρέασῃ πρὸς τὰ ἄνω τὴν ποιοτικὴν στάθμην καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν κατασκευαζομένων νέων ξενοδοχειακῶν μονάδων, ἐπὶ πλέον δὲ ἀσκεῖ πίεσιν δι' ἐκσυγχρονισμόν καὶ βελτίωσιν τῶν ὑφισταμένων ἰδιωτικῶν ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων.

Ἡ Ἑταιρία θὰ δύναται νὰ προβαίνει εἰς τὴν ἀγορὰν παραθαλασσίων

ἐκτάσεων καὶ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ὀργάνωσιν χώρων εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἀνάγεισις παραθεριστικῶν κατοικιῶν. Συγκεκριμένως, θὰ κατασκευάζη εἰς τὰς εἰδικῶς ἐπιλεγθησομένας διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον περιοχάς, τὰ ἀναγκαῖα ἔργα ὑποδομῆς, κατόπιν δὲ θὰ τέμνη τὰς ἐν λόγῳ ἐκτάσεις εἰς οἰκόπεδα, τὰ ὁποῖα θὰ πωλῆ ἢ θὰ παραχωρῆ διὰ μακροχρόνιον χρῆσιν. Τοιοῦτοτρόπως, θὰ ἀποφευχθῆ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἡ κερδοσκοπία ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τούτων, ἐνῶ ταύτοχρόνως θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ δημιουργία μόνιμου παραθεριστικοῦ ρεύματος εἰς εἰδικῶς ὠργανωμένους χώρους κατὰ τρόπον συντονισμένον.

Ἡ Ἑταιρία θὰ κατασκευάζη ἐπίσης καὶ θὰ ἐξοπλίσῃ τὰς διαφόρους μικρὰς διεσπαρμένας ἐγκαταστάσεις μειωμένης ἀποδοτικότητος, διὰ τὴν ἀνάγεισιν τῶν ὁποίων θὰ παρατηρῆται διστακτικότης ἐκ μέρους τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου, μολονότι ἡ λειτουργία αὐτῶν θεωρεῖται ἀπαραίτητος διὰ τὴν δημιουργίαν βασικῆς τουριστικῆς ὑποδομῆς εἰς τὴν Κρήτην.

β. Πόροι Ἑταιρίας :

1. ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ : Εἰς τὴν Ἑταιρίαν προτείνεται ὅπως μεταβιβασθῆ ἢ εἰς τὴν νῆσον ἀκίνητος περιουσία τοῦ ΕΟΤ, συμπεριλαμβανομένων τῶν ξενοδοχείων ΞΕΝΙΑ, τοῦ Μοτέλ καὶ τῆς πλάζ Καρτεροῦ, τῶν περιπτέρων κ.λ.π. Ἐπὶ πλέον προτείνεται ὅπως τὸ Δημόσιον προικοδοτήσῃ μέσῳ τοῦ ΕΟΤ τὴν Ἑταιρίαν ἐκ τοῦ προγράμματος κρατικῶν ἐπενδύσεων δι' ἐνὸς κεφαλαίου τῆς τάξεως τῶν 150.000.000 δρχ. Εἰς ἀντιπαροχὴν ὁ ΕΟΤ, ἐνεργῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, θὰ λάβῃ μετοχὰς τῆς Ἑταιρίας ὀνομαστικῆς ἀξίας κελυπτούσης τὴν ἀξίαν τῶν μεταβιβασθησομένων ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν 150 ἑκατ. δραχμῶν.

Εἰς τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας θὰ ἠδύναντο ἐπίσης νὰ συμμετάσχουν Ἑλληνικαὶ τράπεζαι (Ἐθνικὴ, Κτηματικὴ, Ἐπενδύσεων κ.λ.π.) ὡς καὶ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, λαμβάνοντα μετοχὰς ὀνομαστικῆς ἀξίας ἴσης πρὸς τὸ ποσοῦν συμμετοχῆς τῶν.

Μετὰ τὴν πάροδον ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος καὶ ἀφοῦ ἡ Ἑταιρία λειτουργήσῃ κατὰ τρόπον ἀποδοτικόν, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ πώλησις μετοχῶν εἰς ἰδιώτας, Ἑταιρίας ἢ Ὄργανισμούς, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι τὸ Δημόσιον θὰ ἐλέγχῃ πάντοτε ποσοστὸν οὐχὶ μικρότερον τοῦ 51 % τοῦ συνόλου τῶν μετοχῶν. Ἡ Ἑταιρία θὰ δύναται νὰ προβαίῃ εἰς αὐξησιν τοῦ μετοχικοῦ τῆς κεφαλαίου διὰ τῆς πωλήσεως νέων μετοχῶν.

2. ΕΚΔΟΣΙΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ : Ἡ Ἑταιρία θὰ δύναται νὰ προσφεύγῃ εἰς τὴν ἐκδοσιν ὀμολογιακῶν δανείων εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἢ τὸ ἐξωτερικόν. Τὰ δάνεια ταῦτα δύναται νὰ εἶναι ἠγγυημένα ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ νὰ παρέχουν τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ν.Δ. 3746/57.

3. ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΙΣ : Ἡ Ἑταιρία θὰ δύναται ἐπίσης νὰ συνάπτῃ δάνεια ἐκ μέρους Ἑλληνικῶν ἢ Ἀλλοδαπῶν χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν, περιλαμβανομένης καὶ τῆς ΕΤΒΑ, ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τραπεζῆς Ἐπενδύσεων, ἐκ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὄργανισμοῦ Βοηθείας (Α.Ι.Δ.), ὡς καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, κρατικῶν ἢ ἰδιωτικῶν. Εἰς περιπτώσεις ἐξωτερικῶν δανείων, μία τῶν Ἑλληνικῶν τραπεζῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγγυᾶται τὸ δάνειον, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ παροχὴ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας πρὸς ξένους ὀργανισμοὺς ἐμπραγμάτων ἀσφαλειῶν δι' ὑποθηκείσεως τῆς ἀκινήτου αὐτῆς περιουσίας.

γ. Ἐκμετάλλευσις :

Βασικὸς σκοπὸς τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας θὰ εἶναι ἡ ἀνέγερσις μέρους τῶν προγραμματιζομένων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων. Ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν εἶναι σκόπιμον νὰ παραχωρῆται διὰ μισθώσεως εἰς πεπειραμένους ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας. Μόνον εἰς περιπτώσεις ἐγκαταστάσεων μειωμένης ἀποδοτικότητος διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ὁποίων δὲν ἐκδηλοῦται ἰδιωτικὸν ἐνδιαφέρον θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἡ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἐκμετάλλευσις δι' αὐτεπιστασίας.

Συγκεκριμένως, προκειμένου περὶ τῶν περιπτέρων, ὀδικῶν σταθμῶν, καὶ τῶν ἄλλων μικρῶν διεσπαρμένων ἐγκαταστάσεων, θὰ ἡδύνατο νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ δημιουργία ἐνὸς φορέως ἐκμεταλλεύσεως τῶν μονάδων αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μειωθοῦν τὰ γενικὰ ἐξοδα καὶ νὰ ὑπάρχῃ ὁμοιομορφία καὶ συντονισμὸς εἰς τὸν τρόπον ἐκμεταλλεύσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται σαφές ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Ἑταιρία ἐνδέχεται λόγῳ τοῦ πρωτοποριακοῦ χαρακτήρος της νὰ ἔχῃ παθητικόν. Ἡ διάθεσις οἰκοπέδων διὰ τὴν ἀνέγερσιν ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων εἰς χαμηλὰς τιμὰς ἢ διὰ μακροπρόθεσμον μίσθωσιν, ἢ ἀνέγερσις καὶ λειτουργία τῶν ἀπαραιτήτων ἀλλὰ μὴ ἀποδοτικῶν μικρῶν ἐγκατεσπαρμένων ἐγκαταστάσεων τῆς ἐνδοχώρας καὶ ἡ ἀνέγερσις ἐγκαταστάσεων εἰς ἀπομακρυσμένα σημεῖα διὰ νὰ καταστοῦν αὐτὰ γνωστὰ (ὅποτε θὰ ἔλθουν οἱ ἰδιῶται ἐπιχειρηματίαι) θὰ ἀπαιτήσουν ἀσφαλῶς τὴν ἐκταμίευσιν ἀξιολόγων κεφαλαίων. Διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν αἱ δαπάναι αὐταὶ καὶ νὰ παραμείνῃ ἡ Ἑταιρία ἐπὶ ὑγιοῦς οἰκονομικῆς βάσεως ὑπάρχουν δύο τρόποι, ἦτοι :

1) Ἡ ἐπιδότησις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

2) Ἡ ἐκτέλεσις ἔργων καὶ ἐπιχειρήσεων ἀποδοτικῶν εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ἐξασφαλίζουσι τὴν ἐξουδετέρωσιν οἰουδήποτε παθητικοῦ.

Τοιαύτην μορφήν ἐπιχειρήσεως θὰ ἀπετέλει ἡ κατ' ἀποκλειστικότητα διάθεσις οἰκοπέδων διὰ τὴν ἀνέγερσιν παραθεριστικῶν ἐπαύλεων εἰς ἄλλοδαποὺς τουρίστας.

Ἡ σημασία τῆς προσελκύσεως μονίμων παραθεριστῶν ἀνεφέρθη ἤδη λεπτομερῶς εἰς προηγούμενον κεφάλαιον (9.03).

Ἡ ὀργάνωσις τοιούτων ἐπιχειρήσεων ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν παρουσιάζει ὠρισμένας δυσχερείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καταλλήλων ἐκτάσεων καὶ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῶν κατὰ τὸ καλύτερον τρόπον.

Οἱ περισσότεροι τῶν ἐπιθυμούντων τὴν ἀνέγερσιν μιᾶς παραθεριστικῆς ἐπαύλεως εἰς Κρήτην ἀλλοδαπῶν τουριστῶν, εἴτε λόγῳ ἀδρανείας, εἴτε λόγῳ ἀγνοίας τοῦ τρόπου διαδικασίας, θὰ ἐδίσταζον νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἐπιθυμίας των.

Ἡ ὑπαρξίς ὁμῶς ἐνὸς κεντρικοῦ φορέως θὰ ἐδημιούργει τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις διὰ τὴν προσέλκυσιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τοιούτων μονίμων τουριστῶν, θὰ ἐπετυγχάνετο δὲ ταύτοχρόνως καὶ ἡ ὠργανωμένη δημιουργία τῶν παραθεριστικῶν αὐτῶν κέντρων καὶ ἡ προστασία τοῦ τοπίου καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς νήσου, ἀποφευγομένης οὕτω τῆς κερδοσκοπικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐκ τῆς δημιουργηθησομένης ὑπεραξίας καὶ τῆς ἀκαλαισθήτου καὶ ἀτάκτου ἀνεγέρσεως πάσης φύσεως οἰκοδομῶν¹.

Παραλλήλως, θὰ ἦτο δυνατὴ καὶ ἡ διάθεσις τῶν ἀπαιτουμένων ἐκτάσεων ἢ οἰκοπέδων εἰς ἰδιώτας ἢ ἐταιρίας, διὰ τὴν ἀνέγερσιν ξενοδοχείων, ἐστιατορίων ἢ ἐγκαταστάσεων, γενικῶς, ἐξυπηρετήσεως τουριστῶν.

Αἱ σχετικαὶ περιοχαὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπαλλοτριωθοῦν προηγουμένως, νὰ διαμορφωθοῦν καταλλήλως, καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ σύνδεσις αὐτῶν μὲ τὸ ὁδικὸν καὶ τηλεπικοινωνιακὸν δίκτυον τῆς νήσου, ἡ κατασκευὴ λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων, ἡ ἀποχέτευσις καὶ ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὕδατος καὶ ἄλλων ἀπαραιτητῶν ὑπηρεσιῶν. Τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς τοιαύτης δραστηριότητος θὰ εἶναι ἀξιόλογα, μολοντί δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθοῦν μὲ ἀκρίβειαν.

Ἡ ἀνάληψις ἐπομένως ὑπὸ τῆς προτεινομένης Ἑταιρίας τῆς πρωτοβουλίας ὀργανώσεως τῶν περιοχῶν αὐτῶν ὄχι μόνον θὰ δημιουργήσῃ ἀξιόλογον ἀποθεματικὸν κεφάλαιον διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρίας, ἀλλὰ καὶ θὰ δημιουργήσῃ ταύτοχρόνως τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ὠργανωμένην ἀνάπτυξιν τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

¹ Εἰς τὴν νότιον Ἰσπανίαν ἔχουν ἀνεγερθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελευταίας πενταετίας πλέον τοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου τοιούτων ἐπαύλεων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Γάλλων, Βρεττανῶν, Σκανδιναυῶν καὶ Γερμανῶν τουριστῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν εἰσροὴν σημαντικῶν κεφαλαίων διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἐκτάσεων καὶ τὴν ἀνέγερσιν τῶν κατοικιῶν. Λόγῳ ὁμῶς τοῦ ἀνοργανώτου τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίσθη τὸ ὅλον θέμα ὑπὸ τῆς Ἰσπανικῆς Κυβερνήσεως, εἰς πλείστας περιπτώσεις ἡ δραστηριότης αὕτη εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν ἀκαλαισθήτων συνοικισμῶν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ τοπίου καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς περιοχῆς. Διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἐνὸς τοιούτου ἐνδεχομένου εἰς Κρήτην, χωρὶς ταύτοχρόνως ν' ἀποστερηθῇ αὕτη τῶν σοβαρῶν πλεονεκτημάτων ἐκ τῆς δημιουργίας μονίμου ἢ ἡμιμονίμου παραθεριστικῆς κοινωνίας, ἐνδείκνυται ἡ ὑπὸ τοῦ προτεινομένου ἐπιχειρηματικοῦ φορέως ἀνάληψις τῆς πρωτοβουλίας τῆς ὀργανώσεως τῆς δραστηριότητος ταύτης.

15.04 ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Αί περισσότεραι τών εγκαταστάσεων εξυπηρετήσεως τουριστών, λόγω τής κανονικής των αποδοτικότητας, προβλέπεται ότι θα προσελκύσουν – έφ' όσον θα υπάρξουν και τὰ κατάλληλα κίνητρα – τὸ ένδιαφέρον ιδιωτῶν επιχειρηματιῶν. Άνεξαρτήτως όμως τής περιπτώσεως ανεγέρσεως και λειτουργίας εγκαταστάσεων υπό μεμονωμένων επιχειρηματιῶν ή εταιριῶν, προτείνεται ή προώθησις και έπιβοήθησις τής ίδρύσεως, διά τής παραχωρήσεως ώρισμένων προνομίων και διευκολύνσεων, Έταιριῶν Άναπτύξεως εύρειας συμμετοχῆς.

Τὸ κεφάλαιον τῶν εταιριῶν αὐτῶν θα καλύπτεται διά τής πωλήσεως πολλῶν μετοχῶν μικρᾶς ἀξίας (300 ἔως 500 δρχ. ἑκάστης) εἰς τὸ εύρὺ κοινὸν και διά τής παραλλήλου διαθέσεως ὁμολογιῶν.

Διά τὴν κάλυψιν τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου και διά τὴν προστασίαν τῶν μετόχων, αἱ μετοχαὶ θα πρέπει νὰ εἶναι ὀνομαστικαὶ και νὰ ἀποκλείεται ή κατοχή ποσοστοῦ ὑπερβαίνοντος 5 % τοῦ συνόλου υπό ἑνὸς ἀτόμου ή οἰκογενείας. Ἐπίσης, διά τής λήψεως ώρισμένων μέτρων και ἀναλόγου διαμορφώσεως τοῦ καταστατικοῦ θα ἐλέγχεται πλήρως ή διαχείρισις τής Έταιρίας και ή ἀντιπροσώπευσις ὄλων τῶν μετόχων.

Ἐφ' ὅσον ή Έταιρία χαρακτηρισθῆ ὡς «Έταιρία Άναπτύξεως» – και τοῦτο θα συμβῆ μόνον έφ' ὅσον θα ἀναλάβη τὴν πραγματοποιήσιν ἔργων τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως – τὸ Δημόσιον θα δύναται νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν ώρισμένα προνόμια, ὅπως :

1) Φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν τῶν μερισμάτων διά τὴν πρώτην πενταετίαν.

2) Δυνατότητα Ἐκδόσεως Ὁμολογιακοῦ Δανείου με ρήτραν δολλαρίου και με ἠγγυημένον υπό τοῦ Δημοσίου ἐπιτόκιον.

Ἡ πώλησις τῶν ὁμολογιῶν θα εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς μετόχους, κατ' ἀναλογίαν και κατὰ προτίμησιν.

Τὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν τῶν εταιριῶν εἶναι πολλά. 1) ἀξιοποιοῦνται διά τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς περιοχῆς, τὰ ὑπάρχοντα εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν περιοχὴν κεφάλαια, 2) διά τής εύρειας συμμετοχῆς και τής χαμηλῆς τιμῆς τῶν μετοχῶν δίδεται εύκαιρία κατευθύνσεως τής ἀποταμιεύσεως τῶν μικρῶν διαθέσιμων κεφαλαίων εἰς ἔργα παραγωγικά, 3) ή εύρεία συμμετοχῆ δημιουργεῖ ένδιαφέρον και στοργὴν διά τὸ ἔργον εἰς τὸν πληθυσμὸν τής περιοχῆς, 4) τὰ κέρδη και αἱ εὐνοϊκαὶ ἐπιπτώσεις ἐκ τής υπάρξεως τής εγκαταστάσεως παραμένουν εἰς τὴν περιοχὴν.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆ ὅτι τόσον εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ὅσον και εἰς τὴν ἐπαρχίαν ὑπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα συνήθως χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν ἀγορὰν διαμερισμάτων (ἐπένδυσις χαμηλῆς ἀποδοτικότητος) ή χρυσῶν λιρῶν (οὐδεμία ἀποδοτικότητος).

Ο Έλληνας μικροκεφαλαιούχος αδυνατεί να προβή εις αγοράς μετοχών μεγάλων βιομηχανιών, δεδομένου ότι αυτές ελέγχονται υπό μιᾶς συνήθως οικογενείας, τὰ δὲ συμφέροντα τῆς μειωπηφίας συνήθως ἀγνοοῦνται. Ἀπόδειξις δὲ τῆς δυνατότητος ἢ ὅποια ὑπάρχει, εὐρίσκεται εἰς τὴν σχετικῶς εὐκόλον διάθεσιν τῶν ὁμολογιακῶν δανείων τῆς ΔΕΗ.

Ἡ ἴδρυσις ἐπομένως «Ἐταιριῶν Ἀναπτύξεως» εὐρείας συμμετοχῆς θὰ ἐπιβοηθήσῃ τὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως τῶν περιοχῶν. Ἄλλως τε τὸ Δημόσιον, προκειμένου νὰ κατασκευάσῃ ὠρισμένα ἐκ τῶν προτεινομένων ἔργων, θὰ προέβαιεν εἰς ἐσωτερικὸν ἢ ἐξωτερικὸν δανεισμὸν διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τῶν ἀναγκαίων πόρων. Ἡ ἀνάληψις τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἐταιριῶν Ἀναπτύξεως θὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν οἰκονομίαν καὶ δύναται οὕτω τὸ Δημόσιον νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν προώθησιν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐταιριῶν αὐτῶν κίνητρα καὶ προνόμια.

Αἱ «Ἐταιρίαι Ἀναπτύξεως» θὰ δύνανται νὰ συνεργάζωνται ἐλευθέρως μὲ τὴν προαναφερθεῖσαν Ἐταιρίαν Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ δανειοδοτοῦνται – ὡς οἰοσδήποτε ὄργανισμὸς ἰδιωτικοῦ δικαίου – ὑπὸ Τραπεζῶν, τῆς ΕΤΒΑ, κ.λ.π.

15.05 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω τριῶν βασικῶν φορέων τοῦ προτεινομένου προγράμματος τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης¹, ὠρισμένα ἐξειδικευμένα τμήματα τοῦ προγράμματος τούτου θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀνατεθοῦν εἰς πεπειραμένας ὑπηρεσίας ἢ φορεῖς. Συγκεκριμένως, προτείνεται ὅπως αἱ κάτωθι ὑπηρεσίαι, ὀργανώσεις, σωματεῖα κλπ. ἀναλάβουν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀναφερομένων ἐν λεπτομερείᾳ κατωτέρω τμημάτων ἢ φάσεων τοῦ προτεινομένου προγράμματος.

α. Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία :

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία ἀποτελεῖ τὸν μόνον ἐνδεδειγμένον φορέα τῆς προτεινομένης ἀξιοποιήσεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ πλοῦτου τῆς νήσου. Ἡ ὀργάνωσις τῶν ὑφισταμένων ἀρχαιολογικῶν χώρων, ἢ συνέχισις τῶν ἐρευνῶν εἰς ἄλλους ἀρχαιολογικοὺς χώρους, ἢ ὀργάνωσις τῶν Μουσείων, ἢ ἀναστήλωσις καὶ ἐπισκευὴ τῶν διαφόρων μνημείων καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως τῶν προτεινομένων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων πλησίον τῶν ἀρ-

¹ Συμβούλιον Προγραμματισμοῦ καὶ Ἐφαρμογῆς,
Περιφερειακὴ Διεύθυνσις ΕΟΤ,
Ἐταιρία Τουριστικῆς Ἀξιοποιήσεως Κρήτης,

χαιολογικῶν χώρων, θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία ὁμως διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ ἔργου τούτου θὰ πρέπει νὰ ἐπανδρωθῆ καταλλήλως.

Τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρεσίαν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνδράμη καὶ ἡ Ἑταιρία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν συγκέντρωσιν καὶ ἀπογραφήν τῶν μνημείων, ἐκκλησιῶν, τοιχογραφιῶν, εἰκόνων, κ.λ.π. τῆς Βυζαντινῆς καὶ Ἑνετικῆς Περιόδου.

β. Ὁμοσπονδία Ἐκδρομικῶν Σωματείων—Ὁρειβατικοὶ Ὁμίλοι:

Ἡ Ὁμοσπονδία Ἐκδρομικῶν Σωματείων – ἡ ὁποία διαθέτει Ξενῶνας Νεότητος εἰς τὰ κυριώτερα τουριστικὰ κέντρα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν μετεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ἡ διαχείρισις καὶ ὁ προγραμματισμὸς τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Χωριοῦ» – προτείνεται ὅπως ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὸν συντονισμὸν τῶν ἀντιστοίχων προγραμμάτων (ἀνέγερσις καὶ διαχείρισις Ξενῶνων Νεότητος, Ἀνάπτυξις τῶν Σπιτιῶν τοῦ Χωριοῦ κ.λ.π.) διὰ τὴν Κρήτην, ὡς ἐπίσης, διὰ τῶν Ὁρειβατικῶν Ὁμίλων τῆς νήσου, τὴν διαχείρισιν τῶν προτεινομένων Ὁρειῶν Καταφυγίων.

γ. Περιηγητικὴ Λέσχη :

Ἡ ὀργάνωσις διαφόρων ἐκδηλώσεων, ἑορτῶν, φεστιβάλ, κ.λ.π. προτείνεται ὅπως ἀνατεθῆ εἰς τὰ τοπικὰ τμήματα τῆς Περιηγητικῆς Λέσχης, ἡ ὁποία ἔχει ἀναπτύξει λίαν ἐπιτυχῆ δραστηριότητα εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Ἐπίσης προτείνεται ὅπως ἡ Περιηγητικὴ Λέσχη ἀναλάβῃ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν προτεινομένων εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς νήσου ἐγκαταστάσεων Camping.

δ. Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων :

Ἡ διαφύλαξις τῶν τοπικῶν στολῶν καὶ ἐνδυμασιῶν, ἡ ἠχογράφησις τῶν λαϊκῶν ἀσμάτων καὶ τῆς ἐν γένει λαϊκῆς μουσικῆς, ἡ ἀποτύπωσις (καὶ κινηματογράφησις) τῶν διαφόρων τοπικῶν χορῶν ἐμπίπτουν ἀναμφιβόλως εἰς τὸν τομέα δραστηριότητος τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς καταλλήλου ἐπιχορηγήσεως θὰ ἠδύνατο νὰ συμβάλῃ ἐπιτυχῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀξιοποίησιν ὁλοκλήρου τοῦ λαογραφικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτήν, ἄλλοι ὀργανισμοὶ καὶ ἰδιῶται, θὰ ἠδύνατο ἐπίσης νὰ προσφέρουν ἀξιόλογον συνδρομήν. Τὸ Λύκειον δύναται ἐπίσης νὰ συμβάλῃ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς λαϊκῆς τέχνης, τὴν ὀργάνωσιν ἐργαστηρίων κλπ.

ε. Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἑταιρία :

Ἡ ἀξιοποίησις τῶν κυριωτέρων σπηλαίων τῆς νήσου θὰ πρέπει νὰ ἀνα-

τεθῆ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σπηλαιολογικὴν Ἑταιρίαν, ἡ ὁποία εἶναι τὸ μόνον ἐνδεδειγμένον καὶ πεπειραμένον ὄργανον ἐκπονήσεως τῶν μελετῶν ἀναπτύξεως τῶν σπηλαίων τῆς Κρήτης καὶ τῆς παρακολουθήσεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαφόρων ἐργασιῶν ἀξιοποιήσεώς των.

15.06 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ἡ ὕπαρξις τοῦ καταλλήλου προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προτεινομένου προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου.

Κύριος φορεὺς τοῦ προτεινομένου προγράμματος ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ θὰ εἶναι ὁ ΕΟΤ διὰ τῆς Περιφερειακῆς Ὑπηρεσίας Κρήτης. Πέραν ὁμως τῆς κατασκευῆς καὶ λειτουργίας τῆς προτεινομένης Σχολῆς Τουριστικῶν Ἑπαγγελμάτων εἰς Ἡράκλειον, θὰ ἀπαιτηθῆ ἡ καταβολὴ μιᾶς γενικῆς προσπάθειας ἐκ μέρους τῶν Τοπικῶν Τουριστικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν ὄλων τῶν ἀσχολουμένων ἐμμέσως ἢ ἀμέσως μετὸν τουρισμὸν καὶ ἐρχομένων εἰς ἐπαφὴν μετὰ τουρίστας.

15.07 ΠΡΟΒΟΛΗ

Τὸ θέμα τῆς προβολῆς τῆς νήσου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐσωτερικόν, εἶναι σοβαρώτατον καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῆ κατὰ τρόπον ἔρασιτεχνικόν. Ἄνευ τῆς καταλλήλου προβολῆς, ἡ προσπάθεια τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης εἶναι καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν.

Ἡ χρησιμοποίησις ὄλων τῶν μέσων δημοσιότητος εἶναι δαπανηροτάτη καὶ εὐρίσκειται ἐκτὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν. Δεδομένου δὲ ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ χρησιμοποίησις πολλῶν μέσων δημοσιότητος ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα (ὅπερ θὰ ἀπετέλει τὴν πλέον ἀποτελεσματικὴν μέθοδον), διαπράττεται συχνάκις τὸ σφάλμα καὶ ἐπιλέγονται ὠρισμένα μόνον μέσα δημοσιότητος, εἰς τὰ ὁποία παρουσιάζεται τὸ πρὸς προβολὴν θέμα ὀλίγας μόνον φορές, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸν ὀλιγώτερον ἀποτελεσματικὸν τρόπον προβολῆς.

Διὰ τὴν προβολὴν τῆς νήσου εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ ἐσωτερικόν ἐγένετο μία πρόβλεψις δαπάνης ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν περίοδον 1965—1975, ἥτοι ἕξ ἑκατομμυρίων δραχμῶν (200.000 δολ.) ἑτησίως. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν, ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ καταχώρησις εἰς τὸ ἑβδομαδιαῖον Ἀμερικανικὸν περιοδικὸν Life μιᾶς ὀλοσελίδου διαφημίσεως διὰ μίαν μόνον ἑκδοσιν στοιχίζει περὶ τὰ 40.000 δολάρια (ἕν ἑκατομμύριον διακοσίας χιλιάδας δραχμᾶς).

Τὸ προγραμματισθέν, ὡς ἄνω, ποσὸν θεωρεῖται ὁμως ὅτι θὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἑνὸς γενικοῦ προγράμματος προβολῆς, δεδομένου ὅτι θὰ

διαφημίζεται ταύτοχρόνως ή Κρήτη και υπό του ΕΟΤ, διά του γενικού προγράμματος τουριστικής προβολής της 'Ελλάδος. Παραλλήλως, αί διάφοροι τουριστικάί επιχειρήσεις της Κρήτης και τὰ τουριστικά γραφεία, διά μικρών ἴσως, ἀλλά πολλῶν προγραμμάτων, θά συντελοῦν ἐπίσης εἰς τήν προβολήν τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου καί τῶν ὑφισταμένων ἐκάστοτε τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων. Δέν πρέπει νά λησμονηθῇ ὅτι οἱ ἐπισκέπται τῆς νήσου, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἱκανοποιηθῇ ἐκ τῆς παραμονῆς των εἰς αὐτήν, ἀποτελοῦν ἐν τῶν σημαντικωτέρων ὀργάνων διαφημίσεώς της.

α. Μελέτη Ἀγορᾶς :

Πρὸ τῆς ἐκπονήσεως ἐνὸς προγράμματος προβολῆς εἶναι ἀπαραίτητος ἡ διερεύνησις τῆς ἀγορᾶς καί ὁ καθορισμὸς τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ ὁποῖον θά κατευθυνθῇ ἡ προγραμματιζομένη προβολή.

Τὸ ἀμερικανικὸν π. χ. περιοδικὸν «Reader's Digest» κυκλοφορεῖ μηνιαίως εἰς 15.000.000 ἀντίτυπα. Ἡ διαφήμισις εἰς αὐτὸ στοιχίζει περὶ τὰ 1.500.000 δρχ. (50.000 δολ.) ἀνὰ σελίδα δι' ἐκάστην ἔκδοσιν. Λόγω τῆς μεγάλης κυκλοφορίας τοῦ περιοδικοῦ μία διαφημιστικὴ καταχώρησις εἰς τοῦτο στοιχίζει 1/10 τῆς δραχμῆς ἀνὰ ἀντίτυπον, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται κατὰ μέσον ὄρον ἀπὸ τέσσαρα ἄτομα καί ἐπομένως ἡ δαπάνη ἀνὰ ἀναγνώστην ἀνέρχεται εἰς 0,025 τῆς δραχμῆς. Ἐν τούτοις, ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ ὡς μέσου δημοσιότητος εἶναι ἐσφαλμένη ὅσον ἀφορᾷ τὴν τουριστικὴν προβολήν τῆς Κρήτης ἢ τῆς 'Ελλάδος, διότι τὰ 90 % καί πλέον τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ δέν ἀποτελοῦν πιθανούς, ἔστω καί μελλοντικῶς, τουρίστας διὰ τὴν 'Ελλάδα, καί ἐπομένως ἡ πραγματικὴ δαπάνη μιᾶς καταχωρήσεως εἰς αὐτὸ θά στοιχίσῃ εἰς τὴν πραγματικότητά τὸ δεκαπλάσιον.

Ἀντιθέτως ἄλλα μέσα, φαινομενικῶς δαπανηρότερα, εἶναι δυνατὸν νά εἶναι πλέον ἀποτελεσματικά, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην, ἐφ' ὅσον θά ἀπηυθύνοντο εἰς ὁμάδας ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν πιθανούς μελλοντικούς ἐπισκέπτας τῆς 'Ελλάδος ἢ τῆς Κρήτης.

Κρίνεται ἐπομένως ἀπαραίτητον ὅπως εἰς μίαν ἐκάστην τῶν κυριωτέρων χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ὡς καί εἰς τὰς ΗΠΑ καί Καναδᾶν, ἦτοι εἰς τὰς πηγὰς προελεύσεως τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος τοῦ Μεσογειακοῦ τουριστικοῦ ρεύματος, διενεργηθῇ λεπτομερὴς ἔρευνα, ἐκ τῆς ὁποίας θά προσδιορισθοῦν τὰ ἑξῆς :

1. Ποῖαι εἶναι αἱ ὁμάδες τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ὡς ἄνω χωρῶν, αἱ ὁποῖαι ταξιδεύουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ποῖα ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ αὐτῶν καί ποῖον τὸ μέσον ἐτήσιον εἰσόδημα των.

2. Ποῖας χώρας τῆς Μεσογείου ἐπισκέπτονται, διὰ πόσον χρονικὸν

διάστημα, με ποιον μεταφορικών μέσων ταξιδεύουν και πόσα χρήματα δαπανούν.

3. Ποιον ήτο τὸ κίνητρον τὸ ὁποῖον τοὺς ὤθησε νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην χώραν.

4. Ποῖαι εἶναι αἱ βασικαὶ τῶν ἀνάγκαι καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδίου τῶν (μορφωτικὸς, ἀνάπαυσις, ψυχαγωγία, ἥλιος-ἄμμος-θάλασσα, ἐπίσκεψις νέων τόπων κ.λ.π.).

5. Ποία εἶναι ἡ γνώμη τῶν διὰ τὴν Κρήτην ὡς τόπου παραθερισμοῦ ἢ ἐπισκέψεως. (Ἡ διερεύνησις αὕτη θὰ προσδιορίζη τὴν πιθανῶς ἐσφαλμένην εἰκόνα περὶ τῆς νήσου, ἡ ὁποία θὰ ὑπάρχη εἰς τὰ περισσότερα, ἂν ὄχι εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἐξωτερικοῦ).

Ἐπὶ πλέον τῆς ἀνωτέρω γενικῆς ἐρεύνης, εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως διενεργηθῇ καὶ μία εἰδικὴ ἐρευνα εἰς τὰ ταξιδιωτικὰ γραφεῖα, τὰ ὁποῖα ἐπηρεάζουν τὰς ἀποφάσεις μεγάλου ποσοστοῦ τῶν ταξιδευόντων.

Μόνον ὅταν θὰ ἔχη μελετηθῇ ἐπαρκῶς ἡ «ἀγορὰ» τῶν πιθανῶν ἐπισκεπτῶν τῆς νήσου, θὰ εἶναι δυνατὸς ὁ πραγματικὸς προγραμματισμὸς τῆς τουριστικῆς προβολῆς αὐτῆς.

β. Μέθοδοι Προβολῆς :

Ἡ ἐρευνα τῆς Ἀγορᾶς (Market Research) θὰ προσδιορίσῃ τὰς κατευθύνσεις πρὸς τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ στραφῇ ἡ προσπάθεια τῆς τουριστικῆς προβολῆς. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ἐκτὸς τῆς ἀμέσου προβολῆς (διαφήμισις εἰς τὸν ἡμερήσιον καὶ περιοδικὸν τύπον, ραδιόφωνον, τηλεόρασιν κ.λ.π.) εἶναι ἀποτελεσματικὴ καὶ ἡ ἔμμεσος προβολή, ἡ ὁποία εἶναι καὶ εὐθηνότερα.

Κατωτέρω ἀναφέρονται διάφοροι μέθοδοι ἔμμεσου προβολῆς αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀποδειχθῇ εἰς πλείστας περιπτώσεις ἄκρως ἀποτελεσματικά.

1. Πρόσκλησις δι' ἐπιτόπιον ἐπίσκεψιν δημοσιογράφων καὶ ὑπευθύνων τῆς ταξιδιωτικῆς στήλης τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν μεγάλης κυκλοφορίας.

2. Πρόσκλησις διὰ μακρὰν (ἐν ἔτος) δωρεὰν παραμονὴν ἐνὸς ἢ καὶ περισσοτέρων γνωστῶν συγγραφέων, ζωγράφων, κλπ. ὑπὸ τύπον ἐτησίου βραβείου.

3. Καθιέρωσις καὶ ὀργάνωσις διεθνῶν ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦνται ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα κοινωνικά στρώματα, ὡς π.χ. ὁ αὐτοκινητιστικὸς γύρος τῆς Κρήτης (Rally) ἢ ναυτιλιακοὶ καὶ ἰστιοπλοϊκοὶ ἀγῶνες με ἀντικείμενον τὸν περίπλου τῆς νήσου.

4. Ἐπιχορήγησις καὶ ἐπιβοήθησις γυρίσματος μεγάλων ταινιῶν ὑπὸ διεθνῶν κινηματογραφικῶν ἐταιριῶν.

5. Συνεχής απόστολή εις μέγαν αριθμόν ἐφημερίδων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀνακοινώσεων τύπου (Press Releases) ἐν σχέσει μετὰ τὰ ἀρχαιολογικά εὐρήματα, μετὰ νέας τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις κλπ. ὡς καὶ ἀποστολὴ ἐτοιμῶν ἀρθρῶν εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτὰς τῶν ἐφημερίδων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

6. Ἐπιβοήθησις συγκλήσεως διεθνῶν συνεδρίων, ἐπαγγελματικῶν συνεδρίων κ.λ.π.

Βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ προτεινομένου προγράμματος προβολῆς διὰ τὴν Κρήτην θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία εἰκόνας τῆς νήσου ὡς ἐνὸς τόπου κατ' ἐξοχὴν τουριστικοῦ ὑπὸ τὴν εὐρείαν ἔννοιαν τοῦ ὄρου :

Ἡ Κρήτη θὰ ἐμφανισθῇ ὡς τόπος ἰδεώδους διὰ διακοπὰς καὶ παραθερισμὸν μετὰ ἰδιαιτέραν ἔμφασιν εἰς τὰ ἐπηρεάζοντα τὸν παραθεριστικὸν τουρισμὸν στοιχεῖα «**ΗΛΙΟΣ-ΑΜΜΟΣ-ΘΑΛΑΣΣΑ**».

Παραλλήλως θὰ παρουσιασθῇ ἡ πληθώρα τῶν ἀξιοθεάτων καὶ τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐμφαίνεται ἄνευ ἀμφιβολίας ὅτι ἡ νῆσος δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν τουριστῶν ἐπὶ πολλὰς συνεχεῖς ἡμέρας, καὶ ὅτι ἡ ὀλιγόωρος ἢ καὶ ὀλιγοήμερος ἐπίσκεψις, ἀναγκαῖα βεβαίως ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ περισσότερος διαθέσιμος χρόνος, δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ ἴδῃ τις πραγματικὰ τὴν Κρήτην.

Ἐπίσης σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν προβολὴν τῆς νήσου θὰ παίξῃ ἡ ἐμφάνισις τῆς εἰκόνας τῆς Κρήτης ὡς τουριστικοῦ τόπου **πλήρως** ὀργανωμένου, μετὰ συγχρόνους ἐγκαταστάσεις, μέσα μεταφορᾶς κ.λ.π. Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι μία τοιαύτη διαφήμισις ὀφείλει νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα, ἄλλως θὰ ἔχῃ τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Ἐκ τοῦ γεγονότος δὲ ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν τουριστῶν ἐπισκέπτεται σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐπισκέπτονται γνωστὰ ἄτομα (ἡθοποιοί, πολιτικοί, τιτλοῦχοι, κ.λ.π.), θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ ἐντατικὴ προβολὴ καὶ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀφίξεων τοιοῦτου εἴδους τουριστῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ διαμορφωθῇ εἰς εὐρύτερον κοινὸν ἡ ἐπιθυμία δι' ἐπίσκεψιν τῆς Κρήτης.

Ἐκ παραλλήλου, θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ ἐντατικὴ προβολὴ τῆς Κρήτης εἰς τὰ διάφορα Πανεπιστήμια καὶ Κολλέγια διὰ τῆς ἀποστολῆς βιβλίων, χαρτῶν κ.λ.π., ἵνα δοθῇ γενικὴ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Κρήτη ἀποτελεῖ τόπον ἐπισκέψεως πνευματικῶν ἀνθρώπων. Δεδομένου ὅτι οἱ φοιτῶντες εἰς τὰ Πανεπιστήμια ἀποτελοῦν τὴν ἰθύνουσαν καὶ μεσαίαν τάξιν τοῦ ἀμέσου μέλλοντος, ἡ προσέλκυσις φοιτητῶν-τουριστῶν εἰς τὴν Κρήτην θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν μιᾶς λίαν ἰσχυρᾶς βάσεως διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ εἰς τὴν νῆσον, διότι εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων-καὶ τὸ γεγονός ἔχει ἐπανειλημμένως διαπιστωθῆ-οἱ ἐπισκεφθέντες ὡς φοιτηταὶ μίαν περιοχὴν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀπεκόμισαν καλὰς ἐντυπώσεις, ἐπανέρχονται ἀργότερον εἰς αὐτήν, μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των.

15.08 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Ο κύριος και μοναδικός φορέας τής κατασκευής τών έργων ύποδομής θα είναι, διά τών αρμοδίων υπηρεσιών του, τὸ Δημόσιον.

Τὰ Ὑπουργεῖα Δημοσίων Ἔργων καὶ Συγκοινωνιῶν, τὰ Νομαρχιακὰ Ταμεία, οἱ ὀργανισμοὶ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ὁ Ἑλληνικὸς Ὄργανισμὸς Τουρισμοῦ κ.λ.π., θα ἀναλάβουν ἀναμφιβόλως τὴν ὀργάνωσιν, ἀνάθεσιν καὶ παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως τών προτεινομένων ἔργων.

Ἡ ἀρτία καὶ ἔγκαιρος ἐκτέλεσις τῆς κατασκευῆς τών ἔργων αὐτῶν θα συντελέσῃ σημαντικῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προτεινομένου προγράμματος. Πλὴν ὁμως ἡ Κρήτη διαθέτει ἐλάχιστον πεπειραμένον τεχνικὸν προσωπικόν, αἱ δὲ μεγάλαι ἐργοληπτικαὶ ἐταιρίαι, λόγῳ τῆς κατατμήσεως τών ἔργων εἰς μικρὰς ἐργολαβίας, συνήθως δὲν λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς δημοπρασίας. Αἱ ἐργασίαι κατακυροῦνται εἰς μικρὰς ἐταιρίας, ἄνευ τοῦ ἀπαραιτήτου ἐξοπλισμοῦ καὶ πείρας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μὴ ἔγκαιρον ἀποπεράτωσιν τών ἔργων καὶ τὴν κακὴν ποσότητα κατασκευῆς.

Διὰ νὰ ἀποτραπῆ τοῦτο προτείνεται :

1) Ἡ ἀνάθεσις μεγάλων ἐργολαβιῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκληθῆ τὸ ἐνδιαφέρον τών μεγάλων ἐταιριῶν καὶ νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ μεταφορὰ καὶ ἀπόσβεσις μηχανημάτων καὶ ἐξοπλισμοῦ.

2) Ἡ ἀνάθεσις μακροπροθέσμων προγραμμάτων, μὲ δυνατότητα ἀποπερατώσεως τοῦ ὅλου ἔργου εἰς πέντε π.χ. ἔτη. (Ἀνάθεσις ταυτοχρόνως ἔργων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας φάσεως ἢ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης). Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θα καταστῆ δυνατὴ καὶ συμφέρουσα ἡ ἐκπαίδευσις τεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ τών ἐργοληπτριῶν ἐταιριῶν καὶ ἡ δημιουργία βάσεως τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

Συμπεράσματα και
Υποδείξεις

ΝΩΙΝΧΑΝΙΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΝ

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθεί η επίδραση της αλλαγής των συνθηκών στην ανάπτυξη της οικονομίας. Η μελέτη βασίζεται σε στοιχεία που συλλέχθηκαν από διάφορες πηγές και αναλύονται με τη βοήθεια των κατάλληλων στατιστικών μεθόδων. Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι η αλλαγή των συνθηκών έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης. Η μελέτη επίσης δείχνει ότι η ανάπτυξη της οικονομίας είναι άμεσα συνδεδεμένη με την αλλαγή των συνθηκών. Τα αποτελέσματα της μελέτης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν στην ανάπτυξη της οικονομίας και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

Επιμέλεια και
Υποβληθείς

ΧΑΝΙΩΝ

**16.00 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ**

Εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια τῆς παρούσης Μελέτης ἐγένετο πλήρης καὶ λεπτομερῆς ἐξέτασις τῶν δυνατοτήτων καὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης. Ἐξητάσθησαν κατὰ πρῶτον ἡ ὑφισταμένη κατάστασις, αἱ οικονομικαὶ συνθήκαι, ἡ ὑφισταμένη ὑποδομὴ καὶ ἡ παροῦσα τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς νήσου. Ἀκολουθῶς, ἐγένοντο λεπτομερῆς ἔρευνα τῆς τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς Κρήτης, ἀνάλυσις τῆς τουριστικῆς κινήσεως εἰς τὴν Μεσόγειον, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτην καὶ διερεύνησις τῶν προοπτικῶν ἐξελίξεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως εἰς τὴν Κρήτην. Βάσει δὲ τῶν ἐκτιμηθεισῶν ἀναγκῶν, ἐξεπονήθη πλήρες πρόγραμμα ἔργων καὶ ληπτέων μέτρων, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τοιαύτης ἐκτάσεως εὐνοϊκὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου, ὥστε νὰ καθιστᾷ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν αὐτῆς οὐχὶ μόνον σκόπιμον καὶ ἐπιθυμητὴν, ἀλλὰ καὶ ἀπολύτως ἀναγκαίαν.

Ἐκ τῆς λεπτομεροῦς ἐξετάσεως ἀφ' ἑνὸς τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς Κρήτης καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν τάσεων καὶ χαρακτηριστικῶν τοῦ Μεσογειακοῦ τουριστικοῦ ρεύματος, προέκυψεν ὅτι ἡ Κρήτη διαθέτει ὅλα τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα (κλίμα, ἀμμώδεις ἀκτᾶς, φυσικὰ καλλονὰς, ἱστορικὸν παρελθόν, ἀρχαιολογικοὺς χώρους, μνημεῖα, λαογραφίαν κ.λ.π.) διὰ νὰ καταστή μίαν τῶν ἀξιολογωτέρων τουριστικῶν περιοχῶν ὄχι μόνον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Μεσογείου.

Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ δημιουργηθοῦν αἱ ἀπαραίτητοι ἐγκαταστάσεις καὶ θὰ γίνῃ ἡ κατάλληλος προβολή, ἡ Κρήτη δύναται εὐχερῶς νὰ προσελκύσῃ μεγάλον ἀριθμὸν παραθεριστῶν, διότι συνδυάζει τὰ ἀπαραίτητα πρὸς ἀνάπτυξιν παραθεριστικοῦ τουριστικοῦ ρεύματος στοιχεῖα. Παραλλήλως, δύναται νὰ προσελκύσῃ καὶ μέγαν ἀριθμὸν περιηγητῶν, δεδομένου ὅτι διαθέτει πλῆθος ἀξιοθεάτων σημείων, ὠρισμένα τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος.

Ἐπίσης, ὑφίστανται δυνατότητες προσελκύσεως μεγάλου ἀριθμοῦ τουριστῶν ἐκ τοῦ ἑσωτερικοῦ. Ὁ ἑσωτερικὸς τουρισμὸς ἀναπτύσσεται ταχύτατα κατ' ἀκολουθίαν τῆς βελτιώσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου, τὸ δὲ μέγεθος τῆς Κρήτης, αἱ φυσικαὶ τῆς καλλοναί, τὸ παρελθόν τῆς τὸ ὅποιον συνδέεται στενῶς μὲ τὴν νεωτέραν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους (ἐπὶ πλεόν τῶν Μινωϊκῶν, Βυζαντινῶν καὶ Ἑνετικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μνημείων), δημιουργοῦν ἰσχυρὰ κίνητρα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τουριστικοῦ ρεύματος ἐκ τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος. Ἰδιαιτέρως, οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς τῆς πρωτεύουσῆς, μετὰ τὴν προβλεπομένην σύνδεσιν τῆς νήσου διὰ πορθμείων, θὰ δύνανται εὐκόλως νὰ τὴν ἐπισκέπτονται διὰ τῶν ἰδιωτικῶν τῶν αὐτοκινήτων.

Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Κρήτης προσκρούει εἰς ἔλλειψιν τῆς ἀναγκαίας ὑποδομῆς καὶ τῶν ἀπαραιτήτων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, αἱ ὁποῖαι προσδιορίζουν κατὰ τινὰ τρόπον τὸν μέγιστον δυνατὸν ἀριθμὸν ἐπισκεπτῶν. Ἐν τούτοις, ἡ ὑπαρξὶς ἐπαρκῶν ἐγκαταστάσεων δὲν ἐξασφαλίζει αὐτομάτως καὶ τὴν ἔλευσιν ἀντιστοίχως μεγάλου ἀριθμοῦ τουριστῶν.

Διὰ ν' ἀποφευχθῆ ἑπομένως προγραμματισμὸς ἀριθμοῦ κλινῶν μεγαλύτερου τοῦ ἀπαιτουμένου μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀντιοικονομικὴν λειτουργίαν τῶν ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκρίθη ἀπαραίτητος ἡ λεπτομερεστέρα δυνατὴ ἐκτίμησις τῆς ἀναμενομένης ζητήσεως, καὶ ὁ ἐν συνεχείᾳ προγραμματισμὸς τῶν ἀπαιτουμένων, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν, αὐτῆς ἐγκαταστάσεων

16.01 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς παρούσης Μελέτης κατεβλήθη προσπάθεια σύγκεντρώσεως ὅλων ἐκείνων τῶν στοιχείων, τὰ ὅποια καθορίζουν τὸ εἶδος καὶ τὴν τροπὴν τὴν ὁποίαν δύναται νὰ λάβῃ ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς Κρήτης.

Οὕτω, ἡ Μελέτη περιέχει μίαν πλήρη καὶ ἐνδελεχῆ ἀνάλυσιν τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου, περιλαμβανομένης καὶ τῆς πλήρους ἀπογραφῆς καὶ ἀξιοποιήσεως ὅλων τῶν στοιχείων αὐτοῦ (Κεφάλαιον 3.00).

Ἡ διερεύνησις τῶν ἐπικρατουσῶν κλιματικῶν συνθηκῶν, στοιχείον σημαντικώτατον εἰς οἵανδῆποτε προσπάθειαν ἀναπτύξεως τουρισμοῦ, ἀπετέλεσεν ἐπίσης ἀντικείμενον λεπτομεροῦς ἐξετάσεως (Κεφάλαιον 4.00).

Ἡ ὑφισταμένη κατάστασις ὅλων τῶν κλάδων τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου, ἡ ὑποδομὴ αὐτῆς καὶ αἱ συγκοινωνίαι, ὡς καὶ ἡ κατάστασις τοῦ τουριστικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἀπετέλεσεν ἐπίσης ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας ἐρεύνης καὶ ἀναλύσεως (Κεφάλαια 2.00, 5.00 καὶ 6.00).

Οὕτω, τὸ πρῶτον μέρος τῆς Μελέτης συνθέτει μίαν κατὰ τὸ δυνατόν πληρεστέραν εἰκόνα τῆς σημερινῆς Κρήτης, τῶν τουριστικῶν ἐνδιαφερόντων τῆς, τῶν δυνατοτήτων τὰς ὁποίας προσφέρει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τουριστικῆς κινήσεως καὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ μειονεκτημάτων αὐτῆς.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς Μελέτης περιλαμβάνει μίαν γενικὴν ἐπισκόπησιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ μίαν ἐκτίμησιν τῶν προοπτικῶν ἐξελίξεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῆς Κρήτης κατὰ τὴν ἐπομένην δεκαετίαν, ἐφ' ὅσον βεβαίως ὑπάρξουν αἱ κατάλληλοι διὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν τουριστῶν ἐγκαταστάσεις.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀνωτέρω στοιχείων προκύπτουν τὰ κάτωθι γενικὰ συμπεράσματα :

- 1) Ἡ οἰκονομία τῆς Κρήτης, ὡς ἔχει σήμερον, δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπαρκῆς κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἰς τὸν Κρητικὸν λαόν.
- 2) Αἱ δυνατότητες ἀξιοποιήσεως τοῦ ἐδάφους καὶ ὑπεδάφους καὶ ἡ

έν γένει βιομηχανική ανάπτυξις της παρουσιάζονται περιορισμένοι, λόγω έλλειψεως πρώτων ύλων, ενεργείας κ.λ.π.

3) 'Η ανάπτυξις του τουρισμού, αντιθέτως, είναι εύχερεστέρα, απαιτεί δέ συγκριτικῶς ὀλιγωτέρας επενδύσεις.

4) 'Η Κρήτη διαθέτει ὅλας τὰς απαιτούμενας προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀναπτύξη τουρισμὸν καὶ νὰ καταστή ἓν τῶν ἀξιολογωτέρων τουριστικῶν κέντρων τῆς Μεσογείου.

5) Τὸ πλουσιώτατον τουριστικὸν δυναμικὸν τῆς Κρήτης περιλαμβάνει :

α) Κλιματικὰς συνθήκας, αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπουν τὴν συνεχῆ σχεδὸν λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεων, μίαν τῶν μεγαλυτέρων ἡλιοφανεῖῶν τῆς Μεσογείου καὶ δυνατότητα θαλασσίῶν λουτρῶν ἐπὶ δέκα σχεδὸν μῆνας ἐτησίως.

β) 'Ωραιότατας ἀμμώδεις παραλίας καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν ἀκτῶν.

γ) Φυσικὰς καλλονὰς, τοπία, καὶ γενικῶς ἄκρως ἐνδιαφέρουσαν μορφολογίαν ἐδάφους καὶ ἀκτῶν (ὕψηλους ὄρεινους ὄγκους, φάραγγας, ὄροπέδια, ἀποκρήμνους ἀκτὰς κ.λ.π.).

δ) Τὴν μεγαλυτέραν ἴσως συγκέντρωσιν ἀρχαιολογικῶν τόπων εἰς τὴν Μεσόγειον, μετὰ ἀποκλειστικότητά Μινωικὰς ἀρχαιότητος καὶ πλουσίαν ποικιλίαν ἀρχαιολογικῶν χώρων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς.

ε) Μέγαν ἀριθμὸν ἱστορικῶν καὶ θρησκευτικῶν μνημείων τῆς Βυζαντινῆς καὶ Ἑνετικῆς ἐποχῆς καὶ ἰδιαιτέρως φρουρίων καὶ ὄχυρωματικῶν ἔργων, κρηνῶν, οἰκιῶν, ἱστορικῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ χιλίας περίπου ἐκκλησίας μετὰ τοιχογραφίας τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς.

στ) Πολλὰ σημεῖα στενώτατα συνδεδεμένα μετὰ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κρήτης, τὰ ὁποῖα θὰ προκαλέσουν τὴν ἐπίσκεψιν πολλῶν Ἑλλήνων τουριστῶν.

ζ) Πλουσιωτάτην λαογραφίαν, ἦθη καὶ ἔθιμα, εἶδη λαϊκῆς τέχνης καὶ χειροτεχνίας.

Γενικῶς, δύναται βεβαίως νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ Κρήτη διαθέτει τόσον εἰς ποσότητα, ὅσον καὶ εἰς ποιότητα ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ απαιτούμενα διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς εἰς σημαντικὸν τουριστικὸν κέντρον καὶ ἰδίως ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα, ἂν μία περιοχὴ δὲν τὰ ἔχη, εἶναι ἀδύνατον νὰ δημιουργηθοῦν.

6) Παραλλήλως ὁμως πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ποικιλίαν τουριστικῶν ἐνδιαφερόντων, ἡ Κρήτη παρουσιάζει σοβαρὰς ἐλλείψεις, αἱ ὁποῖαι καὶ παρεμποδίζουν τὴν τουριστικὴν τῆς ανάπτυξιν.

Συγκεκριμένως ὑπάρχει ἔλλειψις :

α) **Τουριστικῶν Ἐγκαταστάσεων** καὶ ἰδιαίτερος ξενοδοχείων, ἐστιατορίων, κέντρων ψυχαγωγίας, ἐγκαταστάσεων σπὸρ κ.λ.π. Πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ὁ ὑφιστάμενος τουριστικὸς ἐξοπλισμὸς εἶναι ἀνεπαρκής, παλαιὸς καὶ περιορισμένων δυνατοτήτων.

β) **Εἰδικευμένου Προσωπικοῦ** διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρετήσεως τουριστῶν.

γ) **Τουριστικῆς Ὁργανώσεως** καὶ ἰδιαίτερος γραφείων πληροφοριῶν, τοπικῶν ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ φορέων ἐν γένει διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ ὀργάνωσιν τουριστικῶν ἐκδηλώσεων.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω βασικῶν ἐλλείψεων αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν τουρισμὸν καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸν τρόπον ἀμέσου ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν Κρήτην τουριστῶν, ἡ νῆσος πάσχει ἐπίσης ἀπὸ ἐλλείψιν ἀρτίας ὑποδομῆς καὶ ἀνεπάρκειαν συγκοινωνιῶν.

Αἱ βασικαὶ αὗται ἐλλείψεις εἰς τοὺς δύο σημαντικοὺς διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου τομεῖς δύνανται νὰ ἀρθοῦν ὡς ἑξῆς :

δ) **Ἑποδομή** : Διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς νήσου, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἄμεσος ἐπισκευὴ τοῦ ὀδικοῦ τῆς δικτύου, ἡ κατασκευὴ ὁδῶν προσπελάσεως πρὸς τὰ διάφορα σημεῖα τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἡ βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν λιμένων καὶ ἀεροδρομιῶν, καὶ ἡ ἐπέκτασις τῶν δικτύων διανομῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ὑδρεύσεως, ἀποχετεύσεως καὶ τηλεπικοινωνιῶν.

ε) **Συγκοινωνίαι** : Ἡ προσέλκυσις εἰς τὴν Κρήτην σημαντικοῦ ἀριθμοῦ τουριστῶν θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ὑπαρξιν ταχέων, ἀνέτων καὶ εὐθηνῶν συγκοινωνιακῶν μέσων μεταξὺ τῶν ἀφετηριῶν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος καὶ τῆς νήσου. Παραλλήλως, ἡ ἀνά τὴν νῆσον διακίνησις τῶν τουριστῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιμήκυνσις τῆς παραμονῆς τῶν εἰς αὐτὴν ἀποτελεῖ ἓνα τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ προγράμματος, θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ὑπαρξιν πλήρους δικτύου ἐνδοσυγκοινωνιῶν.

7) Ἐὰν αἱ ἐλλείψεις τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ Κρήτη εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ τουριστικοῦ ἐξοπλισμοῦ, εἰδικευμένου προσωπικοῦ, τουριστικῆς ὀργανώσεως, ἔργων καὶ δικτύων ὑποδομῆς καὶ συγκοινωνιῶν συμπληρωθοῦν, ἡ νῆσος θὰ δυνηθῇ κατὰ συντηρητικὸν ὑπολογισμὸν νὰ δεχθῇ ἕως τὸ 1975 περὶ τοὺς 620.000 τουρίστας, οἱ ὅποιοι καὶ θὰ πραγματοποιήσουν κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἐν συνόλῳ 2.260.000 διανυκτερεύσεις καὶ θὰ δαπανήσουν περὶ τὰ 700 ἑκατ. δραχμῶν.

Ειδικώτερον ή κατανομή τών άφίξεων και διανυκτερεύσεων διά τὸ 1975
 ύπολογίζεται ὡς κάτωθι :

Κατηγορίαι Τουριστῶν	Ἄριθμος Προβλεπομένων	
	Ἄφίξεων	Διανυκτερεύσεων
Ἄλλοδαποι		
Μέλη Κρουαζιερῶν	250.000	—
Περιηγηταί	160.000	800.000
Παραθερισταί	50.000	500.000
Σύνολον	460.000	1.300.000
Ἡμεδαποί		
Περιηγηταί	70.000	350.000
Παραθερισταί	35.000	500.000
Λοιποί Ταξιδιώται	55.000	110.000
Σύνολον	160.000	960.000
Γενικὸν Σύνολον	620.000	2.260.000

8) Διὰ νὰ καταστή ἑπιτυχή ἡ προσέλκυσις καὶ ἐξυπηρέτησις τῶν τουριστῶν, θὰ παραστή ἀνάγκη ἐφαρμογῆς ἐντὸς τῆς προσεχοῦς δεκαετίας ἐνὸς προγράμματος κατασκευῆς ἔργων καὶ λήψεως ἀντιστοίχων μέτρων διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου.

Τὸ πρόγραμμα αὐτό, λεπτομερῆς περιγραφή τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται εἰς τὸν 3ον τόμον τῆς μελέτης, περιλαμβάνει ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως συνολικῆς δυναμικότητος 15.000 κλινῶν, ἀντιστοίχους ἐγκαταστάσεις ἐστίασεως, ψυχαγωγίας, ἀναψυχῆς, πλάζ, σπόρ, ἀγορᾶς, κ.λ.π., ὡς ἐπίσης καὶ πλήρη ἀνακαίνισιν τῆς ὑποδομῆς τῆς νήσου, ὀργάνωσιν τῶν συγκοινωνιῶν καὶ ἀνάδειξιν τῶν τουριστικῶν τῆς ἐνδιαφερόντων.

9) Βάσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος ἀποτελοῦν αἱ ἐγκαταστάσεις διανυκτερεύσεως. Διὰ τὴν πλήρη ἀξιοποίησιν τοῦ τουριστικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου καὶ διὰ τὴν ἐπίτευξιν μεγαλυτέρου μέσου χρόνου παραμονῆς τῶν τουριστῶν εἰς τὴν νήσον προτείνεται ἡ δημιουργία τουριστικῶν κέντρων, εἰς τὰς μεγάλας πόλεις (Ἀστικά Τουριστικά Κέντρα), καὶ εἰς εἰδικὰ παραθαλασσίας τοποθεσίας (Παραθεριστικαὶ Ἐγκαταστάσεις—Αὐτόνομα Τουριστικά Συγκροτήματα καὶ Κατασκηνώσεις). Τέλος προτείνεται ὁ ἐντοπισμὸς ὠρισμένων περιοχῶν διὰ τὴν ἀνάγεισιν εἰς αὐτὰς παραθεριστικῶν ἐπαύλεων ὑπὸ τῶν ἀλλοδαπῶν καὶ ἡμεδαπῶν τουριστῶν.

10) Ἡ δημιουργία τῶν τουριστικῶν αὐτῶν κέντρων καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν ὑπολοίπων ἔργων τοῦ προτεινομένου προγράμματος θὰ δημιουργήσῃ εἰς τὴν Κρήτην ἓν πλήρες σύστημα ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρετήσεως τουριστῶν, ἄριστα ὠργανωμένον καὶ δυνάμενον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ προβλεπόμενον νὰ ἀφίχθῃ τουριστικὸν ρεῦμα.

11) Ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων, ἡ θέσις τῶν διαφόρων σημείων τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἡ μορφολογία τῆς νήσου δημιουργοῦν ἓνα ἀριθμὸν περιοχῶν, τὰς **τουριστικὰς ζῶνας**, ἐκάστη τῶν ὁποίων διαθέτει ἓν Ἀστικὸν Τουριστικὸν Κέντρον, ἐν ἧ περισσότερα αὐτόνομα τουριστικὰ συγκροτήματα ἢ κατασκηνώσεις, ὡς καὶ ἐγκαταστάσεις εἰς τὴν ἄμεσον ἐνδοχώραν. Αἱ τουριστικαὶ αὗται ζῶναι ἀποτελοῦν μικρὰς ἢ μεγαλυτέρας τουριστικὰς μονάδας, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὁποίων ἐπηρεάζει ὅλας τὰς εὐρισκομένας ἐντὸς αὐτῶν ἐγκαταστάσεις.

12) Σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου θὰ παίξῃ ἡ ἔγκαιρος ἀνακατασκευὴ καὶ βελτίωσις τῆς ὑποδομῆς, ἡ κατασκευὴ τῆς ὁποίας θὰ ὠφελήσῃ παραλλήλως καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς Κρητικῆς οἰκονομίας.

13) Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προτεινομένου προγράμματος καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν προτεινομένων ἔργων θὰ ἀπαιτήσῃ ἐντὸς τῆς δεκαετίας 1965—1975 τὴν δαπάνην 6.000 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 3.472 ἑκατ. δραχ. δι' ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς, 1.510 ἑκατ. δραχ. διὰ τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ 1.018 ἑκατ. δραχ. διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως, ἔργα ἀναδείξεως ἐνδιαφερόντων κ.λ.π.

Ἐκ τῶν 1.510 ἑκατ. δραχ. τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, 1.319 ἑκατ. δραχ. ὑπολογίζεται ὅτι θὰ προέλθουν ἐξ ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων καὶ τὰ ὑπόλοιπα 191 ἐκ δημοσίων ἐπενδύσεων.

Ἐπομένως, ἡ κατανομὴ τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης κονδυλίων παρουσιάζεται ὡς κάτωθι :

Ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις

Τουριστικαὶ Ἐγκαταστάσεις. 1.319 ἑκατ.

Δημόσιαι ἐπενδύσεις

Τουριστικαὶ Ἐγκαταστάσεις. 191

Ὁργάνωσις Τουριστικῶν Ὑπηρεσιῶν. 263

Ἔργα Ἀναδείξεως Τουριστικοῦ Δυναμικοῦ. 215

Ἔργα Εἰδικῆς Ὑποδομῆς. 540 1.209 ἑκατ.

Ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς. 3.472 ἑκατ.

Σύνολον. 6.000 ἑκατ.

Ἐὰν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων αἱ δαπάναι

διὰ τὰ ἔργα Γενικῆς Ὑποδομῆς (3.472 ἑκατ.) κατανεμηθοῦν εἰς ὅλους τοὺς ὠφελουμένους ἐκ τῆς κατασκευῆς των τομείς, τὸ πρόγραμμα δὲ τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως ἐπιβαρυνθῆ μόνον διὰ ποσοστοῦ 30 % τῆς συνολικῆς δαπάνης αὐτῶν, τότε τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης ἐπενδύσεων—ιδιωτικῶν καὶ δημοσίων—θὰ ἀνέλθῃ εἰς 3.570 ἑκατ. δραχμᾶς, κατανεμομένας ὡς κάτωθι :

Ἴδιωτικά Ἐπενδύσεις	1.318 ἑκατ.
Δημόσια Ἐπενδύσεις 1.209+ 0,30 (3.472).....	2.251 ἑκατ.
	—————
Σύνολον.....	3.570 ἑκατ.

14) Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀντιστοιχεῖ εἰς ἐτήσιον ρυθμὸν δημοσίων ἐπενδύσεων τῆς τάξεως τῶν 225 ἑκατ. δραχμῶν (ἢ 7.5 ἑκατομμυρίων δολλαρίων), ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς ὑπερβολικὸς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματος, ὠφελειῶν.

15) Παραλλήλως θὰ πρέπει νὰ δημιουργηθοῦν τὰ κατάλληλα κίνητρα διὰ τὴν προσέλκυσιν ιδιωτικῶν κεφαλαίων – τῆς τάξεως τῶν 1.300 ἑκατ. δρχ. (44 ἑκατ. δολλαρίων)—πρὸς κατασκευὴν τῶν διαφόρων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων. Τὸ ὕψος τοῦτο ἀντιστοιχεῖ εἰς μέσον ρυθμὸν ἐπενδύσεως πέντε περίπου ἑκατομμυρίων δολλαρίων ἐτησίως, ἀπολύτως πραγματοποιήσιμον, ἐφ' ὅσον ὑπάρξουν παραλλήλως αἱ ἀντίστοιχοι προϋποθέσεις (κατασκευὴ ὑποδομῆς, προβολή, παραχώρησις ὠρισμένων προνομίων κλπ.).

16) Κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας 1965—1975, οἱ τουρίσται οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν Κρήτην ὑπολογίζεται ὅτι θὰ δαπανήσουν ἐν συνόλῳ 4.000 ἑκατ. δρχ., ἐκ τῶν ὁποίων 72 % (95 ἑκατ. δολλάρια) εἰς ξένον συναλλάγμα.

17) Τὰ καθαρὰ συναλλαγματικά ἔσοδα τῆς χώρας (μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἐξαγωγῆς συναλλάγματος διὰ τὴν ἀγορὰν καταναλωτικῶν εἰδῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν τουριστῶν) ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθουν ἐντὸς τῆς περιόδου 1965—1975 εἰς 80 περίπου ἑκατομμύρια δολλαρίων.

18) Τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν τῶν τουριστῶν καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν Κρήτην διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος—συμπεριλαμβανομένου καὶ ποσοστοῦ 30 % ἐπὶ τοῦ κόστους κατασκευῆς τῶν ἔργων ὑποδομῆς—ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 5.300 ἑκατ. δρχ.

Αἱ δαπάναι αὗται θὰ δημιουργήσουν ἐντὸς τῆς δεκαετίας, κατόπιν πολλαπλασιαστικῆς διαδικασίας, εἰσοδήματα, ἐν συνόλῳ 21.275 ἑκατ. δρχ.

Τὰ δημιουργηθησόμενα πολλαπλασιαστικῶς, ἐκ τῶν δαπανῶν τῶν τουριστῶν καὶ τῶν ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος, εἰσοδήματα κατὰ τὸ 1975, ὑπολογίζονται εἰς 3.300 ἑκατ. δρχ. (110 ἑκατ. δολ-

λάρια), τὰ ὁποῖα κατανεμόμενα εἰς τοὺς 505.000 κατοίκους, τοὺς ὁποίους ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἔχη ἡ νῆσος τὸ 1975, ἀντιστοιχοῦν εἰς 215 περίπου δολλάρια κατ' ἄτομον, ὅσον εἶναι δηλαδή περίπου τὸ μέσον εἰσόδημα τῶν κατοίκων τῆς Κρήτης σήμερον.

Ἐπομένως αἱ εἰσοδηματικαὶ ἐπιπτώσεις εἰς Κρήτην ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματός θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν **διπλασιασμὸν τοῦ σημερινοῦ εἰσοδηματικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων τῆς νήσου.**

19) Ἐκτὸς τῶν δημιουργηθησομένων εἰς Κρήτην εἰσοδημάτων θὰ δημιουργηθοῦν καὶ τοιαῦτα πολλαπλασιαστικῶς εἰς τὴν λοιπὴν χώραν, τόσον ἐκ τῆς διαρροῆς πρὸς αὐτὴν 10 % ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς νήσου, ὅσον καὶ ἐκ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος, αἱ ὁποῖαι θὰ κατευθυνθοῦν εἰς τὴν λοιπὴν χώραν διὰ τὴν ἀγορὰν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Τὸ σύνολον τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν ὑπολογίζεται διὰ τὴν δεκαετίαν 1965-1975 εἰς 15.425 ἑκατ. δρχ.

20) Τόσον τὰ δημιουργηθησόμενα εἰς Κρήτην εἰσοδήματα (21.275 ἑκατ.), ὅσον καὶ τὰ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα (15.425 ἑκατ.), θὰ φορολογηθοῦν. Τὸ σύνολον τῶν φορολογηθησομένων ἐπομένως εἰσοδημάτων (36.700 ἑκατ. δρχ.), θὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Δημόσιον-χρησιμοποιουμένου ἑνὸς μέσου συντελεστοῦ φορολογίας 20 %-ἐντὸς τῆς δεκαετίας 1965-1975 ἔσοδα τῆς τάξεως τῶν 7.340 περίπου ἑκατ. δρχ., τὰ ὁποῖα εἶναι τριπλάσια καὶ πλέον (3.3 φορές μεγαλύτερα) τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος Δημοσίων Ἐπενδύσεων.

21) Ἐὰν τὸ πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως Κρήτης ἐπιβαρυνθῇ διὰ τοῦ συνόλου τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων Ὑποδομῆς, τὸ Δημόσιον θὰ κληθῇ νὰ ἐπενδύσῃ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς δεκαετίας 4.680 περίπου ἑκατ. δρχ., τὰ δὲ ἔσοδα ἐκ τῆς φορολογίας τῶν δημιουργηθησομένων ἀντιστοίχως εἰσοδημάτων εἰς τὴν Κρήτην καὶ λοιπὴν χώραν θὰ ἀνέλθουν εἰς 9.060 ἑκατ. δρχ. Ἐπομένως καὶ πάλιν τὰ ἔσοδα εἶναι σχεδὸν διπλάσια τῶν ἐξόδων. (Σχέσις Ὁφελειῶν πρὸς Δαπάνας - Benefit-Cost Ratio : 2.0).

22) Ἐκτὸς τῶν συναλλαγματικῶν, εἰσοδηματικῶν καὶ δημοσιονομικῶν ἐπιπτώσεων, ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς Κρήτης θὰ δημιουργήσῃ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως πλῆθος εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως διὰ τοὺς κατοίκους τῆς. Συγκεκριμένως ὑπολογίζεται ὅτι, ἕως τὸ 1975, περίπου 15.000 ἄτομα θὰ ἀπασχολοῦνται εἰς τουριστικὰ ἐγκαταστάσεις, καταστήματα πωλήσεως τουριστικῶν εἰδῶν, ταξιδιωτικὰ γραφεῖα κλπ. Παριλλήλως, τὰ δημιουργηθησόμενα εἰσοδήματα θὰ συντελέσουν ἐμμέσως εἰς τὴν δυνατότητα ἀπασχολήσεως χιλιάδων ἀτόμων.

23) Τὸ γενικὸν συμπέρασμα τῆς Μελέτης εἶναι ὅτι ἡ τουριστικὴ ἀξιο-

ποίησις τῆς Κρήτης εἶναι ὄχι μόνον σκόπιμος, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται, ἀποτελεῖ δὲ ἐν τῶν καλυτέρων μέσων, τὰ ὅποια παρουσιάζονται σήμερον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς.

24) Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προτεινομένου προγράμματος θὰ ἔχη ὡς κύριον ἀποτέλεσμα τὴν αὐξησιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἐντὸς τῆς προσεχοῦς δεκαετίας, ἐκ τοῦ τουρισμοῦ καὶ μόνον, κατὰ 6.400 δρχ. ἐτησίως. Τὰ δημιουργηθῆσόμενα ἐν συνόλῳ εἰσοδήματα εἰς τὴν Κρήτην, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς αὐτῆς περιόδου, ἀντιστοιχοῦν εἰς 41.300 δρχ. ἀνὰ κάτοικον.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν τὰ ἀνωτέρω ἀποτελέσματα, τὸ Δημόσιον καλεῖται νὰ ἐπενδύσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον 4.400 δρχ. ἀνὰ κάτοικον τῆς νήσου.

Ἐπομένως, ἡ ἀπόδοσις τῶν Δημοσίων Ἐπενδύσεων (Public Investment Effectiveness Index) θὰ ἀνέλθῃ εἰς 9,38, δηλαδή ἕκαστος κάτοικος τῆς νήσου θὰ εἰσπράξῃ ὡς εἰσόδημα 9,38 φοράς τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον θὰ ἐπενδύσῃ τὸ Δημόσιον εἰς τὴν νήσον. Ἡ σχέσηις αὕτη εἶναι κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῆς δυναμένης νὰ ἐπιτευχθῇ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας ἢ τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν Κρήτην, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως τῶν βασικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τομέων αὐτῶν.

Παραλλήλως, πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, λόγῳ διαρροῶν πρὸς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, πέραν τῆς δημιουργίας εἰσοδημάτων εἰς τὴν Κρήτην, θὰ δημιουργηθοῦν καὶ τοιαῦτα εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα τῆς τάξεως τῶν 15.425 ἑκατ. δρχ. Τὸ σύνολον τῶν δημιουργηθησομένων εἰσοδημάτων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 36.700 ἑκατ. δρχ., ἐναντι προβλεπομένων Δημοσίων Ἐπενδύσεων τῆς τάξεως τῶν 2.250 ἑκατ. δρχ. Ἐπομένως ἡ πραγματικὴ σχέσηις δημιουργηθσομένων εἰσοδημάτων πρὸς Δημοσίας Ἐπενδύσεις θὰ ἀνέλθῃ εἰς 16,3.

16.02 ΓΕΝΙΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Τὸ προτεινόμενον εἰς τὴν παροῦσαν Μελέτην πρόγραμμα διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κρήτης (Κεφ. 9.00 καὶ 10.00) περιλαμβάνει, ἐφαρμοζόμενον, ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα διὰ νὰ καταστήσῃ αὕτη ἀξιόλογον διεθνὲς τουριστικὸν κέντρον.

Συγκεκριμένως, προτείνεται ἡ κατασκευὴ τῶν ἀπαιτούμενων ἐγκαταστάσεων ἐξυπηρητήσεως τουριστῶν (ξενοδοχείων, μοτέλ, ξενώνων, ὀδικῶν σταθμῶν κ.λ.π.), ὡς καὶ πρόγραμμα ὀργανώσεως τῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς νήσου καὶ ἐκπαιδεύσεως καταλλήλου προσωπικοῦ. Ἐπὶ πλέον, προτείνεται ἡ κατασκευὴ τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων Γενικῆς Ὑποδομῆς (βασικῶν δικτύου ὁδοποιίας, λιμένων καὶ ἀεροδρομίων, πολεοδομικῆς διαμορφώσεως, ἠλεκτρισμοῦ, τηλεπικοινωνιῶν, ὑδρεύσεως κλπ.), ἔργων εἰδικῆς ὑποδομῆς, ὡς ἐπίσης βελτίωσις καὶ πύκνωσις τῶν συγκοινωνιῶν τῆς νήσου μετὰ τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος, καὶ τῶν ἐνδοσυγκοινωνιῶν αὐτῆς.

Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος τῆς νήσου, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἐπὶ ἀνδρωσις τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ἀξιοποίησις τῶν φυσικῶν καλλονῶν, τῶν σπηλαίων καὶ ἰαματικῶν πηγῶν, ἡ ἀναδάσωσις καὶ ἀνάπτυξις πρασίνου καὶ ἡ πλήρης ἀξιοποίησις τοῦ λαογραφικοῦ πλούτου αὐτῆς ἀπετέλεσαν ἐπίσης ἀντικείμενα ἰδιαιτέρας ἐρεύνης καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα.

Ἡ ἐπιτυχία ὁμῶς τῆς προσπάθειας διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου καὶ ἡ ἐπίτευξις τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν θὰ ἐξαρτηθῆ κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματος.

Διὰ τοῦτο πέραν τῶν εἰδικῶν καὶ λεπτομερῶν προτάσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος, ὑποδεικνύεται ἡ λήψις ὠρισμένων γενικῆς φύσεως μέτρων καὶ δίδεται ἔμφασις εἰς ὠρισμένα τμήματα τοῦ προγράμματος, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων θὰ δημιουργήσῃ τὸ κατάλληλον πλαίσιον διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς νήσου.

1. ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : Πρῶτον βῆμα εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἡ δημιουργία τῶν ἰδιαιτέρων φορέων οἱ ὅποιοι προτείνονται, καὶ εἰδικῶς τῆς Περιφερειακῆς Διευθύνσεως τοῦ ΕΟΤ εἰς Κρήτην καὶ τοῦ φορέως τῆς παρακολουθήσεως τοῦ Προγράμματος.

Παραλλήλως θὰ πρέπει νὰ συσταθῆ ἡ προτεινομένη ἀνώνυμος ἐταιρία εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἄμεσος ἔναρξις κατασκευῆς τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων.

Ἡ δημιουργία τῶν τριῶν τούτων φορέων καὶ ἡ ταυτόχρονος προσπάθεια ἀξιοποιήσεως τοῦ τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῶν τοπικῶν κεφαλαίων διὰ τῆς συστάσεως ἐταιριῶν ἀναπτύξεως θὰ δώσῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἀρχικὴν ὠθησιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος.

2. ΜΕΛΕΤΑΙ : Παραλλήλως πρὸς τὴν σύστασιν τῶν διαφόρων φορέων, θὰ πρέπει νὰ ἀνατεθοῦν ἀμέσως ὅλαι αἱ μελέται ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ καθυστερήσῃ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων, ἔνεκα ἐλλείψεως μελετῶν.

Ἡ ἐκπόνησις πλήρων τεχνικῶν μελετῶν, εἰς ὠρισμένας δὲ περιπτώσεις καὶ οἰκονομοτεχνικῶν τοιούτων, κρίνεται ἀπαραίτητον ὅπως προηγήται τῆς ἐκτελέσεως οἰουδήποτε τῶν προτεινομένων ἔργων, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τρόπον θὰ ἀποφευχθοῦν τεχνικὰ σφάλματα καὶ δυσχέρειαι, καθυστερήσεις καὶ ὑπερβάσεις. Τὸ θέμα τῆς ἐκπονήσεως ἀρτίων μελετῶν εἶναι ἐκ τῶν σημαντικωτέρων, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις ἡ ἐπιτυχία τοῦ προγράμματος τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων, ἡ ὅποια δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἄνευ ἀρτίων μελετῶν.

3. ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ : Τò πρόγραμμα τουριστικής αξιοποίησεως τῆς Κρήτης θὰ δημιουργήσῃ ἀσφαλῶς ἀνοδὸν τῆς ἀξίας τῶν παραθαλασσίων ἐκτάσεων εἰς τὰς πρὸς ἀξιοποίησιν περιοχάς.

Διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ ἐπομένως τὸ Δημόσιον νὰ πληρώσῃ πολλαπλάσια ποσὰ πρὸς ἀγορὰν τῶν ἀναγκαίων ἐκτάσεων καὶ διαφύλαξιν τῶν περιοχῶν διὰ τὸν προγραμματιζόμενον σκοπὸν, πρέπει νὰ προβῆ ἀμέσως εἰς τὰς ἀναγκαίας ἀπαλλοτριώσεις.

Αἱ ἀπαλλοτριωθησόμεναι περιοχαὶ πρέπει νὰ περιλαμβάνουν τὰς ἀπαιτούμενας ἐκτάσεις διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν αὐτονόμων τουριστικῶν συγκροτημάτων καὶ κατασκηνώσεων, τῶν δημοσίων πλάζ, τῶν περιπτέρων καὶ τῶν ὀδικῶν σταθμῶν.

Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις θὰ πρέπει νὰ ἀπαλλοτριωθοῦν καὶ ἐκτάσεις προοριζόμεναι διὰ τὴν ἀνέγερσιν παραθεριστικῶν ἐπαύλεων.

4. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ : Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Κρήτης θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δημιουργίαν νομοθετικοῦ πλαισίου διὰ τὴν κατοχύρωσιν ὠρισμένων ἐκ τῶν προτεινομένων μέτρων ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως.

Τὰ κυριώτερα τῶν νομοθετικῶν τούτων μέτρων ἀναφέρονται εἰς τὰ κάτωθι θέματα :

α) **Δικαίωμα ἀγορᾶς ἐκτάσεων εἰς Κρήτην ὑπὸ Ἄλλοδαπῶν :** Λόγω τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς Κρήτης ὡς παραμεθορίου περιοχῆς, ἀπαγορεύεται ἢ ὑπὸ ἀλλοδαπῶν ἀγορὰ ἐντὸς τῆς νήσου οἰκοπεδικῶν ἐκτάσεων ἢ ἀκινήτων. Διὰ νὰ καταστῇ ὅμως δυνατὴ ἡ προσέλκυσις μονίμων παραθεριστῶν, προτείνεται ὅπως ἐπιτραπῇ διὰ νόμου ἡ ἀγορὰ γῆς ὑπὸ ἀλλοδαπῶν ἐφ' ὅσον 1) ἡ ἀγοραζομένη ἐκτασις δὲν θὰ ὑπερβαίῃ ὠρισμένον ἀριθμὸν στρεμμάτων 2) θὰ εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν προοριζομένων διὰ τὴν ἀνέγερσιν παραθεριστικῶν ἐπαύλεων περιοχῶν 3) ἡ ἀνέγερσις τῆς κατοικίας θὰ γίνῃ ἐντὸς ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος καὶ 4) ὁ τύπος τῆς ἀνεγερθησομένης κατοικίας θὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς γενικὰς προδιαγραφὰς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς.

β) **Φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ καὶ ἄλλα κίνητρα διὰ τὴν προσέλκυσιν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων :** Διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ προσέλκυσις ἰδιωτικῶν κεφαλαίων, θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ παραχώρησις ὠρισμένων προνομίων, φορολογικῶν καὶ δασμολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων κινήτρων, ὡς συμβαίνει ἤδη εἰς τὰς περισσοτέρας ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχὰς τῆς Μεσογείου.

Κατ' ἀρχὴν, διὰ νὰ ἀξιοποιηθοῦν αἱ τοπικαὶ δυνατότητες, προετάθη ἡ δημιουργία «Ἐταιριῶν Ἀναπτύξεως», αἱ ὁποῖαι θὰ συγκεντρώσουν κεφάλαια διὰ τῆς διαθέσεως μετόχων μικρᾶς σχετικῶς ὀνομαστικῆς ἀξίας εἰς μέγαν ἀριθμὸν μετόχων-κατοίκων τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κατασκευασθοῦν αἱ προτεινόμεναι ἐγκαταστάσεις.

Αἱ ἑταιρίαι αὗται, δεδομένου ὅτι θὰ ἔχουν πολλοὺς μετόχους, θὰ πρέπει

να κατοχυρωθούν νομοθετικῶς, ὥστε να προστατεύονται τὰ δικαιώματα αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ δημιουργηθῆ τὸ κατάλληλον κλίμα ἐμπιστοσύνης πρὸς τὰς ἐταιρίας αὐτὰς καὶ θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις ἀξιολόγων κεφαλαίων τὰ ὁποῖα σήμερον τρέπονται πρὸς μὴ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις.

Αἱ ἐταιρίαι θὰ πρέπει νὰ τύχουν, ἐφ' ὅσον θὰ πληροῦν τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις, ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς μεταχειρίσεως, νὰ ἀποκτήσουν ὠριμένα προνόμια, φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν τῶν μερισμάτων τῆς πρώτης δεκαετίας κ.λ.π.

Ἐπίσης κίνητρα θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξουν καὶ διὰ τὴν προσέλκυσιν κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, σκόπιμος θὰ ἦτο ἡ ἐνδελεχῆς ἐξέτασις τῆς νέας τουριστικῆς νομοθεσίας τῆς Ἰσπανίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, πρότυπον εἰς τὸ εἶδος τῆς.

γ) **Ἐλεγχος καὶ κατεῦθυνσις ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων:** Ἡ προσέλκυσιν ἰδιωτικῶν κεφαλαίων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀπαιτουμένων τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ἐπιτυχίας τοῦ προγράμματος.

Ἡ ἀνέγερσις τῶν διαφόρων ξενοδοχειακῶν μονάδων ὑπὸ ἰδιωτῶν κρίνεται ἀπαραίτητος, διότι τὸ Δημόσιον δὲν δύναται νὰ καταστῆ ξενοδόχος, οὔτε ἔχει τὰ μέσα διὰ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν.

Ἡ προσέλκυσιν ὁμως ἰδιωτικῶν κεφαλαίων εἰς τὴν Κρήτην, μίαν περιοχὴν ἀναξιοποίητον, παρουσιάζει σήμερον δυσχερείας καὶ ἀπαιτεῖται, ὡς ἐλέχθη, ἡ παραχώρησις ὠρισμένων προνομίων, πλεονεκτικῆς μεταχειρίσεως καὶ ἡ δημιουργία ἐν γένει κινήτρων διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ὁ σκοπὸς αὐτός.

Τὸ κυριώτερον βεβαίως κίνητρον προσελκύσεως κεφαλαίων εἶναι ἡ δυνατότης πραγματοποιήσεως κέρδους. Ἡ ἐξασφάλισις τοιοῦτου ἀποτελέσματος ἀσφαλῶς δὲν εἶναι εὐχερῆς, εἶναι ὁμως δυνατόν νὰ δημιουργηθοῦν συνθήκαι πραγματοποιήσεως λογικοῦ κέρδους ἐκ τῆς λειτουργίας μιᾶς τουριστικῆς ἐπιχειρήσεως.

Βάσει τῶν στατιστικῶν δεδομένων ἐγένετο, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προτεινομένου προγράμματος, ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἀναγκῶν τῶν διαφόρων ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ὑπελογίσθη ὁ ἀπαιτούμενος, ἔτησίως, ἀριθμὸς κλινῶν, ὁ τύπος τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων καὶ ὁ βαθμὸς πολυτελείας αὐτῶν.

Ἀκολουθῶς, βάσει τῶν προβλέψεων τοῦ τρόπου διακινήσεως τῶν τουριστῶν καὶ τῆς διασπορᾶς τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος ἀνὰ τὴν νῆσον, ἐγένετο ἡ κατανομὴ τῶν κλινῶν εἰς τὰ διάφορα ἀότικὰ κέντρα (Πίναξ 9-6), εἰς τὰ αὐτόνομα τουριστικὰ συγκροτήματα καὶ κατασκηνώσεις (Πίναξ 9-19) καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς ἐνδοχώρας (Πίνακες 9-8, 9-9, 9-10 καὶ 9-11).

Ἡ κατανομὴ αὕτη, ἡ ὁποία ἐνδέχεται νὰ μεταβληθῆ ἀργότερον βάσει

μεταγενεστέρων εξελίξεων εις την διαμόρφωσιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῆς Κρήτης, ἀποτελεῖ μίαν συγκεκριμένην κατανομήν τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων εις τὰ τουριστικά κέντρα τῆς νήσου, ἢ ὅποια περιλαμβάνει ὄχι μόνον τὸ δυναμικὸν κλινῶν ἑτησίως, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν κατηγορίαν αὐτῶν.

Ὁ προσδιορισμὸς τῶν στοιχείων αὐτῶν ἐγένετο κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ εις τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις ἓν ἱκανοποιητικὸν μέσον ποσοστὸν πληρότητος καὶ νὰ ὑπάρχουν οὕτω αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀποδοτικὴν λειτουργίαν των.

Ἡ ἐξασφάλισις κέρδους ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν προσέλκυσιν ἰδιωτικῶν κεφαλαίων. Ἐὰν ἐπομένως, λόγῳ κακῆς πολιτικῆς προσελκύσεως ἐπενδύσεων, δημιουργηθοῦν συνθήκαι τοιαῦται ὥστε αἱ ξενοδοχειακαὶ ἐπιχειρήσεις νὰ λειτουργοῦν παθητικῶς, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι δυσμενὲς τόσον διότι θὰ μειωθῇ τὸ ἐπίπεδον καὶ ἡ ποιότης τῶν προσφερθησομένων ὑπηρεσιῶν—μέ φυσικὸν ἐπακόλουθον νὰ δυσφημηθῇ ἡ ὄλη προσπάθεια τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου—ὅσον καὶ διότι δὲν θὰ εἶναι εὐχερῆς ἡ περαιτέρω προσέλκυσις ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων.

Μία τοιαύτη κατάστασις ἐνδέχεται νὰ δημιουργηθῇ ἐὰν ἐπιτραπῇ ἡ ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπολύτως ἐλευθέρα ἀνεγέρσις ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων. Ἡ εἰς τὴν παροῦσαν Μελέτην κατανομή τῶν κλινῶν ἀποτελεῖ ἀπλῶς δείκτην τῶν προβλεπομένων ἀναγκῶν, θὰ ἠδύνατο ὅμως νὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν διὰ τὴν χορήγησιν ἐκάστοτε τῶν ἀδειῶν ἀνεγέρσεως καὶ λειτουργίας ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων.

Τὸ ξενοδοχειακὸν ἐπάγγελμα δὲν εἶναι, καὶ οὕτε πρέπει νὰ εἶναι, «κλειστὸν»—ὡς π.χ. τὰ φαρμακεῖα, ἀρτοποιεῖα κ.λ.π., ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν λειτουργουσῶν ἐκάστοτε μονάδων εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένος. Μία τοιαύτη ἀντιμετώπισις θὰ ἦτο ἐξ ἴσου ὀλεθρία, διότι καὶ μόνη ἡ ὑπαρξις ξενοδοχείων δημιουργεῖ πολλάκις τουριστικὴν κίνησιν.

Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατὴ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀνεγέρσεως ξενοδοχειακῆς ἐγκαταστάσεως, ἔστω καὶ ἐὰν αὕτη εὐρίσκεται ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προβλεπομένου προγράμματος. Εἶναι ὅμως δυνατὴ ἡ ἀρνησις παραχωρήσεως δανείων καὶ πρόνομίων εις τὰς ἐγκαταστάσεις αἱ ὅποια εὐρίσκονται ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προτεινομένου προγράμματος.

Ταῦτοχρόνως, σκόπιμος θεωρεῖται ἡ συνεχῆς καὶ αὐστηρὰ παρακολούθησις τῆς ἐπιτυγχανομένης ἐκάστοτε μέσης πληρότητος τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων, ἢ ὅποια καὶ θὰ ἀποτελῇ τὸν δείκτην τῶν περαιτέρω δυνατοτήτων ἐπαυξήσεως τοῦ ξενοδοχειακοῦ δυναμικοῦ, ἄνευ τοῦ κινδύνου δημιουργίας ἐγκαταστάσεων μὲ προοπτικὴν μὴ ἀποδοτικῆς λειτουργίας.

Τὸ δικαίωμα παραχωρήσεως ἢ μὴ, ἀδειῶν σκοπιμότητος, ἀνεγέρσεως

και λειτουργίας ξενοδοχείων με κριτήριο την αποδοτική λειτουργία των υφισταμένων ήδη επιχειρήσεων δεν προβλέπεται εκ της κειμένης νομοθεσίας. Προτείνεται επομένως όπως το δικαίωμα τούτο παραχωρηθῆ εἰς τὴν προτεινομένη Περιφερειακὴν Διεύθυνσιν Κρήτης τοῦ ΕΟΤ, ἡ ὁποία καὶ θὰ παρακολουθῆ λεπτομερῶς τὴν κίνησιν ἐκάστης κατηγορίας καὶ τύπου τουριστικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν νῆσον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται πάντοτε νὰ καθορίσῃ τοὺς τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ὑπάρχη ἔλλειψις ἢ κορεσμός.

Τοιαῦται περιπτώσεις θὰ παρατηρηθοῦν κυρίως εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν ἀστικῶν τουριστικῶν κέντρων. Τὰ αὐτόνομα συγκροτήματα καὶ αἱ κατασκηνώσεις, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἔχουν συνήθως προεξασφαλίσει τὴν πελατεῖαν των. Ἄλλωστε, ἐὰν ὁ ζητῶν ἄδειαν ἐπιχειρηματίας θὰ δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει ἐξησφαλισμένον ἀξιόλογον ποσοστὸν πληρότητος, ἡ ἄδεια θὰ πρέπει νὰ δίδεται αὐτομάτως.

δ) **Ἐλεγχος καὶ παρακολούθησις τιμῶν, καθαριότητος καὶ τρόπου λειτουργίας τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων :** Ἡ αὐστηρὰ καὶ συνεχὴς παρακολούθησις τῶν τιμῶν τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων (ξενοδοχείων, ἐστιατορίων, μπάρ, νυκτερινῶν κέντρων κ.λ.π.) πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας προσοχῆς.

Ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν, τῆς καθαριότητος καὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων ἀποτελεῖ ἀρμοδιότητα τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἐπανδρωθῆ καταλλήλως διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἐνῶ ταῦτοχρόνως θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ τὸ κατάλληλον πλαίσιον διατάξεων καὶ νόμων διὰ τὴν ἐπιβολὴν αὐστηρῶν κυρώσεων εἰς τοὺς παραβάτας αὐτῶν.

ε) **Προστασία ἀκτῶν :** Ἐπιβάλλεται τὸ ταχύτερον ἢ λῆψις νομοθετικῶν μέτρων διὰ τὴν ἐπιβολὴν αὐστηροτάτων κυρώσεων εἰς τὰ ρυπαίνοντα τὰς ἀκτὰς πλοῖα, διὰ τῆς ἐκενώσεως τῶν καταλοίπων τῶν πετρελαιοδεξαμενῶν των. Ἐπίσης, κρίνεται ἀπαραίτητος ὁ ἐφοδιασμός τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν δι' ἐνὸς ἢ περισσοτέρων μικρῶν ἀναγνωριστικῶν ἀεροσκαφῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται εὐχερὴς ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ δίωξις τῶν παρανομούντων σκαφῶν. Παραλλήλως, ὑποδεικνύεται ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ κόλπου Μιραμπέλλου τῶν βορείως τοῦ Ἁγίου Νικολάου εὑρισκομένων ἐγκαταστάσεων ἀνεφοδιασμοῦ πλοίων διὰ ὑγρῶν καυσίμων, διότι παρεμποδίζουν τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς (ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐξελιχθῆ εἰς μίαν τῶν σημαντικωτέρων τουριστικῶν περιοχῶν τῆς χώρας) καὶ ταῦτοχρόνως ἀποτελοῦν μόνιμον κίνδυνον καταστροφῆς τῆς ἀκτῆς.

5. **ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ – ΔΑΝΕΙΑ :** Πέραν τῶν διαφόρων κινήτρων (φορολογικῶν καὶ δασμολογικῶν ἀπαλλαγῶν, ἐπανεξαγωγή κεφαλαίων, προστασία νόμων 2687 καὶ 4171 κ.λ.π.), υφισταμένων ἢ προτεινομένων, διὰ νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ προσέλκυσις ξένων κε-

φαλαίων πρὸς ἐπένδυσιν εἰς τὴν Κρήτην, θὰ ἀπαιτηθῆ ἡ πλήρης ἀναθεώρησις τῆς πολιτικῆς τῶν χρηματοδοτήσεων τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, τόσον ἐν ὄψει τῶν ἀπαιτήσεων τῆς διεθνοῦς κεφαλαιαγορᾶς, ὅσον καὶ λόγῳ τῶν προσφερομένων εὐκολιῶν ὑπὸ τῶν ἄλλων τουριστικῶν περιοχῶν τῆς Μεσογείου.

Σήμερον ἡ χρηματοδότησις μιᾶς τουριστικῆς ἐγκαταστάσεως εἶναι δυνατή, ἀλλ' ὄχι εὐχερής. Ἀπαιτεῖ πολὺν χρόνον λόγῳ γραφειοκρατικῶν καὶ διαδικαστικῶν διατυπώσεων, τὸ ὕψος τῆς χρηματοδοτήσεως οὐδέποτε ὑπερβαίνει τὸ 50 % τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου, ἡ περίοδος χρηματοδοτήσεως κυμαίνεται ἀπὸ 8 ἕως 15 τὸ πολὺ ἔτη, τὸ δὲ ἐπιτόκιον, συμπεριλαμβανομένων τῶν προμηθειῶν κ.λ.π., τῶν μεσαζουσῶν τραπεζῶν, ἀνέρχεται εἰς 6 ἕως 7 %.

Οἱ ὄροι οὗτοι εἶναι ἀσύμφοροι εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χαρακτηρισθοῦν τὰ δάνεια αὐτὰ ὡς χαμηλότοκα καὶ μακροπρόθεσμα, παρὰ τὴν ὀνομασίαν των.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι εἰς τὴν Σαρδηνίαν π.χ. προσφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ Δημοσίου εἰς ἐπιχειρηματίας προτιθεμένους ν' ἀνεγείρουν τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις, βάσει τοῦ ὑφισταμένου προγράμματος, χρηματοδότησις αὐτῶν μέχρι ὕψους 80 % τῆς συνολικῆς τῶν ἀξίας (οἰκόπεδον, κτίρια, ἐξοπλισμὸς καὶ κεφάλαιον κινήσεως) διὰ περίοδον 20 ἐτῶν μὲ ἐπιτόκιον 3 %. Παρόμοιαι χρηματοδοτήσεις προσφέρονται ὑπὸ τῆς Ἰσπανικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνάγειν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς νέας περιοχὰς καὶ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν Κορσικὴν. Εἶναι ἐπομένως φανερὸν ὅτι ἡ Κρήτη, ὕστερεῖ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ οἰαδήποτε προσπάθεια προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων θὰ προσκρούσῃ εἰς τὸν συναγωνισμὸν τῶν ἄλλων περιοχῶν τῆς Μεσογείου.

Τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτούμενων ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ προτεινομένου προγράμματος ἀνέρχεται εἰς 9 ἑκατομμύρια δολλάρια περίπου. Τὸ ποσὸν τοῦτο διπλασιάζεται (18 ἑκατ.) κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν, θὰ ἀνέλθῃ δὲ εἰς 17 ἑκατομμύρια δολλάρια περίπου κατὰ τὴν τρίτην φάσιν. Θὰ ἀπαιτηθοῦν ἐπομένως ἐν συνόλῳ 44 ἑκατομμύρια δολλάρια (1.319 ἑκατ. δρχ.) ἐξ ἰδιωτικῶν πηγῶν ἐντὸς τῆς ἐπομένης δεκαετίας.

Τὸ ποσὸν τοῦτο προκειμένου περὶ μιᾶς καθιερωμένης ἤδη τουριστικῆς περιοχῆς δὲν θὰ ἦτο ἴσως δύσκολον νὰ ἐξευρεθῆ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὁμως τῆς Κρήτης, μιᾶς νέας τουριστικῆς μονάδος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς συνήθους συντηρητικότητος τῶν ἐπιχειρηματιῶν, ἡ προσέλκυσις κεφαλαίων, ἄνευ παραλλήλου ἐπιβοηθητικῆς προσπαθείας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, θὰ εἶναι δυσχερής.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προτείνεται ὅπως ἡ Κρήτη—καὶ ἐνδεχομένως καὶ τινες ἄλλαι περιοχαὶ τῆς χώρας—θεωρηθοῦν ὡς «Τουριστικαὶ Περιοχαὶ ὑπὸ

Ἐνάπτυξιν», διὰ τὰς ὁποίας δέον νὰ ἰσχύουν εὐνοϊκωτέρα μεταχειρίσις καὶ ἱκανοποιητικώτεροι ὅροι χρηματοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον βεβαίως τὸ χρηματοδοτούμενον ἔργον εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ γενικοῦ προγράμματος.

Γενικῶς, θὰ πρέπει τὸ ὕψος τῆς χρηματοδοτήσεως νὰ καλύπτῃ κατ' ἐλάχιστον τὰ 60 ἕως 65 % τῆς συνολικῆς ἀξίας τοῦ ἔργου, τὰ δὲ δάνεια νὰ χορηγοῦνται διὰ 15 ἕως 20 ἔτη, μὲ ἐπιτόκιον ἀνερχόμενον εἰς 4-5 %.

6. ΠΡΟΒΟΛΗ : Ἡ κατασκευὴ τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ἡ ὑπαρξίς καὶ ἀνάδειξις τουριστικῶν ἐνδιαφερόντων καὶ ἡ ἐν γένει ὀργάνωσις τοῦ τουρισμοῦ οὐδὲν θὰ ἀποδώσουν, ἐὰν δὲν προβληθῇ καταλλήλως ἡ Κρήτη καὶ τὸ τουριστικὸν τῆς δυναμικόν.

Ἡ προβολὴ τῆς Κρήτης θὰ πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ γενικῶς γνωστὴ, ὄχι μόνον διὰ τὰς Μινωϊκὰς τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλ' ἐπίσης διὰ τὰς ἀμμώδεις ἀκτὰς, τὸ κλίμα τῆς, καὶ τὰς τουριστικὰς τῆς ἐγκαταστάσεις.

Ἐκτὸς μιᾶς ὠλοκληρωμένης Μελέτης Προβολῆς ἡ ὁποία θὰ ἀπαιτηθῇ (Market Research Study), θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ δημιουργία ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι συγκεντρῶνουν συνήθως τὴν προσοχὴν τοῦ διεθνοῦς κοινοῦ. Τοιαῦται ἐκδηλώσεις δύνανται νὰ εἶναι αὐτοκινητιστικοὶ ἐτήσιοι ἀγῶνες (Rally), ἰστιοπλοῖκοι (περίπλους Κρήτης), παροχὴ ὑποτροφιῶν εἰς συγγραφεῖς, ζωγράφους, κλπ., διὰ δωρεὰν παραμονὴν ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν εἰς τὴν νῆσον, καὶ ἀποστολὴ βιβλίων, περιοδικῶν κλπ., σχέσιν ἔχόντων μὲ τὴν Κρήτην, εἰς τὰ διάφορα Πανεπιστήμια, ἢ σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Θὰ πρέπει παραλλήλως νὰ καταβληθῇ μεγάλη προσοχή, ὥστε ἡ προβολὴ τῆς νήσου νὰ ἀντικατοπτρίξῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μὴ διαφημίζονται πλεονεκτήματα ἀνύπαρκτα. Ταῦτοχρόνως, ἡ προβολὴ θὰ πρέπει νὰ γίνῃ σταδιακῶς, ὥστε ὁ ἐκάστοτε ὑφιστάμενος τουριστικὸς ἐξοπλισμὸς νὰ δύναται νὰ ἐξυπηρετῇ τοὺς ἀφικνουμένους τουρίστας.

7. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ : Τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ προγράμματος εἶναι ἀπὸ τὰ οὐσιωδέστερα, δεδομένου ὅτι οὐδεμία τουριστικὴ ἐπιχείρησις δύναται νὰ λειτουργήσῃ κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν ἄνευ τῆς ὑπάρξεως εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

Τὸ ἐργατικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν δυναμικὸν τῆς Κρήτης στερεῖται οἴσθηποτε παραδόσεως εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐπ' ἀνδρωσις τῶν ξενοδοχείων, ἐστιατορίων καὶ τῶν ἐν γένει τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων δὲν θὰ καταστῇ δυνατὴ παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον προβλεφθῇ ἐγκαίρως ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ ἀπαιτηθησομένου προσωπικοῦ.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, ὡς ἀναλύεται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸ Κεφάλαιον 9.09, θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ :

α) Τὴν ἀποστολὴν ἐτησίως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀριθμοῦ ὑποτρόφων πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἀνάδειξιν τῶν εἰς ἀνώτερα στελεχῆ.

β) Τὴν δημιουργίαν μονίμου σχολῆς μεσαίων καὶ κατωτέρων στελεχῶν εἰς Ἡράκλειον, καὶ

γ) Τὴν καθιέρωσιν ἐκτάκτων σεμιναρίων - μαθημάτων εἰς Ἡράκλειον, Χανιά, Ἁγίον Νικόλαον, Ρέθυμνον κ.λ.π. διὰ τὴν περαιτέρω τουριστικὴν ἐπιμόρφωσιν καὶ μετεκπαίδευσιν τῶν ἤδη ἐργαζομένων εἰς τουριστικὰ ἐπαγγέλματα.

Δεδομένου ὅτι ἡ κατασκευὴ καὶ λειτουργία τῆς προτεινομένης προτύπου Σχολῆς τουριστικῶν ἐπαγγελμάτων Ἡρακλείου θὰ ἀπαιτήσῃ δύο τοῦλάχιστον ἔτη, θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ ἄμεσος ἀνάθεσις τῶν ἀπαραιτήτων μελετῶν (λειτουργικῆς μελέτης, ἀρχιτεκτονικῆς κ.λ.π.) καὶ ἡ ταχυτάτη ἐν συνεχείᾳ ἀνέγερσις τῆς σχολῆς.

Ταύτοχρόνως, κατὰ τὸ διάστημα τῆς διετίας αὐτῆς, θὰ πρέπει νὰ καταρτισθῆ καταλλήλως τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς διὰ τῆς ἀποστολῆς ὑποψηφίων καθηγητῶν εἰς Ἑλβετίαν, καὶ ΗΠΑ πρὸς μετεκπαίδευσιν καὶ διὰ τῆς ἐπιμορφώσεως τῶν ὑπολοίπων εἰς τὰς ὑφισταμένας σχολὰς τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ προτεινόμενα Σεμινάρια ἐπιμορφώσεως τῶν ἐργαζομένων ἤδη εἰς τουριστικὰ ἐπαγγέλματα, θὰ πρέπει νὰ λειτουργήσουν ἀμέσως οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ παραλλήλως πρὸς τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματος καὶ μία βᾶσις εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

8. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ : Ἡ ἔλευσις ὁλονὲν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ τουριστῶν εἰς τὴν νῆσον θὰ αὐξήσῃ τοὺς κινδύνους καταστροφῆς ἀρχαίων ἢ ἱστορικῶν μνημείων, ἐφ' ὅσον δὲν ληφθοῦν ἐγκαίρως τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, τὴν τοποθέτησιν φυλάκων, τὴν αὐστηρὰν δίωξιν τῆς ἀρχαιοκαπηλείας καὶ δὲν δημιουργηθῆ ἐν κεφάλαιον διὰ τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τῶν ἀνευρισκομένων ἀρχαιοτήτων. Ἐπίσης, θεωρεῖται σκόπιμος ὁ ἐντοπισμὸς καὶ καταγραφή ὄλων τῶν Βυζαντινῶν καὶ μεταγενεστέρων ἐκκλησιῶν μετὰ τοιχογραφιῶν καὶ ἡ συγκέντρωσις τῶν Βυζαντινῶν εἰκόνων.

9. ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ : Ὡς ἤδη ἐλέχθη, μέγα μειονέκτημα τῆς Κρήτης ἀποτελεῖ ἡ ἔλλειψις πρασίνου, καὶ ἰδιαίτερος σκιερῶν δένδρων εἰς τὰς παραθαλασσίας κυρίως περιοχάς.

Πρὸς ἄρσιν τοῦ μειονεκτήματος αὐτοῦ καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἀνάπτυξις πρασίνου ἀπαιτεῖ πολὺν χρόνον, ἡ ἔναρξις τοῦ προτεινομένου γενικοῦ προγράμματος ἀναδασώσεως πρέπει νὰ γίνῃ ἀμέσως.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προγράμματος ἀναδασώσεως ἀπαιτεῖται ἡ συμβολὴ ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ, τῶν σχολείων, τῶν προσκόπων, τῶν τοπικῶν συλλογῶν καὶ ὀργανώσεων, τοῦ στρατοῦ κλπ. Ἡ σημασία τῆς προσπα-

θείας είναι τόσον μεγάλη, ὥστε θά ἦτο σκόπιμον ὅπως δοθῆ εἰς αὐτήν μορφή ἐκστρατείας.

10. ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ : Τὸ προτεινόμενον πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως Κρήτης, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἔργων γενικῆς ὑποδομῆς, θά ἀπαιτήσῃ τὴν πραγματοποίησιν ἐτησίως ἐπενδύσεων τῆς τάξεως τῶν 600 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ὑψηλὸν ποσοστὸν τῶν ὁποίων θά διατεθῆ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν σήμερον ὑφισταμένων εἰς Κρήτην τεχνικῶν ἐταιριῶν εἶναι ἐλάχιστος, τὰ δὲ διαθέσιμα ὑπ' αὐτῶν κεφάλαια, τεχνικά μέσα, μηχανήματα κλπ. ὡς καὶ ἡ ἔλλειψις πείρας δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀνάληψιν μεγάλων ἢ καὶ μετρίων ἔργων. Ἡ ποιότης τῆς ἐργασίας τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ εἶναι κατωτέρα τῆς ἀπαραίτητου διὰ τὰς προτεινομένας ἐγκαταστάσεις. Διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, κρίνεται ἀπαραίτητος ἡ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου ἐκπαίδευσις ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἐργοδηγῶν εἰς ἰδρυθησομένας ἢ λειτουργούσας τεχνικὰς σχολὰς εἰς τὴν νῆσον, ὡς καὶ ἡ μετεκπαίδευσις βασικῶν στελεχῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πρωτεύουσας.

Τάυτοχρόνως, θά ἦτο σκόπιμος ἡ παροχὴ χαμηλοτόκων μακροπροθέσμων δανείων καὶ ἄλλων διευκολύνσεων εἰς τὰς τεχνικὰς ἐταιρίας, ὥστε νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ὑπ' αὐτῶν ἀγορὰ μηχανημάτων καὶ ἡ αὐξησις τοῦ τεχνικοῦ τῶν δυναμικοῦ. Παραλλήλως, ἡ δημοπράτησις τῶν διαφόρων ἔργων θά πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν συμμετοχὴν τῶν μεγάλων τεχνικῶν ἐταιριῶν τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι δὲν δεικνύουν ἐνδιαφέρον σήμερον, λόγῳ τῆς δημοπρατήσεως τῶν ἔργων εἰς μικρὰ τμήματα καὶ τῶν συνεπαγομένων, ἐπομένως, μεγάλων δαπανῶν ἐγκαταστάσεως. Εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις, λόγῳ τοῦ συναγωνισμοῦ μικρῶν ἐταιριῶν καὶ μεγάλων τοιούτων, αἱ πρῶται, προκειμένου νὰ τοὺς ἀνατεθῆ ἡ ἐκτέλεσις ἐνὸς ἔργου, προσφέρουν τιμὰς χαμηλοτέρας τοῦ κόστους, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀργότερον, ἐφ' ὅσον ἀναλάβουν τὸ ἔργον, θά ἐπιτύχουν ἀναθεώρησιν τῆς συμβάσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, εἶναι κακὴ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων, καθυστέρησις τῆς παραδόσεως καὶ συχνότατα ὑπερβάσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Μία μέθοδος ἣτις ἐφαρμόζεται ἐπιτυχῶς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἡ ἀνάθεσις μιᾶς ἐργασίας οὐχὶ εἰς τὸν τελευταῖον μειοδότην, ἀλλὰ εἰς ἐκεῖνον τοῦ ὁποῖου ἡ προσφορὰ πλησιάζει περισσότερο εἰς τὸν μέσον ὅρον ὄλων τῶν προσφορῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἡ ἐγκαιρὸς ἀποπεράτωσις τῶν ἔργων καὶ ἡ τεχνικὴ ἀριότης αὐτῶν.

11. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΝΔΟΧΩΡΑΣ : Αἱ προτεινόμεναι εἰς τὴν ἐνδοχώραν τῆς Κρήτης ἐγκαταστάσεις (Περίπτερα, Σπίτια τοῦ Χωριοῦ, Ξενῶνες Μονῶν, Ὁρεινὰ Καταφύγια, Ὀδικοὶ Σταθμοί, Camping, Πλάζ, κλπ.),

καλύπτουν μικρόν ποσοστόν τοῦ συνόλου τῶν δαπανῶν τοῦ προτεινομένου προγράμματος.

Αἱ ἐγκαταστάσεις αὐται, λόγω τοῦ πλήθους καὶ τῆς διασπορᾶς των ἐφ' ὅλης τῆς νήσου θὰ δημιουργήσουν διὰ τὴν Κρήτην τὴν ἐντύπωσιν ἐνὸς τόπου μὲ πλήρη τουριστικὴν ὀργάνωσιν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ τουρίστας ὅπου δῆποτε καὶ ἐὰν εὐρίσκεται θὰ εἶναι πλησίον τουριστικῆς ἐγκαταστάσεως. Θὰ ἀπαλειφθῆ τοιουτοτρόπως ἡ ἐπικρατοῦσα γενικῶς δυσμενὴς ἰδέα περὶ τῆς νήσου ὡς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν μόνον εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα δύναται τις νὰ εὕρῃ ἐξυπηρέτησιν.

Τὸ γεγονός ὅτι αἱ προτεινόμεναι ἐγκαταστάσεις τῆς ἐνδοχώρας ἀποτελοῦνται ἀπὸ πολλὰ καὶ μικρὰ ἔργα, διευκολύνει τὴν ἐγκαιρον κατασκευὴν των, ἡ δὲ διασπορὰ αὐτῶν θὰ ἐνισχύσῃ καὶ τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀμέσων περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας θὰ κατασκευασθοῦν.

12. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ: Ἡ προσπάθεια τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης οὐδεμίαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας ἔχει, ἐὰν δὲν ἐξασφαλισθῆ ἡ πλήρης συμμετοχὴ καὶ συμπαράστασις ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Κρήτης, ὡς ἐλέχθη, δὲν ἀποτελεῖ αὐτοσκοπὸν, ἀλλὰ μέσον διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἀνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πληθυσμοῦ της, ὅλα τὰ στρώματα τοῦ ὁποίου θὰ γνωρίσουν εὐμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου προγράμματος. Θεωρεῖται ἐπομένως ἀπαραίτητον ὅπως ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς, ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας πόλεις ἕως τὰ μικρότερα χωρία, συνειδητοποιήσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς προσπάθειας καὶ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν της.

Ἰδιαιτέρως ἀπαραίτητος κρίνεται ὁ αὐστηρὸς ἔλεγχος ὑπὸ τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας καὶ ἡ ἐπιβολὴ αὐστηροτάτων κυρώσεων εἰς περιπτώσεις ἐξαπατήσεως τουριστῶν, μὴ τηρήσεως τῶν κανονισμῶν περὶ καθαριότητος καὶ ἐν γένει ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς τουρίστας. Περιπτώσεις τοιοῦτου εἴδους δύνανται νὰ δυσφημήσουν τὴν νήσον καὶ νὰ ἀναστείλουν τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

Ἐπίσης, βασικῆς σημασίας διὰ τὴν προσέλκυσιν τουριστῶν, εἶναι ἡ συγκράτησις τῶν τιμῶν εἰς ἐπίπεδα χαμηλότερα ἄλλων τουριστικῶν περιοχῶν. Τὸ συγκριτικῶς χαμηλὸν κόστος τῶν τουριστικῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἀποτελεῖ σημαντικὸν στοιχεῖον ἕλξεως τουριστῶν, ἡ δὲ ἐπιτυχία τῆς Ἰσπανίας εἰς τὸν τομέα τοῦτον ὀφείλεται ἐν πολλοῖς εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ κόστος τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν εἶναι χαμηλότερον ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας περιοχάς. Ἡ προσπάθεια εὐκόλου πλουτισμοῦ καὶ ταχείας ἀποσβέσεως τῶν ἐγκαταστάσεων δύναται νὰ ἔχῃ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκομένου ἀποτελέσματος.

Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις εἶναι πιθανὸν ἡ ἐφαρμογὴ ἐνὸς συγκεκριμένου τμήματος τοῦ προτεινομένου προγράμματος νὰ συναντήσῃ τὴν ἀντί-

δρασιν μερίδος τοῦ τοπικοῦ πληθυσμοῦ ἢ ὠρισμένων κατοίκων διὰ τοὺς ὁποίους ἢ ἐκτέλεις ἐνὸς ἔργου π.χ. εὐρίσκεται ἀντίθετος πρὸς τὰ συμφέροντά των. Τοιαῦται περιπτώσεις εἶναι συνήθεις εἰς τὰ ἔργα ἀναπτύξεως καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθοῦν καταλλήλως.

Τὰ ὀφέλη ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ προτεινομένου προγράμματος εἶναι μεγάλη καὶ ἀφοροῦν ὀλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῆς νήσου.

Ἡ καθυστέρησις ἐπομένως τῆς κατασκευῆς ὠρισμένων ἔργων καὶ ἡ παρεμβολὴ δυσχερειῶν, πολιτικῶν πιέσεων καὶ ἄλλων μέσων διὰ τὴν ἀναστολήν των, θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν καθυστέρησιν ὀλοκλήρου τοῦ προγράμματος καὶ τὴν μείωσιν τῶν ὠφελειῶν αἱ ὁποῖαι θὰ προκύψουν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του.

Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις δὲν θεωρεῖται σκόπιμος καὶ ὁ συμβιβασμὸς τῶν ἀπόψεων, δεδομένου ὅτι τελικῶς τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι εἰς βάρους τοῦ προγράμματος.

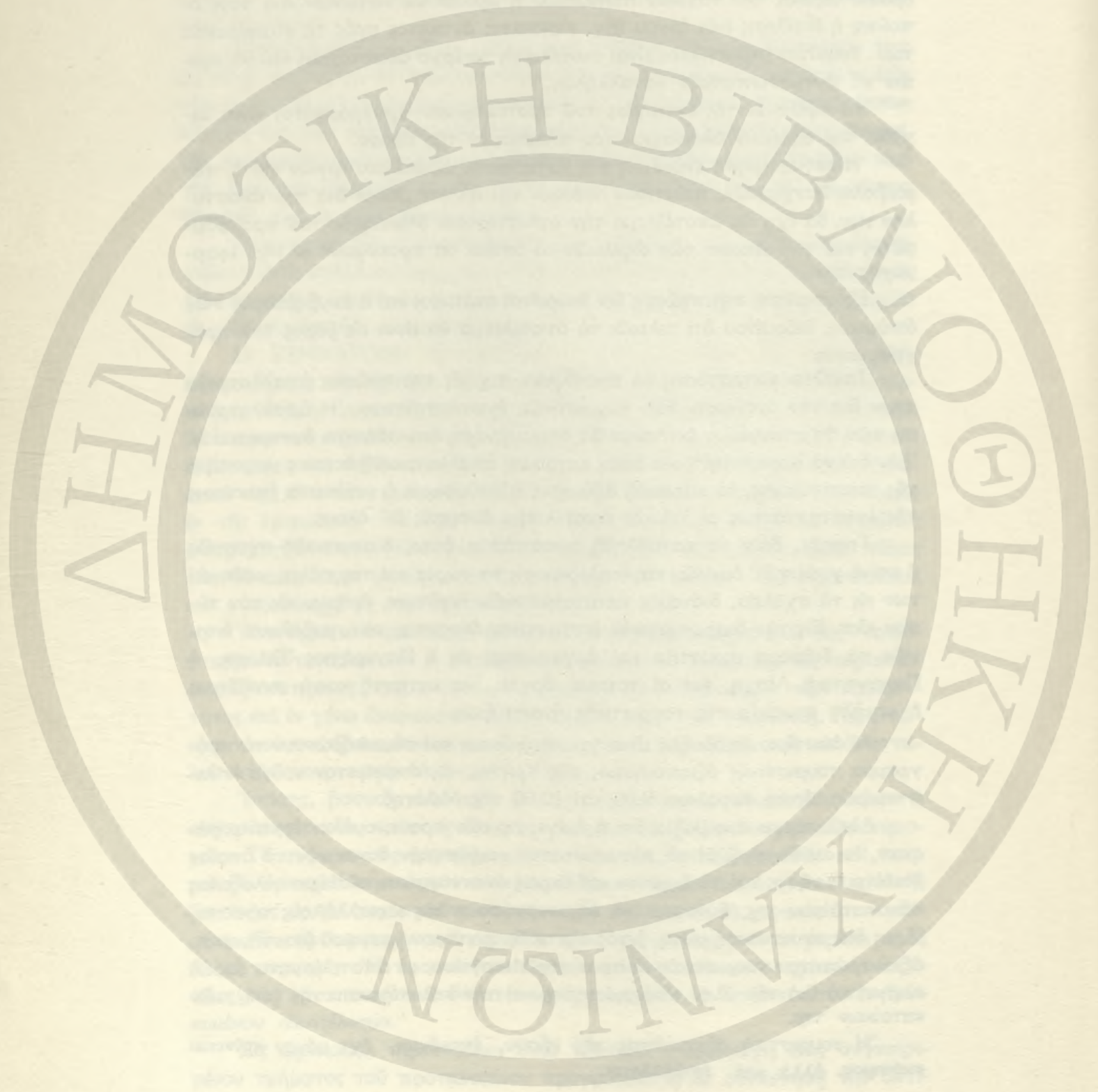
Τοιαῦται καταστάσεις θὰ προκύψουν π.χ. εἰς περιπτώσεις ἀπαλλοτριώσεων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων. Ἡ ἀπαλλοτριώσεις τῶν ἀπαιτουμένων ἐκτάσεων θὰ δημιουργήσῃ ὀπωσδήποτε δυσανεκτικότητας. Ἐὰν διὰ νὰ ἰκανοποιηθῇ μία δεκάς κατοίκων ἀπαλλοτριωθῇ ἕκτασις μικροτέρα τῆς ἀπαιτουμένης, θὰ καταστῇ ἀδύνατος ἢ ἀσύμφορος ἢ μετέπειτα ἐπέκτασις τῆς ἐγκαταστάσεως μετὰ τελικὸν ἀποτέλεσμα δυσμενὲς δι' ὅλους.

Γενικῶς, δέον νὰ καταβληθῇ προσπάθεια ὅπως διαφωτισθῇ σχετικῶς ἡ κοινὴ γνώμη δι' ὀμιλιῶν καὶ διαλέξεων εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις, μαθημάτων εἰς τὰ σχολεῖα, διανομῆς κατατοπιστικῶν ἐντύπων, ἄρθρων εἰς τὸν τύπον κλπ. Εἰς τὴν διαφωτιστικὴν ἐστρατεῖαν δύναται νὰ συμβάλουν ἐνεργῶς τὰ διάφορα σωματεῖα καὶ ὀργανώσεις, ὡς ἡ Παγκρήτιος Ἐνωσις, ἡ Περιγηγητικὴ Λέσχη, καὶ αἱ τοπικαὶ ἀρχαί, ἵνα καταστῇ κοινὴ συνειδησις ἡ μεγάλη σημασία τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως.

Αἱ ἀνωτέρω ὑποδείξεις εἶναι γενικῆς φύσεως καὶ συμπληρῶνουν τὸ πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κρήτης, ὡς ἀναφέρεται τοῦτο ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὰ Κεφάλαια 9.00 καὶ 10.00 τῆς Μελέτης.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀνέγερσις τῶν προτεινομένων ἐγκαταστάσεων, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὸ πλουσιώτατον τουριστικὸν δυναμικὸν τὸ ὁποῖον διαθέτει ἡ νῆσος καὶ τὸ ἔμφυτον καὶ ἄκρως ἀνεπτυγμένον αἶσθημα φιλοξενίας τῶν κατοίκων της, δύναται νὰ δημιουργήσῃ τὰς καταλλήλους προϋποθέσεις διὰ νὰ καταστῇ αὕτη, ἐντὸς σχετικῶς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος, ἀξιολογώτατον τουριστικὸν κέντρον τῆς Μεσογείου, μετὰ ἀποτελέσματα ἄκρως εὐεργετικὰ διὰ τὴν ὅλην οἰκονομίαν της καὶ τὴν καλυτέρευσιν τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων της.

Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς νήσου, ἐπομένως, ὄχι μόνον κρίνεται σκόπιμος, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Α. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΟΜΟΥ
1) Bureau de Liaison, Association Internationale des Experts
1952
2) Les Esprits et leur développement dans la Tradition, AIDET,
1952
3) L'enseignement technique régional, P. Debat, Paris, 1952.
4) Invitations to Invent in Science, Centre International de la
1954
5) Principles of Engineering Research, Ed. GRANT, New York
1953
6) Le Travailleur, aspects de l'enseignement de la technique, Publ.
Centre de FAISST, Paris, 1952.
7) L'apport des universités de
1953
8) L'Etat et la technique, Paris, 1952.
1952
9) The Technological Education, U.S. Department of Education,
1957
10) The Future of Technological Education, U.S. Dept. of
Education, U.S. Department of Education, Washington, D.C., 1957
11) L'Enseignement Technique, Paris, 1952.
1954
12) L'Etat et la technique, Paris, 1952.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Βιβλιογραφία

B. Πίνακες

A. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

- 1) Revue de Tourisme, (Association Internationale des Experts Scientifiques du Tourisme-AIEST) 1961, 1962. 1963.
- 2) Les Pays en voie de development face au Tourisme, AIEST, 1962.
- 3) L'aménagement touristique régional. P. Defert, Paris, 1959.
- 4) Invitation to Invest in Sardinia, Credito Industriale Sardo, 1964.
- 5) Principles of Engineering Economy. E.L. GRANT. New York 1950.
- 6) Le Tourisme, element de l'aménagement du territoire, Publications de l'AIEST, Berne 1960.
- 7) L'importanza economica del turismo per la Sardegna e la pianificazione turistica di questa regione, Revue de Tourisme, No. 3, Berne 1952.
- 8) La Corse et le tourisme, Revue de geographie de Lyon, No. 3, 1962.
- 9) The Tourist Business, U.S. Department of Commerce 1957.
- 10) The Future of Tourism in the Pacific and the Far East, (Chechi Report) U.S. Department of Commerce, 1961.
- 11) 'Η 'Ελληνική Οικονομία κατά τὸ ἔτος 1963, Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος, 1964.
- 12) Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος, Εἰδική Ἔκδοσις Ἀρ. 9, Φύλλον 538, 1964

13) SOMIVAC, le programme d'équipement et de mise en valeur de la Corse dans le cadre des grands aménagements régionaux, Bastia, 1962.

14) Tourisme et Transport en Méditerranée occidentale, M. Decharry, Presses Universitaires de France, 1964.

15) Aspetti Geografici dell'economia turistica in Italia, Bari, 1957.

16) Cyprus, Study of Tourist Development S.C.E.T.-ACAU -M. Baud Bovy, Cyprus, 1962.

17) Planification de l'équipement touristique-Nouvelles Conceptions -M. Baud Bovy, «WERK», April 1965.

18) Foreign Travel Spending by U.S. Tourists. E.H. Miller-Survey of Current Business, Washington D.C. 1963.

19) A new look at the U.S. Tourist, The N.Y. Times, New York, 1952.

20) Problèmes particuliers de l'aménagement d'une région touristique dans un pays en voie de développement, R. Ballossier, 1961.

21) La Tourisme dans les pays de l'OCDE (Le Tourisme en Europe), Organization de Cooperation et de Développement Economiques, Paris - 1960-1961-1962-1963 et 1964.

22) Feasibility Studies, Economic and Technical Soundness Analysis-Capital Projects. U.S. Department of State-Agency for International Development, Washington, 1962.

23) Proposed Airport Hotel, Athens Greece-Feasibility Study, M. Modiano, Athens, 1961.

ΠΙΝΑΞ 13-8Α (Π) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ, ΦΑΣΙΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ Η ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ (Κρήτη, Ύψολοιπος Έλλάς, Ήξωτερικόν) - Είς Έκατομύρια δραχμύων.

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ		ΦΑΣΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ															
	Κρήτης	Έλλάδος (Πλην Κρήτης)	I ΦΑΣΙΣ			II ΦΑΣΙΣ			III ΦΑΣΙΣ			ΣΥΝΟΛΟΝ						
			Κρήτη	Έλλάς (Πλην Κρήτης)	Έξωτερικόν	Κρήτη	Έλλάς (Πλην Κρήτης)	Έξωτερικόν	Κρήτη	Έλλάς (Πλην Κρήτης)	Έξωτερικόν	Κρήτη	Έλλάς (Πλην Κρήτης)	Έξωτερικόν	Σύνολον			
I. Έγκαταστάσεις Έξυπηρετήσεως Τουριστών																		
1. Έγκαταστάσεις Διανυκτερεύσεως :																		
α. Αστικά Κέντρα	36.5	43.5	20.0	18.0	21.4	9.9	49.3	84.5	100.7	46.3	231.5	71.3	84.9	39.0	195.2	173.8	207.0	476.0
β. Ενδοχώρα.....	71.8	28.2	0.0	11.9	4.7	0.0	16.6	8.5	3.4	0.0	11.9	4.7	1.8	0.0	6.5	25.1	9.9	35.0
2. Αυτόνομα Τουριστικά Συγκροτήματα	36.8	43.2	20.0	76.3	89.7	41.5	207.5	111.0	130.2	60.3	301.5	107.8	126.6	58.6	293.0	295.1	346.5	802.0
3. Έγκαταστ. Εστίασεως και Ψυχαγωγίας	27.9	47.1	25.0	5.6	9.4	5.0	20.0	3.4	5.6	3.0	12.0	2.5	4.2	2.3	9.0	11.5	19.2	41.0
α. Αστικά Κέντρα	44.9	42.9	12.2	10.9	10.4	2.9	24.2	6.6	6.3	1.8	14.7	2.7	2.6	0.8	6.1	20.2	19.3	45.0
β. Ενδοχώρα.....	45.9	38.3	15.8	7.8	6.5	2.7	17.0	6.0	5.0	2.0	13.0	6.0	5.0	2.0	13.0	19.8	16.5	43.0
4. Αμφιθεατρικοί Χώροι, Αίθουσα και Έγκαταστάσεις Αθλοπατιδίων																		
5. Αμμόδει Παραλία (όργανοιμ. πλάζ).....	70.5	25.0	4.5	5.2	1.8	0.3	7.3	5.6	2.0	0.4	8.0	4.7	1.7	0.3	6.7	15.5	5.5	22.0
6. Σταθμοί Έξυπηρετήσεως Πλωτών Μέσων και Αυτόκινήτων.	50.0	33.3	16.7	6.5	4.3	2.1	12.9	3.7	2.5	1.3	7.5	1.3	0.9	0.4	2.6	11.5	7.7	23.0
7. Καταστήματα και Άγοραί.....	60.0	20.0	20.0	1.8	0.6	0.6	3.0	0.6	0.2	0.2	1.0	0.6	0.2	0.2	1.0	3.0	1.0	5.0
8. Συντήρησις Προτεινομένων Έργων	22.3	41.5	36.2	0.4	0.7	0.5	1.6	1.8	3.3	2.9	8.0	1.9	3.5	3.0	8.4	4.1	7.5	18.0
Σύνολον.....	144.4	149.5	65.5	359.4	231.7	118.2	609.1	203.5	231.4	106.6	541.5	579.6	640.1	290.3	1.510.0			

ΠΙΝΑΞ 13-8Γ (Π) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ -ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ, ΦΑΣΙΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ Η ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ (Κρήτη, Υπόλοιπος Έλλάς, Ξεωτερικόν)-Είς Έκατομμύρια δραχμῶν.

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ		ΦΑΣΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ																
	Κρήτης	Έλλάδος (Πλήν Κρήτης)	I ΦΑΣΙΣ				II ΦΑΣΙΣ				III ΦΑΣΙΣ				ΣΥΝΟΛΟΝ				
			Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε-ρικού	Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε-ρικών	Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε-ρικών	Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε-ρικών	Σύνολον	
IV Έργα Ειδικής Ύποδομης																			
1. Έργα Όδοποιίας	40.1	29.9	30.0	44.7	33.3	111.5	24.3	18.1	18.1	60.5	11.2	8.4	8.4	28.0	80.2	59.8	60.0	200.0	
2. Λοιπά Έργα																			
Πολυενομηκή Διαμόρφωσις	48.4	30.8	20.8	8.7	5.5	18.0	6.8	4.3	2.9	14.0	3.9	2.5	1.6	8.0	19.4	12.3	8.3	40.0	
Λιμενικά Έγκαταστάσεις	38.9	40.2	20.9	15.6	16.1	40.0	10.1	10.4	5.5	26.0	1.6	1.6	0.8	4.0	27.3	28.1	14.6	70.0	
Έργα Ήξηλεκτρισμού	19.2	30.8	50.0	1.6	2.6	8.5	1.5	2.4	3.8	7.7	0.7	1.2	1.9	3.8	3.8	6.2	10.0	20.0	
Τηλεπικοινωνιαί.	19.2	30.8	50.0	2.7	4.4	14.3	1.7	2.8	4.5	9.0	2.2	3.6	5.9	11.7	6.6	10.8	17.6	35.0	
Έργα Ύδρευσεως	19.2	40.8	40.0	2.6	5.6	13.7	2.6	5.6	5.6	13.8	2.4	5.1	5.0	12.5	7.6	16.3	16.1	40.0	
Προστασία Άκτών	70.5	25.0	4.5	7.1	2.5	10.0	3.5	1.3	0.2	5.0	3.5	1.3	0.2	5.0	14.1	5.1	0.8	20.0	
3. Σύνολον				83.0	70.0	216.0	50.5	44.9	40.6	136.0	25.5	23.7	23.8	73.0	159.0	138.6	127.4	425.0	
4. Συγκοινωνιαί.	14.3	14.3	71.4	3.7	3.7	26.0	1.4	1.4	7.2	10.0	0.6	0.6	2.8	4.0	5.7	5.7	28.6	40.0	
5. Συντήρησις Έργων Ειδικής Ύποδομης	22.3	41.5	36.2	1.5	2.7	6.6	7.5	14.0	12.2	33.7	7.7	14.4	12.6	34.7	16.7	31.1	27.2	75.0	
Γενικόν Σύνολον				328.0	305.7	816.0	374.7	355.1	212.0	941.8	301.4	297.3	171.5	770.2	1004.1	958.1	565.8	2.528.0	

ΠΙΝΑΞ 13-8Δ (Π) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ -ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ, ΦΑΣΙΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ Η ΠΡΟΒΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ (Κρήτη, Ύψολοιπος Έλλάς, Ήξωτερικόν) -Είς Έκατομύρια δραχμών.

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ		ΦΑΣΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ															
	Κρήτης	Έλλάδος (πλήν Κρήτης)	I ΦΑΣΙΣ			II ΦΑΣΙΣ			III ΦΑΣΙΣ			ΣΥΝΟΛΟΝ						
			Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικού Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικού Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικού Σύνολον	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικού Σύνολον				
	VI Έργα Γενικής Ύποδομής																	
1. Όδοιποιία.....	40.1	29.9	30.0	486.7	488.3	1628.0	171.6	128.0	128.3	427.9	97.7	73.0	73.3	244.0	922.3	687.7	689.9	2.299.9
2. Πολεοδομική Διαμόρφωσις.....	48.4	30.8	20.8	17.0	7.0	35.0	14.0	9.0	6.0	29.0	7.7	5.0	3.3	16.0	38.7	25.0	16.3	80.0
3. Λιμένες και Αερολιμένες.....	38.9	40.2	20.9	22.0	12.0	57.0	33.3	34.7	18.0	86.0	32.0	33.0	17.0	82.0	8	90.7	47.0	225.0
4. Ηλεκτρισμός.....	19.2	30.8	50.0	5.7	14.3	29.0	7.3	12.0	19.7	39.0	4.7	7.3	12.0	24.0	17.7	28.3	46.0	92.0
5. Ύδρευσις και Αποχέτευσις.....	19.2	40.8	40.0	9.7	20.3	51.0	3.4	7.3	7.3	18.0	2.6	5.7	5.7	14.0	15.7	34.0	33.3	83.0
6. Συγκοινωνία.....	14.3	14.3	71.4	3.7	18.7	26.1	1.3	1.3	7.4	10.0	0.7	0.7	2.6	4.0	5.7	5.7	28.6	40.0
7. Σύνολον.....	711.1	554.4	560.6	1826.1	230.9	192.3	186.7	609.9	145.4	124.7	113.9	384.0	1087.4	871.4	861.1	2.819.9		
8. Συντήρησις Έργων Όδοιποιίας	22.3	41.5	36.2	14.7	27.0	65.0	65.0	121.3	105.7	292.0	57.0	106.3	92.7	256.0	136.7	254.7	221.6	613.0
9. Συντήρησις Λοιπών Έργων.....	22.3	41.5	36.2	0.7	1.3	3.3	3.7	7.0	6.0	16.7	4.3	8.0	6.7	19.0	8.7	16.3	14.0	39.0
10. Συντήρησις, Σύνολον.....	22.3	41.5	36.2	15.4	28.3	68.3	68.7	128.3	111.7	308.7	61.3	114.3	99.4	275.0	145.4	271.0	235.6	652.0
Γενικόν Σύνολον.....	726.5	582.7	585.2	1894.4	299.6	320.6	298.4	918.6	206.7	239.0	213.0	659.0	1232.8	1142.4	1096.7	3.471.9		

ΠΙΝΑΞ 13-8Ε (Π) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ -ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ, ΦΑΣΙΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ Η ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ(Κρήτη, Ύψολοιτος Έλλάς, Ύψωτερίκον)-Είς Έκατομύρια δραχμῶν.

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ		ΦΑΣΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ																
	Κρήτης	Έλλάδος (πλήν Κρήτης)	I ΦΑΣΙΣ			II ΦΑΣΙΣ			III ΦΑΣΙΣ			ΣΥΝΟΛΟΝ							
			Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν					
	Κρήτης	Έλλάδος (πλήν Κρήτης)	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν	Κρήτη	Έλλάς (πλήν Κρήτης)	Έξωτε- ρικόν					
VI Έργα Γενικής Ύποδομης-30%¹																			
1. Όδοποιία.....	40.1	29.9	30.0	195.9	146.0	146.5	488.4	51.5	38.4	38.5	128.4	29.3	21.9	22.0	73.2	276.7	206.3	207.0	690.0
2. Πολεοδομική Διαμόρφωσις.....	48.4	30.8	20.8	5.1	3.3	2.1	10.5	4.2	2.7	1.8	8.7	2.3	1.5	1.0	4.8	11.6	7.5	4.9	24.0
3. Λιμένες και Αερομηνές.....	38.9	40.2	20.9	6.6	6.9	3.6	17.1	10.0	10.4	5.4	25.8	9.6	9.9	5.1	24.6	26.2	27.2	14.1	67.5
4. Ηλεκτρισμός.....	19.2	30.8	50.0	1.7	2.7	4.3	8.7	2.2	3.6	5.9	11.7	1.4	2.2	3.6	7.2	5.3	8.5	13.9	27.6
5. Ύδρευσις και Αποχέτευσις.....	19.2	40.8	40.0	2.9	6.3	6.1	15.3	1.0	2.2	2.2	5.4	0.8	1.7	1.7	4.2	4.7	10.2	10.0	24.9
6. Συγκοινωνία.....	14.3	14.3	71.4	1.1	1.1	5.6	7.8	0.4	0.4	2.2	3.0	0.2	0.2	0.8	1.2	1.7	1.7	8.6	12.0
7. Σύνολον.....	22.3	41.5	36.2	213.3	166.3	168.2	547.8	69.3	57.7	56.0	183.0	43.6	37.4	34.2	115.2	326.2	261.4	258.4	846.0
8. Συντήρησις Έργων Όδοποιίας.....	22.3	41.5	36.2	4.4	8.1	7.0	19.5	19.5	36.4	31.7	87.6	17.1	31.9	27.8	76.8	41.0	76.4	66.5	183.9
9. Συντήρησις Λοιπῶν Έργων.....	22.3	41.5	36.2	0.2	0.4	0.4	1.0	1.1	2.1	1.8	5.0	1.3	2.4	2.0	5.7	2.6	4.9	4.2	11.7
10. Συντήρησις, Σύνολον.....	22.3	41.5	36.2	4.6	8.5	7.4	20.5	20.6	38.5	33.5	92.6	18.4	34.2	29.9	82.5	43.6	81.2	70.8	195.6
Γενικὸν Σύνολον.....				217.9	174.8	175.6	568.3	89.9	96.2	89.5	275.6	62.0	71.6	64.1	197.7	369.8	342.6	329.2	1.041.6
				328.0	305.7	182.3	816.0	374.7	355.1	212.0	941.8	301.4	297.3	171.5	770.2	1004.1	958.1	565.8	2.528.0
				545.9	480.5	357.9	1384.3	464.6	451.3	301.5	1.217.4	363.4	368.9	235.6	967.9	1373.9	1300.7	895.0	3.569.6
				1054.3	888.4	767.7	2710.4	674.4	675.7	510.3	1.860.4	508.1	536.0	385.1	1.429.2	2236.8	2100.1	1663.1	6.000.0

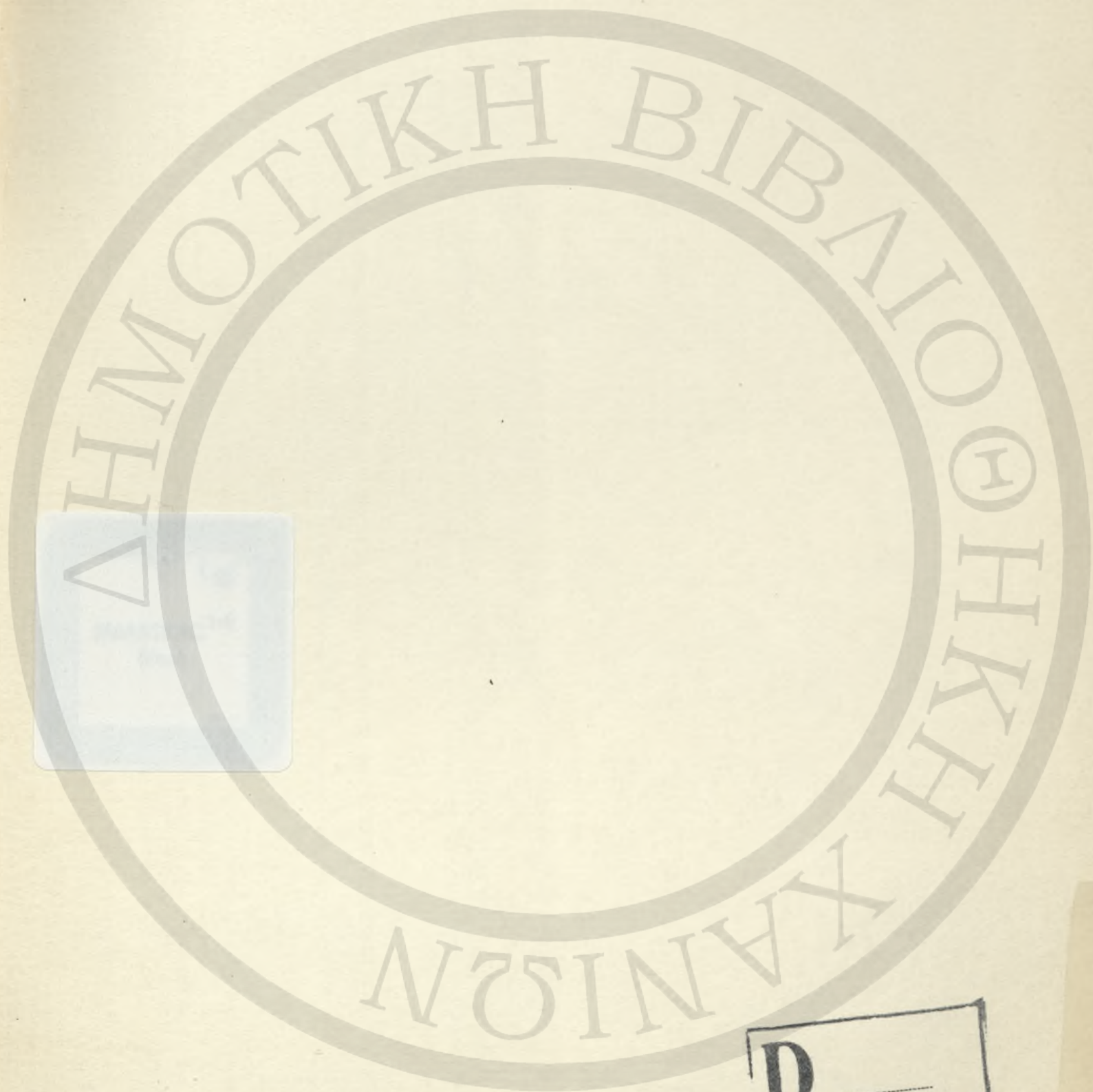
¹ Ο Πίναξ τούτος δεικνύει ποσοστὸν 30 % τῶν προβλεπομένων δαπανῶν δι' Έργα Γενικῆς Ύποδομῆς.

АННОТИКХ ВІВАНІ ООНКХ МОІНУХ

ЗДАМОНАБЕТОРИ ЮОІ МАСШТАБНОМУ ПІДГОТОВАННЮ ТА ВИДАВАННЮ
АННОТИКХ ВІВАНІ ООНКХ МОІНУХ
У ПІДГОТОВАННІ ТА ВИДАВАННІ
УЧАСНИКАМИ ТА ПІДГОТОВАННЯМИ
ООНКХ МОІНУХ
У ПІДГОТОВАННІ ТА ВИДАВАННІ
УЧАСНИКАМИ ТА ПІДГОТОВАННЯМИ
ООНКХ МОІНУХ

D _____

